Aan de leden

Datum
24 februari 2022
Kenmerk
TFI/U202200160
Lbr nr. 22/009
Telefoonnummer
070-3738393
Bijlage(n)
3

Onderwerp
Model Verordening leges i.v.m. Omgevingswet

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Aanleiding
De Omgevingswet treedt op 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 in werking. Deze wet heeft ingrijpende gevolgen voor de legesverordening. De VNG stelt daarom een nieuwe Model Verordening leges beschikbaar. Deze modelverordening is afgestemd met een landelijke werkgroep en met een werkgroep van omgevingsdiensten voor de ‘milieuleges’, en wordt dus breed gedragen. Op 30 maart 2021 hebben wij al een werkmodel gepubliceerd, zodat gemeenteambtenaren met de verordening aan de slag konden. De modelverordening die nu voorligt is aangepast naar aanleiding van vragen of opmerkingen van gemeenten en door voortschrijdend inzicht.

Keuzevrijheid
Er ontstaat veel keuzevrijheid om iets te regelen over de leefomgeving in het omgevingsplan, zoals algemene regels (zorgplichten), meldingsplichten of vergunningplichten. Alleen bij de vergunningplichten is legesheffing mogelijk. Daarnaast is legesheffing mogelijk voor overige dienstverlening in het kader van de Omgevingswet. Vergunningplichten kunnen in een verordening (bijvoorbeeld de Algemene plaatselijke verordening), maar ook in het (tijdelijk deel van het) omgevingsplan staan. Er geldt overgangsrecht tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip (vermoedelijk 1 januari 2030). In artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet zijn rijksregels opgenomen die straks decentraal geregeld kunnen worden (de zogenaamde bruidsschat). Ook daarin staan vergunningplichten.
De keuzevrijheid en het overgangsrecht bemoeilijk(t)en het opstellen van de modelverordening. In verband hiermee kunnen gemeenten niet zonder meer de tariefbepalingen uit het model overnemen. Een gemeente moet zelf nagaan welke vergunningen zij afgeeft, waar die geregeld zijn (in verordening of omgevingsplan) en welke bepalingen ze kan overnemen of schrappen en eventueel nog wil toevoegen.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Wat is er gewijzigd?
In de verordening zelf zijn enkele artikelen aangepast, zoals de omschrijving van het belastbaar feit en de belastingplicht, de wijziging van de vrijstelling bij grondexploitatie (nu: gebiedsontwikkeling) en de tariefstelling voor projecten op basis van de Crisis- en herstelwet. De inwerkingtreding valt samen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
In de tarieventabel is gekozen voor een andere structuur. De hoofdstukken 1 en 3 van de tarieventabel stemmen inhoudelijk overeen met de bestaande titels 1 en 3. Hoofdstuk 2 over de leges in het kader van de Omgevingswet is vanzelfsprekend nieuw. Gekozen is voor een zo beleidsneutraal mogelijke overgang wat de legesheffing betreft.
In de modelverordening zijn bestaande vergunningplichten opgenomen, maar ook nieuwe toegevoegd, zoals voor milieubelastende activiteiten. Verder ontstaat er door de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen een knip bij de omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten in een technisch deel en een ruimtelijk deel. Meer bouwactiviteiten worden vergunningvrij, wat gevolgen heeft voor de legesheffing. Er zijn dus meer legesinkomsten mogelijk door heffing van milieuleges, maar deze wegen niet op tegen de vermindering aan legesinkomsten bij de bouwactiviteiten.

Implementatiehandleiding
De modelverordening is voorzien van een toelichting. Verder hoort er een implementatiehandleiding bij, waarin keuzes worden uitgelegd. Ook is er een transponeringstabel beschikbaar. Hiermee kunnen uw ambtenaren aan de slag.

Bijlagen
Deze ledenbrief bevat drie bijlagen:
Bijlage 1 - Model Verordening leges met toelichting
Bijlage 2 - Implementatiehandleiding: nadere toelichting
Bijlage 3 - Transponeringstabel

Informatie
De geconsolideerde teksten van de VNG modellen (met de bijbehorende toelichtingen) zijn te raadplegen via Kennisbank Decentrale Regelgeving (www.decentraleregelgeving.nl). De VNG modelverordeningen (zonder de toelichtingen) staan ook in Modellen Decentrale Regelgeving (https://puc.overheid.nl/mdr/). Voor inhoudelijke vragen en vragen over de modelverordening kunt u terecht bij het Informatiecentrum van de VNG (070-373 8393 of e-mail: info@vng.nl).

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

Model Verordening leges

(Laatst gewijzigd: 23-02-2022: actualisering i.v.m. inwerkingtreding Omgevingswet
(Geconsolideerde versie, geldig vanaf: inwerkingtreding Omgevingswet (vermoedelijk 01-01-2023))

Leeswijzer modelbepalingen
- [**…**] of bijvoorbeeld [**aantal**] = door gemeente in te vullen. Zie bijvoorbeeld artikel 7, eerste lid, onder b, van de verordening en artikel 1.1 van de tarieventabel. - [*iets*] = facultatief. Zie bijvoorbeeld artikel 7, derde lid, en artikel 12, derde lid, van de verordening en artikel 1.30, tweede lid, en artikel 2.53 van de tarieventabel. - [**(iets)**] = een voorbeeld ter illustratie of uitleg voor gemeente. Zie bijvoorbeeld artikel 1.13, tweede lid, van de tarieventabel. - [iets **OF** iets] = door gemeente te kiezen. Zie bijvoorbeeld artikel 2.23, derde lid, van de tarieventabel. - Ook wordt er gewerkt met varianten waaruit gekozen kan worden. Zie bijvoorbeeld de artikelen 2.12 en 2.27 van de tarieventabel. - Combinaties zijn ook mogelijk. Zie bijvoorbeeld artikel 7, derde lid, voor een facultatieve bepaling die deels door de gemeente ingevuld zal moeten worden.

Besluit van de raad van de gemeente [gemeentenaam] tot vaststelling van de Verordening op de heffing en de invordering van leges [gemeentenaam] [*jaartal*] in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (Legesverordening [gemeentenaam] [*jaartal-Ow*])

De raad van de gemeente [**gemeentenaam**];
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [**datum en eventueel nr.**];
gelet op de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet, de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet en artikel 13.1a van de Omgevingswet;
gezien het advies van [**…**];
besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van leges [gemeentenaam] [*jaartal*] in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (Legesverordening [gemeentenaam] [*jaartal-Ow*]).

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:
- dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
- jaar: het tijdvak dat loopt van de n^e dag in een kalenderjaar tot en met de $(n-1)^e$ dag in het volgende kalenderjaar;
- kalenderjaar: de periode van 1 januari tot en met 31 december;
- maand: het tijdvak dat loopt van n^e dag in een kalendermaand tot en met de $(n-1)^e$ dag in de volgende kalendermaand, met dien verstande dat als de n^e dag in een kalendermaand 30 of 31 januari is, de $(n-1)^e$ dag in de volgende kalendermaand altijd de laatste dag van de maand februari is;

- week: een aaneengesloten periode van zeven dagen.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam ‘leges’ worden rechten geheven voor:
a. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit;
b. het verlenen van een dienst op aanvraag; of
c. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een document;
een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager of degene voor wie de aanvraag is gedaan.

Artikel 4 Vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor:
a. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 13.6 van de Omgevingswet zijn of worden verhaald;
b. diensten die ingevolge een wettelijk voorschrift zijn vrijgesteld van rechtenheffing of kosteloos moeten worden verleend;
c. [**...**].

Artikel 5 Maatstaven van heffing en tarieven

1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Wijze van heffing

De leges worden geheven door middel van een mondelinge kennisgeving, een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, een zegel, een nota of andere schriftuur, of een kennisgeving langs elektronische weg. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving of langs elektronische weg aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving bedoeld in artikel 6:
a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen [**…**] dagen na de dagtekening van de kennisgeving
c. langs elektronische weg in het aanvraagproces wordt gedaan onverwijld, dan wel als die mogelijkheid wordt geboden binnen [**…**] dagen na het indienen van de aanvraag langs elektronische weg;
d. langs elektronische weg na indiening van de aanvraag wordt gedaan, binnen [**…**] dagen na dagtekening van kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.
[3. In afwijking van artikel 4:90, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, wordt in geval van contante betaling geen kwitantie afgegeven[in de volgende gevallen:

a. [...];
b.[...]].]

Artikel 8 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst, besluit of handeling wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst, besluit of handeling in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

[*1.*] Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening, als de wijzigingen:
a. van zuiver redactionele aard zijn;
b. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende paragrafen of artikelen van hoofdstuk 1 van de tarieventabel betreft:
1. paragraaf 1.2 (reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart);
2. paragraaf 1.3 (rijbewijzen);
3. artikel 1.19 (papieren verstrekking uit de basisregistratie personen);
4. artikel 1.27, onder a (verklaring omtrent het gedrag);
5. artikel 1.33 (Wet op de kansspelen);
een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden.
[*2. Het college van burgemeester en wethouders is bevoegd tot het wijzigen van de in artikel [...] van de tarieventabel genoemde [**naam bijlage of document**].*]

Artikel 11 Overgangsrecht

1. De [**citeertitel oude verordening**] wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 12, tweede lid, opgenomen datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de leges hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de [**achtste**] dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is de datum waarop de Omgevingswet in werking treedt.
[*3. De in artikel* [***2.1, vijfde lid***] *van de tarieventabel genoemde [**citeertitel gemeentelijke of regionale normbouwkostenregeling**] wordt met instemming van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie bekendgemaakt op* [***ander algemeen toegankelijk elektronisch medium dan het gemeenteblad***].]

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Legesverordening [**gemeentenaam**] [***jaartal-Ow***].

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [**datum**].
De voorzitter,
[**Naam voorzitter**]
De griffier,
[**Naam griffier**]

Tarieventabel, behorende bij de Legesverordening [gemeentenaam] [*jaartal-Ow*]

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE DIENSTVERLENING

Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand

Artikel 1.1 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap		
Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap op:		
a.	[**dag en uren**]:	€ [**...**];
b.	[**dag en uren**]:	€ [**...**];
c.	enz.	
Artikel 1.2 Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk als daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte op:		
a.	[**dag en uren**]:	€ [**…**];
b.	[**dag en uren**]:	€ [**…**];
c.	enz.	
Artikel 1.3 Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap in bijzonder huis		
Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap in een bijzonder huis op grond van artikel 64, Boek 1, van het Burgerlijk Wetboek:		€ [**...**].
Artikel 1.4 Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk in bijzonder huis		
Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in een bijzonder huis op grond van artikel 64, Boek 1, van het Burgerlijk Wetboek:		€ [**…**].
Artikel 1.5 Aanwijzing buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand voor één dag		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om bij besluit een buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand aan te wijzen voor één dag:		
a.	als beëdiging bij de rechtbank al heeft plaatsgevonden:	€ [**…**];
b.	als beëdiging bij de rechtbank nog niet heeft plaatsgevonden:	€ [**…**].
Artikel 1.6 Beschikbaar stellen getuige door gemeente		

Het tarief bedraagt voor het door de gemeente beschikbaar stellen van een getuige voor de huwelijksvoltrekking of de registratie van een partnerschap, per getuige:			€ [**…**].
Artikel 1.7 Annuleren of wijzigen datum			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een gereserveerde datum voor de huwelijksvoltrekking, registratie van het partnerschap of omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk te annuleren of te wijzigen binnen een periode van [**veertien**] dagen voorafgaand aan die gereserveerde datum:			€ [**…**].
Artikel 1.8 Trouwboekje of partnerschapsboekje			
Het tarief bedraagt voor het verstrekken van:			
a.	een trouwboekje of partnerschapsboekje in een normale uitvoering:		€ [**…**];
b.	een trouwboekje of partnerschapsboekje in een luxe uitvoering:		€ [**…**].

Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

Artikel 1.9 Paspoorten of andere reisdocumenten			
Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van:			
a.	een nationaal paspoort:		
	1.	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is:	€ 75,82;*
	2.	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt:	€ 57,34*
b.	een nationaal paspoort, een groter aantal bladzijden bevattende dan een nationaal paspoort als bedoeld in onderdeel a (zakenpaspoort):		
	1.	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is:	€ 75,82;*
	2.	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt:	€ 57,34;*
c.	een reisdocument ten behoeve van een persoon die op grond van de Wet betreffende de positie van Molukkers als Nederlander wordt behandeld (faciliteitenpaspoort):		
	1.	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is:	€ 75,82;*
	2.	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt:	€ 57,34;*
d.	een reisdocument voor vluchtelingen of een reisdocument voor vreemdelingen:		€ 57,34;*
Artikel 1.10 Nederlandse identiteitskaart			
Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van:			
a.	een Nederlandse identiteitskaart:		
	1.	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is:	€ 68,53;*
	2.	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt:	€ 36,98;*

b.	een vervangende Nederlandse identiteitskaart voor een persoon met een uitreisverbod, ongeacht de leeftijd van de betrokken persoon:	€ 33,38;*
Artikel 1.11 Modaliteiten		
Het tarief bedraagt voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag:		
a.	voor de versnelde uitreiking van een in de artikelen 1.9 en 1.10, onder a, genoemd document, zijnde een toeslag op de in die artikelen genoemde bedragen:	€ 51,62;*
b.	voor het bezorgen van een in de artikelen 1.9 en 1.10 genoemd document, zijnde een toeslag op de in de artikelen 1.9 en 1.10 en onder a genoemde bedragen:	€ 16,28.*

* Dit is het maximumtarief vanaf 1 januari 2022.

Paragraaf 1.3 Rijbewijzen

Artikel 1.12 Rijbewijzen			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs:			€ 41,60.*
Artikel 1.13 Modaliteiten			
1.	Het tarief genoemd in artikel 1.12 wordt:		
	a.	bij een spoedlevering vermeerderd met:	€ [**…**];**
	b.	bij een aanvraag buiten de reguliere openingstijden van de publieksbalie vermeerderd met:	€ [**…**];
	c.	bij een afgifte buiten de reguliere openingstijden van de publieksbalie vermeerderd met:	€ [**…**];
	d.	bij een aanvraag in verband met [*beschadiging of*] vermissing van een eerder afgegeven rijbewijs vermeerderd met:	€ [**…**].
2.	Voor de toepassing van het eerste lid, onderdelen b en c, wordt onder reguliere openingstijden verstaan:		
	[**uren (bijvoorbeeld 09.00 – 14.00 uur)**] op [**dagen (bijvoorbeeld: werkdagen van maandag tot en met vrijdag)**].		
3.	De verhogingen genoemd in het eerste lid zijn in voorkomend geval cumulatief verschuldigd.		

* Dit is vanaf 1 januari 2022 het maximumtarief van € 31,90, vermeerderd met het rijkskostendeel van € 9,70.

** Let op: het rijkskostendeel van de verhoging bedraagt sinds 1 januari 2013 € 34,10.

Paragraaf 1.4 Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens

Artikel 1.14 Definities		
1.	Voor de toepassing van artikel 1.15 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.	
2.	Voor de toepassing van artikel 1.16 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van een of meer gegevens over één persoon die niet zijn opgenomen in de basisregistratie personen.	

Artikel 1.15 Verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:			
a.	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking:		€ [**...**];
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:		
	1.	voor 100 verstrekkingen:	€ [**...**];
	2.	voor 500 verstrekkingen:	€ [**...**];
	3.	voor 1.000 verstrekkingen:	€ [**...**];
	4.	voor 5.000 verstrekkingen:	€ [**...**];
	5.	voor 10.000 verstrekkingen:	€ [**...**];
c.	tot het afsluiten van een abonnement op het [**wekelijks**] verstrekken van een opgave van verhuizingen binnen de gemeente, vertrekken uit de gemeente en vestigingen in de gemeente:		€ [**...**];
d.	tot het verstrekken van een meertalig modelformulier woon- en/of verblijfplaats als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van verordening (EU) nr. 2016/1191 van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 2016 betreffende de bevordering van het vrije verkeer van burgers door vereenvoudigde overlegging van bepaalde openbare documenten in de Europese Unie en tot wijziging van Verordening nr. 1024/2012 (PbEU 2016, L 200):		€ [**...**].
Artikel 1.16 Verstrekking van aangehaakte gegevens			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:			
a.	tot het verstrekken van gegevens: per verstrekking		€ [**...**];
b.	tot het afsluiten van een abonnement op het verstrekken van gegevens gedurende de periode van één jaar:		
	1.	voor 100 verstrekkingen:	€ [**...**];
	2.	voor 500 verstrekkingen:	€ [**...**];
	3.	voor 1.000 verstrekkingen:	€ [**...**];
	4.	voor 5.000 verstrekkingen:	€ [**...**];
	5.	voor 10.000 verstrekkingen:	€ [**...**];
Artikel 1.17 Schriftelijke verstrekking			
In afwijking van de artikelen 1.15 en 1.16 bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het schriftelijk verstrekken van gegevens bedoeld in artikel 17, tweede lid, van het Besluit basisregistratie personen:			€ 7,50*
Artikel 1.18 Op aanvraag doornemen basisregistratie personen			
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doornemen van de basisregistratie personen, voor ieder daaraan te besteden kwartier:		€ [**...**].
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		

* Dit is het maximumtarief.

Paragraaf 1.5 Bestuursstukken

Artikel 1.19 Afschriften van bestuursstukken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:		
a.	een afschrift van de gemeentebegroting:	€ [**...**];
b.	een afschrift van de gemeenterekening:	€ [**...**];
c.	een afschrift van het burgerjaarverslag:	€ [**...**];
d.	een afschrift van het verslag van een raadsvergadering, per pagina:	€ [**...**];
e.	een afschrift van de stukken behorende bij een raadsvergadering, per pagina:	€ [**...**];
f.	een afschrift van het verslag van een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€ [**...**];
g.	een afschrift van de stukken behorende bij een vergadering van een raadscommissie, per pagina:	€ [**...**];
h.	het gemeenteblad, per pagina:	€ [**...**];
i.	een afschrift van de [**naam verordening**]:	€ [**...**];
j.	[**enz.**]	€ [**...**].
Artikel 1.20 Abonnement op bestuursstukken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afsluiten van een abonnement voor een kalenderjaar op:		
a.	de verslagen van de raadsvergaderingen:	€ [**...**];
b.	de stukken behorende bij de raadsvergaderingen:	€ [**...**];
c.	de verslagen van de vergaderingen van een raadscommissie:	€ [**...**];
d.	de stukken behorende bij de vergaderingen van een raadscommissie:	€ [**...**];
e.	het gemeenteblad:	€ [**...**].

Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie

Artikel 1.21 Plan- of kaartinformatie		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een kopie van een ruimtelijk plan of deel daarvan, zoals omgevingsvisie, omgevingsplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in artikel 1.22, onderdeel b:		
a.	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€ [**...**];
b.	in formaat A3, per bladzijde:	€ [**...**];
c.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€ [**...**];
d.	in digitale vorm:	€ [**...**].
Artikel 1.22 Informatie uit registers		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of een uittreksel uit:		

a.	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basisregistratie gebouwen, bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen, per adres of object:	€ [...];
b.	de legger bedoeld in artikel 27 van de Wegenwet:	€ [...];
c.	een inschrijving in het rijksmonumentenregister die aan de gemeente verzonden is, als bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van de Erfgoedwet:	€ [...];
d.	het gemeentelijk erfgoedregister, bedoeld in artikel 3.16 van de Erfgoedwet, per aangewezen cultureel erfgoed:	€ [...].
Artikel 1.23 Informatie uit adressenbestanden		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van kopieën van:		
a.	het gemeentelijke adressenbestand of delen daarvan, per adres:	€ [...];
b.	het gemeentelijke relatiebestand adres-kadastraal perceel of delen daarvan, per gelegde relatie:	€ [...];
c.	het gemeentelijke adrescoördinatenbestand of delen daarvan, per adrescoördinaat:	€ [...].

Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken

Artikel 1.24 Gemeentegarantie		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:		
a.	tot het verstrekken van een gemeentegarantie:	€ [...];
b.	tot het instemmen met het wijzigen of omzetten van een door de gemeente gegarandeerde hypothecaire geldlening:	€ [...].
Artikel 1.25 Overige publiekszaken		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:		
a.	tot het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag:	€ 41,35*;
b.	tot het legaliseren van een handtekening:	€ [...].

* Dit is het maximumtarief vanaf 1 maart 2016.

Paragraaf 1.8 Gemeentearchief

Artikel 1.26 Naspeuringen in gemeentearchief		
1.	Het tarief bedraagt voor het op aanvraag doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor ieder daaraan te besteden kwartier:	€ [...].
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Artikel 1.27 Afschrift of uittreksel uit gemeentearchief			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of uittreksel uit een in het gemeentearchief berustend stuk: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.		
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		
Artikel 1.28 Uitlenen archiefbescheiden			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het uitlenen van archiefbescheiden:			€ [**...**].

Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten

Artikel 1.29 Huisvestingswet 2014			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:			
1.	een huisvestingsvergunning als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014:		€ [**...**];
2.	indeling in een urgentiecategorie als bedoeld in artikel 13, tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:		€ [**...**];
Artikel 1.30 Leegstandwet			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
	a.	een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandwet:	€ [**...**];
	b.	verlenging van een vergunning tot tijdelijke verhuur van woonruimte als bedoeld in artikel 15, negende lid, van de Leegstandwet:	€ [**...**].
2.	Als aanvragen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, gelijktijdig worden ingediend en woonruimten in hetzelfde gebouw, zoals een flat, een school of een kantoor betreffen, worden de in die onderdelen bedoelde leges slechts eenmaal geheven. [*Dit geldt ook als het gaat om een geheel van huurwoningen bestemd voor sloop of renovatie waarvoor gelijktijdig aanvragen worden ingediend.*]		
Artikel 1.31 Wet op de kansspelen			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een aanwezigheidsvergunning als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen:		
	a.	voor een periode van twaalf maanden voor één kansspelautomaat:	€ 56,50;*
	b.	voor een periode van twaalf maanden voor twee of meer kansspelautomaten, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 56,50;*
		en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 34,00;*

	c.	voor één kansspelautomaat, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd:	€ 226,50;*
	d.	voor twee of meer kansspelautomaten, welke vergunning geldt voor een periode van meer dan vier jaar of voor onbepaalde tijd, voor de eerste kansspelautomaat:	€ 226,50;*
		en voor iedere volgende kansspelautomaat:	€ 136,00.*
2.	Het eerste lid, onderdelen a en b, is van overeenkomstige toepassing als de vergunning geldt voor een tijdvak korter dan twaalf maanden of langer dan twaalf maanden maar ten hoogste vier jaar, met dien verstande dat de daar genoemde bedragen naar evenredigheid van het verschil in looptijd van de vergunning verlaagd respectievelijk verhoogd worden.		
3.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning):		€ [**...**].
4.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren of doen exploiteren van een speelgelegenheid als bedoeld in [**artikel 2:39 van de Algemene plaatselijke verordening**]:		€ [**…**].
* Dit is het maximumtarief.			
Artikel 1.32 Telecommunicatiewet			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een melding in verband met het verkrijgen van instemming omtrent plaats, tijdstip en wijze van uitvoering van werkzaamheden als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, van de Telecommunicatiewet:		€ [**...**],
	a.	als het betreft werkzaamheden in tegel-, klinker- en sierbestratingen, alsmede gesloten verhardingen, voor zover de werkzaamheden plaatsvinden in of op openbare gemeentegrond, per strekkende meter sleuf verhoogd met:	€ [**...**].
	b.	als het betreft werkzaamheden in bermen, groenstroken en dergelijke, voor zover de werkzaamheden plaatsvinden in of op openbare gemeentegrond, per strekkende meter sleuf verhoogd met:	€ [**...**].
	c.	als met betrekking tot een melding overleg moet plaatsvinden tussen gemeente, andere beheerders van openbare grond en de aanbieder van het netwerk, verhoogd met:	€ [**...**];
	d.	als de melder verzoekt om een inhoudelijke afstemming bij de beoordeling van aanvragen als bedoeld in artikel 5.5 van de Telecommunicatiewet, verhoogd met:	€ [**…**];
	e.	als met betrekking tot een melding onderzoek naar de status van de kabel plaatsvindt, verhoogd met het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de melding aan de melder meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid, onderdeel e, is uitgebracht, wordt een melding in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de melder ter kennis is gebracht, tenzij de melding voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		
Artikel 1.33 Wegenverkeerswetgeving			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:			
a.	een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990:		€ [**...**];

b.	een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen:	€ [...];
c.	verstrekking van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW):	€ [...].

Paragraaf 1.10 Diversen

Artikel 1.34 Gewaarmerkte afschriften, kopieën, stukken of uittreksels			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:			
a.	gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:		€ [...];
b.	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:		€ [...];
c.	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina:		€ [...].
d.	kopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:		
	1.	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde:	€ [...];
	2.	in formaat A3, per bladzijde:	€ [...];
	3.	in formaat A2 of groter, per bladzijde:	€ [...];
	4.	in digitale vorm:	€ [...].
Artikel 1.35 Diverse vergunningen of beschikkingen			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:			
a.	om een vergunning als bedoeld in artikel [...] van de [**naam verordening**]		€ [...];
b.	[**enz.**]		€ [...].

HOOFDSTUK 2 DIENSTVERLENING EN BESLUITEN IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 Definities		
1.	Begripsbepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij de Omgevingswet, in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving, bijlage I bij het Besluit bouwwerken leefomgeving, bijlage I bij het Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage I bij het Omgevingsbesluit en bijlage I bij de Omgevingsregeling en in de bijlagen bij het gemeentelijke omgevingsplan, zijn van toepassing op dit hoofdstuk, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	
2.	In dit hoofdstuk voorkomende begrippen die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander dan een in het eerste lid bedoeld wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld, tenzij in de legesverordening of deze tarieventabel anders is bepaald.	

3.	In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:		
	-	*binnenplanse omgevingsplanactiviteit*: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan;	
	-	*binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht*: een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, maar die niet in strijd is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet;	
4.	In aanvulling op de in bijlage I bij de Omgevingsregeling opgenomen omschrijving van het begrip 'bouwkosten' betreffen de in die omschrijving: - onder a genoemde *Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012* de voorwaarden die bekendgemaakt zijn in Staatscourant 2012, 1567; - onder b bedoelde bouwkosten de kosten voor de fysieke realisatie (het bouwen) van het bouwwerk; - onder c bedoelde prijs de prijs exclusief omzetbelasting.		
[5.	*In afwijking van bijlage I bij de Omgevingsregeling wordt onder bouwkosten verstaan de normbouwkosten voor de bouwactiviteit, als daarin is voorzien in de bij deze tarieventabel behorende* [***citeertitel gemeentelijke of regionale normbouwkostenregeling***] *en de bij de aanvraag opgegeven bouwkosten meer dan* [***10***]*% afwijken van deze normbouwkosten.*]		
Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven			
Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:			
a.	omgevingsoverleg;		
b.	een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit;		
c.	een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet;		
d.	toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet;		
e.	een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;		
f.	intrekking van een omgevingsvergunning;		
g.	wijziging van een besluit als bedoeld in de onderdelen b, c en d;		
h.	een besluit in het kader van de Omgevingswet, anders dan bedoeld in de onderdelen b tot en met g.		
Artikel 2.3 Bepalen tarief			
1.	De in artikel 2.2 bedoelde leges worden geheven naar de tarieven zoals opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk.		
2.	Als een aanvraag betrekking heeft op meerdere activiteiten, is het tarief opgebouwd uit de som van de verschuldigde leges behorend bij die activiteiten.		
3.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verhoogd met het tarief voor een of meer modaliteiten bedoeld in paragraaf 2.12.		

4.	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag wordt in voorkomend geval verminderd overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 2.13.	
5.	Het tarief behorend bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift of bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen is niet van toepassing als het onderwerp waarop het maatwerkvoorschrift betrekking heeft of de gelijkwaardige maatregel onderdeel is van een aanvraag om een omgevingsvergunning.	
6.	In afwijking van het tweede en derde lid kan ook per activiteit of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.	

Paragraaf 2.2 Voorfase

Artikel 2.4 Omgevingsoverleg		
Variant 1		
1.	Als de aanvraag betrekking heeft op het houden van omgevingsoverleg over een of meer activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, bedraagt het tarief:	€ [**…**].
2.	De op grond van het eerste lid verschuldigde leges worden verhoogd met:	[…]%
	van de leges zoals deze bij een daadwerkelijke aanvraag om een omgevingsvergunning voor die activiteit of activiteiten zouden worden vastgesteld.	
Variant 2		
Als de aanvraag betrekking heeft op het houden van omgevingsoverleg over een of meer activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, bedraagt het tarief:		
a.	voor een eerste overleg:	€ [**…**];
b.	voor elk volgend overleg:	€ [**…**];
	per in te schakelen adviseur verhoogd met:	€ [**…**].
Variant 3		
1.	Als de aanvraag betrekking heeft op het houden van omgevingsoverleg over een of meer activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, bedraagt het tarief per uur:	€ […].
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	

Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken

Artikel 2.5 Bouwactiviteit (bouwtechnische deel)	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3.2 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	

a.	over het deel van de bouwkosten vanaf € 0 tot € 25.000:	[...]%
	van de bouwkosten, met een minimum van:	€ [...];
b.	over het deel van de bouwkosten vanaf € 25.000 tot € 50.000:	[...]%
	van de bouwkosten;	
c.	over het deel van de bouwkosten vanaf € 50.000 tot € 200.000:	[...]%
	van de bouwkosten;	
d.	over het deel van de bouwkosten vanaf € 200.000 tot € 2.500.000:	[...]%
	van de bouwkosten;	
e.	over het deel van de bouwkosten vanaf € 2.500.000:	[...]%
	van de bouwkosten, met een maximum van:	€ [...].
Artikel 2.6 Omgevingsplanactiviteit: bouwactiviteit, in stand houden of gebruiken bouwwerk (ruimtelijke deel)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een bouwactiviteit, het in stand houden of gebruiken van het te bouwen bouwwerk, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [...],
	1. als moet worden beoordeeld of het uiterlijk of de plaatsing van het bouwwerk, zowel op zichzelf beschouwd als in verband met de omgeving of de te verwachten ontwikkeling daarvan, niet in strijd is met redelijke eisen van welstand, als bedoeld in de gemeentelijke beleidsregels bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet en hiervoor geen advies van de gemeentelijke adviescommissie bedoeld in artikel 2.49, eerste lid, aanhef en onder b, nodig is, verhoogd met:	€ [...];
	2. als de bouwactiviteit plaatsvindt op een bodemgevoelige locatie en de toelaatbare kwaliteit van de bodem moet worden beoordeeld, verhoogd met:	€ [...];
	3. als moet worden beoordeeld of de activiteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- en dorpsgezicht, verhoogd met:	€ [...];
b.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:	€ [...];
c.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [...].
Artikel 2.7 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit, niet zijnde een sloopactiviteit met betrekking tot een monument of beschermd stads- en dorpsgezicht, als bedoeld in paragraaf 2.4, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [...];
b.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:	€ [...];
c.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [...].

Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed

Artikel 2.8 Omgevingsplanactiviteit: monumenten				
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, met betrekking tot een gemeentelijk monument, provinciaal monument, rijksmonument, voorbeschermd gemeentelijk monument, voorbeschermd provinciaal monument of voorbeschermd rijksmonument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:			
	a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [**14**] van de [**citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening**] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:		
		1°	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ [**…**];
		2°	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ [**…**];
	b.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:		
		1°	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ [**…**];
		2°	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ [**…**];
	c.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:		
		1°	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:	€ [**…**];
		2°	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ [**…**].
2.	Als de in het eerste lid bedoelde aanvraag een archeologisch monument betreft, worden de in het eerste lid genoemde tarieven verhoogd met:			€ [**…**].
3.	Het eerste lid, aanhef en onder a, en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op een aanvraag om een omgevingsvergunning met betrekking tot een monument of archeologisch monument dat op grond van de [**citeertitel gemeentelijke Erfgoedverordening**] is aangewezen respectievelijk waarop, voordat het is aangewezen, die verordening van overeenkomstige toepassing is. De vorige volzin is van toepassing: a. als het gaat om een aangewezen monument of archeologisch monument: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven; en b. als het gaat om een monument of archeologisch monument waarop voordat het is aangewezen de verordening van overeenkomstige toepassing is: zolang in het omgevingsplan daaraan nog niet de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven of het omgevingsplan nog geen voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om die functie-aanduiding te geven.			

Artikel 2.9 Rijksmonumentenactiviteit			
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een rijksmonumentenactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, met uitzondering van een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een archeologisch monument, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:			
a.	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument:		€ [**…**];
b.	voor het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:		€ [**…**].
Artikel 2.10 Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht			
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een sloopactiviteit in een rijksbeschermd, provinciaal beschermd of gemeentelijk beschermd stads- of dorpsgezicht, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
	a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of bij toepassing van artikel [**20**] van de [**citeertitel gemeentelijke erfgoedverordening**] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit:	€ [**…**];
	b.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:	€ [**…**];
	c.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**].
2.	Het eerste lid, aanhef en onder a, is van overeenkomstige toepassing op een sloopactiviteit die wordt verricht op een locatie waarvoor een op grond van artikel 4.35, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet als instructie geldende aanwijzing als beschermd stads- of dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Erfgoedwet van kracht is, zolang in het omgevingsplan aan die locatie nog niet de functie-aanduiding rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht is gegeven.		
Artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: overig cultureel erfgoed en werelderfgoed			
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een andere activiteit dan die genoemd in de artikelen 2.8, 2.9 en 2.10 en cultureel erfgoed of werelderfgoed betreft, waarvoor in het omgevingsplan met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed een verbod is opgenomen om zonder omgevingsvergunning deze activiteit te verrichten, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:			€ [**…**].

Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten

Artikel 2.12 Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit	

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit een milieubelastende activiteit als bedoeld in [*artikel* [**…**] *van het omgevingsplan of*] paragraaf 22.3.26 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ […].
Variant voor tariefstelling (in plaats van één tarief een tariefdifferentiatie naar in het tijdelijke deel van het omgevingsplan genoemde omgevingsvergunningplichtige activiteiten)		
a.	voor de activiteit verwerken polyesterhars:	€ [**…**];
b.	voor de activiteit installeren gesloten bodemenergiesysteem:	€ [**…**];
c.	voor de activiteit kweken maden van vliegende insecten:	€ [**…**];
d.	voor de activiteit opslaan propaan of propeen:	€ [**…**];
e.	voor de activiteit tanken met LPG:	€ [**…**];
f.	voor de activiteit antihagelkanonnen:	€ [**…**];
g.	voor de activiteit biologische agens:	€ [**…**];
h.	voor de activiteit genetisch gemodificeerde organismen:	€ [**…**];
i.	voor de activiteit opslaan dierlijke meststoffen:	€ [**…**];
j.	voor de activiteit lozen in de bodem (vangnetvergunning):	€ [**…**];
k.	voor de activiteit lozen in schoonwaterriool (vangnetvergunning):	€ [**…**];
l.	voor een andere activiteit dan genoemd in de onderdelen a tot en met k:	€ [**…**].
Artikel 2.13 Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten die bedrijfstakken overstijgen als bedoeld in de paragrafen 3.2.1, 3.2.3 tot en met 3.2.15, 3.2.17 tot en met 3.2.19 en 3.2.24 van afdeling 3.2 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor één milieubelastende activiteit:	€ [**…**];
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ [**…**];
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ [**…**].
Artikel 2.14 Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de categorie nutssector en industrie als bedoeld in de paragrafen 3.4.2, 3.4.4 tot en met 3.4.9 en 3.4.11 van afdeling 3.4 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief,		

onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor één milieubelastende activiteit:	€ [**…**];
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF per milieubelastende activiteit]**:	€ [**…**];
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF per milieubelastende activiteit]**:	€ [**…**].
Artikel 2.15 Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector afvalbeheer als bedoeld in de paragrafen 3.5.1, 3.5.4, 3.5.7, 3.5.8 en 3.5.11 van afdeling 3.5 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor één milieubelastende activiteit:	€ [**…**];
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ [**…**];
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ [**…**].
Artikel 2.16 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de agrarische sector als bedoeld in de paragrafen 3.6.1, 3.6.7 en 3.6.8 van afdeling 3.6 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor één milieubelastende activiteit:	€ [**…**];
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ [**…**];
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ [**…**].
Artikel 2.17 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector dienstverlening, onderwijs en zorg als bedoeld in de paragrafen 3.7.6 en 3.7.10 van afdeling 3.7 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ [**…**].

Artikel 2.18 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit actitiviteiten leefomgeving)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een of meer milieubelastende activiteiten, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een of meer activiteiten in de sector transport, logistiek en ondersteuning daarvan als bedoeld in de paragrafen 3.8.2, 3.8.3, 3.8.5, 3.8.6, 3.8.8 tot en met 3.8.11 van afdeling 3.8 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor één milieubelastende activiteit:	€ [**…**];
b.	voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ [**…**];
c.	voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ [**…**].
Artikel 2.19 Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Omgevingswet, bestaande uit een activiteit in de sector sport en recreatie als bedoeld in paragraaf 3.9.1 van afdeling 3.9 van hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief per milieubelastende activiteit, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ [**…**].
Artikel 2.20 Samenloop van milieubelastende activiteiten		
1.	Als bij de toepassing van de artikelen 2.13 tot en met 2.19 dezelfde milieubelastende activiteit onder meer dan een artikel valt, wordt die milieubelastende activiteit slechts eenmaal in de heffing betrokken, waarbij het voor de belastingplichtige meest gunstige van toepassing zijnde tarief wordt toegepast.	
2.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een kernactiviteit in een bedrijfstak gecombineerd met functioneel ondersteunende activiteiten uit andere bedrijfstakken, dan is, in afwijking van het bepaalde in deze paragraaf, op al deze activiteiten het artikel van toepassing waaronder de bedrijfstak die bepalend is voor de kernactiviteit valt.	

Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten

Artikel 2.21 Lozingsactiviteit niet afkomstig van milieubelastende activiteit	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij de gemeente, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1, van de Omgevingswet, en het gaat niet om het lozen van water of stoffen afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ […].

Artikel 2.22 Lozingsactiviteit afkomstig van milieubelastende activiteit	
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een lozingsactiviteit op een oppervlaktelichaam in beheer bij de gemeente, als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, onder 1, van de Omgevingswet, bestaande uit het lozen van afvalwater, koelwater of stoffen afkomstig van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ […].

Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten

	Artikel 2.23 Omgevingsplanactiviteit: opbreken en graven	
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het opbreken van de verharding in openbaar gebied of het graven in openbaar gebied, anders dan voor het aanleggen, in stand houden of verwijderen van een kabel of leiding, als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ [**…**].
2.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen, in stand houden of verwijderen van een kabel of leiding in openbaar gebied, als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan, niet zijnde kabels als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ [**…**].
3.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet bestaande uit het graven in het gebied met [normwaarde archeologische verwachtingswaarde **OF** archeologische verwachtingen], als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ [**…**].
4.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het graven in het beperkingengebied leidingen, als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ [**…**].
5.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het graven in een bijzonder landschapselement of gebied met aardkundige waarde. als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	€ [**…**].

6.	De in het eerste tot en met vijfde lid genoemde tarieven zijn van toepassing als de aanvraag een binnenplanse omgevingsplanactiviteit betreft. Deze zijn van overeenkomstige toepassing als de aanvraag een buitenplanse omgevingsplanactiviteit betreft en worden in dat geval verhoogd met:	€ [**…**].
Artikel 2.24 Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, in het beperkingengebied leidingen, in een bijzonder landschapselement of in een gebied met aardkundige waarde, bestaande uit het: a. aanbrengen of verwijderen van diepwortelende beplanting, b. indrijven van voorwerpen, c. ophogen van de grond, of d. verharden van de grond, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan:	€ [**…**];
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**].
Artikel 2.25 Omgevingsplanactiviteit: geluid weg		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen of wijzigen van een weg als op grond van het omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg, als bedoeld in artikel 22.272 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**];
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**].
Artikel 2.26 Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg		
Variant 1 (regeling in de Algemene plaatselijke verordening; overgangsrecht Omgevingswet)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg, bedoeld in artikel [**2:11**] van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ [**…**].
Variant 2 (regeling in het nieuwe deel omgevingsplan)		

Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan:	€ [**…**];
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**].
Artikel 2.27 Omgevingsplanactiviteit: uitweg/uitrit		
Variant 1 (regeling in de Algemene plaatselijke verordening/overgangsrecht Omgevingswet)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg, bedoeld artikel [**2:12**] van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ [**…**].
Variant 2 (voorbeeld Staalkaart 'Integratie van verordeningen in omgevingsplan, deel I')		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanleggen van een uitrit naar de openbare weg of het veranderen van een bestaande uitrit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan:	€ [**…**];
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**].
Artikel 2.28 Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of een werkzaamheid (aanlegactiviteit), niet zijnde een activiteit die in de voorgaande artikelen van deze paragraaf is benoemd, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**]
	en als moet worden beoordeeld of de in het tijdelijke deel van het omgevingsplan bedoelde aanlegactiviteit niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde omgevingsplan respectievelijk het in voorbereiding zijnde omgevingsplan dat voorziet in de bescherming van het stads- of dorpsgezicht, als bedoeld in artikel 22.278, tweede lid, van het tijdelijke deel van het omgevingsplan zoals opgenomen in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet, verhoogd met:	€ [**…**];

b.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht:	€ [**…**];
c.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**].

Paragraaf 2.8 Overige activiteiten

Artikel 2.29 Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie		
Variant 1 (regeling in Algemene plaatselijke verordening; overgangsrecht Omgevingswet)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het in, op of aan een onroerende zaak hebben van een alarminstallatie die een voor de omgeving opvallend geluid of lichtsignaal kan produceren, bedoeld in artikel [**…**] van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ […].
Variant 2 (regeling in nieuwe deel omgevingsplan)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het in, op of aan een onroerende zaak hebben van een alarminstallatie die een voor de omgeving opvallend geluid of lichtsignaal kan produceren, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan:	€ [**…**];
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**].
Artikel 2.30 Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden		
Variant 1 (regeling in de Algemene plaatselijke verordening/overgangsrecht Omgevingswet)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het vellen van een houtopstand, bedoeld in [artikel [**4:11**] van de Algemene plaatselijke verordening **OF** artikel [**…**] van de [**citeertitel bomenverordening**]] in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ […].
Variant 2 (voorbeeld Staalkaart 'Integratie van verordeningen in omgevingsplan, deel I')		
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het kappen van een boom, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:	

	a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan:	€ [**…**];
	b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**].
2.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het kappen van een beschermde boom of het vellen van een beschermde houtopstand, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten		
	a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan:	€ [**…**];
	b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**].
Artikel 2.31 Omgevingsplanactiviteit: reclame			
Variant 1 (regeling in de Algemene plaatselijke verordening/overgangsrecht Omgevingswet)			
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit handelsreclame met behulp van een opschrift, aankondiging of afbeelding in welke vorm dan ook, die zichtbaar is vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats, als bedoeld in artikel [**…**] van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, en als niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in paragraaf 2.3, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als de activiteit bestaat uit het op of aan een onroerende zaak maken of voeren van die handelsreclame:	€ […];
b.	als de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat die handelsreclame op of aan die onroerende zaak wordt gemaakt of gevoerd:	€ […].
Variant 2 (voorbeeld Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II')		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het aanbrengen of maken van reclame of het plaatsen van een reclameobject, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen genoemde activiteiten:		
a.	voor het aanbrengen of maken van reclame in een aangewezen gebied, bedoeld in artikel [**…, eerste lid**] van het omgevingsplan:	
	1°	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**];
	2°	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**];
b.	voor het aanbrengen van verlichte of bewegende reclame, bedoeld in artikel [**…, tweede lid**] van het omgevingsplan	
	1°	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**];
	2°	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**];

c.	voor het plaatsen van een reclameobject, bedoeld in artikel [**…, derde lid**] van het omgevingsplan:	
1°	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**];
2°	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**].
Artikel 2.32 Omgevingsplanactiviteit: [**opslag van roerende zaken OF objecten plaatsen op de weg**]		
Variant 1 (regeling in de Algemene plaatselijke verordening; overgangsrecht Omgevingswet)		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit de opslag van roerende zaken in een aangewezen gedeelte van de gemeente, bedoeld in artikel [**2:10**] van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	als de activiteit bestaat uit het daar opslaan van roerende zaken,:	€ [**…**];
b.	als de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat daar roerende zaken worden opgeslagen:	€ [**…**].
Variant 2 (voorbeeld Staalkaart 'Integratie van verordeningen in omgevingsplan, deel I')		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het plaatsen van objecten op de weg, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
a.	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel [**…**] van het omgevingsplan:	€ [**…**];
b.	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**].
[***Artikel 2.33 Omgevingsplanactiviteit: standplaatsen***		
Variant 1 (regeling in de Algemene plaatselijke verordening aangehaakt bij omgevingsvergunning/overgangsrecht Omgevingswet)		
*Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het innemen of hebben van een standplaats, bedoeld in artikel [**5:18**] van de Algemene plaatselijke verordening in samenhang met artikel 22.8 van de Omgevingswet en artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:*		*€ [**…**].*
Variant 2 (voorbeeld Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II')		
*Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bestaande uit het innemen van een standplaats, bedoeld in artikel [**…**] van*		

het omgevingsplan, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:			
a.	*voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit, als bedoeld in artikel [...] van het omgevingsplan:*		*€ [...];*
b.	*voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:*		*€ [...].*]
Artikel 2.34 Andere activiteiten			
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit dan in deze paragraaf en voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk bedoeld en die activiteit:			
a.	betreft een bij of krachtens artikel 5.1 van de Omgevingswet aangewezen vergunningplichtige activiteit, uitgezonderd de activiteit bedoeld in onderdeel b, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		€ [...];
b.	betreft een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk als het ook gaat om de in die artikelen bedoelde activiteiten:		
	1°	voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [...];
	2°	voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [...];
	3°	voor een in een gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 22.8 van de Omgevingswet in samenhang met artikel 2.1a van het Omgevingsbesluit aangewezen vergunningplichtige activiteit:	€ [...].

Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften

Artikel 2.35 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten			
Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een bouw- of sloopactiviteit, bedraagt het tarief:			
a.	voor een maatwerkvoorschrift dat betrekking heeft op: 1. het in stand houden van een bestaand bouwwerk, bedoeld in artikel 3.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; 2. bouwactiviteiten die het bouwen van nieuwe bouwwerken betreffen als bedoeld in artikel 4.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; 3. het gebruik van een bouwwerk, bedoeld in artikel 6.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; of 4. het verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden als bedoeld in artikel 7.1 van het Besluit bouwwerken leefomgeving; per maatwerkvoorschrift:		€ [...];
b.	in andere gevallen dan bedoeld in onderdeel a, per maatwerkvoorschrift:		€ [...].
Artikel 2.36 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten			
1.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving betrekking heeft op:		
	a.	één milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief:	€ [...];

	b.	twee tot vijf milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ [**…**];
	c.	vijf of meer milieubelastende activiteiten als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, bedraagt het tarief, [in afwijking van artikel 2.3, tweede lid **OF** per milieubelastende activiteit]:	€ [**…**].
2.	Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere milieubelastende activiteit dan bedoeld in het eerste lid, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:		€ [**…**].
Artikel 2.37 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten			
Als de aanvraag om een of meer maatwerkvoorschriften betrekking heeft op een andere activiteit dan genoemd in de artikelen 2.35 en 2.36, bedraagt het tarief per maatwerkvoorschrift:			€ [**…**].

Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid

Artikel 2.38 Gelijkwaardige maatregel			
1.	Als de aanvraag om toestemming voor een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet betrekking heeft op:		
	a.	een bouwactiviteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ [**…**];
	b.	een activiteit met betrekking tot cultureel erfgoed, bedraagt het tarief, per uur:	€ [**…**];
	c.	een milieubelastende activiteit, bedraagt het tarief, per uur:	€ [**…**];
	d.	een andere activiteit dan bedoeld in de onderdelen a, b of c, bedraagt het tarief, per uur:	€ [**…**].
2.	Het op grond van het eerste lid verschuldigde bedrag wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		

Paragraaf 2.11 Overige tarieven

Artikel 2.39 Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om verlenging van de in een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit gestelde termijn, bedoeld in artikel 10.23, tweede lid, van het Omgevingsbesluit:	€ [**…**].
Artikel 2.40 Wijzigen omgevingsvergunning	
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een omgevingsvergunning is hetzelfde tarief verschuldigd als op grond van dit hoofdstuk verschuldigd is voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de activiteit of activiteiten waarop de aanvraag tot wijziging betrekking heeft.	

Artikel 2.41 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning:	€ […].
Artikel 2.42 Intrekken omgevingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning, tenzij artikel 2.58 van toepassing is:	€ [**…**].
Artikel 2.43 Beoordeling aanvullende gegevens	
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van aanvullende gegevens die worden ingediend nadat de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, in behandeling is genomen:	€ [**…**].
Artikel 2.44 Beoordeling onderzoeksrapporten	
De in artikel 2.49 opgenomen tarieven zijn van overeenkomstige toepassing op het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van een onderzoeksrapport, zonder dat sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ander besluit.	
Artikel 2.45 Wijzigen van het omgevingsplan	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van het omgevingsplan:	€ […].
Artikel 2.46 Niet genoemd besluit op aanvraag	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het nemen van een ander, in dit hoofdstuk niet benoemd besluit op grond van de Omgevingswet, de op die wet gebaseerde algemene maatregelen van bestuur of het omgevingsplan:	€ [**…**].

Paragraaf 2.12 Modaliteiten

Artikel 2.47 Achteraf ingediende aanvraag		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de activiteit, worden de op grond van de paragrafen 2.3 tot en met 2.8 verschuldigde leges verhoogd met:		[**10**]%.
Artikel 2.48 Uitgebreide voorbereidingsprocedure		
Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op de voorbereiding van het besluit:		
a.	als sprake is van een milieubelastende activiteit:	€ [**…**];
b.	als sprake is van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:	€ [**…**];
c.	als sprake is van andere activiteiten dan bedoeld in de onderdelen a en b:	€ [**…**].
Artikel 2.49 Beoordeling onderzoeksrapporten		

Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als krachtens wettelijk voorschrift voor de betreffende aanvraag een rapport moet worden beoordeeld:			
a.	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport:		€ [...];
b.	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport:		€ [...];
c.	voor de beoordeling van een geluid- of luchtrapport betreffende de geluid- of luchtbelasting:		€ [...];
d.	voor de beoordeling van een akoestisch rapport betreffende de interne en externe geluidwering of nagalm van een bouwwerk:		€ [...];
e.	voor de beoordeling van een ecologisch onderzoeksrapport:		€ [...];
f.	voor de beoordeling van een milieueffectrapportage (MER):		€ [...];
g.	voor de beoordeling van een niet in de voorgaande onderdelen genoemd rapport:		€ [...].
Artikel 2.50 Advies			
1.	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een daartoe aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet:		
	a.	voor een advies van de gemeenteraad:	€ [...];
	b.	voor een advies van de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in de [**Verordening op de gemeentelijke adviescommissie**] dat uitsluitend betrekking heeft op redelijke eisen van welstand, als bedoeld in de gemeentelijke beleidsregels bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet:	€ [...];
	c.	voor een advies van de gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in de [**Verordening op de gemeentelijke adviescommissie**] in andere gevallen dan bedoeld in onderdeel b:	€ […];
	d.	voor een advies in andere gevallen dan bedoeld in de onderdelen a tot en met c: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.	Als een begroting als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		
Artikel 2.51 Instemming			
1.	Onverminderd het bepaalde in de andere artikelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, als een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit op grond van de Omgevingswet betrekking heeft op een activiteit waarvoor de beslissing op de aanvraag op grond van artikel 16.16 van de Omgevingswet instemming behoeft van een bestuursorgaan:		
	a.	als de gemeenteraad moet besluiten over de instemming:	€ [...];

	b.	als een ander bestuursorgaan moet besluiten over de instemming: het bedrag dat dit bestuursorgaan aan rechten zou heffen als het voor de activiteit waarvoor instemming wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn.	
2.	Het bedrag bedoeld in het eerste lid, onder b, wordt voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager meegedeeld. De aanvraag wordt dan in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop het verschuldigde bedrag aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.		

Paragraaf 2.13 Vermindering

Artikel 2.52 Vermindering na omgevingsoverleg		
1.	Als de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel b, en zoals nader omschreven in de paragrafen 2.3 tot en met 2.8, is voorafgegaan door een aanvraag om omgevingsoverleg als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en onderdeel a, en zoals nader omschreven in paragraaf 2.2, waarop de aanvraag om de omgevingsvergunning betrekking heeft, bestaat onder de in het tweede lid genoemde voorwaarden aanspraak op vermindering van de voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning verschuldigde leges. De vermindering bedraagt:	[**…**]%
	van de voor het omgevingsoverleg geheven leges.	
2.	Voor de toepassing van het eerste lid wordt de aanvraag om een omgevingsvergunning gedaan: a. voor dezelfde activiteit of activiteiten als waarop het omgevingsoverleg betrekking had; b. in overeenstemming met de uitkomsten van het omgevingsoverleg; en c. binnen [**…**] maanden na het laatste omgevingsoverleg of, als het omgevingsoverleg volgens afspraak leidt tot een kennisgeving aan de aanvrager, na de dagtekening van de kennisgeving.	
3.	Bij de toepassing van het eerste lid blijft voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning in ieder geval verschuldigd:	€ [**…**].
[***Artikel 2.53 Vermindering bij meervoudige aanvraag***		
Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op vijf of meer activiteiten, bestaat aanspraak op vermindering van leges, met uitzondering van leges voor de milieubelastende activiteiten als bedoeld in paragraaf 2.5 en het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.12. De vermindering bedraagt:		
a.	*bij 5 tot 10 activiteiten:*	*[…]%*
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges;	
b.	*bij 10 tot 15 activiteiten:*	*[…]%*
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges;	
c.	*bij 15 of meer activiteiten:*	*[…]%*
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges.]	

Paragraaf 2.14 Teruggaaf

Artikel 2.54 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig		
Als het college van burgemeester en wethouders op grond van een aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning oordeelt dat voor de voorgenomen activiteit geen omgevingsvergunning is vereist, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:		[**85**]%.
van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.		
Artikel 2.55 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten		
Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, bestaat aanspraak op teruggaaf. De teruggaaf bedraagt:		[**85**]%.
van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is gedaan verschuldigde leges.		
Artikel 2.56 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure		
Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning of aanvraag om een maatwerkvoorschrift op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is geheel of gedeeltelijk intrekt terwijl het college van burgemeester en wethouders daarover nog geen besluit heeft genomen, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:		
a.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking binnen [**vier**] weken na de indiening van de aanvraag:	[**75**]%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;	
b.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf [**vier**] weken tot [**zes**] weken na de indiening van de aanvraag:	[**50**]%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;	
c.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf [**zes**] weken na de indiening van de aanvraag:	[**25**]%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.	
Artikel 2.57 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure		
Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning of aanvraag om een maatwerkvoorschrift op de voorbereiding waarvan afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is geheel of gedeeltelijk intrekt terwijl het college van burgemeester en wethouders daarover nog geen besluit heeft genomen, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:		
a.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking binnen [**zes**] weken na de indiening van de aanvraag:	[**75**]%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;	
b.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf zes weken tot achttien weken na de indiening van de aanvraag:	[**50**]%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges;	

c.	bij gehele of gedeeltelijke intrekking op een tijdstip vanaf achttien weken na de indiening van de aanvraag:	[**25**]%
	van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.	
Artikel 2.58 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten		
Als het college van burgemeester en wethouders een verleende omgevingsvergunning voor een bouw- of milieubelastende activiteit intrekt op aanvraag van de vergunninghouder, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges, mits deze aanvraag is ingediend binnen [**… maanden/… jaren**] na verlening van de vergunning en van de vergunning geen gebruik is gemaakt. De teruggaaf bedraagt:		[**…**]%
van de voor de activiteit waarvoor de aanvraag is ingetrokken verschuldigde leges.		
Artikel 2.59 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten		
a.	Als het college van burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning voor een bouw- of milieubelastende activiteit weigert, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	[**…**]%
	van de voor de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning is geweigerd verschuldigde leges.	
b.	Onder een weigering bedoeld in onderdeel a wordt mede verstaan een vernietiging van de beschikking waarbij de vergunning is verleend bij rechterlijke uitspraak.	
Artikel 2.60 Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten		
In afwijking van de voorgaande artikelen van deze paragraaf wordt geen teruggaaf verleend van het legesdeel dat betrekking heeft op de modaliteiten genoemd in paragraaf 2.12.		
Artikel 2.61 Minimumbedrag voor teruggaaf		
Een bedrag minder dan € [**…**] wordt niet teruggegeven.		

HOOFDSTUK 3 DIENSTVERLENING VALLEND ONDER DE DIENSTENRICHTLIJN EN NIET VALLEND ONDER HOOFDSTUK 2

Paragraaf 3.1 Horeca

Artikel 3.1 Exploitatie openbare inrichting		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning tot het exploiteren van een openbare inrichting als bedoeld in artikel [**2:28]** van de Algemene plaatselijke verordening:	€ [**…**];
b.	een aanvraag om een ontheffing van de sluitingstijd voor een openbare inrichting als bedoeld in artikel [**2:29, tweede lid,**] van de Algemene plaatselijke verordening:	€ [**…**];
Artikel 3.2 Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van:		
a.	een aanvraag om een vergunning op grond van artikel 3 van de Alcoholwet:	€ [**...**];

b.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 4, vierde lid, van de Alcoholwet:	€ [**…**].
c.	een melding als bedoeld in artikel 30 van de Alcoholwet:	€ [**…**];
d.	een aanvraag om wijziging van het aanhangsel als bedoeld in artikel 30a, tweede lid, van de Alcoholwet:	€ [**…**];
e.	een aanvraag om een ontheffing als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet:	€ [**…**].

Paragraaf 3.2 Seksbedrijven

Artikel 3.3 Vergunning seksbedrijf			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of om de verlenging van een vergunning als bedoeld in artikel [**3:3**] van de Algemene plaatselijke verordening:		
	a.	voor een escortbedrijf:	€ [**…**];
	b.	voor andere prostitutiebedrijven dan bedoeld in onderdeel a:	€ [**…**];
	c.	voor andere seksbedrijven dan bedoeld in de onderdelen a en b:	€ [**…**];
2.	Het bedrag dat op grond van het eerste lid verschuldigd is wordt:		
	a.	voor iedere beheerder die zal worden aangesteld bij het seksbedrijf vermeerderd met	€ [**…**];
	b.	als de aanvraag tot het verlenen van de vergunning mede ziet op een seksinrichting vermeerderd met:	€ [**…**].
3.	Als meerdere aanvragen als bedoeld in het eerste lid gelijktijdig worden ingediend en betrekking hebben op hetzelfde seksbedrijf en dezelfde exploitant, worden de op grond van dat lid verschuldigde leges voor iedere tweede en volgende van die aanvragen verminderd met:		[**…**]%.
[*4.*	*Als een vergunning als bedoeld in de het eerste lid, onderdelen a of b, is verleend onder de voorwaarde dat er ten hoogste één prostituee voor of bij het prostitutiebedrijf mag werken, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:*		*[…]%*
	van de op grond van die onderdelen voor het betreffende prostitutiebedrijf verschuldigde leges.]		
Artikel 3.4 Wijzigen vergunning seksbedrijf			
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een in artikel 3.3 bedoelde vergunning in verband met een wijziging van:			
a.	de exploitant aan wie de vergunning is verleend:		€ [**…**];
b.	de op de vergunning vermelde of te vermelden beheerder of beheerders:		€ [**…**];
c.	de activiteit waarvoor de vergunning is verleend:		€ [**…**];
d.	het vaste telefoonnummer dat in advertenties voor het seksbedrijf zal worden gebruikt:		€ [**…**];
e.	het adres waar het seksbedrijf wordt uitgeoefend:		€ [**…**];
f.	het adres van de onder dat seksbedrijf vallende seksinrichting waarvoor de vergunning mede is verleend:		€ [**…**];
[*g.*	*het aantal prostituees dat ten hoogste voor of bij het seksbedrijf mag werken:*		*€ […].*]

Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet

Artikel 3.5 Ontheffing winkeltijden		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
a.	een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet:	€ [**...**];
b.	wijziging van een in onderdeel a bedoelde ontheffing:	€ [**...**].

Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt

Artikel 3.6 Organiseren evenement		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het organiseren van een evenement als bedoeld in artikel [**2.25, eerste lid,**] van de Algemene plaatselijke verordening (evenementenvergunning), als het betreft:		
a.	een grootschalig evenement of een evenement met verhoogd risicoprofiel:	€ [**...**];
b.	een herdenkingsplechtigheid:	€ [**...**];
c.	een braderie:	€ [**...**];
d.	een optocht, niet zijnde een betoging, op de weg:	€ [**...**];
e.	een feest, muziekvoorstelling of wedstrijd op of aan de weg:	€ [**...**];
f.	een klein evenement dat niet voldoet aan de eis bedoeld in artikel [**2:25, derde lid,**] van de Algemene plaatselijke verordening:	€ [**…**].
Artikel 3.7 Organiseren markt		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning:		
a.	voor het organiseren van een snuffelmarkt als bedoeld in artikel [**5:23**] van de Algemene plaatselijke verordening:	€ [**…**];
b.	voor het organiseren van een markt als bedoeld in artikel [**4**] van de [**citeertitel marktverordening (vergunning organisatie)**]:	€ [**…**].

Paragraaf 3.5 Standplaatsen

Artikel 3.8 Marktstandplaatsvergunningen en andere vergunningen op markt			
1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
	a.	een vaste-standplaatsvergunning als bedoeld in artikel [**14**], van de [**citeertitel marktverordening**]:	€ [**…**];
	b.	een dagplaatsvergunning als bedoeld in artikel [**19**], van de [**citeertitel marktverordening**], die leidt tot vergunningverlening:	€ [**…**];
	c.	een standwerkvergunning als bedoeld in artikel [**20**], van de [**citeertitel marktverordening**], die leidt tot vergunningverlening:	€ [**…**];
	d.	een bedienvergunning als bedoeld in artikel [**21**], van de [**citeertitel marktverordening**]:	€ […];
2.	Als een aanvraag om een vaste-standplaatsvergunning, te verlenen via het selectiestelsel, niet leidt tot vergunningverlening, bestaat aanspraak op teruggaaf van [**… (bijvoorbeeld 50)**] % van de op grond van het eerste lid, onderdeel a, verschuldigde leges.		

3.	Als een aanvraag om een vaste-standplaatsvergunning, te verlenen via loting, niet leidt tot vergunningverlening, bestaat aanspraak op teruggaaf van [**… (bijvoorbeeld 75)**] % van de op grond van het eerste lid, onderdeel a, verschuldigde leges.	
Artikel 3.9 Overige administratieve dienstverlening markt		
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:		
b.	overschrijving van een vaste-standplaatsvergunning op naam van een ander als bedoeld in artikel [**15**] van de [**citeertitel marktverordening**]:	€ [**…**];
c.	toestemming met vervanging van de vergunninghouder (artikel [**17, tweede lid**], van de [**citeertitel marktverordening**]:	€ [**…**];
a.	toekenning van een andere vaste standplaats als bedoeld in artikel [**18, eerste lid**], van de [**citeertitel marktverordening**]:	€ [**…**];
d.	ontheffing van de verplichting om de standplaats in te nemen tot de sluitingstijd van de markt (artikel [**23, tweede lid**], van de [**citeertitel marktverordening**]:	€ [**…**].
*[**Artikel 3.10 Losse standplaatsen***		
*Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning voor het innemen of hebben van een standplaats, bedoeld in artikel [**5:18**] van de Algemene plaatselijke verordening:*		*€ [**…**].]*

Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014

Artikel 3.11 Vergunning onttrekken woonruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om woonruimte aan de bestemming tot bewoning te onttrekken of onttrokken te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder a, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ [**…**];
Artikel 3.12 Vergunning samenvoegen woonruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om woonruimte met andere woonruimte samen te voegen of samengevoegd te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder b, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ [**...**];
Artikel 3.13 Vergunning omzetten zelfstandige in onzelfstandige woonruimte	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte om te zetten of omgezet te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder c, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ [**...**];
Artikel 3.14 Vergunning verbouwen woonruimte tot meer woonruimten	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om woonruimte tot twee of meer woonruimten te verbouwen of in die verbouwde staat te houden, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, aanhef en onder d, [*respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ [**…**];

Artikel 3.15 Splitsingsvergunning	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning [*of ontheffing van het verbod*] om een recht op een gebouw te splitsen in appartementsrechten, als bedoeld in artikel 22, eerste[*, respectievelijk tweede lid,*] van de Huisvestingswet 2014:	€ [**...**].
[***Artikel 3.16 Toeristische verhuur***	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning of ontheffing van het verbod om woonruimte voor toeristische verhuur in gebruik te geven als bedoeld in artikel 23c, eerste, respectievelijk tweede lid, van de Huisvestingswet 2014:	*€ [**...**].*]
[***Artikel 3.17 Verhuurvergunning opkoopbescherming***	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een vergunning om een woonruimte in gebruik te geven binnen een periode van vier jaar na de datum van inschrijving in de openbare registers van de akte van levering van die woonruimte aan de nieuwe eigenaar, als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014:	*€ [**...**].*]

Paragraaf 3.7 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit

Artikel 3.18 Niet benoemd besluit op aanvraag	
Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in dit hoofdstuk niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking:	€ [...].

Behorende bij raadsbesluit van [**datum**]
De griffier van [**gemeentenaam**],

Toelichting op de Model Verordening leges

A Algemeen

1 Wettelijke basis
De leges worden geheven op basis van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet. Op grond daarvan kunnen gemeenten rechten heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Vanaf 1 januari 1995 komt het begrip ‘leges’ niet meer voor in de Gemeentewet. De reden hiervan is dat er geen wezenlijke verschillen bestaan tussen leges en andere rechten. Het begrip ‘rechten’ in artikel 229 van de Gemeentewet omvat mede de leges. In de modelverordening is ervoor gekozen de rechten ‘leges’ te blijven noemen, omdat het hier gaat om een ingeburgerd en herkenbaar begrip. Het staat gemeenten vrij de rechten anders te noemen.
De legesheffing voor reisdocumenten en de Nederlandse identiteitskaart berust niet op artikel 229 van de Gemeentewet, maar op artikel 7 van de Paspoortwet, in samenhang met artikel 2, tweede lid, van die wet (wijziging Paspoortwet per 9 maart 2014).
Artikel 13.1a van de Omgevingswet bepaalt dat gemeenten rechten kunnen heffen voor het in behandeling nemen van aanvragen om een omgevingsvergunning, wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning of intrekking van een omgevingsvergunning.
Voor de heffing op grond van de Paspoortwet en de Omgevingswet is het begrip ‘dienst’ niet aan de orde. Voor andere aanvragen dan de hierboven genoemde die betrekking hebben op de Omgevingswet is artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet wel de heffingsgrondslag en dus het begrip ‘dienst’ wel van belang.
In verband met artikel 10 van de modelverordening leges (overdracht van bevoegdheden) is in de aanhef eveneens artikel 156, eerste en tweede lid, onder h, van de Gemeentewet genoemd.

2. Nadere regels, uitvoeringsregels en beleidsregels
Een toelichting op het vaststellen van nadere regels, uitvoeringsregels en beleidsregels is opgenomen in de Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) - Nadere regels, uitvoeringsregels en beleidsregels.

3 Opzet
De modelverordening leges bestaat uit twee gedeelten, namelijk de verordening zelf met de formele en materiële bepalingen en de tarieventabel met een omschrijving van de belastbare feiten, de heffingsmaatstaven en de tarieven.
Voordeel van deze opzet is dat wijzigingen van tarieven op eenvoudige wijze in de tarieventabel zijn te verwerken zonder dat de onderlinge samenhang van de artikelen in de verordening verloren gaat.

4 Geen voorbeelden van tarieven
In de tarieventabel zijn geen voorbeelden van tarieven opgenomen. Dit heeft een aantal redenen. Allereerst kunnen de te maken kosten voor de verschillende diensten sterk verschillen per gemeente. Bovendien is het afhankelijk van het beleid van de raad van iedere gemeente of al of niet kostendekkende tarieven worden gehanteerd. Ten slotte zouden voorbeelden van tarieven zeer tijdgebonden bedragen kunnen zijn, die snel aan veroudering onderhevig zijn.
Als er voor dienstverlening wettelijk vastgestelde maximumtarieven zijn, hebben wij deze wel in de tarieventabel vermeld. De gemeente kan lagere tarieven vaststellen, maar in ieder geval geen hogere. Wij wijzen erop dat bij sommige van die maximumtarieven sprake is van een rijkskostendeel dat de gemeente aan het rijk moet afdragen.

Zie ook de toelichting op artikel 5 en de tarieventabel.

5 Het begrip ‘dienst’

Artikel 229, eerste lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bepaalt dat gemeenten onder andere rechten kunnen heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten.
Leges kunnen dus uitsluitend geheven worden voor door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Dit blijkt uit HR 9 december 1987 (nr. 24.892, BNB 1988/117, Belastingblad 1988, blz. 65).
Het begrip ‘dienst’ is niet nader gedefinieerd in de wet. Wel is in de jurisprudentie invulling gegeven aan het begrip ‘dienst’. De werkzaamheden moeten rechtstreeks en in overheersende mate verband houden met dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar belang. Dit individuele belang is in beginsel altijd aanwezig als de dienstverlening wordt gevraagd.
Als de dienst ambtshalve wordt verleend, is er naar het oordeel van de wetgever geen sprake van een dienst (Tweede Kamer, vergaderjaar 1989-1990, 21 591, nr. 3, blz. 78). Dit betekent dat vanaf 1 januari 1995 voor het ongevraagd verlenen van diensten geen legesheffing meer mogelijk is.
Is het algemene belang groter dan het individuele belang van de aanvrager of degene voor wie de dienst wordt verleend, dan is er geen sprake van een dienst die legesheffing rechtvaardigt.
Legesheffing voor meldingen is niet mogelijk, omdat het in behandeling nemen van meldingen niet als dienstverlening wordt beschouwd. Dit is een erfenis van het preventief toezicht op belastingverordeningen. Eind jaren ’80 van de vorige eeuw werd door de Kroon geen goedkeuring gegeven aan legesverordeningen waarin een tarief voor het in behandeling nemen van meldingen op grond van de toenmalige Hinderwet was opgenomen. Het verwerken van de melding was een administratief gebeuren, die geen invloed had op de voorgenomen activiteit van de melder. Het karakter van de melding is in veel gevallen inmiddels anders geworden, bijvoorbeeld bij planregels betreffende de leefomgeving, waarbij een beoordeling vooraf mogelijk is. Toch is het niet kunnen heffen van leges voor meldingen nog steeds wat de wetgever uitdraagt, zoals bij de Omgevingswet. Inmiddels heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat het niet verenigbaar is met het karakter van het instrument van een meldingsplicht om de toelaatbaarheid van de activiteit afhankelijk te stellen van beoordelingsregels. Inherent aan een melding is volgens haar dat er geen nader afwegingsmoment volgt (ABRvS 18-08-2021, ECLI:NL:RVS:2021:1845). De wetgever zou dus duidelijker moeten zijn over het rechtskarakter van de melding.
Ten slotte merken wij op dat het ‘verlenen’ van een dienst, zoals geformuleerd in de modelverordening, uitsluitend betrekking heeft op het in gang zetten van de dienstverlening. Er is dus sprake van een inspanningsverplichting en niet van een resultaatsverplichting.

Jurisprudentie over het begrip dienst

Hieronder geven wij een – chronologisch aflopend – overzicht van de jurisprudentie, dat meer inzicht geeft of in een concreet geval sprake is van verlening van diensten bedoeld in artikel 229b, eerste lid, onderdeel b, van de Gemeentewet.

- HR 22 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:410
  Hof Arnhem-Leeuwarden 13-02-2018, ECLI:NL:GHARL:2018:1459: Volgens het hof gaat het bij het vaststellen van de bestemming van gronden in een bestemmingsplan rechtstreeks en vooral om het dienen van het publieke belang. Het (opnieuw) vaststellen van een bestemmingsplan wordt uitgevoerd met het oog op de publieke taakuitoefening van de gemeente en houdt niet rechtstreeks en in overheersende mate verband met dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar belang. Bij het in behandeling nemen van een aanvraag tot het (opnieuw) vaststellen van een bestemmingsplan is derhalve niet, ook niet gedeeltelijk, sprake van een rechtstreeks aan de aanvrager verrichte dienst waarvoor op grond van artikel 229, lid 1, aanhef en letter b, van de

Gemeentewet rechten kunnen worden geheven (vgl. HR 11 juni 1997, nr. 31253, ECLI:NL:HR:1997:AA2174). Het beroep in cassatie van de gemeente heeft de Hoge Raad zonder inhoudelijke uitspraak ongegrond verklaard (artikel 81, eerste lid, Wet op de rechterlijke organisatie. Waarschijnlijk is in deze procedure van belang geweest dat sprake was van het opnieuw vaststellen van het bestemmingsplan, dat het verschillende kadastrale percelen met verschillende eigenaren betrof en dat het ging om verschillende belangen (agrarische en (reguliere) bedrijfsbelangen) die waren betrokken in het plan. Het hof laat in zijn laatste overweging (daarom) ook de mogelijkheid open dat bij het op aanvraag wijzigen van het bestemmingsplan wel sprake is van individuele dienstverlening, maar dat legesheffing daarvoor in het voorliggende geval zou stuiten op de legessanctie (niet kunnen heffen in verband met het verouderd zijn van het geldende bestemmingsplan).

- HR 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ0693, en HR 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BX0945
  Legesheffing is niet mogelijk voor het doen van naspeuringen naar aanleiding van een verzoek om informatie op basis van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De gemeente mocht geen leges heffen voor het opzoeken van declaraties, het anonimiseren van documenten en het vervaardigen van overzichten. De Hoge Raad leidt uit het samenstel van de wettelijke bepalingen in de Wob af dat de openbaarmaking van informatie naar aanleiding van een Wob-verzoek niet in overheersende mate verband houdt met dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar belang. Wel mag een gemeente bij inwilliging van een Wob-verzoek kosten via legesheffing in rekening brengen voor het vervaardigen van kopieën van documenten en uittreksels of samenvattingen van de inhoud daarvan. Met de vorm waarin de gegevens aan de verzoeker worden verstrekt is volgens de Hoge Raad in het bijzonder een particulier belang gediend. In zoverre is sprake van dienstverlening als bedoeld in art. 229, lid 1, letter b, van de Gemeentewet.
- HR 9 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ4105 (Leudal)
  Het in behandeling nemen van een aanvraag voor een Nederlandse identiteitskaart is geen dienst in de zin van artikel 229, eerste lid, onderdeel b, van de Gemeentewet. Onder de werking van de Wet op de uitgebreide identificatieplicht kan niet worden aangenomen dat de aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart, het meest eenvoudig verkrijgbare en minst specifieke identificatiebewijs, naar zijn aard in overheersende mate verband houdt met een individualiseerbaar belang.
  Naar aanleiding van deze uitspraak heeft een wetswijziging plaatsgevonden op grond waarvan gemeenten weer kunnen heffen (Wet van 13 oktober 2011, Stb. 440, gevolgd door een wijziging van de Paspoortwet per 9 maart 2014 waarbij de Wet van 13 oktober 2011 is ingetrokken). De modelverordening leges is hierop aangepast; zie de aanhef, artikel 2 en paragraaf 1.2 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel.
- Hof Arnhem 19 oktober 2010, ECLI:NL:GHARN:2010:BO3397:
  Het hof neemt de overweging van HR 17 april 2009 over en oordeelt dat de werkzaamheden van het gemeentebestuur bij de beoordeling van het verzoek tot partiële herziening van een bestemmingsplan rechtstreeks en in overwegende mate verband houden met het individuele belang van belanghebbende.
- HR 17 april 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI1253
- Het Hof is terecht ervan uitgegaan dat door of vanwege het gemeentebestuur verrichte werkzaamheden slechts als een dienst kunnen worden aangemerkt, indien het gaat om werkzaamheden die liggen buiten het gebied van de publieke taakuitoefening en rechtstreeks en in overheersende mate verband houden met dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar belang. Voorts heeft het Hof terecht tot uitgangspunt genomen dat de handhaving van de regels van het bestemmingsplan tot die publieke taakuitoefening behoort omdat daarmee het algemene

belang is gediend dat is gebaat bij een goede ruimtelijke ordening in de gemeente. Uit dit uitgangspunt vloeit echter voort dat het verzoek van een particulier om van een bestemmingsplan af te wijken in het algemeen niet op het publieke belang zal zijn gericht, maar zal zijn gestoeld op een persoonlijke wens van de verzoeker. Dat geldt ook voor het onderhavige verzoek van belanghebbende om haar tijdelijk vrijstelling te verlenen van het verbod van permanente bewoning van de recreatiewoning, zoals dat in het bestemmingsplan is opgenomen. De werkzaamheden van het gemeentebestuur bij de beoordeling van dat verzoek houden rechtstreeks en in overwegende mate verband met dit individuele belang van belanghebbende. Dat wordt niet anders door de omstandigheid dat het gemeentebestuur bij zijn beslissing op het verzoek de belangen van belanghebbende afweegt tegen de gevolgen voor de ruimtelijke ordening." HR 23 maart 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA1262 (Velsen)
Bij een bouwaanvraag die incompleet is en door de gemeente op grond van artikel 4:5 van de Awb 'verder buiten behandeling is gelaten' is voldaan aan het belastbaar feit voor heffing van leges 'het in behandeling nemen van een aanvraag'. Deze uitspraak is het vervolg op Gerechtshof Amsterdam 23 januari 2004, ECLI:NL:GHARL:AO3409, dat anders oordeelde, ook in: Gerechtshof Amsterdam 26 september 2003, ECLI:NL:GHAMS:AN7885 (Haarlemmermeer)

- HR 13 augustus 2004, ECLI:NL:HR:2004:AI0408
  Bij de behandeling van aanvragen voor planschade is sprake van een publieke taakuitoefening door de gemeente en niet van een individualiseerbaar belang, zodat geen sprake is van verlening van een dienst in de zin van artikel 229 van de Gemeentewet (zie voor planschadevergoeding ook verderop in deze toelichting).
- HR 11 juni 1997, ECLI:NL:HR:1997:AA2174
  Bij de werkzaamheden die voor gedeputeerde staten verbonden zijn aan het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een verklaring van geen bezwaar op grond van - onder meer - artikel 19 van de (oude) Wet op de Ruimtelijke Ordening, gaat het rechtstreeks en vooral om het dienen van het publieke belang. Er is wel indirect een particulier belang van de 'achterliggende' aanvrager - in voorkomende gevallen de gemeente zelf, maar gelet op het preventief bestuurstoezicht van de provincie, niet rechtstreeks en in overheersende mate. Bij het in behandeling nemen van een aanvraag tot afgifte van een verklaring van geen bezwaar is derhalve niet, ook niet gedeeltelijk, sprake van een rechtstreeks aan de gemeente dan wel aan de 'achterliggende' aanvrager verrichte dienst.
- HR 7 mei 1997, ECLI:NL:HR:1997:AA2090
  Duikwerkzaamheden van de brandweer (het betrof het opduiken van een auto) kunnen worden aangemerkt als het verlenen van een dienst 'indien het gaat om werkzaamheden die niet alleen liggen buiten het gebied van brand- en rampenbestrijding alsmede van beperking en bestrijding van gevaar voor mens en dier bij ongevallen, maar bovendien rechtstreeks en in overheersende mate verband houden met dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar belang'.
- HR 13 april 1994, nr. 28887, Belastingblad 1994, blz. 431
  Het door de politie op verzoek van belanghebbende, in verband met een door deze gemelde aansluiting op een stil alarmsysteem, opstellen van een aanvalsplan, dient voornamelijk om een efficiënt politieoptreden ter handhaving van de rechtsorde mogelijk te maken en om de veiligheid van de bij dat optreden betrokken politieagenten te verhogen. De desbetreffende werkzaamheden houden in het algemeen niet rechtstreeks en voornamelijk verband met een dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar particulier belang. Er is geen sprake van een dienst in de zin van artikel 229 Gemeentewet.
- HR 11 december 1992, ECLI:NL:HR:1992:ZC0788 (Vlissingen/Rize)
  Met betrekking tot het nablussen van een brand op een schip is kostenverhaal niet mogelijk.

- HR 14 oktober 1992, nr. 27804, BNB 1993/24, Belastingblad 1993, blz. 165
  Melding ex artikel 2a van de (toenmalige) Hinderwet is geen dienst.
- Koninklijk Besluit van 2 oktober 1990, nr. 90.001535, Belastingblad 1991, blz. 285
  Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Delft omdat die verordening een bepaling bevatte op grond waarvan leges geheven konden worden van overheidsorganen voor diensten die worden verricht ter uitvoering van bepaalde medebewindstaken, zoals het verstrekken van gegevens aan het CBS, het afgeven van verklaringen omtrent het gedrag etc.
- Koninklijk Besluit van 24 augustus 1990, nr. 89.030275, Belastingblad 1990, blz. 668
  Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Horst, omdat in de verordening een tarief was opgenomen voor een melding ex artikel 2a van de (toenmalige) Hinderwet. Geen dienstverlening.
- Koninklijk Besluit van 28 december 1988, nr. 13 (Belastingblad 1989, blz. 123)
  Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Schoorl, omdat in die verordening een tarief was opgenomen voor het behandelen van een kennisgeving in de zin van artikel 1a van het Hinderbesluit. Geen dienstverlening.
- Koninklijk Besluit van 28 december 1988, nr. 12, Belastingblad 1989, blz. 126
  Goedkeuring onthouden aan de legesverordening van de gemeente Geldermalsen, omdat in de verordening een tarief was opgenomen voor het bevestigen van een ingevolge artikel 7c van de Wet op de kansspelen gedane mededeling omtrent een te houden klein kansspel. Geen dienstverlening.
- HR 9 december 1987, nr. 24892, Belastingblad 1988, blz. 65
  Voor legesheffing moet de voorwaarde worden gesteld dat sprake is van door of vanwege het gemeentebestuur verleende diensten. Bij een aanschrijving tot woningverbetering als bedoeld in artikel 25, eerste lid, van de (oude) Woningwet, welke op grond van artikel 25, vierde lid, van die wet nodig is om de verplichtingen van degene tot wie zij is gericht te doen ontstaan, is geen sprake van het verlenen van een dienst aan de betrokkene in deze zin.
- HR 1 juli 1969, nr. 16165, BNB 1969/185
  Voor het in behandeling nemen van aanvragen tot het verkrijgen van een bouwvergunning kunnen leges worden geheven. In het algemeen worden met de term leges niet slechts heffingen aangeduid, die gericht zijn op de vergoeding van de kosten verbonden aan het op schrift stellen van bij bepaalde administratieve diensten behorende stukken, maar mede heffingen, welke op de vergoeding van die diensten zelf zijn gericht.
- HR 4 december 1963, nr. 15069, BNB 1964/45
  De leges kunnen betrekking hebben op aanvragen van kampeervergunningen, de behandeling en de verlening daarvan en daarnaast op de kosten die het kamperen voor de gemeente meebrengt. Daarbij doet niet ter zake of degene aan wie de dienst wordt verleend daarop al of niet aanspraak kan maken.

B Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Definities

Om duidelijkheid te scheppen over de inhoud van een aantal in de tarieventabel voorkomende begrippen is daarvan een definitie opgenomen in artikel 1.
Uiteraard kan een gemeente andere begrippen hanteren dan die in artikel 1 of die begrippen anders omschrijven.

Artikel 2 Belastbaar feit

Bij het belastbaar feit voor de legesheffing gaat het altijd om een aanvraag Er zijn bij de leges drie categorieën belastbare feiten te onderkennen, die wij in artikel 2 (geobjectiveerd) hebben opgenomen en verder zijn uitgewerkt in de tarieventabel, namelijk:

a. *het in behandeling nemen van een aanvraag tot*
   … het verlenen van een dienst
   Voorbeelden: het in behandeling nemen van een aanvraag om eenmalig een buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand te benoemen, om een rijbewijs, om een vergunning, om het verstrekken van kopieën en dergelijke, om omgevingsoverleg, om een of meer maatwerkvoorschriften, om toestemming voor een gelijkwaardige maatregel.
   … of het nemen van een besluit
   Voorbeelden: het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning, om wijziging van omgevingsvergunningvoorschriften, om intrekking van een omgevingsvergunning.
b. *het verlenen van een dienst op aanvraag*
   Voorbeelden: huwelijksvoltrekking (de Wet rechten burgerlijke stand noemt ‘voor de huwelijksvoltrekking’, beschikbaar stellen van een getuige.
c. *het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een document*
   Voorbeelden: reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart.

De onderverdeling houdt verband met de wettelijke grondslagen, genoemd in onderdeel A, onder 1 (Wettelijke basis) van deze toelichting.
Zoals uit bovenstaande voorbeelden al blijkt, kent de verordening zeer uiteenlopende belastbare feiten waarvoor leges worden geheven. Daarom is naast de in artikel 2 opgenomen algemene omschrijving van het belastbare feit een verdere omschrijving van het belastbare feit in de tarieventabel opgenomen. Dat is dan ook de reden dat in artikel 2 wordt gesproken van ‘een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel’. Omdat artikel 217 van de Gemeentewet bepaalt dat het voorwerp van de belasting en het tarief moeten zijn vermeld in de belastingverordening, mag er geen twijfel over bestaan dat de tarieventabel deel uitmaakt van de verordening. Vandaar dat de woorden ‘daarbij behorende’ zijn gebruikt. In de tarieventabel en in de bij de verordening en de tarieventabel behorende bijlagen wordt dit eveneens uitdrukkelijk aangegeven.
De omschrijving van het belastbare feit is van belang voor de vraag of de materiële belastingschuld ontstaat en het tijdstip waarop die belastingschuld ontstaat.
Het belastbare feit kan op verschillende manieren worden omschreven. Zo kan bijvoorbeeld worden gekozen voor ‘het verlenen van een vergunning’ maar ook kan worden gekozen voor ‘het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning’.
In de tarieventabel is in de meeste gevallen gekozen voor ‘het in behandeling nemen van een aanvraag’. Dit heeft als voordeel dat leges al verschuldigd zijn op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag en dat niet bepalend is het moment waarop de vergunning wordt verleend. Ook is niet van belang of de vergunning wordt verleend of geweigerd. Zou het belastbare feit zijn ‘het verlenen van de vergunning’ dan heeft op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag het belastbare feit zich nog niet voorgedaan en is dus de materiële belastingschuld nog niet ontstaan. Vooruitbetaling voor het moment van het ontstaan van de materiële belastingschuld is niet mogelijk. Ook kan dan niet worden geheven als de vergunning wordt geweigerd, hoewel de gemeente wel de kosten van behandeling heeft gemaakt.
Overigens kan op grond van wettelijke bepalingen niet in alle gevallen het belastbare feit worden omschreven als ‘het in behandeling nemen van een aanvraag’. Zo kunnen alleen voor het voltrekken van een huwelijk, en niet voor het in behandeling nemen van de aanvraag daarvan, leges geheven

worden, dit op grond van de Wet rechten burgerlijke stand. En bij de reisdocumenten en de Nederlandse identiteitskaart heeft de Paspoortwet het over het heffen van rechten ‘voor het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag’.
Wij merken nog op dat de Hoge Raad de uitdrukking 'in behandeling nemen' uitlegt tegen de achtergrond van artikel 229, eerste lid, aanhef en onder letter b, Gemeentewet. In dat artikel is de bevoegdheid gegeven rechten te heffen ter zake van het genot van door de gemeente verstrekte diensten. Als een besluit wordt genomen om een aanvraag niet verder te behandelen (artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht), kunnen er volgens de Hoge Raad al diensten zijn verstrekt die de heffing van leges rechtvaardigen (HR 21 december 2007, nr. 41303, LJN: BC0652).

Artikel 3 Belastingplicht
De belastingverordening moet vermelden wie de belastingplichtige is (artikel 217 van de Gemeentewet). Vanwege het uiteenlopende karakter van de verschillende diensten is gekozen voor een ruime omschrijving van de belastingplicht, om te voorkomen dat in bepaalde situaties geen belastingplichtige aangewezen zou kunnen worden.
Vanuit de systematiek van de modelverordening ligt het voor de hand in eerste instantie de aanvrager in de heffing te betrekken. Als het niet mogelijk is een aanvrager als belastingplichtige aan te wijzen, bijvoorbeeld als de aanvrager duidelijk niet de belanghebbende is, dan kan degene voor wie de aanvraag is gedaan als belastingplichtige aangemerkt worden. Dit laatste zal zich niet snel voordoen omdat de aanvrager per definitie een belang heeft bij de dienstverlening of de handelingen.
Wij zijn van mening dat zich bij het aanwijzen van de belastingplichtige geen keuzesituatie kan voordoen. In verband hiermee is het stellen van beleidsregels voor het aanwijzen van een belastingplichtige niet nodig. Zie ook de modelbeleidsregels voor het aanwijzen van een belastingplichtige in een keuzesituatie.

Artikel 4 Vrijstellingen

Onderdeel a
In onderdeel a hebben wij een (verplichte) vrijstelling opgenomen voor diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 13.6 van de Omgevingswet zijn of worden verhaald.
Afdeling 13.6 bevat een regeling over kostenverhaal bij bouwactiviteiten en activiteiten vanwege gebruikswijzigingen in het kader van gebiedsontwikkeling. Het kan gaan om kosten voor het bouwrijp maken van gronden, de aanleg van wegen, riolering, straatverlichting, maar ook de zogenoemde plankosten voor het maken en uitvoeren van een omgevingsplan. Het verhaal van deze kosten is verplicht en gaat voor op het publiekrechtelijk afdwingen van een financiële bijdrage. Het overzicht van kostenverhaalplichtige activiteiten staat in artikel 8.13 van het Omgevingsbesluit.
Kostenverhaal bij gebiedsontwikkeling in de Omgevingswet is de opvolger van grondexploitatie in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Hierover is de Handreiking kostenverhaal Omgevingswet door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beschikbaar gesteld op het Informatiepunt Leefomgeving (www.iplo.nl).
Een gemeente en een initiatiefnemer kunnen een overeenkomst sluiten over kostenverhaal voorafgaand aan het besluit dat de aangewezen activiteit mogelijk maakt: een zogenoemde anterieure overeenkomst. Als er geen anterieure overeenkomst tot stand komt, moet het kostenverhaal op een andere manier geregeld worden. Dat kan in het omgevingsplan van de gemeente of in een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (afwijking van het omgevingsplan) of een projectbesluit (voor het projectbesluit is de gemeente geen bevoegd gezag). Een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit of een omgevingsvergunning

voor een bouwactiviteit kan dus geen aanleiding vormen voor toepassing van de regeling over kostenverhaal. Ook nadat in het omgevingsplan een grondslag is gelegd voor het verhalen van de kosten kunnen de gemeente en de initiatiefnemer een overeenkomst sluiten over kostenverhaal (posterieure overeenkomst). In dat geval moet de gemeente de regels over kostenverhaal in het omgevingsplan wel in acht nemen.
De overheid mag de kosten alleen verhalen als ze voldoen aan drie criteria: profijt, proportionaliteit en toerekenbaarheid. Ook moet de locatie het kostenverhaal kunnen dragen. Dat houdt in dat er niet meer kosten worden verhaald dan er opbrengsten zijn. De verhaalbare kostensoorten zijn limitatief opgesomd in het Omgevingsbesluit. In artikel 8.15 van het Omgevingsbesluit worden de kostensoorten in de tabellen A en B van bijlage IV aangewezen als verhaalbare kostensoorten. Volgens A1 van deze bijlage behoren de kosten van het vaststellen van een omgevingsplan of een projectbesluit of het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, inclusief het daarvoor benodigde onderzoek, tot de verhaalbare kosten. In de toelichting op de Aanvullingsregeling grondeigendom Omgevingswet staat echter over de relatie tussen plankosten en leges (Stcrt. 2021, 34646):

> "Kosten die verband houden met het afgeven van (…) een omgevingsvergunning voor de planologische aspecten van een bouwactiviteit worden niet tot de plankosten gerekend. Dat zijn kosten van diensten aan initiatiefnemers van bouwactiviteiten afzonderlijk en geen algemene kosten die door alle initiatiefnemers van bouwactiviteiten gezamenlijk worden gedragen. Die kosten worden daarom via de leges doorberekend, waarbij rekening wordt gehouden met de werkzaamheden die al in het kader van het kostenverhaal hebben plaatsgevonden, vooral het bepalen van inbrengwaarden." (pag. 106).
>
> "De afgifte van een omgevingsvergunning is een individuele dienst waarvan de kosten via de leges behoren te worden verrekend. Langs die weg kunnen gemeenten de kosten van het begeleiden van initiatiefnemers en het beoordelen van bouwplannen volledig verhalen." (pag. 117)

Legesheffing voor de aanvraag om de omgevingsvergunning is dus mogelijk, maar mag er vanzelfsprekend niet toe leiden dat kosten die via het kostenverhaal van afdeling 3.6 van de Omgevingswet in rekening zijn of worden gebracht, niet nog eens via de leges worden verhaald.
Het bevoegd gezag kan in drie gevallen afzien van het toepassen van de wettelijke regeling voor het verhalen van kosten via de afdeling kostenverhaal (artikel 8.14 Omgevingsbesluit):

1. De verhaalbare kosten bedragen minder dan € 10.000. Dit is aan de orde als de kosten die met het kostenverhaal zijn gemoeid niet opwegen tegen de te verhalen kosten. Het gaat om de totale te verwachten netto opbrengsten van alle kostenverhaalsbijdragen in het potentiële kostenverhaalsgebied.
2. Er zijn geen verhaalbare kosten voor openbare werken (als bedoeld in A5 tot en met A9 van bijlage IV van het Omgevingsbesluit).
3. Er zijn alleen kosten voor de aansluiting op de openbare ruimte of nutsvoorzieningen, bijvoorbeeld het maken van een inrit naar de openbare weg of een aansluiting op het rioolstelsel.

De gevallen zijn inhoudelijk overgenomen uit de Wro en het Bro. Wel is de terminologie aangepast. Het bevoegd gezag mag in deze gevallen besluiten om af te zien van kostenverhaal. Dat is echter niet verplicht. Zijn deze gevallen binnen de gemeente aangewezen, dan geldt de vrijstelling dus niet en vindt gewoon legesheffing plaats.

Onderdeel b
In hogere wettelijke regelingen komen legesvrijstellingen voor. De legesverordening kan geen inbreuk maken op of bepaalde beperkingen opnemen met betrekking tot de bij wet verleende vrijstellingen. Wij

hebben daarom in onderdeel b een algemene formulering opgenomen die verwijst naar ‘wettelijke vrijstellingen’.
Die vrijstellingen zijn onder meer:

- De diplomatieke en internationale vrijstellingen. Op grond van artikel 243 van de Gemeentewet kunnen de ministers van Binnenlandse Zaken en Financiën vrijstelling van gemeentelijke belastingen verlenen indien het volkenrecht dan wel het internationale gebruik daartoe noopt. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt, althans voor zover voor de leges van belang, in de ‘Regeling diplomatieke en internationale vrijstellingen gemeentelijke belastingen 1997’ (Regeling van 20 december 1996, FO96/ U2383, Stcrt. 1996, 249, Belastingblad 1997, blz. 91, nadien gewijzigd).
- De vrijstelling voor het doen van naspeuringen (door de aanvrager zelf) in de gemeentearchieven bedoeld in de Archiefwet 1995, dit vanwege het openbare karakter van archiefbewaarplaatsen (artikel 14 van de Archiefwet 1995).
- De vrijstelling opgenomen in artikel 4 van de Wet rechten burgerlijke stand 1879, Stb. 72, laatstelijk gewijzigd bij de Wet van 27 november 2008, Stb. 500 (inwerkingtreding 1 maart 2009).
- De ‘vrijstelling’ met betrekking tot de verlening, wijziging of intrekking van een vergunning of ontheffing krachtens de Wet milieubeheer (artikel 15.34a Wet milieubeheer).
- De vrijstellingen (‘kosteloze verstrekkingen’), genoemd in onder andere:
    - artikel 55 van de AWR;
    - artikel 32a van de Wet waardering onroerende zaken;
    - artikel 93 van de Pensioenwet;
    - artikel 111 van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers;
    - artikelen 2.55 tot en met 2.59, 2.79, 3.17 en 3.22 van de Wet basisregistratie personen;
    - artikel 41 van de Wet uitkeringen vervolgingsslachtoffers 1940-1945;
    - artikel 52 van de Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers 1940-1945;
    - artikel 9.1.3, zesde lid, van de Wet langdurige zorg.

Onderdeel c
In onderdeel c en eventueel volgende onderdelen kan de gemeente andere vrijstellingen opnemen. Wij merken hierbij op dat vrijstellingen in beginsel niet passen bij de aard van de legesheffing: een heffing voor dienstverlening die op verzoek plaatsvindt en dient ter bestrijding van de gemeentelijke kosten. Wij hebben in artikel 4 daarom geen facultatieve vrijstellingen opgenomen.

Facultatieve vrijstelling voor instellingen van maatschappelijke, sociale of culturele aard
Veel gemeenten overwegen vrijstelling van leges voor bepaalde vergunningen op grond van de Algemene plaatselijke verordening (APV) ten behoeve van maatschappelijk, sociaal of cultureel belang behartigende instellingen, bijvoorbeeld een vrijstelling van de leges voor een collectevergunning waarbij de opbrengst is bestemd voor een ideëel doel of een vrijstelling van de leges voor een evenementenvergunning voor het houden van een straatfeest door een buurtvereniging.
Daarbij moet worden bedacht dat het op grond van de APV mogelijk is voor bepaalde aangelegenheden vrijstelling te verlenen van de vergunningplicht. Deregulering leidt ertoe dat geen vergunning nodig is, waardoor ook geen legesplicht kan ontstaan. Een andere optie is de tegemoetkoming aan bedoelde ideële instellingen op een andere wijze vorm te geven, bijvoorbeeld door middel van subsidieverlening.
Om de legesheffing ‘zuiver’ te houden, gaat onze voorkeur daarom uit naar het verlenen van vrijstelling van de vergunningplicht. Dat neemt niet weg dat vrijstelling van legesheffing voor algemeen nut beogende of sociaal belang behartigende instellingen niet op voorhand onverdedigbaar is voor de belastingrechter. Er zijn gelet op de aard van de heffing wel risico’s. De Gemeentewet (artikel 229)

maakt geen verschil in de persoon van de belastingplichtige. Essentieel voor de vrijstelling voor een bepaalde groep lijkt op grond van de huidige wetgeving en jurisprudentie te zijn dat de gemeente een objectieve rechtvaardigingsgrond voor de verschillende behandeling heeft in het gevoerde gemeentelijke beleid. Een tweede element is dat de verschillende behandeling niet zodanig mag zijn dat er sprake is van een willekeurige en onredelijke heffing. Geen erg concrete kaders dus en gezien de aard van de heffing (verhaal van gemaakte kosten) ook niet zonder risico bij toetsing door de belastingrechter.
Een objectief geformuleerde vrijstelling zou als volgt kunnen luiden:

> *Leges worden niet geheven voor:*
> *c. het in behandeling nemen van een aanvraag als bedoeld in artikel [**nummer**] van de bij deze verordening behorende tarieventabel, indien deze aanvraag een vergunning betreft voor een instelling die zich blijkens haar statuten de uitoefening ten doel stelt van activiteiten van maatschappelijke, sociale of culturele aard, waarbij de activiteiten in hoofdzaak worden verricht door vrijwilligers[**en die voldoet aan door het college van burgemeester en wethouders te stellen voorwaarden***];

Wij hebben afgezien van het gebruik van de term ‘algemeen nut beogende instelling (ANBI)’ of ‘sociaal belang behartigende instelling (SBBI)’, omdat dit in de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) nader omschreven instellingen zijn (artikel 2, derde lid, onder m en o, in samenhang met de artikelen 5b en 5c AWR). Een verwijzing daarnaar zou een verderstrekkende reikwijdte van de legesvrijstelling kunnen hebben dan gewenst wordt. Wij hebben als facultatieve zinsnede opgenomen dat het college voorwaarden kan stellen om aangemerkt te worden als instelling van maatschappelijke, sociale of culturele aard.

Facultatieve vrijstelling voor screeningsorganisaties die bevolkingsonderzoek doen
Bevolkingsonderzoekorganisaties die de opsporing van borstkanker onder vrouwen van 50 tot en met 75 jaar tot doel hebben (ook wel screeningsorganisaties genoemd) gebruiken mobiele onderzoeksunits en nemen dan een standplaats in een gemeente in. Zij kunnen dan te maken krijgen met de volgende gemeentelijke belastingen: parkeerbelastingen, reclamebelasting, precariobelasting, leges en standplaatsgelden.
De screeningsorganisaties voeren een voor de gezondheid van vrouwelijke burgers belangrijke preventieve dienst uit, kosteloos en op grond van vrijwillige deelname. In de gemakkelijke toegang van de doelgroep tot deze dienst ligt dan ook een lokaal belang. De screeningsorganisaties zijn in hun werkgebied uitsluitend gerechtigd tot het uitvoeren van deze ‘publieke taak’ op grond van een ministeriële vergunning in het kader van de Wet op het bevolkingsonderzoek. Zij zijn vanuit hun aard daarom niet met commerciële ondernemingen (oliebollenkramen, kermis, visboer) vergelijkbaar. Om die reden vinden wij een vrijstelling van gemeentelijke belastingen goed verdedigbaar. Ook het opnemen van een dergelijke vrijstelling behoort echter tot de gemeentelijke autonomie.
Gemeenten die een legesvrijstelling voor deze screeningsorganisaties willen opnemen, kunnen bijvoorbeeld de volgende tekst opnemen:

> *Leges worden niet geheven voor:*
> *c. diensten met betrekking tot een aanvraag tot verlening van een vergunning of ontheffing voor het plaatsen van een mobiele onderzoeksunit die wordt gebruikt voor het doen van bevolkingsonderzoek als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op het bevolkingsonderzoek, voor welk onderzoek op grond van die wet vergunning is verleend;*

De woorden ‘met betrekking tot’ betekenen dat niet alleen de vergunningaanvraag zelf legesvrij is, maar ook dat de diensten die in verband daarmee worden verleend legesvrij zijn.

Artikel 5 Maatstaven van heffing en tarieven
Voor een toelichting verwijzen wij naar Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) – Maatstaf van heffing en Belastingtarief. Meer specifiek merken wij met betrekking tot de leges nog het volgende op. In de memorie van toelichting van de Wet materiële belastingbepalingen wordt als voorbeeld van tariefdifferentiatie genoemd dat de huwelijksleges voor mensen van buiten de gemeente hoger mogen zijn dan voor inwoners van de gemeente.

Eerste lid
Voor de maatstaven van heffing en tarieven wordt in dit artikel verwezen naar de bij de verordening behorende tarieventabel die, zoals in de toelichting op artikel 2 reeds is opgemerkt, deel uitmaakt van de verordening.

Tweede lid
In het tweede lid van dit artikel is een regeling opgenomen voor die diensten, waarbij als maatstaf van heffing het aantal uren, bladzijden en dergelijke is gehanteerd. Door deze bepaling behoeft in de tarieventabel niet steeds te worden vermeld dat gedeelten van bijvoorbeeld uren of bladzijden voor een geheel uur of een gehele bladzijde zullen worden gerekend.

Tariefstelling en kostendekkendheid; kruissubsidiëring
Het is constante jurisprudentie dat de hoogte van de tarieven niet ter beoordeling van de belastingrechter staat, tenzij de verordening zou leiden tot strijd met wettelijke regels of tot een willekeurige en onredelijke belastingheffing, waarop de wetgever met het toekennen van de heffingsbevoegdheid niet het oog kan hebben gehad. Tussen de hoogte van de leges enerzijds en de omvang van de ter zake van gemeentewege verstrekte diensten dan wel de voor de dienst door de gemeente gemaakte kosten anderzijds is geen rechtstreeks verband vereist (zie onder meer: HR 18 september 1991, nr. 27457, BNB 1991/351; HR 24 december 1997, nr. 32569, LJN AA3345, BNB 1998/70).
Op grond van artikel 229b van de Gemeentewet mag de legesverordening als geheel bezien maximaal kostendekkend zijn. Ook de belastingrechter heeft zich op dit standpunt gesteld (zie onder meer: HR 4 februari 2005, nr. 38860; LJN:AP1951; HR 14 augustus 2009, nr. 43120, LJN: BI1943). Niet elke post zal dus afzonderlijk op zijn kostendekkendheid worden beoordeeld. Dit laatste zou ook moeilijk realiseerbaar zijn gezien het feit dat de kosten voor de individuele diensten moeilijk zijn te bepalen.
Op grond van het bovenstaande is het mogelijk om kruissubsidiëring toe te passen. Onder kruissubsidiëring wordt verstaan: het hoger stellen van tarieven van leges voor sommige diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden. Bij het toepassen van kruissubsidiëring moet de gemeente rekening houden met de Europese Dienstenrichtlijn (zie hierna). Onderlinge verschillen in - op zichzelf geoorloofde - kostendekkingspercentages tussen groepen van diensten zijn niet in strijd met de wet of met enig algemeen rechtsbeginsel. Een motivering voor die verschillen is niet vereist (HR 14 augustus 2009, nr. 43120, LJN: BI1943).

Europese Dienstenrichtlijn en Omgevingswet in relatie tot artikel 229b Gemeentewet
De mogelijkheden tot kruissubsidiëring zijn door de komst van de Europese Dienstenrichtlijn (EDR) beperkter geworden.
De EDR maakt kruissubsidiëring binnen een cluster van samenhangende vergunningstelsels mogelijk, kruissubsidiëring tussen vergunningsstelsels is niet toegestaan. Dit betreft alleen de diensten aan dienstverrichters waarop de EDR van toepassing is. De wetgever heeft hierin geen aanleiding gezien om artikel 229b van de Gemeentewet te wijzigen. De EDR doorkruist daarmee de wettelijke regeling van artikel 229b Gemeentewet. Omdat artikel 229b van de Gemeentewet niet is aangepast, telt een

eventuele onderdekking bij de EDR-vergunningsstelsels wel mee in de beoordeling van de totale kostendekkendheid van de legesverordening.

Bij de introductie van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (omgevingsvergunning) ging de wetgever ervan uit dat kruissubsidiëring tussen het cluster omgevingsvergunning en andere in de legesverordening opgenomen dienstverleningen niet mogelijk is (Kamerstukken II 2005/2006, 29515, nr. 140, pag. 26; Kabinetsplan aanpak administratieve lasten). De wens van de wetgever is echter niet in een wettelijke bepaling vastgelegd, zodat artikel 229b van de Gemeentewet onverkort geldt. Zie HR 13 februari 2015, nr. 14/00655, ECLI:NL:HR:2015:282. De Omgevingswet brengt hierin geen verandering. Artikel 13.1a van de Omgevingswet verklaart artikel 229b van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing. Daarmee wordt bedoeld dat voor het berekenen van de opbrengstlimiet de 'leges Omgevingswet' en de overige leges tezamen mogen worden genomen. Alleen bij de vergunningstelsels genoemd in hoofdstuk 3 van de tarieventabel kan door werking van de Europese dienstenrichtlijn geen kruissubsidiëring plaatsvinden in die zin dat de tarieven in hoofdstuk 3 per paragraaf meer dan kostendekkend worden vastgesteld ter compensatie van andere, niet-kostendekkende tarieven in de verordening. Overigens is in sommige gevallen de Dienstenrichtlijn ook van toepassing op omgevingsvergunningen. De memorie van toelichting bij de Omgevingswet vermeldt:

> 'In de omgevingsvergunningen worden toestemmingen geïntegreerd die voor een deel zijn aan te merken als een vergunning die valt onder de dienstenrichtlijn. De omgevingsvergunning is daarom voor een deel van de activiteiten geheel of gedeeltelijk aan te merken als een dienstenrichtlijnvergunning. Het betreft de omgevingsvergunning voor de afwijkactiviteit, de stortingsactiviteit op zee, de brandveilig gebruiksactiviteit, de milieubelastende activiteit, de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk, de wateronttrekkingsactiviteit, de mijnbouwactiviteit, de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk, de Natura 2000-activiteit en de omgevingsvergunning voor activiteiten waarvoor in de waterschapsverordening of in de omgevingsverordening een verbod is opgenomen om zonder een omgevingsvergunning een activiteit te verrichten.' (Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, pag. 228/229).

Voor de toets aan de opbrengstlimiet van artikel 229b van de Gemeentewet blijven de op basis van alle vastgestelde tarieven totaal geraamde baten en lasten van belang (toets op verordeningenniveau).

De EDR en bovengenoemde wens van de wetgever zijn de reden dat wij de tarieventabel in drie hoofdstukken hebben verdeeld. Wij merken hierbij nog op dat de Hoge Raad prejudiciële vragen heeft gesteld over de toepassing van de Europese Dienstenrichtlijn op legesheffing (HR 5 juni 2015, nr. 13/03931, ECLI:NL:HR:2015:1467). Het Europese Hof van Justitie heeft die vraag echter onbeantwoord gelaten (HvJEU 30 januari 2018, C-360/15 (Amersfoort), ECLI:EU:C:2018:44).

Soms alleen kopieerkosten of marginale verstrekkingskosten door te berekenen

Soms mogen slechts bepaalde kosten voor een dienst worden doorberekend. Zie bijvoorbeeld de artikelen 2:11, tweede lid, 3:11, derde lid, en 7:4, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 19.1b van de Wet milieubeheer. Een aantal van deze artikelen is aan de orde geweest in de uitspraken van Hof Amsterdam 21 december 2001, nr. 00/2665, Belastingblad 2002, blz. 959, LJN: AD9760, en van Hof Arnhem 27 augustus 2002, nr. 01/01610, LJN: AE8932. Een redelijke uitleg van deze wettelijke bepalingen leidt naar het oordeel van de hoven tot de conclusie dat voor het verstrekken van kopieën als de onderhavige uitsluitend de kosten van het vervaardigen van kopieën, afschriften etc. in enge zin door middel van het heffen van leges in rekening mogen worden gebracht.

Tot de kosten die in dat geval in rekening mogen worden gebracht behoren onder meer wel de arbeidskosten van het kopiëren zelf, maar niet de kosten van het opzoeken en weer opbergen van de desbetreffende originelen. Het kosteloos ter inzage leggen c.q. geven, zoals de wet dat in deze gevallen voorschrijft, impliceert eventuele opzoek- en opbergwerkzaamheden en de daaraan te besteden tijd.

Ook artikel 18, eerste lid, van de Bekendmakingswet (vóór 1 juli 2021: artikel 141 Gemeentewet) bepaalt dat een papieren afschrift van het elektronisch gemeenteblad wordt verstrekt tegen ten hoogste de kosten van het maken van een zodanig afschrift. Hierbij wordt uitgegaan van de kostprijs van het vervaardigen van een afdruk of kopie, niet de kosten van het verzamelen en beoordelen van een verzoek.

Sinds 18 juli 2015 geldt de Wet hergebruik van overheidsinformatie (Stb. 2015, 271). Artikel 9 van die wet bepaalt dat voor hergebruik van (openbare) overheidsinformatie slechts de marginale verstrekkingskosten in rekening kunnen/mogen worden gebracht. Bij marginale verstrekkingskosten gaat het volgens de memorie van toelichting bij deze wet om:

> ‘de extra kosten die gemaakt moeten worden om te kunnen voldoen aan een verzoek. Dit kunnen de kosten zijn voor de vermenigvuldiging, de verspreiding en de kosten van informatiedragers. Deze kosten zijn direct te koppelen aan de distributie van de documenten. De kosten voor de bestaande infrastructuur mogen niet worden doorberekend evenmin als de kosten voor archivering, verkoop en marketing en een al bestaande helpdesk, tenzij extra kosten worden gemaakt om te voldoen aan het verzoek om hergebruik. Wanneer documenten proactief en online voor hergebruik beschikbaar worden gesteld, bijvoorbeeld via een open data portaal, dan kunnen er geen marginale verstrekkingskosten worden doorberekend, omdat er geen sprake is van een verzoek en omdat het potentiële aantal hergebruikers erg groot kan zijn.’ (Kamerstukken II 2014/15, 34123, nr. 3, pag. 8).

Als de gemeente kosten in rekening brengt moet zij dit vooraf kenbaar maken en aangeven met welke factoren rekening wordt gehouden bij de berekening daarvan. Op verzoek moet de gemeente inzicht geven in de berekening met betrekking tot een concreet verzoek (artikel 9, vierde lid, Wet hergebruik van overheidsinformatie).
(N.B. Musea en bibliotheken, alsmede het Kadaster, de Dienst Wegverkeer (RDW) en de Kamer van Koophandel mogen voor het hergebruik van informatie ten hoogste de gemaakte kosten voor verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding, conservering en vereffening van rechten in rekening, vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen in rekening brengen. omdat zij voor hun voortbestaan (deels) afhankelijk zijn van deze inkomsten.)
De informatie wordt verstrekt zoals de informatie aanwezig is en voor zover mogelijk langs elektronische weg, in een open en machinaal leesbaar formaat, samen met de metadata, waarbij het formaat en de metadata voor zover mogelijk voldoen aan formele open standaarden (artikel 5, eerste lid, Wet hergebruik van overheidsinformatie).

Artikel 8.6, tweede lid, van de Wet open overheid, die op 1 mei 2022 in werking treedt (Woo; Stb. 2021, 499), bepaalt dat voor het vervaardigen van afschriften van publieke informatie een redelijke vergoeding in rekening kan worden gebracht, die de kostprijs van de verstrekte informatiedrager niet overstijgt. Bij een papieren verstrekking bestaat de kostprijs uit de kosten van papier en inkt. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden hierover regels gesteld.
Laatstgenoemde wet beperkt de door te berekenen kosten dus het meest vergaand.

Deze kostenvoorschriften zijn vooral van belang voor de in hoofdstuk 1 opgenomen:

- paragraaf 1.5 (Bestuursstukken);
- paragraaf 1.6 (Vastgoedinformatie);
- paragraaf 1.8 (Gemeentearchief);
- paragraaf 1.10 (Diversen).

Meer informatie over kostenberekening en kostentoerekening
Voor een verdere beantwoording van de vraag welke kosten wel en welke kosten niet kunnen worden doorberekend, verwijzen wij naar:
- de Handreiking kostenonderbouwing paragraaf lokale heffingen die de VNG sinds juli 2016 op haar website beschikbaar stelt;
- de Handreiking kostentoerekening leges en tarieven, die het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties sinds juli 2007 via haar website beschikbaar stelt. Deze handreiking geeft inzicht in de doorberekening van de kosten in de rechten, heffingen en tarieven die maximaal 100% kostendekkend mogen zijn.

Artikel 6 Wijze van heffing
Op grond van artikel 233 van de Gemeentewet kunnen gemeentelijke belastingen worden geheven bij wege van aanslag, bij wege van voldoening op aangifte of op andere wijze. In de belastingverordening zal moeten worden geregeld welke wijze van heffing geldt.
In de modelverordening is in beginsel gekozen voor de heffing op andere wijze, omdat deze wijze van heffing wordt gekenmerkt door een grote mate van vormvrijheid, wat goed aansluit bij het karakter van de heffing van leges. Het is wel van belang bij de heffing te wijzen op de bezwaarmogelijkheid, bijvoorbeeld door een rechtsmiddelenclausule op te nemen (bij aanvraag en betaling langs elektronische weg), uit te reiken of toe te zenden.
Voor een toelichting wordt verwezen naar de Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) – Wijze van heffing, bij ‘Heffing op andere wijze’.
In bepaalde gevallen kan het zinvol zijn de wijze van heffing van de leges een andere invulling te geven of een andere heffingswijze te kiezen. Dit kan het geval zijn bij de heffing van leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning (artikel 2.2 van de tarieventabel). Deze omschrijving leidt ertoe dat de leges verschuldigd zijn op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag. Op dat moment dient de hoogte van het legesbedrag dus vastgesteld te worden. Dat is niet altijd eenvoudig, omdat de hoogte van het legesbedrag voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor bijvoorbeeld bouwactiviteiten (technische deel) afhankelijk is gesteld van de hoogte van de bouwkosten en deze niet altijd direct duidelijk is. Een te lage vaststelling en daarmee een te laag geheven legesbedrag is daarom niet ondenkbaar. Blijken achteraf de bouwkosten hoger te zijn, dan kunnen de te weinig geheven leges, als de leges op andere wijze worden geheven, alleen nog worden nagevorderd (artikel 16 van de AWR). Navordering is slechts mogelijk indien er sprake is van een zogenaamd ‘nieuw feit’, dat wil zeggen een feit dat de heffingsambtenaar niet bekend was of redelijkerwijs niet bekend had kunnen zijn, behoudens in de gevallen waarin de belastingplichtige voor dit feit te kwader trouw is. De nieuw-feit-eis maakt het niet eenvoudig de te weinig geheven leges na te vorderen.
Dit probleem kan worden ondervangen door eerst een bedrag voorlopig te vorderen tot ten hoogste het bedrag dat vermoedelijk gevorderd zal worden. De bevoegdheid hiertoe berust op artikel 14 van de AWR. De uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen dient overigens wel te voorzien in de mogelijkheid een bedrag voorlopig te vorderen. Daartoe zou de volgende bepaling in die regeling opgenomen kunnen worden:

> ’Indien het bedrag dat vermoedelijk gevorderd zal worden dit rechtvaardigt, kan een bedrag voorlopig gevorderd worden.’

Wij wijzen er wel op dat een kennisgeving van het voorlopig gevorderde bedrag altijd gevolgd moet worden door een kennisgeving van het (definitief) gevorderde bedrag.
Een oplossing kan ook zijn de leges voor het in behandeling nemen van een omgevingsvergunning te heffen bij wege van voldoening op aangifte (zie de Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) – Wijze van heffen, bij ‘Heffing bij wege van voldoening op aangifte’). Aan de aanvrager van een omgevingsvergunning wordt een aangiftebiljet uitgereikt. Het model voor de uitnodiging tot het doen van aangifte (het formulier van het aangiftebiljet) wordt op grond van de Modeluitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Op het aangifteformulier zal de aanvrager van de vergunning voor zover deze betrekking heeft op bouwactiviteiten de hoogte van de bouwkosten moeten vermelden. De totaal verschuldigde leges moet de aanvrager vervolgens zelf berekenen en op aangifte voldoen. Blijken de bouwkosten achteraf hoger te zijn, dan kan een naheffingsaanslag als bedoeld in artikel 20 van de AWR worden opgelegd. Hieraan is niet, zoals bij de navordering wel het geval is, de voorwaarde verbonden dat er sprake is van een ‘nieuw feit’. Tegelijkertijd met het vaststellen van de naheffingsaanslag kan een verzuimboete worden opgelegd van ten hoogste € 5.514,- (artikel 67c AWR). Voor zover sprake is van opzet of grove schuld kan in plaats daarvan ook een vergrijpboete van ten hoogste 100% van de te weinig geheven belasting worden opgelegd (artikel 67f AWR).
De bevoegdheid tot het opleggen van een naheffingsaanslag vervalt op grond van artikel 20, derde lid, van de AWR vijf jaren na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan. Worden voor bepaalde gevallen de leges geheven bij wege van voldoening op aangifte dan dient aan artikel 6 een tweede lid te worden toegevoegd, luidende:

> ‘De leges als bedoeld in paragraaf [**...**] van hoofdstuk [**…**] van de tarieventabel worden in afwijking van het bepaalde in het eerste lid geheven bij wege van voldoening op aangifte’.

Artikel 7 Termijnen van betaling
Voor een toelichting wordt verwezen naar de Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) – Termijnen van betaling, bij ‘Algemeen’ en bij ‘Variant 8’.

Eerste lid
In de praktijk zullen aanvragers van diensten waarvoor leges geheven worden vaak aan het loket verschijnen. Kan de aanvraag onmiddellijk in behandeling worden genomen dan ligt het voor de hand dat de leges onmiddellijk worden betaald. Hierin voorziet het bepaalde in het eerste lid. Als de kennisgeving mondeling wordt gedaan, dan dient er betaald te worden op het moment van het doen van de kennisgeving. Vergelijkbaar met een aanvraag aan het loket is een online-aanvraag (het digitale loket), waarvoor het gewenst is dat deze direct wordt betaald, bijvoorbeeld door online betaling via de bank. Wordt de kennisgeving (bijvoorbeeld een nota) uitgereikt, dan dient er betaald te worden op het moment van het uitreiken van de kennisgeving.
Wordt de kennisgeving toegezonden, dan kan in het eerste lid, onderdeel b, bepaald worden binnen hoeveel dagen betaald moet worden.
De dagtekening van de kennisgeving (bijvoorbeeld een stempelafdruk) is onder andere van belang voor de belastingplichtige in verband met de termijn waarbinnen hij bezwaar kan maken tegen het van hem gevorderde bedrag. Het tijdstip waarop uiterlijk betaald moet worden is van belang voor het eventueel in gang zetten van de dwanginvordering.

Het ontstaan van de (materiële) belastingschuld is overigens niet in de verordening geregeld. Dit hangt samen met het feit dat bij de leges het ontstaan van de belastingschuld samenvalt met het tijdstip waarop het belastbaar feit zich voordoet.
Als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid de leges te heffen bij wege van voldoening op aangifte (zie in dit verband de toelichting op artikel 6), moeten de leges overeenkomstig de aangifte binnen één maand na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan worden betaald (artikel 19, derde lid, van de AWR). Op grond van artikel 238, tweede lid, van de Gemeentewet kan in de belastingverordening hiervoor een kortere termijn in de plaats worden gesteld.
Als naast de heffing op andere wijze gebruik wordt gemaakt van de heffing bij wege van voldoening op aangifte, zal het eerste lid als volgt kunnen luiden:

> '1. De leges, met uitzondering van die welke bij wege voldoening op aangifte worden geheven, moeten worden betaald etc.'.

Als het in een gemeente gebruikelijk is om de leges in rekening te brengen op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag, zal dit ertoe leiden dat leges verschuldigd zijn op een moment dat nog slechts met de werkzaamheden van het beoordelen van de aanvraag is begonnen. Om nu te bereiken dat de werkzaamheden en de daarmee gepaard gaande kosten gelijke tred houden met de momenten waarop gedeelten van de verschuldigde leges moeten worden betaald, kan een bepaling in de verordening opgenomen worden die regelt dat de leges in termijnen betaald kunnen worden.
Ook kan het in het geval van hoge legesbedragen – bijvoorbeeld bij de omgevingsvergunning – gewenst zijn een zekere spreiding in de betaling van het verschuldigde legesbedrag mogelijk te maken. Dit kan gerealiseerd worden door aan artikel 7, onder vernummering van het bestaande tweede en derde lid, een tweede lid toe te voegen, dat luidt:

> '2. Met betrekking tot de diensten bedoeld in de paragrafen [...] van hoofdstuk [...] van de bij deze verordening behorende tarieventabel, waarvoor de te heffen leges meer bedragen dan € [...], moeten de leges worden betaald in [...] gelijke termijnen, waarvan de eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van de kennisgeving is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.'

Dienstverlening afhankelijk stellen van betaling?
De vraag is of het al of niet verlenen van de dienst afhankelijk gesteld kan worden van het al of niet betalen van de leges. De Invorderingswet 1990 gaat uit van een open systeem van invorderingsmaatregelen. Dit betekent dat de belastingontvanger (invorderingsambtenaar) dezelfde bevoegdheden heeft als andere schuldeisers. Daarnaast beschikt hij over bijzondere bevoegdheden op grond van de Invorderingswet 1990.
Niet uitgesloten is dat dit open systeem van de Invorderingswet 1990 het mogelijk maakt het verlenen van de dienst afhankelijk te stellen van de betaling van de leges. Voor dit standpunt is steun te vinden in de parlementaire behandeling van de Invorderingswet 1990. Door de vaste Commissie voor Financiën werd de regering onder andere gevraagd in te gaan op de stelling van de Unie van Waterschappen dat het uit overwegingen van behoorlijk bestuur niet mogelijk is om de afgifte van een vergunning afhankelijk te maken van het betaald zijn van leges. Het antwoord van de regering luidde: 'De door de Unie geponeerde stelling kunnen wij in haar algemeenheid niet onderschrijven. Veelal zal het juist passend zijn dat een prestatie door een overheidsorgaan wordt verricht als er zekerheid is dat ervoor betaald wordt. Dit is ook in het merendeel van de gevallen de praktijk. Men denke bijvoorbeeld aan de afgifte van paspoorten' (Kamerstukken II 1990-1991, 20588, nr. 34).
Ook artikel 4:85, tweede lid, Awb gaat ervan uit dat zich bij de leges situaties kunnen voordoen, dat bij niet of niet-tijdige betaling een aanvraag niet in behandeling wordt genomen. Dit kan uitsluitend in het geval de gemeente niet verplicht is een aanvraag te behandelen zolang het verschuldigde geldbedrag

niet is betaald. Dan zijn bepalingen over invordering en dergelijke immers niet nodig. Zie de toelichting daarop in Kamerstukken II 2003–2004, 29702, nr. 3, pag. 31, Vierde tranche Awb. Als de aanvraag wel in behandeling wordt genomen en bij apart besluit leges worden geheven, geldt de uitzondering niet en is titel 4.4 van de Awb van toepassing.
Wij wijzen verder op de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 29 juli 1999, LJN: AA3777, (JG 99.0184). De bestuursrechter besliste dat de gemeente een marktvergunning mocht intrekken voor iemand die al gedurende langere tijd niet aan zijn uit de geldende heffingsverordening voortvloeiende betalingsverplichtingen had voldaan. De gemeente had die mogelijkheid tot intrekking in haar verordening op de straathandel opgenomen.
Bij dit alles merken wij nog op dat de dienstverlening soms niet afhankelijk kan worden gesteld van de betaling. De wet bepaalt bijvoorbeeld dat alleen voorwaarden aan de vergunningverlening kunnen worden verbonden die strekken tot bescherming van de belangen, waarop de voorschriften waarvoor de vergunning wordt verleend, betrekking hebben. Het stellen van een financiële voorwaarde is dan niet mogelijk. Zie bijvoorbeeld artikel 5.34 van de Omgevingswet.

Tweede lid
Deze bepaling is van belang voor het einde van betaaltermijnen. Als de laatste dag voor de betaling een algemeen erkende feestdag, zondag of zaterdag is, schuift deze laatste betaaldag door het bepaalde in het tweede lid niet op naar de eerstvolgende werkdag.

Derde lid
Bij wettelijk voorschrift kan worden afgeweken van de hoofdregel uit de Awb dat bij betaling een kwitantie moet worden afgegeven (artikel 4:90, tweede lid, Awb). Die behoefte kan met name bij contante betalingen bestaan. Het wettelijk voorschrift waarin de afwijking staat, kan het voorgestelde derde lid zijn. Het is ook mogelijk om die bepaling op te nemen in de Uitvoeringsregeling gemeentelijke belastingen. Als dit laatste is gebeurd, is het niet meer nodig om het derde lid op te nemen. In de bepaling kan de gemeente zelf aangeven in welke gevallen geen kwitantie wordt afgegeven. Als dit altijd het geval is bij contante betaling, kan de opsomming worden weggelaten.

Artikel 8 Kwijtschelding
Voor een toelichting wordt verwezen naar de Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) – Kwijtschelding.
In de modelverordening is gekozen voor een bepaling in de verordening die regelt dat in het geheel geen kwijtschelding van leges wordt verleend. Reden hiervan is dat het heffen van leges als een betaling voor een bepaalde prestatie van de gemeente is aan te merken. De meeste gemeenten verlenen om die reden geen kwijtschelding van leges. Wil een gemeente voor bepaalde hoofdstukken of posten van de tarieventabel wel kwijtschelding verlenen dan kan in artikel 8 worden bepaald dat geen kwijtschelding wordt verleend met uitzondering van die hoofdstukken of posten.

Artikel 9 Vermindering of teruggaaf
Voor een toelichting wordt verwezen naar de Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) – Vrijstellingen/vermindering/ ontheffing/teruggaaf, bij ‘Algemeen’ en bij ‘Teruggaaf’.
De tarieventabel kent vermindering- en teruggaafbepalingen bij de omgevingsvergunning (paragrafen 2.13 en 2.14 van hoofdstuk 2). In paragraaf 2.13 is bijvoorbeeld opgenomen dat aanspraak bestaat op vermindering van leges voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning als er voorafgaand omgevingsoverleg heeft plaatsgevonden waarvoor leges verschuldigd zijn. In paragraaf 2.14 zijn bijvoorbeeld teruggaafbepalingen opgenomen voor de situaties

dat de aanvraag om een omgevingsvergunning tijdens de behandeling wordt ingetrokken, de vergunning op verzoek wordt ingetrokken zonder dat deze is gebruikt of de vergunning wordt geweigerd of door de rechter wordt vernietigd.
Ook is een teruggaafbepaling opgenomen in paragraaf 3.5 van hoofdstuk 3 (marktstandplaatsen) als een aanvraag voor een vaste standplaatsvergunning door toepassing van selectie of loting niet leidt tot vergunningverlening (artikel 3.8, tweede en derde lid).
Artikel 9 is algemeen gesteld. Hierdoor is het bijvoorbeeld mogelijk ook in hoofdstuk 1 een paragraaf of artikel vermindering op te nemen, waarin is bepaald dat aanspraak bestaat op vermindering als de aanvraag en/of afhandeling van een aanvraag langs elektronische weg plaatsvindt. Al naar gelang en beperkt tot de mogelijkheden en wensen in de gemeente.
De vermindering of teruggaaf kan ambtshalve worden toegepast (artikel 65 AWR) of op aanvraag worden verleend (artikel 242 Gemeentewet). De verminderingsbeschikking leidt tot een verlaging/neerwaartse aanpassing van de legesschuld. De teruggaafbeschikking laat de legesbeschikking intact, maar leidt er ook toe dat men een deel van de leges terugkrijgt.
In verband hiermee is er geen aanleiding te bepalen dat over een eventueel terug te geven bedrag invorderingsrente wordt vergoed.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

[Eerste lid]
Bij wijzigingen in rijksregelgeving die gevolgen hebben voor de leges, kan de besluitvormingsprocedure voor belastingverordeningen (van ambtelijke voorbereiding tot en met raadsbesluit) belemmerend werken. Ook kan het gewenst zijn een redactionele wijziging op korte termijn door te voeren. Om de gewenste flexibiliteit en de te betrachten spoed te bereiken, kan de raad de bevoegdheid tot vaststelling van de legesverordening aan het college van burgemeester en wethouders overdragen (delegeren). Artikel 156, eerste en tweede lid, aanhef en onder h, van de Gemeentewet maakt dit mogelijk. Artikel 10 van de verordening voorziet in een beperkte overdracht van die vaststellingsbevoegdheid aan het college. In verband met dit artikel hebben wij artikel 156 van de Gemeentewet in de aanhef van de verordening genoemd. Wij hebben de bevoegdheidsoverdracht om twee redenen beperkt, namelijk:
1. De verordenende bevoegdheid van de raad is in dualistische verhoudingen belangrijk om een evenwicht tussen de raad en het college te waarborgen (Kamerstukken II 2000/01, 27751, nr. 3, pag. 27, Wet dualisering gemeentebestuur).
2. De raad raakt bij overdracht van zijn bevoegdheid zelf die bevoegdheid kwijt, tenzij hij het delegatiebesluit weer intrekt.

Op grond van artikel 10 is het college bevoegd tot wijziging van de legesverordening:
- als sprake is van een zuiver redactionele wijziging (tekstuele wijzigingen die geen materiële gevolgen hebben);
- bij wijziging in rijksregelgeving:
  - waarvan de implementatieperiode na bekendmaking in het Staatsblad of de Staatscourant korter is dan drie maanden; en
  - die tariefbepalingen betreft waarbij een rijkskostendeel onderdeel uitmaakt van het tarief of waarvoor bij of krachtens een wet een (maximum)tarief is gesteld;
- en bovendien de raad niet zelf al met deze wijzigingen rekening heeft gehouden.

De implementatieperiode van drie maanden is de termijn die gemeenten doorgaans nodig hebben om een belastingverordening te wijzigen (van ambtelijke voorbereiding tot en met raadsbesluit). De implementatieperiode van drie maanden is ook opgenomen in aanwijzing 174 van de Aanwijzingen voor de regelgeving en in de zogenaamde Code Interbestuurlijke Verhoudingen (een afspraak tussen

het kabinet, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) over hoe overheden met elkaar willen samenwerken, 2013). Voor wijzigingen in rijksregelgeving die meer dan drie maanden voor de inwerkingtreding officieel worden bekendgemaakt, blijft de raad te allen tijde bevoegd.
De beperking tot de situaties waarin de centrale overheid de hoogte van de tarieven (mede) beïnvloedt betreft de volgende hoofdstukken of onderdelen van titel 1 van de tarieventabel:
1. paragraaf 1.2 (reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart);
2. paragraaf 1.3 (rijbewijzen);
3. artikel 1.17 (schriftelijke verstrekking uit de basisregistratie personen);
4. artikel 1.25, onder a (verklaring omtrent het gedrag);
5. artikel 1.31 (kansspelen).

Een voorwaarde voor de uitoefening van de gedelegeerde bevoegdheid is verder dat de raad nog niet zelf bij het vaststellen van de verordening de wijziging heeft aangebracht of met de wijziging rekening heeft gehouden (‘een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden’).
Het overdragen van ruimere deelbevoegdheden (bijvoorbeeld voor alle doorwerkingen van rijksregelgeving) leidt ertoe dat de raad voor die onderdelen alleen nog wijzigingsbevoegd is door integrale vaststelling van een nieuwe verordening (onder intrekking van de oude verordening inclusief delegatiebesluit).

Voorbeeld

De Dienst Wegverkeer (ressorterend onder het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat) maakt op 28 oktober 2021 via een nieuwsbericht officieus bekend wat het maximumtarief voor een rijbewijs voor 2022 wordt. De officiële bekendmaking van de wijziging van het Reglement rijbewijzen in de Staatscourant vindt plaats op 7 december 2021. De raad stelt de legesverordening in het kader van de begrotingsbehandeling vast op 11 november 2021. Tussen 7 en 31 december 2021 zijn er geen raadsvergaderingen meer. Nu zijn er twee mogelijkheden: 1. De raad stelt op 11 november 2021 de legesverordening vast inclusief het nieuwe tarief voor een rijbewijs op basis van het officieus bekend gemaakte tarief (eventueel met een overgangsregeling). Het college is dan niet meer bevoegd, tenzij het later in de Staatscourant bekendgemaakte tarief afwijkt. 2. De raad stelt op 11 november 2021 de legesverordening vast met de oude tarieven (= tarieven 2021) voor het rijbewijs. Omdat het nieuwe tarief pas 7 december 2021 officieel bekend is gemaakt en de raad daarmee nog niet bij het vaststellen van de legesverordening rekening heeft gehouden, is het college bevoegd tot wijziging van de legesverordening. Het college wijzigt de legesverordening 2022 zoals de raad deze op 11 november 2021 heeft vastgesteld na 7 december 2021, maar voor 31 december 2021. Let op: Als de door de raad op 11 november 2021 vastgestelde legesverordening 2022 nog niet in werking is getreden, is het college op grond van de legesverordening 2021 bevoegd. Is de verordening 2022 al in werking getreden (maar de heffing nog niet ingegaan), dan is deze verordening de basis voor de collegebevoegdheid.

Voor meer informatie verwijzen wij naar de beschouwing ‘Overdracht van de bevoegdheid tot vaststelling van een belastingverordening’ van mr. J.W. de Joode, in Belastingblad 2009, blz. 555 en 942.

[Tweede lid
Voor het geval dat bij de tarieventabel een bijlage is opgenomen, bijvoorbeeld een normbouwkostenregeling waarvan bij de heffing van leges voor een omgevingsvergunning voor een

bouwactiviteit gebruik wordt gemaakt van een normbouwkostenregeling (zie het facultatieve vijfde lid van artikel 2.1 van de tarieventabel), en de gemeente snel wijzigingen daarin wil kunnen doorvoeren, bevat het tweede lid daarvoor een delegatiebepaling.]

Artikel 11 Overgangsrecht
Voor een toelichting wordt verwezen naar de Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) – Overgangsrecht.

Artikel 12 Inwerkingtreding
Voor een toelichting wordt verwezen naar de Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) - Inwerkingtreding.
Naast artikel 3 van de Bekendmakingswet bepaalt ook artikel 7, derde lid, van de Europese Dienstenrichtlijn dat de legesverordening elektronisch beschikbaar en raadpleegbaar moet zijn.
Als in de verordening of tarieventabel wordt verwezen naar een bijlage en deze naar aard of omvang niet in het elektronisch gemeenteblad kan worden opgenomen, kan de verordening bepalen dat de bekendmaking van die bijlage geschiedt in een ander elektronisch medium. Daarvoor is vooraf instemming nodig van de minister van Binnenlandse Zaken. In het derde lid hebben wij hiervoor een bepaling opgenomen. De bepaling hebben wij als facultatieve bepaling opgenomen omdat wij in de modelverordening leges geen bijlage noemen waarvoor dit geldt (de tarieventabel dient in het elektronisch gemeenteblad bekendgemaakt te worden). De bijlage wordt gewaarmerkt door daarop te vermelden:

> *Deze bijlage hoort bij artikel [**…**] **OF** onderdeel [**…**] van de tarieventabel] van de Legesverordening [**gemeentenaam en eventueel jaartal**], vastgesteld bij besluit van de gemeenteraad van [**datum**], nr. [**…**].*

Zie over de bekendmaking van bijlagen, waaronder niet-publiekrechtelijke normen waarnaar wordt verwezen, eveneens de Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) – Inwerkingtreding, onder Bekendmaking.

Artikel 13 Citeertitel
Voor een toelichting wordt verwezen naar de Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) - Citeertitel.

C Toelichting op de tarieventabel

1 Algemeen

1.1 Inleiding
De tarieventabel maakt deel uit van de verordening en moet dus op dezelfde wijze als de verordening worden bekendgemaakt (in het elektronische gemeenteblad). In de tarieventabel zijn diensten opgenomen waarvoor de meeste gemeenten leges heffen. De tarieventabel is slechts een model. Gemeenten moeten zelf die diensten opnemen, waarvoor zij leges in rekening wensen te brengen. Dit geeft onmiddellijk de beperking aan van de toepasbaarheid van deze tarieventabel voor een individuele gemeente. Nauwkeurig zal moeten worden nagegaan of voor de diensten die zijn opgesomd in de tarieventabel, ook in de individuele gemeente leges geheven dienen te worden en of er nog andere diensten zijn waarvoor in de modelverordening geen tarief is opgenomen maar waarvoor in de individuele gemeente wel leges geheven moeten worden. Dit laatste kan bijvoorbeeld een specifieke dienst betreffen die eigen is aan de gemeente of die voortvloeit uit een verordening die uitsluitend in die vorm in de individuele gemeente van kracht is.

1.2 Indeling van de tarieventabel

Gelet op artikel 229b van de Gemeentewet en de (on)mogelijkheden tot kruissubsidiëring als gevolg van de Europese Dienstenrichtlijn en de introductie van de omgevingsvergunning (zie de toelichting op artikel 5 van de verordening) hebben wij de tarieventabel in drie hoofdstukken onderverdeeld:

- hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening;
- hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet;
- hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2.

Elk hoofdstuk is onderverdeeld in paragrafen. Elke paragraaf bevat een of meer artikelen. Per hoofdstuk is sprake van een doorlopende artikelnummering.

Kruissubsidiëring

Binnen hoofdstuk 1 is kruissubsidiëring mogelijk tussen de verschillende paragrafen. Hetzelfde geldt voor hoofdstuk 2. De wetgever ging er bij de invoering van de omgevingsvergunning van uit dat alleen binnen de omgevingsvergunning kruissubsidiëring kan worden toegepast en niet met dienstverlening daarbuiten. Maar kruissubsidiëring tussen hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2 is niet verboden, nu de wetgever artikel 229b van de Gemeentewet niet heeft gewijzigd. Dit blijkt ook uit HR 13 februari 2015, nr. 14/00655, ECLI:NL:HR:2015:282. De Hoge Raad oordeelt dat de toets aan de opbrengstlimiet van artikel 229b Gemeentewet niet strenger is geworden door de komst van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Ook artikel 13.1a van de Omgevingswet maakt dit niet anders, doordat artikel 229b van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing is. Overigens staan in hoofdstuk 2 niet alleen tarieven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning (zie artikel 2.2). Verder geldt ook voor een aantal omgevingsvergunningen dat zij vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn. Zie de toelichting op artikel 5 van de verordening.

Op basis van artikel 13, tweede lid, van de Europese Dienstenrichtlijn geldt voor hoofdstuk 3 dat slechts kruissubsidiëring binnen elke paragraaf mogelijk is. Een paragraaf in hoofdstuk 3 betreft een individueel vergunningstelsel dan wel een cluster van samenhangende vergunningstelsels. Elke paragraaf van hoofdstuk 3 dient de gemeente te controleren op kostendekkendheid. Als uit controle blijkt dat er op het betreffende vergunningstelsel of samenhangende vergunningstelsels winst wordt gemaakt, dienen de tarieven te worden aangepast tot of onder 100% kostendekkendheid. Wij merken hierbij nog op dat de Hoge Raad prejudiciële vragen heeft gesteld over de toepassing van de Europese Dienstenrichtlijn op legesheffing (HR 5 juni 2015, nr. 13/03931, ECLI:NL:HR:2015:1467). Het Europese Hof van Justitie heeft die vraag echter onbeantwoord gelaten (HvJEU 30 januari 2018, C-360/15 (Amersfoort), ECLI:EU:C:2018:44).

Een en ander betekent dat (ook) bij de leges een nauwkeurige, op controleerbare wijze vastgelegde kostentoerekening nodig is. Voor de tariefstelling moet de gemeente nagaan wat de kostprijs van de verschillende diensten is. Vervolgens kan de gemeente een beslissing nemen over de mate van kruissubsidiëring (voor zover mogelijk) tussen de verschillende diensten en de mate waarin zij het profijtbeginsel wil laten doorwerken in het tarief. Zie onze Handreiking kostenonderbouwing paragraaf lokale heffingen, te vinden op www.vng.nl.

In de eerdergenoemde uitspraak HR 5 juni 2015, nr. 13/03931, ECLI:NL:HR:2015:1467, oordeelt de Hoge Raad:

> ‘2.3.4. Het (…) ten aanzien van “kruissubsidiëring” geciteerde uitgangspunt van het kabinet heeft niet geleid tot wetgevende maatregelen. Ook is geen gebruik gemaakt van de in artikel 2.9, lid 2, Wabo opgenomen bevoegdheid om nadere regels te stellen voor de toepassing van artikel 229b, lid 1, letter b, van de Gemeentewet. Evenmin is die bepaling in de Gemeentewet zelf gewijzigd.

2.4. Hetgeen hiervoor in 2.3 is vooropgesteld leidt tot de gevolgtrekking dat de beoordeling van de opbrengstlimiet ook thans nog moet plaatsvinden in het licht van hetgeen ondubbelzinnig uit de ontstaansgeschiedenis van die bepaling volgt, namelijk toepassing van de daarin neergelegde toets op 'het totaal van de geraamde baten van de rechten die in een verordening zijn geregeld, en het totaal van de geraamde lasten die de werkzaamheden meebrengen waarvoor deze rechten geheven worden' (zie HR 4 februari 2005, nr. 38860, ECLI:NL:HR:2005:AP1951, BNB 2005/112).'

Voor de toets aan de opbrengstlimiet blijven de totaal geraamde baten en lasten van alle tarieven uit de legesverordening dus van belang.

Andere indeling mogelijk

De organisatie van een individuele gemeente kan aanleiding geven te kiezen voor een andere indeling van de tarieventabel, met inachtneming van de driedeling die wij hebben toegepast. Het verdient overweging diensten die door een zelfde afdeling worden verricht zoveel mogelijk te clusteren. Dat verklaart ook de eerste zeven paragrafen van hoofdstuk 1, waarvan wij verwachten dat bijvoorbeeld een afdeling Publiekszaken de daarin genoemde diensten verleent.

Andere indelingen van de tarieventabel zijn denkbaar zoals een indeling naar archiefcode of een indeling die correspondeert met de nummering van de gemeentebegroting.

1.3 Belastbare feit

De tarieventabel vormt een uitwerking van artikel 2 van de modelverordening. Meestal is gekozen voor het omschrijven van het belastbare feit als ‘het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning’ en niet als ‘het afgeven van een vergunning’. Dit heeft namelijk als voordeel dat de leges al verschuldigd zijn op het moment van het in behandeling nemen van de aanvraag.

Voor het overige verwijzen wij naar wat hierover is opgemerkt in de toelichting op artikel 2 van de modelverordening.

1.4 Hoogte van de tarieven

In de tarieventabel zijn geen voorbeelden van tarieven opgenomen (zie het algemeen deel van de toelichting). In de toelichting op artikel 5 van de verordening hebben wij aandacht besteed aan de tariefstelling, de kostendekkendheid van de leges, de mogelijkheid van kruissubsidiëring en toepassing van het profijtbeginsel. Voor een aantal diensten is wettelijk geregeld dat de tarieven niet boven een bepaald bedrag uit mogen gaan.

Deze maximumtarieven hebben wij voor een goed begrip in de tarieventabel opgenomen. Het betreft de tarieven voor dienstverlening die verband houden met de onderwerpen genoemd in artikel 10 van de modelverordening. Gemeenten mogen wel een lager bedrag opnemen dan het in de wettelijke regeling genoemde maximum.

1.5 Te heffen bedrag moet blijken uit de verordening

Een belastingplichtige moet uit de (leges)verordening de hoogte van het van hem te heffen bedrag kunnen afleiden. Dit vloeit voort uit het bepaalde in artikel 217 van de Gemeentewet. Dit artikel bepaalt dat de belastingverordening onder andere het tarief moet vermelden. Soms is voor een dienst meer dan één tarief verschuldigd. Ook dat moet duidelijk uit de verordening blijken (vergelijk HR 16 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:48 (Woudrichem)). Om die reden staat er soms dat bepaalde leges worden verhoogd of vermeerderd met een ander legesbedrag of dat een tariefbepaling geldt onverminderd het bepaalde in andere onderdelen (zie bijvoorbeeld hoofdstuk 2 van de tarieventabel).

Het bovenstaande wil niet zeggen dat de verordening het bedrag van de belasting moet vermelden. In zijn arrest van 22 juli 1985 (nr. 22.780, BNB 1985/259, Belastingblad 1985, blz. 493, gemeente IJlst)

overwoog de Hoge Raad namelijk dat de verordening niet het bedrag van de belasting behoeft te vermelden, maar dat ook op andere wijze kan worden aangegeven tot welke belastingverplichtingen het belastbare feit leidt, mits daarbij op voldoende duidelijke wijze aan de belastingplichtige inzicht wordt gegeven in het beloop van het van hem te heffen bedrag.
De bepaling in de verordening van de gemeente IJlst op grond waarvan bepaalde legesbedragen konden worden verhoogd met de kosten van door de gemeente in te winnen externe adviezen, gaf de belastingplichtige naar het oordeel van de Hoge Raad onvoldoende inzicht in het beloop van het van hem te heffen bedrag, en was zodoende onverbindend.
Het komt bij gemeenten regelmatig voor dat voor het in behandeling nemen van aanvragen tot het verkrijgen van een vergunning (bijvoorbeeld een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten) het advies van een extern bureau gevraagd wordt.

Doorberekenen externe kosten
Om de kosten van die externe adviesverlening toch te kunnen doorberekenen staat de gemeenten na het hiervoor genoemde arrest een aantal oplossingen ter beschikking:
1. verwerken in bestaande tarieven;
2. opnemen van een maximumtarief;
3. begrotingsconstructie.

Ad 1 Verwerken in bestaande tarieven
Allereerst kan de gemeente ervoor kiezen de externe advieskosten in de bestaande tarieven te verwerken. Nadeel hiervan is dat de kosten niet individueel aan de aanvragers van de dienst kunnen worden toegerekend.

Ad 2 Opnemen van een maximumtarief
Verder lijkt het opnemen van een maximumtarief voor het doorberekenen van externe advieskosten in bepaalde gevallen toelaatbaar te zijn.
In HR 1 maart 1989, nr. 25.996, BNB 1989/127, Belastingblad 1989, blz. 320 (gemeente Zoetermeer) wordt het vermelden van een maximum van ƒ 250.000,- niet toelaatbaar geacht omdat dit maximum zo hoog is dat het behoudens zeer uitzonderlijke gevallen geen wezenlijke functie vervult. Zodoende laat de bepaling naar het oordeel van de Hoge Raad de belastingplichtige in het onzekere over de omvang van het van hem te heffen bedrag.
De formulering van de Hoge Raad geeft aanleiding te veronderstellen dat als een bepaling een maximumtarief bevat en de hoogte van dat tarief een wezenlijke functie vervult, de belastingplichtige op voldoende duidelijke wijze inzicht heeft in het beloop van het van hem te heffen bedrag. Toekomstige jurisprudentie zal nader invulling moeten geven over de vraag in welke gevallen er sprake is van een maximumtarief dat een wezenlijke functie vervult.

Ad 3 Begrotingsconstructie
Ten slotte bestaat de mogelijkheid in de verordening de zogenaamde ‘begrotingsconstructie’ op te nemen. De systematiek van deze constructie is als volgt. Is voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning een extern advies noodzakelijk dan wordt door de externe adviseur opgaaf aan de gemeente gedaan over de hoogte van de door hem voor de aanvraag in rekening te brengen kosten. Deze kosten worden voor het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager van de vergunning meegedeeld in een door of vanwege het college van burgemeester en wethouders opgestelde begroting. Gedurende een periode van vijf dagen na het overleggen van de begroting kan de aanvrager van de vergunning de aanvraag nog intrekken. Reageert de aanvrager niet binnen genoemde vijf dagen dan geldt als dag van het in behandeling

nemen van de aanvraag de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht. De begrotingsconstructie is aanvaard door Hof ‘s-Gravenhage 12 juli 1989, nr. 2995/88, Belastingblad 1990, blz. 307 (gemeente Zoetermeer) en door HR 2 december 2005, nr. 40079, LJN: AR7769 (gemeente Heerde).
De begrotingsconstructie kan bijvoorbeeld worden gebruikt bij het doorberekenen van de externe advieskosten bij aanvragen tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning (zie artikel 2.50 van de tarieventabel). Voor de wijze van redigeren van een bepaling in de verordening verwijzen wij dan ook naar dit artikel. Ook bij het doorberekenen van publicatiekosten kan deze constructie gebruikt worden. Overigens heeft de minister van Binnenlandse Zaken zich in het kader van het (in 1996 afgeschafte) preventief toezicht op belastingverordeningen op het standpunt gesteld dat het hanteren van de begrotingsconstructie uitsluitend toelaatbaar is voor het doorberekenen van externe advieskosten, en niet voor het doorberekenen van interne advieskosten. Wij adviseren dan ook bij het doorberekenen van de kosten van interne dienstverlening alleen gebruik te maken van de begrotingsconstructie, indien niet met een gemiddeld tarief kan worden gewerkt.

2 Toelichting op de hoofdstukken

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening

Algemeen

Dit hoofdstuk hebben wij ‘algemene dienstverlening’ genoemd ter onderscheiding van de twee andere hoofdstukken. Binnen dit hoofdstuk bestaat beleidsruimte om kruissubsidiëring of het profijtbeginsel toe te passen, ook met diensten buiten hoofdstuk 1. Zie HR 13 februari 2015, ECLI:NL:HR:2015:282. Wel moet rekening worden gehouden met diensten die onder Europese Dienstenrichtlijn vallen. Zie de toelichting op artikel 5 van de verordening.

Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand

Kosteloze voltrekking huwelijk, registratie partnerschap en omzetting
In artikel 4 van de Wet rechten burgerlijke stand is geregeld dat gemeenten gelegenheid moeten geven tot een kosteloze huwelijksvoltrekking, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk. De ambtenaar van de burgerlijke stand bepaalt de daarvoor bestemde dagen en uren. Sinds 1 maart 2009 is het niet meer mogelijk een huwelijk om te zetten in een geregistreerd partnerschap (Wet bevordering voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding; Stb. 2008, 500).
Voor het kosteloos voltrekken van een huwelijk, registreren van een partnerschap of omzetten van een geregistreerd partnerschap is het voldoende als gelegenheid wordt gegeven tot het kosteloos voltrekken van een huwelijk, registreren van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap op het gemeentehuis. Er bestaat geen wettelijke verplichting tot het kosteloos voltrekken van een huwelijk, registreren van een partnerschap of omzetten van een geregistreerd partnerschap in een bijzonder huis als bedoeld in de artikelen 1.3 of 1.4 van de tarieventabel.

Artikelen 1.1 en 1.2 Huwelijksvoltrekking, registratie partnerschap en omzetting
Artikel 5, tweede lid, van de Wet rechten burgerlijke stand schept de mogelijkheid leges te heffen voor het voltrekken van een huwelijk, registratie van een partnerschap of omzetting van een partnerschap op andere dagen en uren dan waarop is bepaald dat dit kosteloos kan (zie *Kosteloze voltrekking huwelijk, registratie partnerschap en omzetting*).

De artikelen 1.1 en 1.2 van de tarieventabel hebben dus betrekking op de huwelijken of registraties van partnerschappen, onderscheidenlijk omzettingen van partnerschappen die niet kosteloos geschieden. Daarbij is de mogelijkheid geboden de hoogte van de te heffen leges afhankelijk te stellen van de dag en het uur waarop het huwelijk of de registratie van het partnerschap wordt voltrokken of de omzetting van het geregistreerd partnerschap plaatsvindt. Ook andere vormen van differentiatie zijn denkbaar. Daarbij valt te denken aan het al of niet uitleggen van een loper, het gebruik maken van een grote of van een kleine zaal etc.
Vanaf de inwerkingtreding van de Wet materiële belastingbepalingen (1 januari 1995) zijn tariefdifferentiaties anders dan op grond van de mate van dienstverlening mogelijk. In de memorie van toelichting van die wet wordt als voorbeeld gegeven het hanteren van een hoger tarief voor huwelijksvoltrekkingen van niet-ingezetenen van een gemeente, om te voorkomen dat het gemeentehuis wordt overstroomd met trouwlustigen die geen binding met de gemeente hebben.
In afwijking van andere bepalingen in de tarieventabel is in de artikelen 1.1 en 1.2 niet gekozen voor de omschrijving van het belastbare feit als ‘het in behandeling nemen van een aanvraag tot het sluiten van een huwelijk’. Reden hiervan is het volgende. Artikel 1 van de Wet rechten burgerlijke stand staat uitsluitend legesheffing toe in de gevallen waarin de wet voorziet. Artikel 5, tweede lid, bepaalt vervolgens dat legesheffing gerechtvaardigd is voor een ‘huwelijksvoltrekking, registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap’. Daarom is in de tarieventabel het belastbare feit het voltrekken van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of de omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk. Dit laat onverlet dat bij het vaststellen van de tarieven de kosten van voorbereidende werkzaamheden in aanmerking genomen kunnen worden.
Niet is in de tabel opgenomen een afzonderlijke regeling voor de gevallen waarin de huwelijksvoltrekking, registratie van een partnerschap of omzetting van een partnerschap in een huwelijk niet in het gemeentehuis maar in een andere ruimte plaatsvindt, anders dan op grond van artikel 64 van het Burgerlijk wetboek (zie daarvoor de artikelen 1.3 en 1.4).
Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan het voltrekken van een huwelijk, de registratie van een partnerschap of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een in de gemeente gelegen fraai kasteel. Daarvoor kan in de verordening uiteraard wel een afzonderlijke bepaling opgenomen worden, waarbij wederom een differentiatie naar dagen en uren mogelijk is, indien de dienstverlening op die dagen en uren anders is.
De kosten die verband houden met het opstellen van een omzettingsakte kunnen op grond van de Wet rechten burgerlijke stand niet in rekening worden gebracht bij de aanvragers. Indien aanvragers de omzetting willen laten geschieden door middel van een ceremonie (gelijk te stellen met een huwelijksvoltrekking) is het wel mogelijk om de kosten van gebruik van de zaal e.d. in rekening te brengen. Bij de tariefstelling kan dezelfde differentiatie worden toegepast als bij het sluiten van een huwelijk of registreren van een partnerschap is gebeurd.

Artikelen 1.3 en 1.4 Voltrekking huwelijk etc. in bijzonder huis
De artikelen 1.3 en 1.4 hebben betrekking op huwelijken of registraties van partnerschappen, onderscheidenlijk omzettingen van geregistreerde partnerschappen die ingevolge artikel 64 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek niet plaatsvinden op het gemeentehuis maar in een bijzonder huis. Artikel 64 ziet op de gevallen dat een der partijen uit hoofde van een behoorlijk bewezen wettig beletsel verhinderd wordt zich naar het gemeentehuis te begeven. Voor een toelichting op de omschrijving van het belastbare feit verwijzen wij naar de toelichting op de artikelen 1.1 en 1.2.

Artikel 1.5 Aanwijzing buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand voor één dag
Deze bepaling ziet op gevallen waarin partners vragen om voor hun huwelijksvoltrekking of registratie van het partnerschap een bepaalde, vaak hun bekende persoon als buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand aan te wijzen (zie artikel 16, tweede en derde lid, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW)). Er zijn twee tarieven, afhankelijk van het feit of al beëdiging bij de rechtbank heeft plaatsgevonden (artikel 16, vierde lid, Boek 1 BW). Als dat niet het geval is, heeft de gemeente er meer werk aan, wat een hoger tarief rechtvaardigt.

Artikel 1.6 Beschikbaar stellen getuige door gemeente
Op grond van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek is het verplicht om ten minste twee getuigen te hebben bij de huwelijksvoltrekking of registratie van het partnerschap (artikel 63, eerste lid, en artikel 80a, vijfde lid, Boek 1 BW). Het komt voor dat toekomstige partners aan de gemeente vraagt om getuigen beschikbaar te stellen. Hiervoor is een tarief opgenomen.

Artikel 1.7 Annuleren of wijzigen datum
Partners maken het voornemen om in het huwelijk te treden of het geregistreerd partnerschap aan te gaan doorgaans ruim van tevoren kenbaar aan de gemeente/ambtenaar van de burgerlijke stand (vergelijk artikel 46, artikel 62, eerste lid, en artikel 80a, vijfde lid, Boek 1 BW). De dienstverlening waarvoor leges worden geheven zijn de voltrekking van het huwelijk of de registratie van het partnerschap. De gemeente en de ambtenaar van de burgerlijke stand treffen de nodige voorbereidingen. Het is dan uiterst vervelend als kort voor de bewuste datum de (aanstaande) partners de gemeente verzoeken om een gereserveerde datum te annuleren of te wijzigen. Voor de gemeente brengt dat kort voor de gereserveerde datum kosten met zich. Daarom is een tariefbepaling voor dit soort verzoeken opgenomen. De hoogte van het tarief kan mede dienen om annuleringen en wijzigingen te ontmoedigen (mits de tarieven op verordeningenniveau niet meer dan 100% kostendekkend zijn). De tariefbepaling is alleen van toepassing als de annulering of wijziging plaatsvindt binnen een door de gemeente in te vullen termijn vóór de gereserveerde datum. Als voorbeeld hebben wij veertien dagen opgenomen. Dat is ook de minimale termijn die geldt voor de aankondiging van het voornemen (artikel 62, eerste lid, en artikel 80a, vijfde lid, Boek 1 BW).

Artikel 1.8 Trouwboekje of partnerschapsboekje
In artikel 1.8 van de tarieventabel is een tarief opgenomen voor het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen een trouwboekje of partnerschapsboekje in een normale uitvoering en een trouwboekje of partnerschapsboekje in een luxe uitvoering. De leges genoemd in artikel 1.8 kunnen worden geheven naast de leges die ingevolge de artikelen 1.1 t/m 1.7 geheven worden.
Ook in het geval van een kosteloos huwelijk of registreren van een partnerschap is legesheffing voor het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje toegestaan. Het betreft hier een dienst van de gemeente die wordt verleend naast het voltrekken van het huwelijk of de registratie van een partnerschap zelf. Een verplichting tot het verstrekken van een trouwboekje of partnerschapsboekje bestaat immers niet. Wij merken hierbij nog op dat dit dienstverlening waarvoor de gemeente btw-plichtig is. Het tarief is dus inclusief btw (artikel 38 Wet op de omzetbelasting 1968).

Verrichtingen ambtenaren van de burgerlijke stand
De mogelijkheden tot het heffen van leges voor verrichtingen van ambtenaren van de burgerlijke stand zijn geregeld in de Wet rechten burgerlijke stand (Stb. 1879, 72). Artikel 1 van deze wet luidt:

> ’Geene gelden mogen worden geheven ter zake van het opmaken van akten of andere verrigtingen van den ambtenaar van den burgerlijken stand, behalve in de gevallen en op de wijze bij of krachtens deze wet voorzien.’

De memorie van toelichting op de wet vermeldt (Kamerstukken II 1878-1879, nr. 92, ondernummer 3:

> ‘De verrigtingen van den burgerlijken stand, al is de zorg daarvoor aan de gemeentebesturen opgedragen, strekken tot uitvoering van het Burgerlijk Wetboek. Geene gelden behooren dus wegens die verrigtingen van de ingezetenen te worden geheven, dan krachtens de wet en volgens een voor het gansche Rijk overal gelijk tarief.’

In artikel 2 van de Wet rechten burgerlijke stand is geregeld voor welke verrichtingen leges geheven kunnen worden. De hoogte van die leges is vastgesteld in het Legesbesluit akten burgerlijke stand (Stb. 1969, 36). De daarin genoemde bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Gemeenten kunnen de hiervoor genoemde leges rechtstreeks heffen op basis van het Legesbesluit. Artikel 3, tweede lid, van de Wet rechten burgerlijke stand bepaalt dat de ambtenaar van de burgerlijke stand de leges heft en invordert. Dat is dus een afwijking van de belastingbepalingen in de Gemeentewet. Zo heeft Hof ’s-Hertogenbosch geoordeeld dat het Legesbesluit akten burgerlijke stand geen belastingwet is in de zin van de AWR, dat de vergoeding geen gemeentelijke belasting is en dat de AWR niet van toepassing is (Hof 's-Hertogenbosch 27 mei 2016, nr. 15/00138 (Roermond), ECLI:NL:GHSHE:2016:2100, VNG-nummer: 6601). Voor de rechtsbescherming zijn de bepalingen over bezwaar en beroep in de Awb van toepassing.
Voordeel van het niet opnemen van de tarieven in de legesverordening is dat de legesverordening niet aangepast hoeft te worden zodra de tarieven in het Legesbesluit wijzigen, wat dus elkaar jaar gebeurt door indexering van de tarieven. De bedragen worden jaarlijks door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vóór 1 september in de Staatscourant bekendgemaakt.

De tarieven bedragen:	**Per 1-1-2021 (Stcrt. 2020, 41935)**	**Per 1-1-2022 (Stcrt. 2021, 40591)**
a. voor elk afschrift van een akte van de burgerlijke stand	€ 14,00	€ 14,30
b. voor elk uittreksel van een akte van geboorte, van huwelijk, van registratie van een partnerschap, van omzetting van een huwelijk in een registratie van een partnerschap*, van omzetting van een registratie van een partnerschap in een huwelijk of van overlijden	€ 14,00	€ 14,30
c. voor elke verklaring van huwelijksbevoegdheid als bedoeld in artikel 49a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (een Nederlander wenst buiten Nederland een huwelijk aan te gaan)	€ 24,60	€ 25,10
d. voor een attestatie de vita als bedoeld in artikel 19k van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek	€ 14,00	€ 14,30
e. voor elk meertalig uittreksel uit een akte van de burgerlijke stand	€ 14,00	€ 14,30

f.1. voor een meertalig modelformulier van een onder a, b, d en e genoemd stuk	€ 14,00	€ 14,30
f.2. voor een meertalig modelformulier van een onder c genoemd stuk	€ 18,90	€ 19,30

* Het feit dat omzetting van een huwelijk in een geregistreerd partnerschap sinds 1 maart 2009 niet meer mogelijk is, laat onverlet de mogelijkheid om van bestaande aktes een afschrift of uittreksel te krijgen.

Artikel 2 van de Wet rechten burgerlijke stand bepaalt dat afschriften van of uittreksels uit huwelijksakten en akten voor omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk ten behoeve van het kerkelijk huwelijk kosteloos worden uitgegeven, mits van de bestemming uit het stuk zelf blijkt en zij aldus tot geen ander doel kunnen worden gebruikt. Artikel 2 bepaalt ook wie vrijgesteld zijn van het betalen van deze leges. Het gaat daarbij om hen die financieel onvermogend zijn en om ambtenaren, besturen en instellingen die in het openbaar belang bepaalde afschriften vragen.

Sinds 16 februari 2019 zijn er ook meertalige modelformulieren met betrekking tot geboorte, overlijden, huwelijk, geregistreerd partnerschap, woon- en/of verblijfplaats. Hiermee kunnen kosten voor vertaling worden bespaard. Indien een autoriteit uit een andere lidstaat van de Europese Unie (EU) vraagt om bijvoorbeeld een geboorteakte te overleggen, hoeft deze niet te worden gelegaliseerd en vertaald. Het is voldoende om het openbare document (een afschrift van de geboorteakte) met een meertalig modelformulier te overleggen in de andere lidstaat (artikel 7, eerste lid, van Europese verordening overlegging openbare documenten (Verordening EU nr. 2016/1191, PbEU 2016, L 200). Voor de meertalige modelformulieren betreffende de in de tabel onder a t/m e genoemde openbare documenten zijn ook tarieven vastgesteld in het Legesbesluit akten burgerlijke stand (zie f.1 en f.2 in de tabel). Het wettelijk tarief dat is vastgesteld is gelijk aan de productiekosten van het meertalige formulier of, als dat lager is, het tarief dat voor het onderliggende openbare document geldt.
Voor het meertalig modelformulier woon- en/of verblijfplaats hebben wij in artikel 1.15 een tariefbepaling opgenomen (verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen).

Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

Artikelen 1.9 en 1.10 Paspoorten of andere reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart
De legesheffing voor reisdocumenten en de Nederlandse identiteitskaart berust niet op artikel 229 van de Gemeentewet, maar op artikel 7, tweede lid, van de Paspoortwet (zoals deze per 9 maart 2014 is gewijzigd), in samenhang met artikel 2, tweede lid, van die wet. Zie ook artikel 2 (belastbaar feit) van de modelverordening leges. Vanaf 22 september 2011 gold voor de legesheffing voor een Nederlandse identiteitskaart al een afzonderlijke wettelijke basis in verband met HR 9 september 2011, nr. 10/04967, LJN: BQ4105 en de Wet van 13 oktober 2011, Stb. 440, nu het hierbij niet gaat om dienstverlening als bedoeld in artikel 229, eerste lid, onderdeel b, van de Gemeentewet.
Op grond van artikel 7, derde lid, van de Paspoortwet zijn maximumtarieven vastgesteld in het Besluit paspoortgelden. Gemeenten kunnen ook minder dan de maximumtarieven van de leges berekenen. Een verhoging van de maximumleges door gemeenten is echter niet toegestaan. Aangezien gemeenten verplicht zijn voor geleverde reisdocumenten en voor spoedleveringen de vastgestelde bedragen aan het Rijk af te dragen, gaat een verlaging van de gemeentelijke leges vanzelfsprekend ten koste van de hoogte van het gemeentelijk deel in de leges. De maximumtarieven worden jaarlijks geïndexeerd.

Vanaf 1 januari 2010 geldt voor kinderen tot en met 13 jaar voor de Nederlandse identiteitskaart (NIK) een verlaagd tarief (jeugdtarief). De korting ten opzichte van de 'normale' NIK betreft het rijkskostendeel en komt dus volledig ten laste van het rijk en geldt vanaf 9 maart 2014 voor personen jonger dan 18 jaar.
In verband met Europese regelgeving is het sinds 26 juni 2012 niet meer mogelijk om kinderen in de paspoorten van de ouder(s) of voogd bij te schrijven. De geldigheid van alle bijschrijvingen en kinderstickers is op 26 juni 2012 vervallen. Het vervallen van de geldigheid van de bijschrijvingen op 26 juni 2012 heeft geen gevolgen voor de geldigheid van het paspoort van de ouder(s) of voogd waarin ze staan bijgeschreven.
Per 2 augustus 2021 is het NIK-tarief is tussentijds verhoogd in verband met de introductie van de vingerafdruk op de Nederlandse identiteitskaart (Kamerstukken II 2020/21, 35552 (R2148), Uitvoering van Verordening (EU) 2019/1157 betreffende de versterking van de beveiliging van identiteitskaarten), Stb. 2021, 351, 352 en 353). Bij personen met een uitreisverbod worden geen vingerafdrukken verwerkt. Daarom geldt voor hen een afwijkend maximumtarief voor de vervangende Nederlandse identiteitskaart. De tarieven staan in de artikelen 1.9 (paspoorten of andere reisdocumenten) en 1.10 (Nederlandse identiteitskaart).

Tariefopbouw maximumleges reisdocumenten in euro's per 1 januari 2022 (de tarieven voor 2021 staan tussen haakjes)

Document/leges	**Maximum gemeentelijk deel leges**	**Rijkskosten**	**Totaal legestarief maximaal**
Nationaal paspoort			
≥ 18 jaar	**€ 33,33** (was € 32,87)	**€ 42,49** (was € 41,90)	**€ 75,82** (was € 74,77)
< 18 jaar	**€ 33,33** (was € 32,87)	**€ 24,01** (was € 23,68)	**€ 57,34** (was € 56,55)
Zakenpaspoort			
≥ 18 jaar	**€ 33,33** (was € 32,87)	**€ 42,49** (was € 41,90)	**€ 75,82** (was € 74,77)
< 18 jaar	**€ 33,33** (was € 32,87)	**€ 24,01** (was € 23,68)	**€ 57,34** (was € 56,55)
Faciliteitenpaspoort			
≥ 18 jaar	**€ 33,33** (was € 32,87)	**€ 42,49** (was € 41,90)	**€ 75,82** (was € 74,77)
< 18 jaar	**€ 33,33** (was € 32,87)	**€ 24,01** (was € 23,68)	**€ 57,34** (was € 56,55)
Reisdocument voor vluchtelingen en vreemdelingen	**€ 33,33** (was € 32,87)	**€ 24,01** (was € 23,68)	**€ 57,34** (was € 56,55)
Nederlandse identiteitskaart (NIK)			
≥ 18 jaar	**€ 29,35** (was per 1-1-2021 € 25,39 en per 2-8-2021 € 28,94)	**€ 39,18** (was € 38,64)	**€ 68,53** (was per 1-1-2021 € 64,03 en per 2-8-2021 € 67,58)
< 18 jaar	**€ 29,35**	**€ 7,63**	**€ 36,98**

Document/leges	Maximum gemeentelijk deel leges	Rijkskosten	Totaal legestarief maximaal
	(was per 1-1-2021 € 25,39 en per 2-8-2021 € 28,94)	(was € € 7,52)	(was per 1-1-2021 € 32,91 en per 2-8-2021 € 36,46)
Vervangende identiteitskaart voor personen met uitreisverbod	**€ 25,75** (was € 25,39)	**€ 7,63** (was € 7,52)	**€ 33,38** (was € 32,91)

Artikel 1.11 Modaliteiten
Met inachtneming van de wettelijke maximumtarieven kunnen gemeenten tariefdifferentiaties aanbrengen. In artikel 7, tweede lid, van de Paspoortwet staat:
'Het tarief van de rechten kan verschillen al naar gelang de leeftijd van de aanvrager, het feit of deze in de basisregistratie personen als ingezetene is ingeschreven, de soort en de geldigheidsduur van het reisdocument en de snelheid en de wijze van de uitreiking.'
Voor de versnelde uitreiking geldt een rijkskostendeel dat de gemeente moet afdragen. De 'wijze van de uitreiking' is sinds 1 oktober 2017 een differentiatiegrondslag en houdt verband met de mogelijkheid van (thuis)bezorging. Hiervoor geldt geen rijkskostendeel.
Wij hebben deze twee modaliteiten opgenomen in artikel 1.11.
Het is niet meer mogelijk zogenaamde 'vermissingsleges' te heffen als de aanvrager bij de aanvraag het eerder verstrekte (oude) reisdocument niet kan overleggen.

Tariefopbouw maximumverhogingen documenten in euro's per 1 januari 2022 (de tarieven voor 2021 staan tussen haakjes)

Document/leges	Maximum gemeentelijk deel leges	Rijkskosten	Totaal legestarief maximaal
Toeslag spoedaanvraag per document	-	**€ 51,62** (was € 50,91)	**€ 51,62** (was € 50,91)
Toeslag bezorging per document	**€ 16,28** (was € 16,06)	**-**	**€ 16,28** (was € 16,06)

Paragraaf 1.3 Rijbewijzen

Artikel 1.12 Rijbewijzen
De bevoegdheid tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs berust bij de gemeente. Hiervoor kunnen leges in rekening gebracht worden. Er geldt vanaf 1 januari 2022 een maximumtarief van € 41,60 (€ 31,90 gemeentelijk kostendeel, vermeerderd met het rijkskostendeel van € 9,70). Het maximumtarief voor het gemeentelijke kostendeel is geregeld in artikel 104b van het Reglement rijbewijzen, dat is gebaseerd op artikel 111, zesde lid, van de Wegenverkeerswet 1994.
De gemeente moet het rijkskostendeel afdragen aan de Dienst Wegverkeer (RDW). Zie voor de wettelijke regeling artikel 111, vijfde lid, en artikel 121 van de Wegenverkeerswet 1994, bijlage VI van de Regeling tarieven Dienst Wegverkeer 2022 (Stcrt. 2021, 48604) en artikel 123 van het Reglement Rijbewijzen. Het rijbewijs is sinds 2018 geschikt als authenticatiemiddel om online bij overheidsorganisaties en diensten met een publieke taak in te loggen. Na invoering van de relevante onderdelen van de wet Digitale Overheid (wDO), voorzien in 2022, worden de kosten van deze nieuwe

functionaliteit gefinancierd vanuit een verhoging van de afdracht van de gemeenten aan de RDW met naar verwachting € 3,50. De RDW bericht gemeenten tijdig wanneer deze verhoging ingaat. De legesverordening moet dan tussentijds worden aangepast, eventueel door het college op grond van artikel 10.
De procedure is een beetje vergelijkbaar met die voor reisdocumenten. Het rijbewijs wordt aangevraagd bij de gemeente en, net zoals al het geval is bij paspoort en identiteitskaart, centraal geproduceerd en gepersonaliseerd. De kosten bestaan uit een rijksdeel en een gemeentelijk deel. De rijkskosten bestaan onder andere uit:
- de kosten voor de te vervaardigen gepersonaliseerde rijbewijzen;
- de voor rekening van de RDW in te richten backofficecomputer bij de gemeente;
- het beheer van de bij de RDW aanwezige registers.

De rijkscomponent voor reguliere rijbewijzen bedraagt sinds 1 januari 2014 € 9,70 (Stcrt. 2013, 19314). Gemeenten moeten zelf de eigen kostprijs berekenen.
De gemeentelijke kosten bestaan onder andere uit de tijd die nodig is voor:
- het innemen van de aanvraag van het rijbewijs aan het loket;
- het scannen van het aanvraagformulier;
- het ontvangen en inklaren van het gepersonaliseerde rijbewijs;
- het uitreiken van het rijbewijs aan het loket.

Daarnaast kunnen de indirecte kosten worden doorberekend voor zover deze kosten nog wel in enig verband met de behandeling van aanvragen voor een rijbewijs staan, zoals de kosten van:
- huisvesting;
- het beheer van de basisregistratie personen;
- de opslag en het beheer van de ingeklaarde rijbewijzen;
- de maandelijkse controle van de fysieke voorraad;
- het onttrekken van rijbewijzen aan de voorraad;
- andere ondersteunende diensten.

Het rijks- en gemeentelijk deel vormen samen het legestarief (artikel 1.12).

Artikel 1.13 Modaliteiten
Voor bijzondere dienstverlening zijn verhogingen mogelijk. Te denken valt hierbij aan spoedaanvragen, aanvragen of afgiften buiten de reguliere openingstijden (‘op afspraak’) en aan aanvragen in verband met (beschadiging of) vermissing van een eerder afgegeven rijbewijs. Wij hebben deze modaliteiten in artikel 1.13 opgenomen. Het rijkskostendeel voor een spoedaanvraag is sinds 1 januari 2013 € 43,80 (€ 9,70 standaard + € 34,10 spoed). Zie bijlage VI van de Regeling tarieven Dienst Wegverkeer 2022 (Stcrt. 2021, 48604).

Paragraaf 1.4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen

Algemeen
In deze paragraaf zijn tariefbepalingen opgenomen voor verstrekkingen van persoonsgegevens uit de basisregistratie personen. De Wet basisregistratie personen (Brp) kan in een artikel aangeven dat een handeling kosteloos moet worden uitgevoerd, ze kan ook bepalen dat er rechten kunnen worden geheven en ze kan niets bevatten betreffende het heffen van rechten. In het laatste geval is het ook mogelijk om rechten (leges) te heffen als sprake is diensten die door of vanwege het gemeentebestuur worden verstrekt.
Op grond van artikel 1.3 van het Brp heeft de basisregistratie tot doel overheidsorganen te voorzien van de in de registratie opgenomen gegevens, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de

vervulling van hun taak. De basisregistratie heeft mede tot doel derden te voorzien van de in de registratie opgenomen gegevens, in bij of krachtens deze wet aangewezen gevallen.
Ook bij de basisregistratie personen heeft de gemeente te maken met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en heeft een betrokkene dus bepaalde rechten (inzage, rectificatie enz.). Maar dit is dan andere informatie dan de verstrekkingen waar paragraaf 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel op doelt. Het gaat hier niet zozeer om inzage of een kopie van de gegevens die worden verwerkt met bijbehorende informatie (zie artikel 15 van de AVG), maar om uittreksels uit de Brp die kennelijk voor een specifiek doel worden gevraagd. Wat het verstrekken van persoonsgegevens aan derden betreft, is er eigenlijk geen wijziging opgetreden. Dat mag niet zonder meer (zie artikel 6 van de AVG). Soms kan daarvoor een vergoeding worden gevraagd (verstrekkingen op grond van de artikelen 3.6 of 3.9 van de Wet Brp).
In de volgende twee tabellen staan de diverse verstrekkingen opgesomd met vermelding naar het betreffende artikel en is aangegeven hoe met kosten, vergoedingen en bijdragen omgegaan wordt, eveneens met een verwijzing naar het desbetreffende artikel. Met ‘bijdrage’ wordt gedoeld op de (budgettaire) bijdrage in de kosten in verband met de uitvoering van de Wet brp verschuldigd door gemeenten en de overheidsorganen waaraan en derden aan wie op grond van de artikelen 3.2, 3.3, 3.13 of 3.14 van de Wet brp gegevens worden verstrekt of informatie ter beschikking wordt gesteld (artikel 1.14 van de Wet brp). Verstrekkingen aan overheidsorganen zijn overigens kosteloos (artikel 3.17 van de Wet brp).
De afkorting PL staat voor persoonslijst, de afkorting Gw staat voor Gemeentewet, de afkorting d.t.v. staat voor ‘door tussenkomst van’.

Verstrekkingen in verband met de rechten van de burger

Nr.	Grondslag in de BRP	Aard van de verstrekking	Door wie	Vergoeding of kosteloos	Grondslag vergoeding of kosteloos
1a	2.54 lid 1	Volledig overzicht van de PL aan de burger als deze ingezetene wordt	College bijhoudingsgemeente	Kosteloos	Is geen dienst
1b	2.55 lid 1	Op aanvraag mededeling of over betrokkene gegevens worden verwerkt	College bijhoudingsgemeente	Kosteloos	2.55 lid 1
1c	2.55 lid 2	Op aanvraag inzage aan betrokkene in hem betreffende gegevens	College bijhoudingsgemeente	Kosteloos	2.55 lid 2
1d	2.55 lid 3	Op aanvraag afschrift van de persoonsgegevens en de oorsprong van die gegevens	College bijhoudingsgemeente	Vergoeding kan	229-1-b Gw
2a	2.53 lid 2	Conform 1b	Elk college	Kosteloos	2.55 lid 1
2b	2.53 lid 2	Conform 1c	Elk college	Kosteloos	2.55 lid 2
2c	2.53 lid 2	Conform 1d	Elk college	Vergoeding kan	229-1-b Gw

3a	2.53 lid 3	Conform 1b	De minister	Kosteloos	2.55 lid 1
3b	2.53 lid 3	Conform 1c	De minister	Kosteloos	2.55 lid 2
3c	2.53 lid 3	Conform 1d	De minister	Vergoeding?	
4a	2.81 lid 1	Volledig overzicht van de PL aan de niet-ingezetene bij inschrijving	De minister	Kosteloos	Is geen dienst
4b	2.81 lid 3	Conform 1b	De minister d.t.v. inschrijfvoorziening	Kosteloos	2.55 lid 1
4c	2.81 lid 3	Conform 1c	De minister d.t.v. inschrijfvoorziening	Kosteloos	2.55 lid 2
4d	2.81 lid 3	Conform 1d	De minister d.t.v. inschrijfvoorziening	Vergoeding	36 Besluit brp (volgt leges gemeente waar inschrijfvoorziening is ondergebracht)
5a	2.81 lid 4	Conform 1b	Elk college	Kosteloos	2.55 lid 1
5b	2.81 lid 4	Conform 1c	Elk college	Kosteloos	2.55 lid 2
5c	2.81 lid 4	Conform 1d	Elk college	Vergoeding kan	229-1-b Gw

Verstrekkingen op grond van hoofdstuk 3 Wet brp

Nr.	**Grondslag in de BRP**	**Aard van de verstrekking**	**Door wie**	**Vergoeding of kosteloos**	**Grondslag vergoeding of kosteloos**
6a	3.2	Systematische verstrekking aan overheidsorganen	De minister	Bijdrage	1.14 lid 1 en 3.17 lid 1
6b	3.3	Systematische verstrekking aan derden	De minister	Bijdrage	1.14 lid 1 en 3.17 lid 1
7a	3.5	Plaatsonafhankelijke verstrekking aan overheidsorganen	Elk college	Geen bijdrage en kosteloos	1.14 lid 1 en 3.17 lid 3
7b	3.6	Plaatsonafhankelijke verstrekking aan derden	Elk college	Geen bijdrage, vergoeding kan	1.14 lid 1 en 229-1-b Gw
8a	3.8	Verstrekking over gemeentelijke ingezetenen aan organen van de (eigen) gemeente	College bijhoudingsgemeente	Geen bijdrage, kosteloos	1.14 lid 1 en 3.17 lid 3

8b	3.9	Verstrekking over gemeentelijke ingezetenen aan derden	College bijhoudingsgemeente	Geen bijdrage, vergoeding kan	1.14 lid 1 en 229-1-b Gw
9	3.12	Verstrekking gegevens aan basisadministraties Caribische rijksdelen	De minister en elk college	Geen bijdrage en kosteloos	1.14 lid 1 en 3.17 lid 3
10	3.13	Verstrekking voor onderzoek en dergelijke	De minister en het college	Bijdrage en kosteloos	1.14 lid 1 en 3.17 lid 3
11	3.14	Verstrekking bewerkte gegevens	De minister en het college	Bijdrage en kosteloos	1.14 lid 1 en 3.17 lid 3

Artikel 1.14 Definities
In artikel 1.14 van de tarieventabel is geregeld wat onder één verstrekking moet worden verstaan. Doel hiervan is problemen over de invulling van dat begrip te voorkomen. Van belang hierbij is dat tot één verstrekking wordt gerekend alle verstrekte gegevens over één persoon.

Artikel 1.15 Verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen

Onderdeel a
In onderdeel a is voor het verstrekken van gegevens een tarief opgenomen per verstrekking. Ook zouden nog tarieven opgenomen kunnen worden voor het doen van meer dan één verstrekking. Daarbij kan dan een degressief tarief gelden. In de modelverordening hebben wij geen afzonderlijke tarieven opgenomen voor het doen van meer dan één verstrekking. Reden hiervan is dat in die situatie de aanvrager vermoedelijk toch gebruik zal maken van de mogelijkheid van het afsluiten van abonnement, nu een abonnement betrekking heeft op de periode van een jaar. Naar onze mening ligt het voor de hand dat de betrokken ambtenaar de aanvrager wijst op de mogelijkheid van het afsluiten van een abonnement indien dit voor hem goedkoper is.
Onderdeel a is ook van toepassing op een aanvraag tot het verstrekken van een bewijs van in leven zijn. Dat is namelijk een uittreksel uit de Brp waarin staat vermeld dat een bepaalde persoon in leven is. Het bewijs van in leven zijn is gratis als iemand kan aantonen dat het voor pensioen is.
Dit bewijs van in leven zijn moet worden onderscheiden van de (internationale) attestatie de vita bedoeld in artikel 19k van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, welk artikel sinds 1 juli 2011 geldt. Deze attestatie de vita wordt afgegeven door de ambtenaar van de burgerlijke stand. Hiervoor is in het Legesbesluit akten burgerlijke stand, dat is gebaseerd op de Wet rechten burgerlijke stand, een tarief opgenomen (zie het slot van de toelichting op paragraaf 1.1 van de tarieventabel).

Onderdeel b
In onderdeel b zijn tarieven opgenomen voor het afsluiten van een abonnement tot het doen van verstrekkingen gedurende een bepaalde periode. Het ligt voor de hand daarbij degressieve tarieven op te nemen. Daaraan ligt de veronderstelling ten grondslag dat het doen van verstrekkingen in die gevallen minder kosten met zich mee kan brengen dan bij incidentele verzoeken om verstrekkingen. Een gemeente kan zelf bepalen op hoeveel verstrekkingen een abonnement betrekking heeft. In zoverre moeten de aantallen die in de subonderdelen 1 tot en met 5 zijn opgenomen als voorbeelden worden gezien.
Uitgaande van de modelverordening zal iemand die 400 verstrekkingen vraagt kunnen kiezen of hij vier abonnementen van 100 verstrekkingen afsluit of één van 500. Ook hier ligt het voor de hand dat de betrokken ambtenaar de aanvrager wijst op de voordeligste constructie.

Onderdeel c
In onderdeel c is een tarief opgenomen voor het afsluiten van een abonnement tot het periodiek verstrekken van opgave van verhuizingen binnen de gemeente, vertrekken uit de gemeente en vestigingen in de gemeente.

Onderdeel d
In onderdeel d is een tarief opgenomen voor het verstrekken van een meertalig modelformulier woon- en/of verblijfplaats als bedoeld in artikel 7 van de Europese verordening overlegging openbare documenten (Verordening EU nr. 2016/1191, PbEU 2016, L 200). Sinds 16 februari 2019 zijn er meertalige modelformulieren met betrekking tot geboorte, overlijden, huwelijk, geregistreerd partnerschap, woon- en/of verblijfplaats. Hiermee kunnen kosten voor vertaling worden bespaard. In het Legesbesluit akten burgerlijke stand zijn voor de meertalige modelformulieren betreffende de burgerlijke stand tarieven vastgesteld (zie het slot van de toelichting op paragraaf 1.1 van de tarieventabel). Voor het meertalige modelformulier woon- en/of verblijfplaats is geen wettelijke tarief vastgesteld. Gemeenten kunnen hiervoor dus zelf een tarief vaststellen. Op grond van artikel 11 van genoemde Europese verordening is de vergoeding voor het verkrijgen van een meertalig modelformulier niet hoger dan de productiekosten van het meertalig modelformulier of, indien die lager zijn, van het openbaar document waaraan het formulier is gehecht.

Geen teruggaaf
In paragraaf 1.4 is geen regeling opgenomen voor een teruggaaf van een deel van het voor het abonnement verschuldigde bedrag, indien in de desbetreffende periode minder verstrekkingen zijn gedaan dan waarop het abonnement ziet. Reden hiervan is dat bij het opnemen van een dergelijke teruggaafbepaling vermoedelijk in de meeste gevallen een abonnement zal worden afgesloten voor het hoogste aantal verstrekkingen omdat bij een degressief tarief het tarief per inlichting dan het laagst is. Een dergelijke regeling is weliswaar denkbaar, maar daarbij zal dan het legesbedrag beperkt moeten worden tot het bedrag dat verschuldigd is voor een abonnement voor het aantal verstrekkingen dat in feite is gedaan. Men kan zich echter ook op het standpunt stellen dat het niet afnemen van het aantal verstrekkingen waarvoor het abonnement is afgesloten voor risico komt van degene die het abonnement heeft afgesloten.

Artikel 1.16 Verstrekken van aangehaakte gegevens
In dit artikel zijn tarieven opgenomen voor het verstrekken van persoonsgegevens die niet zijn opgenomen in de basisregistratie personen zelf. Het betreft de zogenaamde aangehaakte gegevens. Een gemeente kan voor het op verzoek verstrekken van aangehaakte gegevens leges heffen, tenzij de aanvrager op grond van bijzondere wetgeving recht heeft op kosteloze inlichtingen. Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor de Belastingdienst op grond van artikel 55 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

Artikel 1.17 Schriftelijke verstrekkingen
In dit artikel zijn leges opgenomen voor het aan betrokkenen verstrekken van schriftelijke gegevens als bedoeld in artikel 17 van het Besluit brp. In artikel 10, tweede lid, van de Regeling basisregistratie personen is hiervoor een maximumtarief opgenomen van € 7,50.
De Hoge Raad heeft geoordeeld dat dit tarief moet wijken voor de vrijstelling van artikel 41 van de Wet Uitkeringen vervolgingsslachtoffers en artikel 52 van de Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers, waarin staat dat de gevraagde inlichtingen kosteloos moeten worden verstrekt. In dat geval kunnen deze leges dus niet worden geheven (HR 10 juni 2005, nr. 39814, LJN: AT7214).

Artikel 1.18 Op aanvraag doornemen basisregistratie personen
De in artikel 1.18 opgenomen regeling is bedoeld voor gevallen waarin aan de gemeente wordt verzocht de basisregistratie personen, inclusief de aangehaakte gegevens, door te nemen voor het verkrijgen van bepaalde inlichtingen, bijvoorbeeld hoeveel geregistreerde honden er in de gemeente zijn. Deze bepaling geeft de mogelijkheid leges te heffen naar rato van de tijd die met het doornemen is gemoeid, ongeacht of dit leidt tot het daadwerkelijk verschaffen van de gevraagde inlichtingen. Naast een bedrag voor het doornemen van de basisregistratie is de aanvrager eventueel een bedrag verschuldigd ingevolge de artikelen 1.15, 1.16 of 1.17 als vervolgens persoonsgegevens worden verstrekt. Dit vloeit voort uit het feit dat het bepaalde in artikel 1.18 een afzonderlijk belastbaar feit vormt.

Paragraaf 1.5 Bestuursstukken

Artikel 1.19 Afschriften van bestuursstukken
In dit artikel is een regeling opgenomen voor het verstrekken van de volgende stukken:
- de begroting en de rekening;
- het burgerjaarverslag;
- de raadsstukken en de raadsverslagen, waarbij naast de afgifte van een afzonderlijk afschrift tevens de mogelijkheid is gegeven een abonnement af te sluiten;
- de stukken van de raadscommissies en de verslagen van de vergaderingen van die commissies. Ook hier bestaat de mogelijkheid tot het afsluiten van een abonnement;
- het gemeenteblad, per los nummer en bij abonnement;
- gemeentelijke verordeningen.

Voor de tariefbepaling zijn de volgende wetten van belang:
- Wet hergebruik van overheidsinformatie (Stb 2015, 271): alleen de marginale verstrekkingskosten kunnen/mogen worden doorberekend.
- Bekendmakingswet: voor het elektronisch gemeenteblad geldt artikel 18, eerste lid, van de Bekendmakingswet. Inzage is kosteloos, een papieren afschrift wordt tegen ten hoogste de kosten van het maken van dat afschrift verstrekt. Hierbij wordt uitgegaan van de kostprijs van het vervaardigen van een afdruk of kopie, niet de kosten van het verzamelen en beoordelen van een verzoek.
- Wet open overheid (Woo, Stb. 2021, 499) die op 1 mei 2022 de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) heeft vervangen. Artikel 8.6, tweede lid, Woo bepaalt dat voor de vervaardiging van kopieën van documenten een redelijke vergoeding in rekening worden gebracht, die de kostprijs van de verstrekte informatiedragers niet overstijgt. Bij een papieren verstrekking bestaat de kostprijs uit de kosten van papier en inkt. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden hierover regels gesteld.

De laatste wet beperkt dus de door te berekenen kosten nog verder. Zie ook het slot van de toelichting op artikel 5 (Maatstaven van heffing en tarieven).
Niet alle hier opgesomde stukken zullen in iedere gemeente voorkomen. De opsomming is ook niet uitputtend. Er zullen stukken zijn die in sommige gemeenten andere benamingen hebben, zoals productenbegroting en/of programmabegroting. Ook voor het verstrekken van andere stukken, bijvoorbeeld meerjarenramingen, kunnen tarieven opgenomen worden. Bij het redigeren van de bepalingen dient met het voorgaande rekening gehouden te worden.
Andere stukken zullen altijd voorkomen bij gemeenten, met name die stukken die op grond van de Gemeentewet verstrekt moeten worden. Dit betreft onder andere de gemeentebegroting en de daarbij

behorende stukken (artikel 189 van de Gemeentewet) en de gemeenterekening met de daarbij behorende stukken en toelichtingen (artikel 197 van de Gemeentewet). De hiervoor genoemde stukken moeten ter inzage worden gelegd en (tegen betaling van de kosten) algemeen verkrijgbaar worden gesteld (artikel 190, tweede lid, onderscheidenlijk artikel 197, derde lid, van de Gemeentewet).
In paragraaf 1.5 wordt uitsluitend gesproken over het verstrekken van een afschrift van de genoemde stukken. Wordt slechts een aantal kopieën uit een stuk verstrekt dan kunnen weliswaar geen leges geheven worden op basis van deze paragraaf maar wel op basis van het bepaalde in paragraaf 1.10. Uiteraard kan ook een tarief per pagina in paragraaf 1.5 worden opgenomen.

Artikel 1.20 Abonnement op bestuursstukken
Voor de gevallen waarbij stukken worden verstrekt bij abonnement, is in de tarieventabel gekozen voor een tarief per kalenderjaar. Als deze regeling wordt overgenomen, kan er behoefte aan bestaan in een aanvullende bepaling het tarief te regelen voor die gevallen, waarin het abonnement wordt afgesloten in de loop van het kalenderjaar. Een dergelijke bepaling zou kunnen luiden (onder nummering van de bestaande tekst tot eerste lid):
’2. Indien een abonnement wordt afgesloten in de loop van een kalenderjaar, wordt het tarief voor het resterende gedeelte van het kalenderjaar naar tijdsgelang vastgesteld.’
Uiteraard zijn ook regelingen denkbaar waarbij men niet uitgaat van een tarief per kalenderjaar, maar van een tarief per jaar, waarbij dan het jaar op ieder willekeurig moment in het kalenderjaar kan aanvangen. Administratieve redenen zullen bepalend zijn voor de keuze.

Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie

Algemeen
Voor het verstrekken van informatie uit gemeentelijke vastgoedbestanden is het mogelijk leges te heffen. In deze paragraaf hebben wij tarieven opgenomen voor het verstrekken van afschriften uit deze bestanden. Ook zijn tarieven opgenomen voor verstrekking van kopieën van die bestanden zelf. De Wet hergebruik van overheidsinformatie (Stb 2015, 271) is op de verstrekking van deze stukken van toepassing. Dit betekent dat alleen de marginale verstrekkingskosten kunnen/mogen worden doorberekend. Ook de Wet open overheid (Stb. 2021, 499), die op 1 mei 2022 in werking treedt, beperkt de vergoeding die kan worden gevraagd, voor zover het documenten betreft die onder de reikwijdte van die wet vallen. Zie het slot van de toelichting op artikel 5 (Maatstaven van heffing en tarieven).

Inzage in vastgoedregistraties kosteloos
Voor de inzage in de gemeentelijke vastgoedregistraties hebben wij geen modelbepalingen opgenomen. De gemeentelijke bemoeienis daarmee zal gering zijn. Bovendien lijken enkele van de hierboven genoemde wetten ervan uit te gaan dat inzage kosteloos plaatsvindt.

Gemeentelijke kadastrale balie: tarieven centraal vastgesteld
Op grond van artikel 105 van de Kadasterwet (laatstelijk integraal gepubliceerd in Stb. 1996, 473; daarna gewijzigd) is het voor gemeenten mogelijk, onder gebruikmaking van een permanente aansluiting op de basisregistratie kadaster (‘Kadaster-on-line), een loketfunctie namens het Kadaster te vervullen (gemeentelijke kadastrale balie). De door de gemeenten namens het Kadaster te verstrekken kadastrale informatie valt onder de vigeur van de Kadasterwet. Het door gemeenten aan derden in rekening te brengen tarief voor het verstrekken van informatie namens het Kadaster is het tarief genoemd in de Regeling tarieven Kadaster (Stcrt. 2003, nr. 244, pag. 17). In de overeenkomst met het

Kadaster zal zijn opgenomen dat een deel van het voor de informatie verschuldigde kadastraal tarief door de gemeente kan worden behouden.

Artikel 1.21 Plan- of kaartinformatie
Dit artikel bevat tarieven voor het verstrekken van een kopieën van een ruimtelijk plan, zoals omgevingsvisie of omgevingsplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in artikel 1.22, onderdeel b.

Artikel 1.22 Informatie uit registers

Onderdeel a Verstrekkingen uit gemeentelijke basisadministratie adressen en gebouwen (BAG)
De in onderdeel a genoemde basisregistratie adressen en basisregistratie gebouwen omvatten het gemeentelijk adressenregister, de gemeentelijke adressenregistratie, het gemeentelijk gebouwenregister en de gemeentelijke gebouwenregistratie (artikel 2 Wet basisregistraties adressen en gebouwen (BAG), Stb. 2008, 39). In de wet staan hiervan de volgende definities:
- adressenregister: gemeentelijk register dat brondocumenten met betrekking tot woonplaatsen, openbare ruimten en nummeraanduidingen bevat (artikel 1, onderdeel b, Wet BAG);
- adressenregistratie: gemeentelijke registratie van alle woonplaatsen, openbare ruimten en nummeraanduidingen op het grondgebied van de gemeente (artikel 1, onderdeel c, Wet BAG);
- gebouwenregister: gemeentelijk register dat brondocumenten met betrekking tot panden, verblijfsobjecten, standplaatsen en ligplaatsen bevat (artikel 1, onderdeel h, Wet BAG) ;
- gebouwenregistratie: gemeentelijke registratie van alle panden, verblijfsobjecten, standplaatsen en ligplaatsen op het grondgebied van de gemeente (artikel 1, onderdeel i, Wet BAG).

Afschriften uit deze registraties kunnen tegen verstrekkingskosten beschikbaar worden gesteld. Daarvoor is in onderdeel a een tariefbepaling opgenomen.

Onderdeel b Verstrekkingen uit Wegenlegger
Onderdeel b betreft de zogenaamde ‘wegenlegger’. Op grond van artikel 27 van de Wegenwet (Stb. 1930, 342) is iedere gemeente verplicht een legger op te maken van buiten de bebouwde kom of kommen gelegen wegen en van toegangswegen naar stations als bedoeld bij artikel 26, tweede lid, van de Spoorwegwet, ook al zijn deze binnen een bebouwde kom gelegen. Van wegen welke deels binnen en deels buiten de bebouwde kom of kommen van de gemeente zijn gelegen, wordt ook het binnen een bebouwde kom gelegen deel op de legger gebracht, indien en voor zover dat deel niet door de gemeente wordt onderhouden (artikel 28). Op de voorbereiding van het ontwerp van de legger is de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Awb van toepassing. De legger wordt in het provinciaal en gemeentearchief bewaard (artikel 38 van de Wegenwet). Onderdeel b betreft het geval dat de wegenlegger (ook) op het gemeentehuis wordt aangehouden. Voor het gemeentearchief geldt paragraaf 1.8 van de tarieventabel.

Onderdeel c Verstrekkingen uit rijksmonumentenregister
Dit onderdeel betreft het rijksmonumentenregister, bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Erfgoedwet. Het register wordt door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangehouden. De gemeente krijgt een afschrift van de inschrijving in dit register (artikel 3.3, vijfde lid, van de Erfgoedwet). Inzage in het rijksmonumentenregister is gratis. Als iemand de gemeente verzoekt om een afschrift van een aan de gemeente verzonden inschrijving in het register, kan de gemeente daaraan voldoen en daarvoor leges heffen ter dekking van de marginale kosten van verstrekking.

Onderdeel d Verstrekkingen uit gemeentelijk erfgoedregister
In onderdeel d hebben wij een tarief opgenomen voor het verstrekken van afschriften uit het gemeentelijke erfgoedregister van aangewezen cultureel erfgoed (artikel 3.16, vierde lid, van de Erfgoedwet). In de Model-Erfgoedverordening 2016 is dit verder uitgewerkt. In het gemeentelijk erfgoedregister staan gegevens over de inschrijving en ter identificatie van het aangewezen gemeentelijk cultureel erfgoed (gemeentelijke monumenten, beschermde gemeentelijke stads- en dorpsgezichten). De gemeente kan daarin ook opnemen gegevens over de van de minister ontvangen afschriften van de inschrijving van een rijksmonument in het rijksmonumentenregister als bedoeld in artikel 3.3, vijfde lid, van de Erfgoedwet (zie onderdeel c). Onderdeel c is dus van toepassing als de gemeente er niet voor kiest om de rijksmonumenten in het gemeentelijke erfgoedregister op te nemen en een afschrift van een ontvangen inschrijving wordt gevraagd.
Zie ook de paragraaf 2.4 van de tarieventabel voor de omgevingsvergunning met betrekking tot rijksmonumenten en gemeentelijk aangewezen cultureel erfgoed.

Artikel 1.23 Informatie uit adressenbestanden
In artikel 1.23 zijn tarieven opgenomen voor het verstrekken van kopieën van de daar genoemde bestanden zelf. Wij hebben daarbij gekozen voor een tarief per adres, relatie of adrescoördinaat.

Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken

Algemeen
Op grond van paragraaf 1.7 kunnen leges geheven worden voor het verstrekken van een verklaring omtrent het gedrag of een legalisatie van een handtekening. Desgewenst kan de gemeente deze paragraaf aanvullen met andere dienstverlening die niet in deze tarieventabel is genoemd en tot de overige publiekszaken kunnen worden gerekend.

Artikel 1.24 Gemeentegarantie
Op grond van dit artikel kunnen leges geheven worden voor het verstrekken van een gemeentegarantie. Overigens verstrekken de meeste gemeenten sinds 1 januari 1995 geen gemeentegaranties meer als borgstelling voor hypotheken van huiseigenaren. In veel gemeenten is per die datum de gemeentegarantie volledig vervangen door de Nationale hypotheekgarantie (NHG) die wordt verstrekt door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW).
Gemeenten moesten hun achtervangovereenkomsten met de WEW uiterlijk 1 januari 2011 beëindigen. Gemeentegaranties kunnen echter op grond van gemeentelijk beleid nog in andere gevallen worden verstrekt, bijvoorbeeld aan instellingen die, zonder winstoogmerk, uitsluitend een publieke taak of ideëel doel dienen.
Voor het wijzigen of omzetten van een door de gemeente (in het verleden) gegarandeerde hypothecaire geldlening is eveneens legesheffing mogelijk. Het tweede lid voorziet hierin. Het gaat daarbij onder andere om het omzetten van de financieringsvorm (bijvoorbeeld het omzetten van een lineaire hypotheek in een annuïteitenhypotheek).

Artikel 1.25 Overige publiekszaken

Onderdeel a Verklaring omtrent het gedrag
Sinds 1 april 2004 beslist niet langer de burgemeester, maar de minister van Justitie over het afgeven van een verklaring omtrent het gedrag. De maximale hoogte van de hiervoor te heffen leges wordt door het Rijk vastgesteld. Van 1 januari 2006 tot 1 maart 2016 bedroeg die maximale vergoeding € 30,05, vanaf 1 maart 2016 € 41,35. De gemeente moest per aanvraag tot 1 maart 2016 € 22,55 en moet vanaf

1 maart 2016 € 33,85 aan het Rijk afdragen. Wat de gemeente (tot het maximumbedrag) meer heft dan deze afdracht is een vergoeding die de gemeente krijgt voor de werkzaamheden die zij voor de behandeling van een dergelijke aanvraag moet uitvoeren (Regeling vergoeding verklaring omtrent het gedrag en gedragsverklaring aanbesteden, Stcrt. 2013, 8864, gewijzigd Stcrt. 2015, 42694; vóór 1 april 2013: Regeling leges en afdracht vergoeding afgifte verklaring omtrent het gedrag voor natuurlijke personen en rechtspersonen, Stcrt. 2004, 63, pag. 12, Stcrt. 2005, 242, pag. 23, en Stcrt. 2008, 23, pag. 12). Aangezien het Rijk een maximaal te heffen bedrag vaststelt, is het noodzakelijk dat de gemeente een tarief in de legesverordening opneemt. Wij delen dus niet de visie van Hof 's-Hertogenbosch 10 juni 2016, nr. 15/00135 (Maasgouw), ECLI:NL:GHSHE:2016:2327, VNG-nummer: 6602. Het hof oordeelt daarin dat de leges VOG geen gemeentelijke belastingen zijn, omdat de genoemde rijksregeling de grondslag voor het in rekening brengen van de vergoeding is, geen belastingwet is en dat daarom ook de AWR niet van toepassing is. Omdat gemeenten voor het genot van door hen verleende diensten leges kunnen heffen en hiervan sprake is (X bestrijdt dat in die procedure overigens), is de wettelijke grondslag hiervoor volgens ons wel degelijk art. 229, eerste lid, onder b, Gemeentewet. En deze rechten worden ingevolge art. 229, derde lid, Gemeentewet aangemerkt als gemeentelijke belastingen waarop de AWR van toepassing is.

Onderdeel b Legalisatie van een handtekening
Bij legalisatie van een handtekening verklaart de burgemeester dat een handtekening op een bepaald document 'echt' is. Dat wil zeggen dat deze overeenkomt met de handtekening op uw legitimatiebewijs. De handtekening moet aan de balie gezet worden. Legalisatie van een handtekening kan bijvoorbeeld nodig zijn als iemand een persoon in het buitenland schriftelijk wil machtigen. Voor de legalisatie kunnen leges worden geheven. Onderdeel b voorziet hierin.

Paragraaf 1.8 Gemeentearchief

Algemeen
Gemeentearchieven kunnen worden onderscheiden in archiefbewaarplaatsen in de zin van de Archiefwet 1995 (Stb. 276) en andere archieven.
Op grond van artikel 14 van de Archiefwet 1995 zijn de archiefbescheiden die in een archiefbewaarplaats berusten openbaar (behoudens het bepaalde in de artikelen 15, 16 en 17), en kunnen deze archiefbescheiden kosteloos geraadpleegd worden. Als iemand zelf de archiefbescheiden raadpleegt, kunnen dus geen leges geheven worden.
Met betrekking tot andere archieven dan archiefbewaarplaatsen is in de Archiefwet 1995 niet geregeld dat deze openbaar zijn en dat deze kosteloos geraadpleegd kunnen worden.
Voor verstrekkingen uit de archieven is sinds 18 juli 2015 de Wet hergebruik van overheidsinformatie (Stb. 2015, 271) van toepassing. Voor archiefbewaarplaatsen gelden alleen de artikelen 5, 6 en 9, eerste en vierde lid, van die wet. Voor meer informatie verwijzen wij naar het slot van de toelichting op artikel 5.

Artikel 1.26 Naspeuringen in gemeentearchief
In dit artikel is een tarief opgenomen voor het doen van naspeuringen in het gemeentearchief. Het gaat hierbij dus uitsluitend om het van gemeentewege doen van naspeuringen op verzoek van een belanghebbende. Het tarief is afhankelijk gesteld van de tijd die de ambtenaar van het gemeentearchief aan het doen van de naspeuringen heeft besteed. Ook indien het doen van de naspeuringen niet heeft geleid tot het gewenste resultaat zijn de leges verschuldigd.
Wij merken nog op dat voor het doen van naspeuringen in verband met een verzoek om informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob; vanaf 1 mei 2022 de Wet open overheid) geen

leges geheven kunnen worden (HR 8 februari 2013, nrs. 12/00529, ECLI:NL:HR:2013:BZ0693, Belastingblad 2013/96 en HR 8 februari 2013, nr. 11/03758, ECLI:NL:HR:2013:BX0945, Belastingblad 2013/97).

Artikel 1.27 Afschrift of uittreksel uit gemeentearchief
Gelet op de verschillende wijzen waarop informatie verstrekt kan worden (op verschillende formaten papier, op verschillende digitale media of langs elektronische weg), waardoor de marginale verstrekkingskosten nogal kunnen verschillen, hebben wij in dit artikel voor het verstrekken van kopieën of uittreksels uit de in het gemeentearchief berustende stukken gekozen voor de zogenaamde begrotingsconstructie. Met het vooraf kennisgeven van een gespecificeerde begroting van de marginale verstrekkingskosten, voldoet de gemeente aan de tariefvoorschriften van de Wet hergebruik van overheidsinformatie.
De artikel 1.26 en 1.27 kunnen cumuleren.

Artikel 1.28 Uitlenen van archiefbescheiden
Artikel 18 van de Archiefwet 1995 maakt het mogelijk om archiefbescheiden uit te lenen. Op grond van het zesde lid van dat artikel kunnen de aan de uitlening verbonden kosten aan de verzoeker in rekening worden gebracht. Ook hiervoor geldt dat alleen de marginale verstrekkingskosten kunnen worden doorberekend (artikel 19 Archiefwet in samenhang met artikel 9 van de Wet hergebruik van overheidsinformatie). Voor het in behandeling nemen van een daartoe strekkend verzoek hebben wij in dit artikel een tariefbepaling opgenomen.

Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten

Artikel 1.29 Huisvestingswet 2014
Uitgangspunt van de Huisvestingswet 2014 is dat een verordening een inbreuk vormt op de vrijheid van vestiging en daarom alleen dan mag worden toegepast als er een bepaalde mate van schaarste is. Als er sprake is van schaarste op de woningmarkt, wordt schaarste niet met een verordening opgelost. Dus gebruik van de verordening onder de wet kan alleen als zo mogelijk ook andere maatregelen getroffen worden om schaarste te bestrijden. Wij hebben tariefbepalingen opgenomen voor het in behandeling nemen van aanvragen voor een huisvestingsvergunning (eerste lid) en voor indeling in een bepaalde urgentiecategorie (tweede lid). Voor andere in de Huisvestingswet 2014 geregelde vergunningen – de onttrekkingsvergunning, de samenvoegvergunning, de omzettingsvergunning, de woningvormingsvergunning, de splitsingsvergunning, de vergunning toeristische verhuur en de verhuurvergunning opkoopbescherming – zijn tariefbepalingen opgenomen in paragraaf 3.6 van hoofdstuk 3 omdat deze vergunningen blijkens de Model-Huisvestingsverordening 2014 betrekking hebben op dienstverrichters (woningcorporaties en/of particuliere verhuurders) en dus onder de Europese Dienstenrichtlijn vallen.

Artikel 1.30 Leegstandwet
Op grond van artikel 15, eerste lid, van de Leegstandwet kan het college van burgemeester en wethouders de eigenaar van een woning of een gebouw vergunning verlenen tot tijdelijke verhuur van woonruimte. Tijdelijke verhuur kan een oplossing vormen in situaties waarin eigen bewoning, reguliere verhuur dan wel verkoop van een woonruimte op afzienbare termijn niet tot de mogelijkheden behoort.
Op grond van artikel 15 Leegstandwet gelden de volgende regels:
- Voor woonruimte in een gebouw (zoals kantoren of scholen):

  - indien een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit is verleend: vergunning tijdelijke verhuur voor de duur van die omgevingsvergunning tot maximaal 10 jaar (artikel 15, lid 7);
  - indien geen omgevingsvergunning: vergunning tijdelijke verhuur voor 2 jaar (artikel 15, lid 6), met mogelijkheid van verlenging.
- Voor woonruimte in een voor verkoop bestemde woning: vergunning tijdelijke verhuur voor 5 jaar; geen verlenging mogelijk (art. 15, lid 8).
- Voor woonruimte in een voor verhuur bestemde woning (in afwachting van sloop of renovatie): vergunning tijdelijke verhuur voor 2 jaar (artikel 15, lid 6), met mogelijkheid van verlenging.

Voor de vergunningaanvraag hebben wij het eerste lid, onderdeel a, en voor een aanvraag tot vergunningverlenging hebben wij in het eerste lid, onderdeel b, een tariefbepaling opgenomen.
Per woonruimte wordt een vergunning voor tijdelijke verhuur aangevraagd en afgegeven. Als voor verschillende woonruimten in een complex een vergunning voor tijdelijke verhuur wordt aangevraagd, moet de gemeente formeel per woonruimte beschikken en leges heffen. De gemeente zal dergelijke aanvragen echter gecombineerd behandelen. Daarom hebben wij in het tweede lid bepaald dat bij een complexgewijze behandeling van aanvragen slechts eenmaal leges wordt geheven.

Artikel 1.31 Wet op de kansspelen

Eerste lid Aanwezigheidsvergunning
Voor de aanwezigheid van kansspelautomaten als bedoeld in artikel 30b van de Wet op de kansspelen (Stb. 1964, 483) is een aanwezigheidsvergunning vereist, af te geven door de burgemeester.
De aanwezigheidsvergunning kan op grond van artikel 30d, tweede lid, voor bepaalde of onbepaalde tijd worden afgegeven.
In artikel 30d, derde lid, is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden vastgesteld betreffende de hoogte van de voor het afgeven van deze vergunningen te hanteren tarieven. Deze nadere regels zijn opgenomen in artikel 3 van het Speelautomatenbesluit 2000 (Stb. 2000, 223). De in dat artikel opgenomen bedragen vormen voor gemeenten maximum te heffen legesbedragen. De tarieven zijn afhankelijk gesteld van de periode waarvoor de vergunning wordt afgegeven en het aantal kansspelautomaten. De maximumleges voor een aanwezigheidsvergunning zijn:

looptijd vergunning	**maximumleges**
12 maanden	€ 22,50 + (aantal kansspelautomaten x € 34,-)
<12 maanden	{ € 22,50 + (aantal kansspelautomaten x € 34,-)} x (looptijd /12)
> 12 maanden < 4 jaar	{ € 22,50 + (aantal kansspelautomaten x € 34,-)} x (looptijd /12)
> 4 jaar of onbepaalde tijd	€ 90,50 + (aantal kansspelautomaten x € 136,-)

Onderdelen a en b hebben betrekking op een vergunning voor een periode van twaalf maanden. De onderdelen c en d hebben betrekking op een vergunning voor onbepaalde tijd of voor een aantal jaren mits dit aantal ten minste vier bedraagt.

Tweede lid
Het opnemen van langere of kortere tijdvakken dan genoemd in het eerste lid waarvoor de vergunning zal gelden is mogelijk, zij het dat dan een tijdsevenredige herberekening van de in het Speelautomatenbesluit 2000 opgenomen maxima moet plaatsvinden. Artikel 3, tweede lid, van dat besluit bepaalt namelijk dat voor aanwezigheidsvergunningen die gelden voor een tijdvak korter dan twaalf maanden of langer dan twaalf maanden doch ten hoogste vier jaar, de in het eerste lid van artikel

3 genoemde maximumbedragen naar evenredigheid van het verschil in looptijd van de vergunning moeten worden verlaagd onderscheidenlijk verhoogd.
Wij hebben die bepaling overgenomen in het tweede lid.

Er is geen tarief opgenomen voor het wijzigen van een vergunning, zodat een aan te brengen wijziging alleen via de afgifte van een nieuwe vergunning mogelijk is.
Door de Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enkele andere wetten in verband met lastenverlichting voor burgers en bedrijfsleven (Stb. 2010, 205 en 206), is er sinds 1 juli 2010 alleen nog een aanwezigheidsvergunning nodig voor kansspelautomaten. Voor behendigheidsautomaten is de vergunningplicht vervallen. Ook de prijsvraagvergunning van artikel 28 van de Wet op de kansspelen is vervallen.

Derde lid Loterijvergunning
In het derde lid is een tarief opgenomen voor zogenaamde 'loterijvergunningen'. Op grond van artikel 3 van de Wet op de kansspelen kan het college van burgemeester en wethouders een vergunning verlenen tot het geven van gelegenheid om mede te dingen naar prijzen of premies uitsluitend om met de opbrengst daarvan enig algemeen belang te dienen. Het college van burgemeester en wethouders kan uitsluitend de vergunning verlenen als de gezamenlijke waarde van de prijzen minder bedraagt dan € 4.500. In andere gevallen verleent de minister van Justitie de vergunning.
Voor de gevallen waarin de minister van Justitie bevoegd is, zijn de tarieven voor het behandelen van de vergunningaanvragen opgenomen in artikel 3a van het Kansspelenbesluit (Stb. 1997, 616). Dit besluit bevat geen tariefbepalingen voor de gevallen dat het college van burgemeester en wethouders bevoegd is voor het behandelen van de aanvraag om een loterijvergunning. Dat betekent dat de gemeente zelf de hoogte van het legestarief kan vaststellen.

Vierde lid
Op grond van artikel 2:39, tweede lid, van de model-APV geldt een vergunningplicht voor het (doen) exploiteren van een speelgelegenheid. In het vierde lid is hiervoor een tariefbepaling opgenomen. Artikel 2:39 verstaat onder speelgelegenheid: een voor het publiek toegankelijke gelegenheid waar bedrijfsmatig of in een omvang alsof deze bedrijfsmatig is de mogelijkheid wordt geboden enig spel te beoefenen, waarbij geld of in geld inwisselbare voorwerpen kunnen worden gewonnen of verloren. Artikel 2:39 heeft het beschermen van de openbare orde en het woon- en leefklimaat als doel en heeft daarmee een ander motief dan de Wet op de kansspelen. Oogmerk van de Wet op de kansspelen is het in goede banen leiden van kansspelen, waarbij de consument beschermd dient te worden tegen gokverslaving en criminaliteit moet worden tegengegaan.

Artikel 1.32 Telecommunicatiewet

Eerste en tweede lid: Werkzaamheden in verband met aanleg, instandhouding of opruiming van kabels
Het eerste en tweede lid zien op de gevallen dat graafwerkzaamheden in openbare grond nodig zijn voor het leggen of verleggen van telecomleidingen door aanbieders van een openbaar elektronisch communicatienetwerk in het kader van de Telecommunicatiewet. Deze wet geeft aan het college van burgemeester en wethouders – als eigenaar van openbare gronden in de gemeente – een coördinerende rol met betrekking tot deze graafwerkzaamheden teneinde deze wat betreft plaats, tijdstip en wijze van uitvoering op elkaar af te stemmen. In verband hiermee is in artikel 5.4, eerste lid, van de Telecommunicatiewet geregeld dat genoemde aanbieders het voornemen tot het verrichten van werkzaamheden melden aan het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente en niet overgaan tot uitvoering dan nadat zij van het college instemming hebben verkregen

over plaats, tijdstip en wijze van uitvoering van de werkzaamheden. Zonder de instemming kan de aanbieder niet overgaan tot het verrichten van de werkzaamheden. De instemming is derhalve als een dienst aan de aanbieder te beschouwen zodat ter zake daarvan leges kunnen worden geheven (Kamerstukken II 1996/97, 25533, nr. 3, pag. 94). Bij gelegenheid van de herziening van hoofdstuk 5 van de Telecommunicatiewet die 1 februari 2007 in werking is getreden, is opgemerkt dat de melding kan worden gezien als een aanvraag in de zin van de Algemene wet bestuursrecht om in te stemmen met het voorstel van de aanbieder met betrekking tot de plaats, het tijdstip en de wijze van uitvoering van de werkzaamheden (Kamerstukken II 2004–2005, 29834, nr. 3, blz. 52). Op prejudiciële vragen van de Hoge Raad aan het Europese Hof van Justitie (HR 5 juni 2015, nr. 13/03931, ECLI:NL:HR:2015:1467) heeft dit Hof beslist dat de Dienstenrichtlijn niet van toepassing is op de in het eerste en tweede lid geregelde leges. Wel is artikel 13 van de Machtigingsrichtlijn (Richtlijn 2002/20/EG) van toepassing. Het is daarvoor niet nodig dat de gemeente als een 'nationaal regelgevende instantie' (NRI) is aangewezen (HvJEU 30 januari 2018, C-360/15 (Amersfoort), ECLI:EU:C:2018:44). In de vervolgprocedure oordeelt de Hoge Raad dat artikel 13 van de Machtigingsrichtlijn niet aan de heffing van leges in de weg staat. Artikel 13 dient er niet uitsluitend toe (administratie)kosten te dekken, maar heeft ten doel een optimaal gebruik van de 'telecommunicatiefaciliteiten' te waarborgen. De vergoedingen moeten objectief gerechtvaardigd, transparant en niet-discriminerend zijn en in verhouding staan tot het beoogde doel, waarbij rekening dient te worden gehouden met de doelstellingen van artikel 8 van de kaderrichtlijn voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten (richtlijn 2002/21/EG). De Hoge Raad verwijst de zaak naar Gerechtshof 's-Hertogenbosch om te beoordelen of de legesheffing hieraan voldoet (HR 30 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2199). Dit hof is van oordeel dat het heffen van de leges is gebeurd in overeenstemming met de voorwaarden van artikel 13 van de Machtigingsrichtlijn (Gerechtshof 's-Hertogenbosch 02-04-2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:1119; zie r.o. 4.10 tot en met 4.16). Het cassatieberoep heeft de Hoge Raad met toepassing van artikel 81, eerste lid, Wet op de rechterlijke organisatie afgedaan (Hoge Raad 08-01-2021, ECLI:NL:HR:2021:28).
Inmiddels zijn (onder meer) bovengenoemde Machtigingsrichtlijn (Richtlijn 2002/21/EG (Kaderrichtlijn) vervangen door de Telecomcode (Richtlijn EU 2018/1972). Artikel 42, eerste lid, van de Telecomcode regelt hetzelfde als artikel 13 van de Machtigingsrichtlijn.
Gemeenten doen er verstandig aan een goede baten-lastenraming op hoofdstukniveau te hebben en wat dit hoofdstuk betreft geen meer dan kostendekkende tarieven te stellen.
Het verdient aanbeveling de tariefbepalingen af te stemmen op de Richtlijn Tarieven (graaf)werkzaamheden. Zie Ledenbrief 04/26 - Richtlijn Tarieven (graaf)werkzaamheden telecom (29 maart 2004). Deze tarieven worden jaarlijks geïndexeerd (bekendmaking via nieuwsbericht op www.vng.nl). In deze richtlijn is onder meer een beheerkostenvergoeding geregeld. Onder beheerkosten worden verstaan de kosten van toezicht op de uitvoering van het herstel, ongeacht of de uitvoering van dit herstel is gedaan door de telecomaanbieder of de gemeente. Werkzaamheden die vallen onder de beheerkosten zijn:

- toezicht op de verkeersveiligheid bij herstel;
- toezicht op kwaliteit van aanleg, verdichting en bestrating van herstel;
- monitoring onderhoud inclusief klachtenafhandeling tijdens de onderhoudsperiode;
- administratiekosten die niet bij de leges in rekening zijn gebracht;
- eerste en tweede oplevering van herstelwerkzaamheden.

De werkzaamheden die de gemeente verricht en waarvoor bij het verlenen van het instemmingbesluit leges worden geheven, vallen niet onder de berekening van de beheerkosten in deze richtlijn. De berekening van de beheerkosten is gebaseerd op een strikte scheiding van werkzaamheden die onder de leges vallen en werkzaamheden die onder de beheerkosten vallen.

De richtlijn geldt niet voor gesloten verhardingen zoals asfalt en cementbeton, grootschalige en kleinschalige verhardingselementen, gefundeerde verharding, plantsoenen en bomen. Dit betekent dat hiervoor geen tarieven zijn opgenomen in de richtlijn. Over een en ander dienen tussen de gemeente en de aanbieder op projectniveau, of indien mogelijk generiek, afspraken gemaakt te worden, waarbij wordt afgestemd met de tariefbepaling in de legesverordening.
Bovengenoemde beheerkosten dienen dus niet in de leges te worden verdisconteerd. De kosten van de volgende activiteiten zouden onder de legesheffing kunnen worden gebracht:

- overleg met aanvrager over tijd, plaats en werkwijze van de werkzaamheden;
- opstellen (verkeerskundige) adviezen;
- (technisch) beoordelen van het werk;
- beoordelen overige (bovengrondse of maaiveld) voorzieningen;
- eventueel overleg met andere grondeigenaren en toets van de bereikte overeenstemming met die grondeigenaren door de aanvrager;
- onderzoek naar de status van het werk;
- aanwijzen van de plaats van de aan te leggen (ondergrondse) infrastructuur;
- indien eigen gemeentelijk registratiesysteem van kabels en leidingen, verstrekken gegevens aan de aanvrager, beoordelen van het grondgebruik, afstemming met andere kabel- en leidingbeheerders, maken van revisietekeningen en updaten van digitale of analoge bestanden;
- coördinatie en afstemming met overige werken in de openbare ruimte; - beoordelen en sturen van het werk uit oogpunt van stedelijke bereikbaarheid;
- publiceren van meldingen en/of (concept-)instemmingsbesluiten;
- administratieve handelingen van de gemeente en overige kosten (vergaderkosten, reiskosten, personele kosten, kosten van bijhouden van (geautomatiseerde) bestanden, uitwerken alternatieve plannen e.d.).

In het eerste lid hebben wij gekozen voor een vast bedrag dat wordt vermeerderd met een bedrag per strekkende meter sleuflengte. Meer sleuflengte betekent meer meters kabels of leidingen, wat de complexiteit van de coördinatie zal verhogen. In verband met dit laatste is ook een tariefonderscheid gemaakt tussen graafwerkzaamheden in verhard oppervlak (eerste lid, onderdeel a: tegel-, klinker- en sierbestratingen, gesloten verhardingen) en onverhard oppervlak (eerste lid, onderdeel b: bermen, groenstroken en dergelijke).
Aangezien de hierboven genoemde richtlijn niet geldt voor gesloten verharding moet, indien de tariefbepaling in de legesverordening ook voor gesloten verharding geldt, bij het maken van nadere afspraken over de beheerkosten hiermee rekening worden gehouden. Dit kan aanleiding zijn het tarief voor gesloten verharding af te splitsen van het tarief voor klinkerverharding e.d., zoals nu nog als één tarief is opgenomen in onderdeel a.
Vanzelfsprekend kan in het eerste lid ook alleen voor het vaste bedrag worden gekozen (en worden de onderdelen a en b dan niet overgenomen).
Het tarief per strekkende meter sleuf is alleen van toepassing voor zover de werkzaamheden niet plaatsvinden in grond van andere overheden, zoals waterschappen en provincies. In deze situaties zijn de werkzaamheden voor de gemeente minder ingrijpend dan wanneer de werkzaamheden in gemeentegrond of particuliere grond plaatsvinden. Indien de werkzaamheden in waterschaps- of provincie- of rijksgronden plaatsvinden, geldt het bepaalde in het eerste lid, onderdeel c.
Het tarief van het eerste lid kan eventueel ook worden gedifferentieerd naar gebied waarbinnen de graafwerkzaamheden zullen plaatsvinden. Deze differentiatie gaat ervan uit dat in bijvoorbeeld het centrum de coördinerende taak meer kosten oproept, dan wel dat de kosten toenemen naarmate het graaftraject groter is.

Het eerste lid, onderdeel c, ziet op de gevallen dat er andere beheerders van het openbaar gebied in het geding zijn.
Het eerste lid, onderdeel d, ziet op het geval dat de aanvrager van een instemmingsbesluit ook nog een vergunning, al dan niet van een ander bestuursorgaan, nodig heeft. Hij kan dan het college verzoeken bij de beoordeling van de aanvragen een inhoudelijke afstemming te bevorderen (artikel 5.5 Telecommunicatiewet).
Het eerste lid, onderdeel e, heeft betrekking op de incidentele gevallen dat een nader onderzoek naar de status van de kabel plaatsvindt. Het zal dan vooral gaan om onbekende aanbieders. Onderdeel e maakt het mogelijk zowel de eigen kosten als de eventuele externe advieskosten door te berekenen. Voor de mededeling van deze, bij het indienen van de melding vaak nog onbekende kosten, hebben wij gekozen voor de zogenaamde begrotingsconstructie. De melder dient op de hoogte te worden gesteld van deze kosten en gelegenheid te krijgen zijn aanvraag in te trekken voordat de aanvraag in behandeling wordt genomen. Het tweede lid voorziet daarin.
De Hoge Raad heeft de begrotingsconstructie aanvaard in zijn uitspraak van 2 december 2005, nr. 40079, LJN: AR7769. De Hoge Raad oordeelt daarin bovendien dat als de meerdaagse bedenktijd in de verordening ontbreekt, dit niet leidt tot onverbindendheid. In voorkomend geval kan de belastingplichtige de heffing bestrijden op de grond dat de gemeente de aanvraag in behandeling neemt (waarmee het belastbare feit plaatsvindt) zonder voldoende zeker te zijn of de kostenopgaaf de aanvrager al dan niet aanleiding geeft de aanvraag in te trekken.

Artikel 1.33 Wegenverkeerswetgeving

Onderdeel a
Op grond van artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990, Stb. 459) kan het bevoegde gezag ontheffing verlenen van het bepaalde in een aantal in artikel 87 genoemde artikelen. Het college van burgemeester en wethouders of de door hem ingestelde bestuurscommissie is het bevoegde gezag voor het verkeer op wegen die niet in beheer zijn bij het rijk, de provincie of het waterschap (artikel 1 RVV 1990 in samenhang met artikel 18, eerste lid, Wegenverkeerswet 1994). Onderdeel a heeft betrekking op de hiervoor genoemde ontheffingen. Daarbij kan gedacht worden aan ontheffingen die worden verleend bij wielerwedstrijden of straatfeesten.

Onderdeel b
De Dienst Wegverkeer (RDW) is sinds 1 januari 2006 bevoegd voor het in behandeling nemen van een aanvraag en de afgifte van een ontheffing voor exceptionele transporten voor alle wegbeheerders in heel Nederland (artikel 149a, tweede lid, Wegenverkeerswet 1994 en het Besluit ontheffingverlening exceptionele transporten (Stb. 2005, 438). Op grond van artikel 9.1 van de Regeling voertuigen (Stcrt. Suppl. 2009, 81) kan het bevoegde gezag echter ontheffing verlenen voor bijzondere transporten van voertuigen. De ontheffingsbevoegdheid betreft de ontheffing van bepalingen en voorwaarden waaraan een voertuig moet voldoen om daarmee te mogen rijden op de openbare weg. De ontheffingen kunnen niet alleen betrekking hebben op gemeentelijke wegen gelegen binnen, maar ook op wegen buiten de bebouwde kom. Aanvragen voor ontheffingen voor ongekentekende voertuigen kunnen bij de gemeente worden ingediend als zij wegbeheerder is (zie bij onderdeel a).
Artikel 9.4, eerste lid, van de Regeling voertuigen bepaalt dat het bevoegde gezag tarieven kan vaststellen voor het behandelen van aanvragen tot ontheffing. Onderdeel b voorziet hierin. Artikel 9.4, tweede lid, van de Regeling voertuigen bepaalt verder dat het bevoegde gezag kan bepalen dat in geval van weigering of buiten behandeling laten van een aanvraag een deel van het voldane tarief

wordt terugbetaald aan de aanvrager. Het spreekt voor zich dat een dergelijke bepaling niet voorbehouden behoeft te blijven aan de ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen. Wij hebben - gelet op de hoogte van de tarieven - alleen bij vaste-standplaatsvergunningen voor de markt (artikel 3.8 van de tarieventabel) en omgevingsvergunningen teruggaafbepalingen wenselijk geoordeeld (paragraaf 2.14 van de tarieventabel).
De gemeentelijke wegbeheerder kan haar ontheffingsbevoegdheid mandateren aan de RDW (die dan dus het gemeentelijk tarief moet hanteren). Als de ontheffingverlening is gemandateerd aan de RDW, moet ook de heffing van de leges via mandaatverlening (door de heffingsambtenaar) worden geregeld. De heffingsbevoegdheden kunnen daarbij bijvoorbeeld worden beperkt tot het vaststellen van het verschuldigde bedrag. De invordering (in eerste aanleg) kan door middel van een machtiging aan de directeur van de RDW worden opgedragen (door de invorderingsambtenaar).

Onderdeel c
Onderdeel c heeft betrekking op het verstrekken van gehandicaptenparkeerkaarten. Op grond van artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer kan aan een gehandicapte die zich niet of nauwelijks te voet kan voortbewegen door de raad of, krachtens besluit van de raad, door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar hij als ingezetene in de basisregistratie personen is ingeschreven, een gehandicaptenparkeerkaart worden verstrekt.

Paragraaf 1.10 Diversen

Artikel 1.34 Gewaarmerkte afschriften, kopieën, stukken of uittreksels
Artikel 1.34 heeft tot doel te dienen als een vangnet voor situaties waarin niet elders in de tarieventabel of in een wettelijke regeling een tarief is opgenomen. Op grond van de bepalingen van dit artikel kunnen voor bepaalde diensten dan toch leges geheven worden. Het gaat daarbij met name om het verstrekken van stukken. De stukken zijn te onderscheiden in een viertal categorieën, namelijk:
- gewaarmerkte stukken (onderdeel a),
- beschikkingen op aanvraag (onderdeel b),
- stukken of uittreksels die op verzoek van de aanvrager worden gemaakt (onderdeel c), en
- niet gewaarmerkte stukken (kopieën, onderdeel d).

Onderdeel b is zodanig geredigeerd dat de heffing van leges zich niet beperkt tot de gevallen waarin op gunstige wijze op de aanvraag wordt beslist. Immers, het behandelen van een aanvraag brengt voor de gemeente werkzaamheden met zich mee, zowel in het geval dat de aanvraag wordt gehonoreerd als in het geval dat de aanvraag wordt afgewezen. Uiteraard kan een gemeente onderdeel b zodanig aanpassen dat de heffing van leges zich beperkt tot de gevallen dat op gunstige wijze op de aanvraag wordt beschikt.
Bij onderdeel d is nog van belang dat kostenverhaal vaak slechts beperkt mogelijk is in verband met de Wet hergebruik overheidsinformatie en de Wet open overheid. Zie hierover de toelichting op artikel 5 van de verordening (Maatstaven en tarieven), onder '*Soms alleen kopieerkosten of marginale verstrekkingskosten door te berekenen*'.

HOOFDSTUK 2 DIENSTVERLENING EN BESLUITEN IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Algemeen
In dit hoofdstuk zijn tariefbepalingen opgenomen die een relatie hebben met de Omgevingswet. De Omgevingswet bundelt wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, erfgoed, milieu, natuur

en water. De wet vormt de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. De wet beoogt een versterking van de positie van decentrale overheden, volgens het principe 'Decentraal, tenzij'. De bedoeling van de Omgevingswet is bovendien om passende ontwikkelingen meer mogelijk te maken ('nee, tenzij' moet veranderen in 'ja, mits').

Omgevingswet en bijbehorende regelgeving

Voor een goed begrip van dit hoofdstuk is enige kennis van de Omgevingswet en bijbehorende regelgeving onontbeerlijk. De volgende regelgeving is van belang:

- Omgevingswet (Stb. 2016, 156, nadien gewijzigd): benoemt onder andere activiteiten, bevoegd gezag en bevat overgangsrecht.
- Omgevingsbesluit (Stb. 2018, 290, nadien gewijzigd): is een nadere uitwerking van de Omgevingswet, werkt bijvoorbeeld uit wie bevoegd gezag is. Bevat ook overgangsrecht. In de modelverordening leges staan alleen (enkelvoudige) activiteiten waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is.
- Besluit bouwwerken leefomgeving (Stb. 2018, 291, nadien gewijzigd): hierin onder andere vergunningplichtige en vergunningvrije bouwactiviteiten.
- Besluit kwaliteit leefomgeving (Stb. 2018, 292; nadien gewijzigd) bevat instructieregels voor overheden over de kwaliteit van de leefomgeving.
- Besluit activiteiten leefomgeving (Stb. 2018, 293, nadien gewijzigd): niet meer de inrichting, maar bepaalde milieubelastende activiteiten worden vergunningplichtig.
- Omgevingsregeling (Stcrt. 2019, 56288, nadien gewijzigd): bevat in hoofdstuk 14 de tarieven van de rechten die door het Rijk worden geheven volgens een bepaalde systematiek. Geeft een aardige inkijk. Hiervoor gelden overigens niet de formele belastingregels.
- Invoeringswet Omgevingswet (Stb. 2020, 172): gaat over intrekken of wijzigen van wetten. Bevat ook overgangsrecht.
- Invoeringsbesluit Omgevingswet (Stb. 2020, 400): bevat overgangsrecht in art. 7.1 (de zogenaamde bruidsschat).
- Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Stb. 2019, 382): knip in bouwtechnische toets (kwaliteitsborger) en ruimtelijke toets (gemeente) voor bouwwerken in gevolgklasse 1.
- (Ontwerp)Besluit kwaliteitsborging voor het bouwen.

(NB. In het bovenstaande staat in veel gevallen 'nadien gewijzigd'. Dat is gebeurd bij aanvullingswetten, aanvullingsbesluiten en aanvullingsregelingen en bij het ontwerpbesluit kwaliteitsborging voor het bouwen. De geconsolideerde versies van de meeste regelgeving staan op de website https://iplo.nl/regelgeving/. De Staatsbladen en de Staatscouranten van amvb's en ministeriële regelingen bevatten een initiële toelichting.)

Afkortingen

In dit hoofdstuk gebruiken we de volgende afkortingen:

Afkorting	Citeertitel regeling
Ow	Omgevingswet
Ob	Omgevingsbesluit
Or	Omgevingsregeling
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving
Bkl	Besluit kwaliteit leefomgeving
IwOw	Invoeringswet Omgevingswet

IbOw	Invoeringsbesluit Omgevingswet
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
amvb	algemene maatregel van bestuur
APV	Algemene plaatselijke verordening

Eén omgevingsplan
Een gemeente moet voor haar gehele grondgebied één omgevingsplan vaststellen (artikel 2.4 van de Ow). Het omgevingsplan is een gebiedsdekkende regeling met alle regels voor de fysieke leefomgeving. Daarin staan in ieder geval regels over activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen (artikel 2.7 van de Ow in samenhang met artikel 2.1, eerste lid, van het Ob) en regels die nodig zijn voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 4.2, eerste lid, van de Ow). Activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen zijn activiteiten die een blijvende en tastbare verandering van de fysieke leefomgeving teweegbrengen, zoals bouwactiviteiten, sloopactiviteiten, milieubelastende activiteiten, maar ook het plaatsen van een woonwagen of het aanmeren van een woonboot (niet bestemd voor de vaart).

Overgangsrecht

1. Tijdelijk deel omgevingsplan incl. bruidsschat
Paragraaf 4.2.1 (artikel 4.6) van de IwOw en hoofdstuk 22 (artikel 22.1 en 22.2) van de Ow regelen dat elke gemeente bij inwerkingtreding van de Ow beschikt over een omgevingsplan. Dit omgevingsplan komt van rechtswege tot stand. Het omgevingsplan dat van rechtswege ontstaat, bestaat direct bij aanvang uit een tijdelijk deel en een nieuw deel. Het tijdelijk deel is beschreven in artikel 22.1 van de Ow en wordt gevormd door de bestaande planologische regels, zoals bestemmingsplannen, bepaalde regels uit de erfgoedverordening en de verordening over hemelwater en grondwater als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer. Daarnaast gaat een pakket rijksregels van rechtswege deel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Deze regels heten de bruidsschat. Deze bruidsschat staat in artikel 7.1 van de IbOw.
Gemeenten krijgen volgens afspraak tot 2030 de tijd om zelf een afweging te maken hoe ze de onderwerpen uit het tijdelijke deel willen overhevelen naar het nieuwe deel van het omgevingsplan, rekening houdend met de instructieregels van het Rijk of de provincie.

2. Verordeningen - vergunningen of ontheffingen
Vergunningen of ontheffingen in verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving mogen tot 2030 in die verordeningen blijven staan, maar kunnen vanaf 1 januari 2022 worden overgeheveld naar het omgevingsplan (artikel 2.4 van de Ow). Vanaf 2030 *moeten* vergunningen of ontheffingen voor activiteiten die de fysieke leefomgeving (blijvend en tastbaar) *wijzigen* in het omgevingsplan staan, Andere vergunningstelsels met gevolgen voor de fysieke leefomgeving kunnen na 2030 desgewenst in de verordening blijven staan, tenzij ze van belang zijn voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
Als gemeenten regels uit verordeningen gaan overhevelen naar het omgevingsplan, waar kiezen ze dan voor: algemene regel (zorgplicht), meldingsplicht of vergunningplicht? Als het een vergunningplicht in het omgevingsplan wordt, wordt het verbod om zonder een omgevingsvergunning een bepaalde activiteit te verrichten. Er bestaan binnenplanse en buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (zie de toelichting op artikel 2.1 (Definities) van de tarieventabel). Een in het omgevingsplan opgenomen activiteit betreft bijvoorbeeld de activiteit bestaande uit het kappen van een boom.

3. Vergunningen of ontheffingen bedoeld in art. 2.2 van de Wabo
Voor de 'artikel 2.2 Wabo-vergunningplichten' die in een gemeentelijke verordening zijn opgenomen (bijvoorbeeld in de Erfgoedverordening of de APV, zoals sloopvergunning monumenten, uitwegvergunning, kapvergunning, handelsreclamevergunning, alarminstallatievergunning, vergunning opslag roerende zaken en eventueel 'aangehaakte vergunningen) geldt op grond van overgangsrecht dat deze verordeningsbepalingen vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet gelden als verbod om deze activiteiten zonder omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit te verrichten (artikel 22.8 van de Ow in samenhang met artikel 2.1a van het Ob). Deze verordeningsbepalingen maken echter geen deel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1 van de Ow.

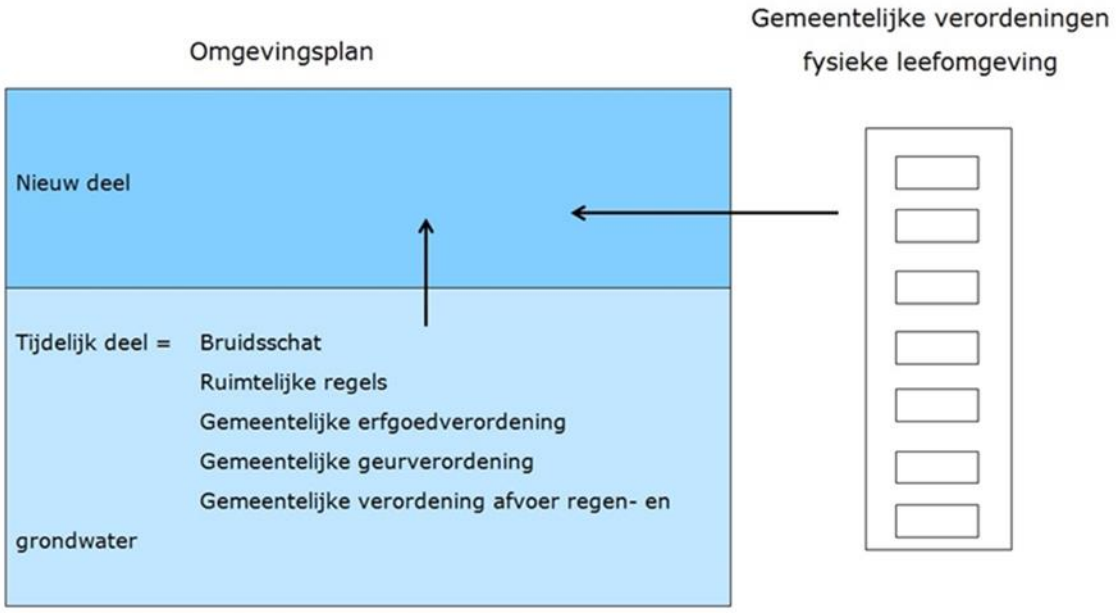

Regels die niet in het omgevingsplan mogen
Er zijn ook regels die niet in het omgevingsplan mogen:
- Regels die niet vallen onder de reikwijdte of maatschappelijke doelen van de Omgevingswet (artikelen 1.2 en 1.3 van de Ow).
- Als een specifieke wet kent een uitputtende regeling kent (artikel 1.4 van de Ow). Voorbeelden hiervan zijn: Huisvestingswet 2014, Leegstandswet, Wegenverkeerswet 1994, Winkeltijdenwet, Drank- en Horecawet. Vergunningen of ontheffingen blijven dus op die wetten gebaseerd.
- Gemeentelijke regels over prostitutie, openbare orde, strafbaarstelling, belastingen (artikel 2.7 van de Ow in samenhang met artikel 2.1, tweede lid, van het Ob).

Grondslagen voor model-tariefbepalingen
De tariefbepalingen in hoofdstuk 2 betreffen zowel dienstverlening als andere handelingen op aanvraag. Deze formulering houdt verband met de heffingsgrondslagen. Artikel 13.1a van de Ow geeft een grondslag voor het heffen van rechten voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning, het wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning en het intrekken van een omgevingsvergunning. Deze grondslag laat onverlet de bevoegdheid van gemeenten om rechten (leges) te heffen voor dienstverlening op aanvraag. Tariefbepalingen die niet de in artikel 13.1a

van de Ow genoemde handelingen betreffen, zijn dus gebaseerd op artikel 229, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet.

Kruissubsidiëring en profijtbeginsel
Binnen dit hoofdstuk bestaat beleidsruimte om kruissubsidiëring of het profijtbeginsel toe te passen. In het kader van het kabinetsplan aanpak administratieve lasten en in relatie tot de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) – de voorganger van de Ow – heeft de minister van Economische Zaken aan de Tweede Kamer geschreven dat het kabinet er bij de omgevingsvergunning van uitgaat 'dat de totale legesomvang voor deze vergunning niet de totale kosten van verlening van deze vergunning mag overschrijden' (Kamerstukken II 2005- 2006, 29515, nr. 140, pag. 26).
Kruissubsidiëring bij de Wabo had ook de bijzondere aandacht van de Tweede Kamer (Handelingen II 2008–2009, 31953, nr. 24, pag. 27).
Wij tekenen hierbij nog aan dat weliswaar sprake is van een wens van de wetgever, die door plaatsing in een apart hoofdstuk beter inzichtelijk kan worden gemaakt, maar dat dit onverlet laat dat kruissubsidiëring tussen hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2 wettelijk niet verboden is. Zie ook HR 13 februari 2015, nr. 14/00655, ECLI:NL:HR:2015:282, waarin de Hoge Raad oordeelt dat er voor de toets aan de opbrengstlimiet geen strengere eisen zijn gaan gelden door de komst van de Wabo. De Ow brengt hierin geen verandering. Artikel 13.1a van de Ow verklaart artikel 229b van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing. Daarmee wordt bedoeld dat voor het berekenen van de opbrengstlimiet de 'Ow-leges' en de overige leges tezamen mogen worden genomen. Alleen bij de vergunningstelsels genoemd in hoofdstuk 3 van de tarieventabel kan door werking van de Europese dienstenrichtlijn geen kruissubsidiëring plaatsvinden in die zin dat de tarieven in hoofdstuk 3 per paragraaf meer dan kostendekkend worden vastgesteld ter compensatie van andere, niet-kostendekkende tarieven in de verordening. Overigens kan in sommige gevallen de Dienstenrichtlijn ook van toepassing zijn op omgevingsvergunningen, bijvoorbeeld bij de omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten. (zie de toelichting op artikel 5 van de verordening en Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, pag. 228/229). Het verdient daarom aanbeveling kruissubsidiëring of toepassing van het profijtbeginsel binnen de kolom van de omgevingsvergunning te houden.
Voor de toets aan de opbrengstlimiet van artikel 229b van de Gemeentewet blijven echter de op basis van alle vastgestelde tarieven totaal geraamde baten en lasten van belang (toets op verordeningenniveau).

Transparantie van de legesheffing (artikel 13.2 van de Ow)
Artikel 13.2 van de Ow bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gesteld over de berekening en de bedragen van de leges. Als de overheden uniforme berekeningswijze toepassen zal er geen aanleiding zijn om een amvb vast te stellen. Zie de beschikbare handreikingen hierover van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de VNG, genoemd in de toelichting op artikel 5 van de verordening.

Omgevingsvergunning niet van rechtswege (Lex silencio positivo niet van toepassing)
Voor het beslissen op de aanvraag om een omgevingsvergunning gelden beslistermijnen. De Ow kent twee voorbereidingsprocedures: de reguliere (paragraaf 16.52 van de Ow) en de uitgebreide (paragraaf 16.5.3 van de Ow). Voor beide procedures geldt dat de lex silencio positivo niet van toepassing is, zodat een omgevingsvergunning bij overschrijding van de beslistermijn niet van rechtswege wordt verleend. Voor de reguliere procedure staat dit in artikel 16.64, vierde lid, van de Ow. Voor de uitgebreide voorbereidingsprocedure staat dit in artikel 3.10, vierde lid, van afdeling 3.4 van de Awb. Ook als de Dienstenrichtlijn van toepassing is – bijvoorbeeld bij de omgevingsvergunning voor

milieubelastende activiteiten – geldt dit. In paragraaf 4.16.6 van het algemeen deel van de memorie van toelichting is gemotiveerd aangegeven waarom toepassing van lex silencio positivo voor het beleidsveld omgevingsrecht niet wenselijk is en waarom er in lijn met de Dienstenwet voldoende rechtvaardigingsgrond is om de lex silencio positivo in de Ow uit te zonderen (Kamerstukken II 2013–2014, 33962, nr. 3, pag. 227 t/m 231).

Planschade/nadeelcompensatie
Sinds 1 september 2005 kunnen gemeenten een vergoeding (recht) vragen voor een aanvraag om planschadevergoeding (Stb. 2005, 305). Zie hiervoor Lbr. 05/55 – Planschade nieuwe stijl (7 juni 2005). De regeling in artikel 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening is vervangen door afdeling 15.1 van de Ow, waarin een specifiek op het omgevingsrecht toegesneden nadeelcompensatieregeling is opgenomen die enkele aanvullende regels bevat ten opzichte van de algemene regeling over nadeelcompensatie van titel 4.5 van de Awb. Op grond van artikel 4:128 van de Awb kan bij wettelijk voorschrift worden bepaald dat voor het in behandeling nemen van een verzoek om schade een recht van ten hoogste € 500 kan worden geheven. Hoewel de wetgever spreekt van het heffen van een recht, is dit niet een recht in de zin van artikel 229 Gemeentewet. Bij het heffen van het recht bij een aanvraag om nadeelcompensatie gaat het echter niet om een dienst, maar om gemeentelijke aansprakelijkheid. Dit is in lijn met HR 13 augustus 2004, ECLI:NL:HR:2004:AI0408. De Hoge Raad heeft daarin beslist dat legesheffing voor planschadeverzoeken niet mogelijk is, aangezien geen sprake is van het verlenen van een dienst in de zin van artikel 229 van de Gemeentewet. Zie hierover ook Lbr. 21/041 – Nieuwe Model Verordening nadeelcompensatie (27-05-2021). In een gemeentelijke verordening (let op: geen legesverordening) kan dus een bedrag van € 500 of lager worden opgenomen.

Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 Definities

Eerste lid
De bijlagen bij de Ow, Ob, Bbl, Bal, Bkl en Or bevatten een veelheid aan begripsbepalingen. Daarin staan bijvoorbeeld de verschillende activiteiten omschreven. Ook in het omgevingsplan zullen in een bijlage begripsbepalingen zijn opgenomen. Begrippen die in hoofdstuk 2 voorkomen hebben dezelfde betekenis als in deze wet- en regelgeving (eerste lid).
In bijlage I van de Or staat een definitie van bouwkosten, die ontleend lijkt aan de modelverordening leges zoals die tot inwerkingtreding van de Ow geldt.

> *bouwkosten:*
> a. aannemingssom exclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van het Besluit vaststelling Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012, voor het uit te voeren werk;
> b. voor zover een aannemingssom ontbreekt: een raming van de bouwkosten exclusief omzetbelasting; of
> c. als het bouwen geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschiedt: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor het bouwen van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft.

Zie hierop onze aanvulling in het vierde lid.
Op grond van artikel 7.6 in samenhang met artikel 7.5 van de Or moet bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit (bouwtechnische deel) een opgave van de bouwkosten

worden verstrekt. Volgens de toelichting op de Or is de opgave van de kosten nodig voor de berekening van de leges of met het oog op de toepassing van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Invoeringsregeling Omgevingswet, Stcrt. 2020, nr. 64380, pag. 736).
Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bestaande uit een bouwactiviteit (ruimtelijke deel) geldt dus zonder nadere regeling niet de verplichting om de bouwkosten op te geven. Aanvraagvereisten voor die omgevingsvergunning moet de gemeente in het omgevingsplan opnemen (artikel 16.55, tweede en vierde lid, van de Ow in samenhang met paragraaf 7.2.12 van de Or). Hetzelfde geldt eventueel voor aanlegactiviteiten. En dan zou in het omgevingsplan ook een definitie van de bouw- en aanlegkosten moeten staan. Op grond van het eerste lid geldt dan die definitie ook voor de legesheffing. Dit is van belang als de gemeente de bouw- of aanlegkosten als heffingsmaatstaf kiest bij de betreffende omgevingsplanactiviteiten.

Tweede lid
Er kunnen ook in andere wettelijke voorschriften dan die bedoeld in het eerste lid begrippen gedefinieerd zijn, die voor de toepassing van een tariefbepaling van belang zijn. Te denken valt aan de Erfgoedwet of de Algemene plaatselijke verordening. Het tweede regelt dat deze begrippen dan bij de toepassing van de tariefbepaling dezelfde betekenis hebben als in die wettelijke voorschriften.

Derde lid
In het derde lid zijn in alfabetische volgorde zelfstandige definities opgenomen.

- binnenplanse omgevingsplanactiviteit
Wij hebben hiervoor een definitie opgenomen, omdat wij in de tariefbepalingen onderscheid maken tussen binnenplanse en buitenplanse activiteiten. De tariefdifferentie houdt verband met de verschillende beoordelingsregels die voor de activiteiten gelden en die daardoor een ander kostenverloop hebben. Door deze definities op te nemen kunnen de tariefbepalingen zelf korter luiden. De bijlage bij de Ow bevat een omschrijving van de begrippen ‘omgevingsplanactiviteit’ en ‘buitenplanse omgevingsplanactiviteit’.

> *omgevingsplanactiviteit:* activiteit, inhoudende:
> a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,
> b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
> c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan;
>
> *buitenplanse omgevingsplanactiviteit:* activiteit, inhoudende:
> a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
> b. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan;

De binnenplanse omgevingsplanactiviteit betreft dus de omschrijving onder a van de omgevingsplanactiviteit. De activiteit voldoet aan de regels in het omgevingsplan, maar heeft toch een vergunningplicht in het omgevingsplan. De beoordelingsregels staan in het omgevingsplan (artikel 8.0a van het Bkl). Als de aanvraag voldoet aan die beoordelingsregels, wordt de vergunning verleend. In de

bruidsschat voor het omgevingsplan (onderdeel van artikel 7.1 IbOw) staan al beoordelingsregels voor diverse activiteiten.
Voorbeeld: In het omgevingsplan staat dat terrassen in de openbare ruimte zijn toegestaan, maar wel dat een omgevingsvergunning voor het inrichten van het terras nodig is. Een beoordelingsregel kan dan zijn dat voetgangers voldoende doorgang hebben.

Als de aanvraag niet voldoet aan de beoordelingsregels in het omgevingsplan, wordt het vanzelf een aanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Het kan hierbij dus gaan om een activiteit waarvoor het omgevingsplan bepaalt dat een vergunning nodig is, maar het volgens de beoordelingsregels niet mogelijk is de vergunning te verlenen. Of het betreft een activiteit die het omgevingsplan in absolute zin verbiedt en waarvoor geen binnenplanse beoordelingsregels zijn gesteld. In beide gevallen is de activiteit dus in strijd met het omgevingsplan, maar kan de omgevingsvergunning niet zomaar worden geweigerd. Deze kan mogelijk wel worden verleend als voldaan wordt aan een evenwichtige toedeling van functies en de instructieregels en instructies van rijk en provincie. De beoordelingsregels staan in paragraaf 8.1.1 van het Bkl.
Voorbeeld 1: zie het voorbeeld bij binnenplanse omgevingsplanactiviteit, waarbij niet wordt voldaan aan de beoordelingsregel in het omgevingsplan.
Voorbeeld 2: Volgens het omgevingsplan is op een locatie alleen detailhandel toegestaan. Een ondernemer wil de bebouwing op de locatie omzetten naar woningen. Dat is in strijd met het omgevingsplan. Een aanvraag om deze omzetting te mogen realiseren, is dan een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
Voorbeeld 3: In het omgevingsplan staat de algemene regel dat bomen alleen in november en december gekapt mogen worden. Een aanvraag om in februari te mogen kappen, is dan een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

De buitenplanse omgevingsplanactiviteiten vergen dus een uitgebreidere beoordeling, wat een andere tariefstelling rechtvaardigt. Bovendien kan de raad voor bepaalde buitenplanse omgevingsplanactiviteiten bepaald hebben dat hij adviesrecht heeft. Ook kan de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing zijn. Zie hiervoor de modaliteiten in paragraaf 2.12.

- *binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht*
Een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, maar die niet in strijd is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, aanhef en onder a, van de Ow. Dit betreft regels die in (van het tijdelijke deel van het omgevingsplan deel uitmakende) bestemmingsplannen of inpassingsplannen kunnen zijn opgenomen op grond van artikel 3.6, eerste lid, onder a en b, van de voormalige Wet ruimtelijke ordening. Alle instructieregels en instructies waaraan moet worden getoetst bij de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn van overeenkomstige toepassing verklaard in de artikelen 22.32 en 22.282 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw). Er moet ook een zelfstandige beoordeling plaatsvinden of de activiteit uit een oogpunt van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties aanvaardbaar kan worden geacht.

Vierde lid
De definitie van bouwkosten in bijlage I bij de Or (zie hierboven bij het eerste lid) voldoet niet aan de eisen die de Hoge Raad in een belastingprocedure heeft gesteld over de kenbaarheid van de UAV

2012. De Hoge Raad stelt als eis dat de volledige titel en de vindplaats in de Staatscourant wordt opgenomen (HR 01-02-2019, ECLI:NL:HR:2019:143). De vindplaats is Stcrt. 2012, 1567 (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2012-1567.pdf). Om die reden hebben wij voor de zekerheid de definitie uit de Or aangevuld.

De in bijlage I van de Or gegeven definitie van bouwkosten bevat geen verwijzing naar een NEN-norm. Dat is in overeenstemming met het overheidsbeleid dat erop gericht is om hiernaar niet dwingend te verwijzen. Deze norm kan wel worden gebruikt, maar bij verwijzing ernaar in een wettelijke regeling gelden bijzondere bekendmakingsvoorschriften (artikel 14a Bekendmakingswet). Zie hierover *Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) – Inwerkingtreding*.

Volgens NEN 2699 omvatten de bouwkosten:

1. kosten van bouwkundige werken
2. kosten van installaties
3. kosten van vaste inrichtingen en voorzieningen
4. kosten van terrein
5. algemene uitvoeringskosten/diversen.

Deze kosten zijn in het normblad naar verschillende niveaus uitgesplitst (uitklaptabel in Excelbestand). Voor de bouwkosten kan bijvoorbeeld worden aangesloten bij de definitiefontwerpbegroting (DO-begroting) als bedoeld in NEN 2699 (niveau 4 of 5).
Omdat de bouwkosten in de zin van het normblad NEN uitsluitend genoemde kosten omvatten, kan dit ertoe kunnen leiden dat het bedrag van de bouwkosten lager uitvalt dan de aannemingssom geweest zou zijn. Oorzaak hiervan kan zijn dat bepaalde ‘bijkomende kosten bouw’ als bedoeld in het normblad NEN wel verwerkt zijn in de aannemingssom maar niet in de bouwkosten in de zin van het normblad NEN. Bijkomende kosten zijn kosten die betrekking hebben op voorbereiding en begeleiding. Het voorgaande kan ertoe leiden dat de aannemingssom in de zin van de UAV en de raming van de bouwkosten als bedoeld in het normblad NEN van elkaar verschillen. Als beoogd wordt de aannemingssom en de bouwkosten in de zin van het normblad zoveel mogelijk tot een zelfde uitkomst te laten leiden, zou bij gebruikmaking van de NEN-norm in een de definitie aanvullende bepaling kunnen worden opgenomen dat voor zover een aannemingssom ontbreekt een raming van de bouwkosten en een aantal nader te noemen ‘bijkomende kosten bouw’ moet plaatsvinden (zie hiervoor bijvoorbeeld NEN 2699).
Kosten van installaties, zoals liften, cv, airco en dergelijke behoren tot de bouwkosten. De omschrijving van het begrip ‘bouwwerk’ in de bijlage bij de Ow geeft uitdrukkelijk aan dat de bouwwerkgebonden installaties deel uitmaken van het bouwwerk (vóór inwerkingtreding van de Ow volgde dat uit artikel 1, derde lid, van de Woningwet). Daarmee behoort elke discussie over de vraag of installaties, zoals liften, cv, airco e.d., behoren tot het bouwwerk tot het verleden. En in het verlengde daarvan, eveneens de discussie of de kosten van deze installaties tot de bouwkosten behoren. Hof Arnhem 13 maart 2012, nr. 11/00466 (Buren), LJN: BV9733, VNG-5099, beslist dat de volledige kosten voor de bouw van een windturbine, tot de bouwkosten horen. Zonder de installatietechnische voorzieningen beantwoordt de windturbine niet aan haar doel.
Overigens is de belastingrechter bevoegd om over de juistheid van de vaststelling van de bouwkosten door de gemeente een oordeel uit te spreken. Dit blijkt uit HR 6 oktober 1982, nr. 21.332, BNB 1982/289, Belastingblad 1983, blz. 11.
Uit dit arrest blijkt bovendien dat de keuze voor de aannemingssom als maatstaf van heffing aansluit bij de opvattingen van de Hoge Raad hierover. De Hoge Raad overwoog namelijk:

‘dat toch op grond van het objectieve karakter van de onderhavige heffing dient te worden aangenomen dat onder oprichtings- en vernieuwingskosten in artikel 39, eerste lid, letter a, van de verordening moet worden verstaan de prijs, welke aan een derde in het economische verkeer zou moeten worden betaald voor het tot stand brengen van het bouwwerk waarvoor de vergunning werd verleend’.

De Hoge Raad overwoog verder

‘dat zulks ook strookt met de bedoeling van de gemeentelijke wetgever, die klaarblijkelijk een verband heeft willen leggen tussen de hoogte van het wegens de onderhavige dienst, bestaande uit het verlenen van een bouwvergunning, geheven recht en de waarde van die dienst, welk verband met de zojuist bedoelde prijs het beste wordt benaderd’.

Uit dit arrest blijkt dat tevens van de aannemingssom uitgegaan kan worden voor het vaststellen van de bouwkosten, in de gevallen waarin het werk niet door een aannemer wordt uitgevoerd, maar door de eigenaar van een woning zelf.

De Hoge Raad heeft het voorgaande bevestigd in zijn arrest van 9 oktober 1991, nr. 27.576, Belastingblad 1992, blz. 219. Een raming van de bouwkosten door de gemeente dient in overeenstemming te zijn met de geraamde prijs welke aan een derde in het economische verkeer zou moeten worden betaald. Zo staat het ook in de omschrijving in bijlage I van de Or.

Hof 's-Gravenhage 2 maart 2011, 10/00187 (Alblasserdam), LJN: BP7476, VNG-435, beslist dat de lagere werkelijke bouwkosten in de leges moeten worden meegenomen zolang de aanslag nog niet definitief is. De eerste opgave betreft een schatting, indien er latere cijfers beschikbaar zijn die de werkelijke bouwkosten beter benaderen dient dat te worden meegenomen bij het bepalen van het bedrag van de aanslag.

Tot de bouwkosten kunnen niet worden gerekend kosten van werkzaamheden waarvoor geen omgevingsvergunning vereist is. Onderhoudskosten kunnen zodoende niet tot de bouwkosten worden gerekend, tenzij deze omgevingsvergunningplichtig zijn. Zie:

- Hof Leeuwarden van 17 september 1982, nr. 398/80 EI, Belastingblad 1983, blz. 238;
- Hof Amsterdam 1 maart 1984, nr. 3902/81 EK III, Belastingblad 1985, blz. 84;
- Hof Amsterdam 18 februari 2000, nr. 98/3379, LJN: AA7743, Belastingblad 2000, blz. 943;
- Hof ‘s-Hertogenbosch 2 februari 2000, nr. 98/490, LJN: AA6004, Belastingblad 2000, blz. 942;
- Hof ‘s-Gravenhage 2 september 2003, nr. 02/02664, LJN: AI0336, Belastingblad 2003, blz. 1368;
- Hof Arnhem 02 mei 2012, nr. 11/00295 (IJsselstein), LJN: BW6275, VNG-5183.

Volgens Hof Arnhem moet de gemeente de aanvraag beoordelen voor het gehele project, ook indien slechts een deel van de bouwactiviteiten vergunningplichtig is, indien een belanghebbende, hoewel daartoe niet verplicht, de aanvraag voor een bouwvergunning uitstrekt tot het volledige project en het volledige bedrag van de bouwkosten. Ook moet in zo’n geval tot de kosten van de bouwkundige werken worden gerekend datgene wat voor het functioneren en de gehele afwerking van het bouwwerk noodzakelijk is (Hof Arnhem 18 februari 2002, nr. 98/2038, Belastingblad 2002, blz. 1125). Hof Amsterdam vindt dat als een splitsing tussen vergunningplichtig en niet-vergunningplichtig deel is te maken, de leges alleen geheven kunnen worden over het vergunningplichtige deel van de bouwkosten, ook al zijn alle werkzaamheden onlosmakelijk met elkaar verbonden (Hof Amsterdam 11 februari 2003, nr. 02/00204, LJN: AF5111).

[Vijfde lid

Als gemeenten willen afwijken van de definitie van bouwkosten in bijlage I van de Or, kunnen zij in het vijfde lid een afwijkende regeling opgenomen. Dit is een facultatieve bepaling. Als voorbeeld hebben wij een verwijzing naar een gemeentelijke of regionale normbouwkostenregeling opgenomen, waarin is bepaald dat bij een afwijking van bijvoorbeeld 10% van de normbouwkosten (als die voor het bouwwerk

bestaan) de normbouwkostenregeling wordt gevolgd. Dit geldt zowel naar boven als naar beneden. Een normbouwkostenregeling moet, net als de tarieventabel, op dezelfde wijze bekendgemaakt worden als de verordening, dus in het elektronisch gemeenteblad. Als dit wat aard en omvang van de regeling niet kan, kan alleen met voorafgaande instemming van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bekendmaking in een ander elektronisch medium dan het gemeenteblad plaatsvinden (artikel 7, tweede lid, Bekendmakingswet). Zie hierover Modelverordeningen gemeentelijke belastingen (algemene toelichting) – Inwerkingtreding.]

Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven
Dit artikel bevat in de onderdelen a tot en met h de belastbare feiten waarvoor leges worden geheven. Het betreft altijd een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit (zie ook artikel 2 van de verordening).
We hebben 'besluiten' toegevoegd omdat de grondslag in artikel 13.1a van de Ow nu nog is gekoppeld aan 'rechten als bedoeld in artikel 229', maar die koppeling gaat vervallen. Het is bedoeld als een zelfstandige grondslag, waarbij het dienstbegrip niet van belang is. De wetgeving daarvoor kan waarschijnlijk niet vóór inwerkingtreding van de Ow worden gerealiseerd.

Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:
a. omgevingsoverleg;
b. een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.1 of artikel 22.8 van de Ow in samenhang met artikel 2.1a van het Ob;
c. een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Ow;
d. toestemming voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 van de Ow;
e. een wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning;
f. intrekking van een omgevingsvergunning;
g. wijziging van een besluit als bedoeld in de onderdelen b, c en d;
h. een besluit in het kader van de Ow, anders dan bedoeld in de onderdelen b tot en met g.

De tarieven voor de belastbare feiten zijn opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk. Zie de toelichting op de paragrafen. Omdat de aanvraag om een omgevingsvergunning verschillende activiteiten kan omvatten, gaan wij hieronder nog wel afzonderlijk in op de regeling van de omgevingsvergunning in de Ow. Omdat het belastbaar feit 'het in behandeling nemen van een aanvraag' in artikel 2.2 is opgenomen, kan bij de activiteiten worden volstaan met de formulering 'Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op …'.
In artikel 2.3 staat hoe de tarieven worden berekend.

Omgevingsvergunning
De bijlage bij de Ow omschrijft omgevingsvergunning als: omgevingsvergunning als bedoeld in afdeling 5.1. In artikel 5.1 van de Ow staan de activiteiten genoemd waarvoor een omgevingsvergunning nodig kan zijn.
In het eerste lid staat dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
a. **een omgevingsplanactiviteit**,
b. **een rijksmonumentenactiviteit**,
c. een ontgrondingsactiviteit,
d. een stortingsactiviteit op zee,

e. een Natura 2000-activiteit,
f. een jachtgeweeractiviteit,
g. een valkeniersactiviteit,
tenzij het gaat om een bij amvb aangewezen geval.
Dit betekent dat in een amvb de vergunningvrije activiteiten zijn aangewezen. Zie bijvoorbeeld paragraaf 2.3.3 van het Bbl voor vergunningvrije omgevingsplanactiviteiten met betrekking tot bouwwerken.

In het tweede lid staat een opsomming van activiteiten die alleen vergunningplichtig zijn als deze bij amvb zijn aangewezen.
Dit betreft de volgende activiteiten:
a. **een bouwactiviteit**,
b. **een milieubelastende activiteit**,
c. **een lozingsactiviteit op:**
1°. een oppervlaktewaterlichaam,
2°. een zuiveringtechnisch werk,
d. een wateronttrekkingsactiviteit,
e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
f. **een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:**
1°. een weg,
2°. een waterstaatswerk,
3°. een luchthaven,
4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
5°. een installatie in een waterstaatswerk,
g. een flora- en fauna-activiteit.
Zie bijvoorbeeld paragaaf 2.3.2 van het Bbl voor vergunningplichtige bouwactiviteiten (vergunningplichtig, tenzij deze onder opsomming vergunningvrij vallen) en hoofdstuk 3 van het Bal voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten.

Alleen voor de vetgedrukte activiteiten kan de gemeente bevoegd gezag zijn. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op deze activiteiten, hebben wij in de paragrafen 2.3 tot en met 2.8 tariefbepalingen opgenomen. Deze kunnen worden verhoogd als een of meer modaliteiten van paragraaf 2.12 van toepassing zijn en worden verminderd als een in paragraaf 2.13 genoemde omstandigheid van toepassing is.

Omgevingsplanactiviteiten
In de toelichting op artikel 2.1 staan omgevingsplanactiviteiten omschreven.
De in artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow genoemde omgevingsplanactiviteiten betreffen de:
- vergunningplichten die de gemeente in het nieuwe deel van het omgevingsplan opneemt,
- de vergunningplichten in het tijdelijk deel van het omgevingsplan (bedoeld in artikel 22.1 van de Ow, waaronder vergunningplichten in bestemmingsplannen en het overgangsrecht van artikel 7.1 van het IbOw), en
- de vergunningplichten bedoeld in artikel 22.8 van de Ow in samenhang met artikel 2.1a van het Ob (de ‘artikel 2.2 Wabo-vergunningplichten’).

Het is van belang dit te onderkennen in verband met de verschillende varianten die bij deze vergunningplichten in de tarieventabel staan. Zie bijvoorbeeld paragraaf 2.8 van de tarieventabel.

Meervoudige aanvragen
Als er sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor meer dan één activiteit (meervoudige aanvraag), is de gemeente in veel gevallen het bevoegde gezag. De aanvraag kan dan ook een activiteit betreffen waarvoor de gemeente bij een enkelvoudige aanvraag geen bevoegd gezag zou zijn. Het bestuursorgaan dat bij een enkelvoudige aanvraag bevoegd gezag zou zijn, heeft dan het recht van advies en instemming (artikelen 16.15 en 16.16 Ow). Dit bestuursorgaan kan de kosten voor het nemen van een besluit over instemming doorberekenen aan het bevoegd gezag. Zie de toelichting bij artikel 2.51 van paragraaf 2.12 Modaliteiten.

Artikel 2.3 Bepalen tarief

Eerste lid
Dit artikel geeft aan hoe het tarief moet worden bepaald. Het eerste lid is daarvoor de basis. De tarieven voor de belastbare feiten die in artikel 2.2 zijn genoemd, zijn opgenomen in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk.

Tweede, derde en vierde lid
Als er sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor meerdere activiteiten, is het tarief de som van de verschuldigde leges voor elke activiteit, inclusief eventuele modaliteiten (toeslagen) en vermindering (tweede tot en met vierde lid). Omdat er maar één aanvraag is, is er ook maar één belastbaar feit: het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning (artikel 2.2, aanhef en onder b).
Dat een aanvraag meer legesplichtige activiteiten kan omvatten, hebben wij ter verduidelijking ook tot uitdrukking gebracht door bij elke vergunningplichtige activiteit te bepalen dat de daar bedoelde leges verschuldigd zijn onverminderd de verschuldigdheid van leges voor andere activiteiten als tevens van die andere activiteiten sprake is. Deze verduidelijking houdt verband met HR 16 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:48 (Woudrichem). Via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is voor de aanvrager vooraf duidelijk voor welke activiteiten hij een omgevingsvergunning nodig heeft. Ook het aan de aanvraag eventueel voorafgaande omgevingsoverleg zal leiden tot duidelijkheid.

Vijfde lid
Het vijfde lid bepaalt dat de tarieven voor aanvragen om maatwerkvoorschriften (artikel 4.5 Ow) of toestemming voor een gelijkwaardige maatregel (artikel 4.7 Ow) alleen van toepassing zijn als geen sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning. Als sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning maken maatwerkvoorschriften of een toestemming voor een gelijkwaardige maatregel namelijk deel uit van de omgevingsvergunning.

Zesde lid
Elke activiteit waarop de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft en de modaliteiten vormen afzonderlijke grondslagen voor de heffing van de leges. Doorgaans zullen de leges hiervoor als som, dat wil zeggen in één keer, via een schriftelijke kennisgeving worden geheven. Maar omdat het verschillende grondslagen betreft, is het ook mogelijk om per grondslag een bedrag te vorderen. Het is namelijk toegestaan naar elke grondslag afzonderlijk een aanslag op te leggen (HR 7 februari 1973, nr. 16885, BNB 1973/69). Wij hebben dat uitdrukkelijk in het zesde lid bepaald. Wij geven echter in overweging te streven naar een heffing in één keer.

Paragraaf 2.2 Voorfase

Artikel 2.4 Omgevingsoverleg

Het omgevingsoverleg is de fase die voorafgaat aan het formeel aanvragen van de omgevingsvergunning. In de praktijk kent het verschillende benamingen, zoals vooroverleg, principeverzoek, beoordelen schetsplan, beoordelen conceptvergunningaanvraag of omgevingstafel. De gemeente is vrij om de door haar gewenste benaming te kiezen. Wij hebben gekozen voor de term 'omgevingsoverleg'. Dit is ook de benaming die het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) eraan geeft. In sommige gevallen is een enkelvoudig overleg wenselijk en in bijzondere gevallen zijn wellicht meerdere overleggen nodig. Dit is afhankelijk van hoever de gemeente haar dienstverlening wil inrichten. Het belang van omgevingsoverleg is toegenomen in verband met de kortere beslistermijn op aanvragen voor een omgevingsvergunning (standaardtermijn 8 weken, met mogelijkheid van verlenging met 6 weken). Het omgevingsoverleg kan verschillende en meerdere vormen hebben.
De vorm en inhoud van het omgevingsoverleg is vrij: omgevingsoverleg is niet verplicht en niet wettelijk geregeld. Het is aan de gemeente of ze hier wel of geen leges voor heft.
In een omgevingsoverleg tussen het bevoegd gezag en de aanvrager ervan:

- kan de aanvrager een indicatie verkrijgen of een of meer activiteiten passen in de regelgeving en het overheidsbeleid over de fysieke leefomgeving, waaronder de omgevingsvisie van de gemeente en andere overheidsinstanties, en kansrijk is om verder te ontwikkelen;
- kan de aanvrager een advies verkrijgen over een of meer activiteiten, waarmee de initiatiefnemer de vergunningaanvraag kan opstellen en indienen;
- kan op basis van een conceptaanvraag een beoordeling plaatsvinden.
- kunnen conceptoverwegingen en voorschriften met de initiatiefnemer worden besproken en ontwikkeld.

Uit het voorgaande komt naar voren dat het omgevingsoverleg een verschillende intensiteit en omvang kan hebben, wat de tariefstelling in een model bemoeilijkt.

Variant 1

Variant 1 kent een vast bedrag, dat wordt vermeerderd met een deel (percentage) van de leges die voor de activiteit(en) verschuldigd zouden zijn bij een daadwerkelijke aanvraag. Als de activiteit(en) bij de aanvraag om omgevingsoverleg nog te weinig omlijnd zijn, zal het overleg een globaal karakter hebben en is toepassing van de verhoging wellicht niet aan de orde.

Variant 2

In variant 2 hebben wij gekozen voor een vast bedrag per overleg, gesplitst in een eerste overleg en elk volgend overleg. Een eerste overleg kan oriënterend zijn. Daarvoor kan het tarief bijvoorbeeld lager worden vastgesteld dan voor een volgend overleg, omdat bij een volgend overleg meer duidelijk zal zijn over de betrokkenheid van adviseurs (ketenpartners). Het tarief voor elk volgend overleg wordt verhoogd met een tarief ter dekking van de kosten van adviseurs.

Variant 3

In variant 3 is een tariefstelling per uur opgenomen. Omdat van tevoren bekend moet zijn wat de aanvrager verschuldigd is, brengt de gemeente (het college) vooraf het verschuldigde bedrag ter kennis aan de aanvrager. Die heeft dan vijf werkdagen de tijd om zijn aanvraag in te trekken. Doet hij dat niet, dan wordt de aanvraag in behandeling genomen.

Als na het omgevingsoverleg een ('echte') aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend, worden de leges daarvoor verminderd met de op grond van artikel 2.4 geheven leges. Om

omgevingsoverleg te stimuleren kan dan ook een hogere vermindering worden gegeven. Een en ander is geregeld in artikel 2.52.

Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken

Algemeen
Paragraaf 2.3 betreft de bouw- en sloopactiviteiten. Deze is onderverdeeld in drie artikelen:
- artikel 2.5 Bouwactiviteit (bouwtechnische deel)
- artikel 2.6 Bouwactiviteit (ruimtelijke deel)
- artikel 2.7 Slopen van een bouwwerk

De splitsing die plaatsvindt tussen de artikelen 2.5 en 2.6 heeft te maken met de Wkb die voor gevolgklasse 1 de bouwtechnische toets door een private kwaliteitsborger laat doen. De regeling van de ruimtelijke aspecten blijft bij de gemeente berusten. Zij kan in het omgevingsplan aan de bouwactiviteit een vergunningplicht koppelen, maar kan ook volstaan met algemene regels of een meldingsplicht.

In de bijlage bij de Ow staan de volgende definities:

> *bouwactiviteit*: activiteit inhoudende het bouwen van een bouwwerk;
> *bouwen*: plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten;
> *bouwwerk*: constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties anders dan een schip dat wordt gebruikt voor verblijf van personen en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart.

Uit de definitie van bouwactiviteit volgt dat sloopactiviteiten daartoe niet behoren. In verband hiermee is de titel van paragraaf 2.3 omschreven als ‘Activiteiten met betrekking tot bouwwerken’.

Artikel 2.5 Bouwactiviteit (bouwtechnische deel)
Dit artikel betreft de aanvraag om een omgevingsvergunning bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, onder a, van de Ow voor een bouwactiviteit. Het gaat hier om het bouwtechnische deel van de bouwactiviteit. De vergunningplicht is nader uitgewerkt in paragraaf 2.3.2 van het Bbl: de bouwactiviteit is vergunningplichtig, tenzij het bouwwerk onder de opsomming vergunningvrij valt. Bouwwerken in gevolgklasse 1 zijn bijvoorbeeld niet vergunningplichtig voor het bouwtechnische deel (als gevolg van de Wkb).
Als heffingsmaatstaf is gekozen voor een percentage van de bouwkosten volgens een gestaffeld tarief. De verschillende percentages gelden voor het deel van de bouwkosten dat in die klasse valt. Dat voorkomt zaagtandeffecten. In het algemeen geldt dat de kosten die de gemeente voor het behandelen van de aanvraag maakt evenredig zijn aan de omvang van de bouwactiviteit. Voorzien is in een minimumtarief en een maximumtarief. De tariefklassen zijn afgestemd op die in artikel 14.7, tweede lid, van de Or zoals die voor het rijk gelden als de minister bevoegd gezag is. Om een indruk te geven: artikel 14.7 Or kent een minimumtarief van € 250, dat wordt vermeerderd met:
a. 0,24% van de bouwkosten over het deel van de bouwkosten tussen de € 0 en € 25.000;
b. 0,23% van de bouwkosten over het deel van de bouwkosten tussen de € 25.000 en € 50.000;
c. 1,10% van de bouwkosten over het deel van de bouwkosten tussen de € 50.000 en € 200.000;
d. 1,57% van de bouwkosten over het deel van de bouwkosten tussen de € 200.000 en € 2.500.000; en

e. 1,61% van de bouwkosten over het deel van de bouwkosten tussen de € 2.500.000 en elk bedrag daarboven.
Op grond van artikel 7.6 van de Or moeten bij de aanvraag om de omgevingsvergunning de bouwkosten worden opgegeven. Zie ook de toelichting op artikel 2.1 van de tarieventabel.
Volgens de Hoge Raad is het hanteren van een vast, bescheiden percentage van de bouwkosten niet onredelijk of willekeurig (HR 14 augustus 2009, nr. 43120, LJN: BI1943, vng-3119; Nijkerk). In het betreffende geval hief de gemeente leges van 1,4% van de bouwkosten. Naarmate het percentage hoger is, verdienen een degressief en maximumtarief echter wel overweging.
De achterliggende gedachte bij het opnemen van een degressief tarief is dat de te verrichten werkzaamheden niet evenredig toenemen met de bouwkosten. Bedacht moet echter worden dat niet alleen het kostenveroorzakingsbeginsel, maar ook het profijtbeginsel – uit beleidsmatige overwegingen – een rol kan spelen bij de tariefstelling.
Om dezelfde redenen kan gekozen worden voor een maximumtarief. Vooral bij grote infrastructurele bouwwerken kunnen de bouwkosten zo hoog zijn dat de toepassing van zelfs een degressieve tariefstelling ertoe leidt dat het legesbedrag in geen verhouding staat tot de te verrichten werkzaamheden. Gelet hierop en gelet op de maatschappelijke discussie rond de bouwleges, hebben wij gekozen voor een maximumtarief. Een andere optie is om voor bijvoorbeeld civieltechnische werken een afzonderlijk tarief op te nemen. Daartoe zou, onder nummering van de bestaande tekst tot eerste lid, een tweede lid kunnen worden opgenomen, als volgt:

> ’2. In afwijking van het eerste lid bedraagt het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag van een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit die betrekking heeft op een civieltechnisch werk, zoals een brug, tunnel, viaduct, sluis en dergelijke, [**...**]% van de bouwkosten, met een maximum van € [**...**].’

Het tarief van het tweede lid zal dus lager zijn dan het tarief van het eerste lid. Het tarief kan worden uitgedrukt in een percentage van de totale bouwkosten. Als dit bijvoorbeeld het laagste percentage is dat in het eerste lid wordt toegepast, zal dit in de gekozen opzet al tot een lager bedrag aan leges leiden omdat anders dan bij het schijventarief van het eerste lid, de totale bouwkosten onder dit lage percentage vallen. Uiteraard is het ook mogelijk in het tweede lid een degressief tarief op te nemen. Behoefte aan een afzonderlijk tarief voor civieltechnische werken zal overigens slechts dan bestaan, als het degressieve tarief opgenomen in het eerste lid geen sterke degressie bevat voor de werken met relatief hoge bouwkosten.
De gemeente heeft een ruime beoordelingsvrijheid bij het vormgeven van het tariefstelsel. Dat blijkt uit HR 30 juni 2017, nr. 16/05127, ECLI:NL:HR:2017:1174, VNG-6697 (Rotterdam), waarin hij de zogenaamde ‘zaagtandconstructie’ toelaatbaar acht. Die houdt in dat binnen een bepaalde bandbreedte een vast bedrag in rekening wordt gebracht. Gaat de bouwsom over een bepaalde grens, dan wordt het volgende, hogere vaste bedrag in rekening gebracht. De Hoge Raad oordeelt dat het gemeenten is toegestaan om op grond van de bouwsom te heffen en daarbij gebruik te maken van tariefklassen. De verschillen zijn niet zodanig dat er sprake is van willekeur of onredelijkheid.

Eventuele verhogingen van het tarief staan in paragraaf 2.12 Modaliteiten.

Artikel 2.6 Bouwactiviteit (ruimtelijke deel)
Dit artikel betreft de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit als bedoeld in art. 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, Ow, in dit geval bestaande uit het bouwen, gebruiken of in stand houden van een bouwwerk. De vergunningplicht geldt als de gemeente in het

omgevingsplan een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten verplicht stelt om de ruimtelijke toets te kunnen doen. Tot 2030 geldt overgangsrecht. Artikel 22.26 van de bruidsschat zoals opgenomen in artikel 7.1 van het IbOw bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken (binnenplanse omgevingsvergunning omgevingsplanactiviteit bouwwerken). In artikel 22.27 van de bruidsschat staan de vergunningvrije gevallen. In artikel 22.28 staan afwijkende regels voor cultureel erfgoed. In artikel 22.29 staan beoordelingsregels. Gaat de gemeente zelf een regeling treffen in het omgevingsplan, dan is dit overgangsrecht niet meer van toepassing en behoeven de tariefbepalingen aanpassing.
Wij hebben gekozen voor een vast bedrag. De bouwkosten als heffingsmaatstaf zijn voor de toets aan het ruimtelijk deel geen logische maatstaf. Vaak zullen de bouwkosten bij de aanvraag om deze vergunning bovendien nog niet bekend zijn.

Onderdeel a Binnenplanse omgevingsplanactiviteit
In onderdeel a is het tarief voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit voor het bouwen opgenomen. De hierboven bedoelde beoordelingsregels hebben ertoe geleid dat wij hierbij verhogingen hebben opgenomen.
Onderdeel a.1 bevat een tariefverhoging voor de welstandstoets voor zover daarvoor niet de gemeentelijke adviescommissie bedoeld in de [**Verordening op de gemeentelijke adviescommissie**] hoeft te worden bevraagd (dan is namelijk artikel 2.49, eerste lid, onder b, van de tarieventabel van toepassing). De gemeente neemt a.1 over als zij een tariefstelling wil. Zolang de gemeente geen nieuwe beleidsregel over welstand heeft vastgesteld als bedoeld in artikel 4.19 van de Ow, geldt de welstandsnota als bedoeld in artikel 12a, eerste lid, van de Woningwet als zo'n beleidsregel (artikel 4.114 van de IwOw).
Onderdeel a.2 bevat een tariefverhoging als moet worden beoordeeld of de bouwactiviteit plaatsvindt op een bodemgevoelige locatie als bedoeld in artikel 22.30 van de bruidsschat.
Onderdeel a.3 bevat een tariefverhoging als moet worden beoordeeld of de bouwactiviteit in overeenstemming is met een voorbereidingsbesluit of aanwijzing als beschermd stads- en dorpsgezicht als bedoeld in artikel 22.33, tweede lid, van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, zoals opgenomen in artikel 7.1 van het IbOw.

Onderdeel b Binnenplanse omgevingsplanactiviteit bij wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht
Onderdeel b bevat een tariefbepaling voor de bouwactiviteit die niet in overeenstemming is met de in het omgevingsplan gestelde regels over het bouwen, in stand houden en gebruiken van bouwwerken, maar wel in overeenstemming is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of het voldoen aan een uitwerkingsplicht in het tijdelijke deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Ow (zie artikel 22.32 van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, zoals opgenomen in artikel 7.1 van het IbOw).

Onderdeel c Buitenplanse omgevingsplanactiviteit
Onderdeel c betreft het geval dat de bouwactiviteit volgens de regels in het omgevingsplan verboden is, maar het toch wenselijk is dat deze wordt toegestaan of het geval dat het omgevingsplan geen regeling kent voor de activiteit, maar het toch wenselijk is de bouwactiviteit toe te staan omdat dit bijdraagt aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Er is ook geen strijd met instructieregels van het rijk of de provincie. Ook hier is gekozen voor een vast bedrag.

Artikel 2.7 Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk
De gemeente kan op grond van artikel 3.3, aanhef en onder b, en 3.38, derde lid, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening in het bestemmingsplan of in de beheersverordening bepaald hebben dat een

omgevingsvergunning om bouwwerken te slopen alleen wordt verleend als vervangende bouw plaatsvindt om gaten in de bebouwing te voorkomen. Dit is een louter planologische maatregel. Het bestemmingsplan of de beheersverordening maken deel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, aanhef en onder a, Ow. Voor een aanvraag om een in het (vooralsnog tijdelijk deel van het) omgevingsplan geregelde omgevingsvergunning voor een sloopactiviteit is in artikel 2.7 een tariefbepaling opgenomen. Wij hebben gekozen voor een vast tarief omdat de toets bij deze omgevingsvergunning relatief eenvoudig is. Zie over deze vergunningplicht artikel 22.277 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw) en voor de beoordelingsregel artikel 22.279 en voor het aanvraagvereiste artikel 22.285 van de bruidsschat.

Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed

Artikel 2.8 Omgevingsplanactiviteit: monumenten

Eerste lid
De tariefbepaling betreft de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviviteit bestaande uit:
a. het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een monument of voorbeschermd monument;
b. het herstellen of gebruiken van een monument of voorbeschermd monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.
Het kan hier gaan om gemeentelijke of provinciale (voorbeschermde) monumenten. Vergelijk artikel 2.8 van het Bbl. Voor rijksmonumentenactiviteiten: zie artikel 2.9 van de tarieventabel.

In bijlage I, onder A, bij het Bbl staan de volgende definities:

> *gemeentelijk monument*: monument of archeologisch monument waaraan in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument is gegeven;
> *provinciaal monument*: monument of archeologisch monument waaraan in het omgevingsplan of de omgevingsverordening de functie-aanduiding provinciaal monument is gegeven;
> *voorbeschermd gemeentelijk monument*: monument of archeologisch monument waarvoor het omgevingsplan een voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven;
> *voorbeschermd provinciaal monument*: monument of archeologisch monument waarvoor het omgevingsplan of de omgevingsverordening een voorbeschermingsregel bevat vanwege het voornemen om aan dat monument of archeologisch monument in het omgevingsplan of de omgevingsverordening de functie-aanduiding provinciaal monument te geven.

Gemeenten en provincies konden in verordeningen ook vergunningplichten koppelen aan monumenten. De vergunningen golden als omgevingsvergunning op grond van artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wabo. Op grond van het overgangsrecht van artikel 22.8 van de Ow in samenhang met artikel 2.1a van het Ob geldt de vergunning op grond van de gemeentelijke (erfgoed)verordening als omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit totdat een regeling in het omgevingsplan is getroffen. Het overgangsrecht geldt tot uiterlijk 2030. Zie voor aanvraagvereisten de artikelen 22.287 tot en met 22.294 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 IbOw). Op grond van artikel 22.295 gelden deze bepalingen ook voor een voorbeschermd gemeentelijk monument. Provincies moeten het regelen in hun omgevingsverordening; daarvoor geldt geen overgangsrecht.

Wij hebben in de tariefbepaling onderscheid gemaakt tussen de verschillende categorieën omgevingsplanactiviteiten zoals beschreven in artikel 2.1 van de tarieventabel, waarbij is gekozen voor vaste tarieven.
In de praktijk lopen deze activiteiten vaak samen met bouwactiviteiten, waarvoor eveneens een omgevingsvergunning nodig is. De legesheffing voor de inhoudelijke beoordeling van het bouwplan zit verdisconteerd in de hogere bouwsom (dan vergelijkbare niet-monumenten) via de aanvraag omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit (technische deel). Daarom hebben we in artikel 2.8 niet gekozen voor een opslag op de bouwleges, maar voor een vast bedrag. Het vaste tarief heeft in dit geval betrekking op procedurele kosten.

Tweede lid
In artikel 22.288 en 22.289 van de bruidsschat zijn afzonderlijke indieningsvereisten opgenomen voor een omgevingsplanactiviteit gemeentelijk monument voor zover het gaat om een archeologisch monument. De beoordeling daarvan leidt tot meer werk, hetgeen een verhoging rechtvaardigt.

Derde lid
Het derde lid bevat overgangsrecht en is ontleend aan artikel 8.1 van het Bbl en artikel 22.2 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw).

Artikel 2.9 Rijksmonumentenactiviteit
De vergunningplicht voor rijksmonumenten is gebaseerd op artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Ow (was artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onderdeel f, van de Wabo). Wij hebben gekozen voor een vast tarief. In de bijlage bij de Ow staat een definitie van rijksmonumentenactiviteit:

> *rijksmonumentenactiviteit*: activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Artikel 2.10 Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht
Voor het slopen van bouwwerken binnen stads- of dorpsgezichten is een omgevingsvergunning vereist. Dit kan (al) geregeld zijn in de provinciale omgevingsverordening of het nieuwe deel van het gemeentelijke omgevingsplan. Of het is nog geregeld in een gemeentelijke (erfgoed)verordening (het is onder het tot inwerkingtreding van de Omgevingswet geldende recht dan een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo). In het laatste geval geldt tot uiterlijk 2030 het eerdergenoemde overgangsrecht van artikel 22.8 van de Ow in samenhang met artikel 2.1a van het Ob. Zie artikel 22.296 van de bruidsschat voor de aanvraagvereisten (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw). De gemeente moet in de tariefbepaling kiezen voor de verwijzing naar de regeling zoals die in de gemeente geldt. Ook hier hebben wij gekozen voor een vast tarief.
Als externe advisering nodig is, bijvoorbeeld van de gemeentelijke adviescommissie, kunnen de kosten daarvan via artikel 2.50 van de tarieventabel worden doorberekend. Als een archeologisch bodemrapport moet worden beoordeeld, kunnen de daarmee gepaard gaande kosten worden doorberekend via artikel 2.49 van de tarieventabel.
Het tweede lid bevat overgangsrecht, waarvan de tekst is ontleend aan artikel 8.2 van het Bbl.

Artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: overig cultureel erfgoed en werelderfgoed
Paragraaf 5.1.5.5 van het Bkl bevat instructieregels over cultureel erfgoed en werelderfgoed voor het omgevingsplan. Hieraan kan bijvoorbeeld worden voldaan door het opnemen van een

vergunningenstelsel in het omgevingsplan op grond waarvan het verboden is om zonder omgevingsvergunning een bepaalde activiteit te verrichten met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed. Wij hebben gekozen voor een vast tarief.

Definities in de bijlage bij de Ow:

cultureel erfgoed: monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen en, voor zover dat voorwerp is of kan zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan, ander cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;

werelderfgoed: op het grondgebied van Nederland gelegen cultureel en natuurlijk erfgoed dat op grond van het werelderfgoedverdrag is opgenomen in de Lijst van het Werelderfgoed.

Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten

Algemeen

De bijlage bij de Ow geeft de volgende omschrijving van milieubelastende activiteit:

> *milieubelastende activiteit*: die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit.

We korten ‘milieubelastende activiteit(en)’ af tot ‘mba’.
Het heffen van leges voor mba is een nieuwe mogelijkheid. Het is een kunnen, niet een moeten. Onder het regime van de Wabo was het niet mogelijk om leges te heffen voor een aanvraag om een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) en voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor milieu-inrichtingen. De legesvrijstellingen waren geregeld in artikel 4:10 van het Besluit omgevingsrecht (voor aanvraag OBM) en artikel 2.9a van de Wabo (voor aanvraag omgevingsvergunning milieu-inrichting). Onder de Omgevingswet is legesheffing wel mogelijk. In deze paragraaf zijn hiervoor tariefbepalingen opgenomen. De tariefstelling is aan de gemeenten zelf. Het gaat niet langer om de milieu-inrichting als zodanig, maar om de activiteiten die milieubelastend en eventueel vergunningplichtig zijn. Alleen voor complexe bedrijven geldt nog een integrale vergunningplicht, maar daarvoor zijn gedeputeerde staten het bevoegde gezag.

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Ow is het verboden om zonder omgevingsvergunning een mba te verrichten voor zover het gaat om een bij amvb aangewezen geval. Die amvb is het IbOw (voor OBM) en het Bal (voor andere mba). Regels over mba zijn te vinden in afdeling 22.3 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw). In paragraaf 22.3.26 van die afdeling staan vergunningplichten (zie de toelichting op artikel 2.12 van de tarieventabel). Dit is overgangsrecht.
Andere regels over mba’s staan in het Bal. Hoofdstuk 3 daarvan bevat algemene voorschriften en vergunningplichten (zie de toelichting op de artikelen 2.13 t/m 2.19).
Op het Informatiepunt Leefomgeving (www.iplo.nl) staat een Stappenplan milieubelastende activiteit.

Artikel 2.12 Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit

Voor de omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM; artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wabo in samenhang met artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht) geldt op grond van het

overgangsrecht (de ‘bruidsschat’) nog een vergunningplicht totdat de gemeente zelf iets in het omgevingsplan geregeld heeft (vóór 2030). Dat kan natuurlijk een voortzetting van de vergunningplicht zijn, maar dat hoeft niet. Er kunnen in plaats daarvan ook algemene regels worden gesteld met eventueel een meldingsplicht.
In de tekst van de tariefbepaling moet tot uitdrukking komen waar de vergunningplicht is geregeld. Mogelijk is dit zowel het omgevingsplan (nieuwe deel) als de bruidsschat die vergunningplichten bevat voor verschillende milieubelastende activiteiten.
In paragraaf 22.3.26 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw) staan de vergunningplichten, aanvraagvereisten en beoordelingsregels voor een aanvraag omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten. Die paragraaf is niet van toepassing op milieubelastende activiteiten die al vergunningplichtig zijn op grond van hoofdstuk 3 van het Bal (zie daarvoor de artikelen 2.13 tot en met 2.19 van de tarieventabel). De bruidsschat maakt deel uit van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Het betreft dus omgevingsplanactiviteiten.

Variant 1
Wij hebben gekozen voor een vast tarief voor alle in paragraaf 22.3.26 van de bruidsschat genoemde omgevingsvergunningen.

Variant 2
Als variant voor een vast tarief hebben wij de verschillende in die paragraaf genoemde omgevingsvergunningen apart benoemd. De gemeente zou voor die variant kunnen kiezen als de kosten van behandeling van aanvragen om een omgevingsvergunning voor deze activiteiten erg verschillend zijn.
De vergunningplichten in paragraaf 22.3.26 van de bruidsschat betreffen:
- omgevingsvergunning verwerken polyesterhars (artikel 22.259);
- omgevingsvergunning installeren gesloten bodemenergiesysteem (artikel 22.260);
- omgevingsvergunning kweken maden van vliegende insecten (artikel 22.261);
- omgevingsvergunning opslaan propaan of propeen (artikel 22.262);
- omgevingsvergunning tanken met LPG (artikel 22.263);
- omgevingsvergunning antihagelkanonnen (artikel 22.264);
- omgevingsvergunning biologische agens (artikel 22.265);
- omgevingsvergunning genetisch gemodificeerde organismen (artikel 22.266);
- omgevingsvergunning opslaan dierlijke meststoffen (artikel 22.267);
- vangnetvergunning lozen in de bodem (artikel 22.268);
- vangnetvergunning lozen in schoonwaterriool (artikel 22.269).

Op het verlenen van een omgevingsvergunning voor de activiteiten, bedoeld in de artikelen 22.261 tot en met 22.269, zijn de beoordelingsregels bedoeld in de artikelen 8.9 tot en met 8.11 van het Bkl van overeenkomstige toepassing (artikel 22.270).
Voor een toelichting verwijzen wij naar de toelichting op deze artikelen in de bruidsschat (IbOw).

Artikel 2.13 Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)
Artikel 2.14 Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)
Artikel 2.15 Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)
Artikel 2.16 Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)
Artikel 2.17 Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)
Artikel 2.18 Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit actitiviteiten leefomgeving)
Artikel 2.19 Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)
De artikelen 2.13 tot en met 2.19 voegen wij voor de toelichting samen.
Hoofdstuk 3 van het Bal benoemt de mba en de vergunningplichtige gevallen daarvan. Daarin is gekozen voor een in de praktijk gangbare bedrijfs(takken)indeling. Het is veelomvattend. Te veel om allemaal afzonderlijk in een tariefbepaling te benoemen. Daarom is – in overeenstemming met een werkgroep 'milieuleges' van omgevingsdiensten (ODNL) – in de artikelen gekozen voor een clustering die overeenkomt met de sectorale rubricering (bedrijfstakken) in afdelingen in hoofdstuk 3 van het Bal. Die clustering heeft geleid tot de artikelen 2.13 tot en met 2.19. In deze tariefbepalingen zijn de paragrafen uit die afdelingen van hoofdstuk 3 van het Bal genoemd waarin vergunningplichten voor mba staan. Omdat dat in veel gevallen meerdere vergunningplichtige mba betreft (zie hieronder de genoemde aantallen per afdeling, veiligheidshalve hebben wij daaraan 'ca.' toegevoegd), is gekozen voor een tariefstelling afhankelijk van het aantal mba waarop de vergunningaanvraag betrekking heeft: De omgevingsdiensten die participeerden in de genoemde werkgroep 'milieuleges' hebben aangegeven dat per afdeling/cluster kan worden volstaan met drie tariefklassen (staffels) per afdeling/cluster voor zover er meerdere mba vergunningplichtig zijn, omdat in de praktijk het aantal mba per aanvraag beperkt zal zijn, te weten:
- staffel 1: een mba
- staffel 2: twee tot vijf mba
- staffel 3: vijf of meer mba.

De gemeente kan daarbij kiezen voor een degressieve tariefstelling naarmate het aantal vergunningplichtige mba toeneemt. Binnen elke staffel kan de gemeente er ook nog voor kiezen om een tarief per mba in rekening te brengen. Dan vervalt de zinsnede 'in afwijking van artikel 2.3, tweede lid', omdat dan de leges in overeenstemming met artikel 2.3, tweede lid, worden bepaald op de som van de tarieven voor elke mba. Kiest de gemeente niet voor een tariefstelling per mba, maar voor een vast bedrag per staffel, dan is artikel 2.3, tweede lid, van de tarieventabel op die activiteiten niet van toepassing, want dan is al sprake van een totaalbedrag. De tariefbepalingen betreffen dus twee varianten. Ter verduidelijking een voorbeeld. Het is dus:
Variant 1
a. voor een milieubelastende activiteit: € [**…**];
b. voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid: € [**…**];
c. voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid: € [**…**].
Variant 2
a. voor een milieubelastende activiteit: € [**…**];
b. voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit: € [**…**];
c. voor vijf of meer milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit: € [**…**].

Het aantal vergunningplichtige mba dat per afdeling in hoofdstuk 3 van het Bal is genoemd is:
- Afdeling 3.2 Bal (bedrijfstakken overstijgend): ca. 54 mba – art. 2.13 tarieventabel: differentiatie naar aantal (3 staffels).

- Afdeling 3.4 Bal (nutssector en industrie): ca. 59 mba – art. 2.14 tarieventabel: differentiatie naar aantal (3 staffels).
- Afdeling 3.5 Bal (afvalbeheer): ca. 10 mba – art. 2.15 tarieventabel: differentiatie naar aantal (3 staffels).
- Afdeling 3.6 Bal (Agrarische sector): ca. 19 mba – art. 2.16 tarieventabel: differentiatie naar aantal (3 staffels).
- Afdeling 3.7 Bal (dienstverlening, onderwijs en zorg): ca. 8 mba – art. 2.17 tarieventabel: tarief per activiteit, geen differentiatie.
- Afdeling 3.8 Bal (transport, logistiek en de ondersteuning daarvan): ca. 29 mba – art. 2.18 tarieventabel: differentiatie naar aantal (3 tariefklassen).
- Afdeling 3.9 Bal (sport en recreatie): ca. 1 mba – art. 2.19 tarieventabel: tarief per activiteit, geen differentiatie.

Voor andere afdelingen in hoofdstuk 3 van het Bal is de gemeente geen bevoegd gezag.
De keuze die in de tarieventabel is gemaakt – een tariefindeling per afdeling uit hoofdstuk 3 van het Bal – leidt ertoe dat als er meerdere vergunningplichtige mba onder verschillende paragrafen uit één afdeling van hoofdstuk 3 van het Bal plaatsvinden, deze voor de tariefbepaling bij elkaar worden opgeteld.
De omgevingsdienst waaronder de gemeente ressorteert zal de gemeente kunnen informeren over de werkzaamheden en kosten voor de behandeling van de aanvragen.

Artikel 2.20 Samenloop van milieubelastende activiteit

Eerste lid
Het kan voorkomen dat dezelfde mba bij verschillende vergunningplichtige categorieën waarop de aanvraag omgevingsvergunning betrekking heeft, wordt genoemd. Dit kan zich met name voordoen bij toepassing van afdeling 3.8 (transport, logistiek en de ondersteuning daarvan) en afdeling 3.2 (bedrijfstakken overstijgend). Deze mba wordt dan slechts eenmaal in de heffing betrokken, naar het meest gunstige van toepassing zijnde tarief.

Voorbeeld 1
Artikel 3.269 en 3.286 Bal (transport, logistiek en de ondersteuning daarvan), vallend onder artikel 2.17 tarieventabel en de artikelen 3.16, 3.22, 3.25, 3.28, 3.31, 3.34 en 3.37 Bal (bedrijfstakken overstijgend), vallend onder artikel 2.12 tarieventabel.

Voorbeeld 2
In paragraaf 3.8.2 Bal (brandstoffenhandel en tankopslagbedrijf) of paragraaf 3.8.6 Bal (opslag- en transportbedrijf, groothandel en containerterminal) wordt bij de vergunningplichtige mba een link gelegd met mba in afdeling 3.2 (bedrijfstakken overstijgend) over de opslag van gevaarlijke stoffen.

Tweede lid
Het kan voorkomen dat een bedrijf afwijkt van de in hoofdstuk 3 van het Bal gekozen bedrijfs(takken)indeling en op de bedrijfslocatie verschillende activiteiten verricht, die feitelijk ook door afzonderlijke bedrijven zouden kunnen worden uitgevoerd. En daarbij dan mba verricht die onder verschillende afdelingen van hoofdstuk 3 van het Bal vallen. Bijvoorbeeld de kernactiviteit in afdeling 3.4 Nutssector en industrie en functioneel ondersteunende activiteiten in afdeling 3.2 (Bedrijfstakoverstijgende activteiten). Omdat het hier gaat om verschillende vergunningplichtige mba is het eerste lid niet van toepassing. Aangezien de activiteiten door/vanuit een bedrijf plaatsvinden en het

een vergunningaanvraag betreft, ligt het voor de hand deze activiteiten bij de toepassing van de tarieventabel tezamen te nemen. Het tweede lid voorziet hierin. Het artikel voor de kernactiviteit is van toepassing.

Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten

Artikelen 2.21 Lozingsactiviteiten niet afkomstig van een milieubelastende activiteit
Artikelen 2.22 Lozingsactiviteiten afkomstig van een milieubelastende activiteit
De artikelen 2.21 en 2.22 voegen wij voor de toelichting samen.
De bijlage bij de Omgevingswet geeft de volgende definitie van lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam:

> activiteit, niet zijnde een stortingsactiviteit op zee, inhoudende het brengen van stoffen, warmte of water direct op een oppervlaktewaterlichaam, voor zover het gaat om de gevolgen van die stoffen of warmte of dat water voor het watersysteem.

Artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder c, Ow verbiedt het om zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit te verrichten op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk, voor zover het gaat om een bij amvb aangewezen geval. In de verschillende paragrafen van hoofdstuk 3 van het Bal staan ook vergunningplichtige lozingsactiviteiten.
Het waterschap is bevoegd gezag voor lozing op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het waterschap en op een zuiveringtechnisch werk, het rijk voor rijkswater. Daarmee zijn de meeste vergunningplichtige lozingsactiviteiten geregeld. Niet uit te sluiten valt dat lozingen ook op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij de gemeente plaatsvinden. Voor die gevallen is in de artikelen 2.21 en 2.22 een tariefbepaling opgenomen. Er is onderscheid gemaakt tussen lozingen niet afkomstig van mba en lozingen afkomstig van mba. Voor de laatste bevat hoofdstuk 3 van het Bal vergunningplichten.

Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten

Algemeen
De aanlegactiviteiten worden onder de Ow gereguleerd door het omgevingsplan. Deze activiteiten zijn dus omgevingsplanactiviteiten (artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Ow). Aanlegactiviteiten betreffen het uitvoeren van een werk, niet zijnde een bouwwerk, of werkzaamheid. Vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet betrof het artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wabo of de op grond van de APV in samenhang met artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder d en e, van de Wabo opgenomen vergunningplichten over de aanleg van een weg of een uitweg (in-/uitrit). Voor de laatste twee geldt overgangsrecht op grond van artikel 22.8 van de Ow in samenhang met artikel 2.1a van het Ob: de verordeningsbepalingen worden aangemerkt als verbod om de activiteit te verrichten zonder omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. De verordeningsbepalingen zijn geen onderdeel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Het overgangsrecht is van toepassing tot 2030 en geldt niet meer als de gemeente het vergunningstelsel in het nieuwe deel van het omgevingsplan heeft opgenomen.
Voor zover de vergunningen in de Model-APV of een andere modelverordening stonden waarbij sprake was van een omgevingsvergunning, hebben wij twee varianten opgenomen.
Variant 1 betreft dan de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt (tot 2030).

Variant 2 betreft de nieuwe gemeentelijke regeling in het omgevingsplan. De VNG heeft twee staalkaarten voor het omgevingsplan gepubliceerd die betrekking hebben op verordeningen:
- Staalkaart 'Integratie verordeningen in omgevingsplan, deel I'
- Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'

Hierin is een aantal bepalingen uit de Model-APV verwerkt in het omgevingsplan.
Afhankelijk van waar de vergunningplicht in de gemeente geregeld is, kiest de gemeente voor variant 1 of variant 2 bij die tariefbepalingen. Als gekozen wordt voor een locatiegerichte aanpak bij het vormgeven van het omgevingsplan, kan ook een combinatie nodig zijn.

Artikel 2.23 Omgevingsplanactiviteit: opbreken en graven
De Model-APV bevat hierover geen vergunningplicht. Wij hebben deze tariefbepaling opgenomen omdat voor deze activiteit vergunningplichten zijn opgenomen in het omgevingsplan van de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'.
Eerste lid: zie het voorbeeldartikel 5.7, eerste lid, in deze staalkaart.
Tweede lid: zie het voorbeeldartikel 5.7, tweede lid, in deze staalkaart.
Derde lid: zie het voorbeeldartikel 5.16 in deze staalkaart.
Vierde lid: zie het voorbeeldartikel 5.19 in deze staalkaart.
Vijfde lid: zie het voorbeeldartikel 5.22 in deze staalkaart.
Zesde lid: hier is geregeld dat de in het eerste tot en met vijfde lid van toepassing zijn als het een binnenplanse omgevingsplanactiviteit betreft en van overeenkomstige toepassing zijn bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, waarbij een verhoging wordt toegepast.
Als een gemeente de vergunningplicht wel in de APV heeft staan, geldt het onder Algemeen genoemde overgangsrecht (artikel 22.8 van de Ow) en moet de gemeente in de tariefbepaling in plaats van naar het artikel in het omgevingsplan verwijzen naar het APV-artikel.

Artikel 2.24 Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde
Wij hebben deze tariefbepaling opgenomen omdat voor deze activiteiten een vergunningplicht is opgenomen in het voorbeeldartikel 5.30 van het omgevingsplan in de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'. Zie die staalkaart voor een toelichting op de activiteiten.

Artikel 2.25 Omgevingsplanactiviteit: geluid weg
In afdeling 22.4 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw) is een regeling getroffen voor het aanleggen of wijzigen van wegen of spoorwegen zonder geluidproductieplafonds. De toelichting vermeldt: 'Deze afdeling gaat over aanleg of reconstructie van een weg of spoorweg die weliswaar niet in strijd is met dit omgevingsplan, maar waarover geen afweging heeft plaatsgevonden bij de totstandkoming van de constituerende onderdelen van dit plan, zoals bestemmingsplannen. De afdeling ziet niet op rijkswegen en provinciale wegen omdat daarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn of worden vastgesteld.'
Artikel 22.272 bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een weg of spoorweg aan te leggen of te wijzigen als op grond van een omgevingsplan of bij omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een geluidgevoelig gebouw is toegelaten binnen het aandachtsgebied van die weg of spoorweg. Wij hebben hiervoor een tariefbepaling opgenomen in artikel 2.25. De spoorweg hebben wij niet opgenomen, omdat gedeputeerde staten of het dagelijks bestuur van de vervoerregio bevoegd gezag is voor lokale spoorwegen.

Verder staan in afdeling 22.4 van de bruidsschat nog meer uitzonderingen, aanvraagvereisten, een beoordelingsregel en dat er voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden (artikelen 2.272 tot en met 2.276). Wij verwijzen verder naar de toelichting op afdeling 22.4 van de bruidsschat.

Artikel 2.26 Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg
Zie de toelichting aan het begin van deze paragraaf, onder Algemeen.
Variant 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor eerder genoemd overgangsrecht geldt. De vergunningplicht is geregeld in artikel 2:11 Model-APV.
Zie artikel 22.278 (specifieke beoordelingsregel) en artikel 22.284 (aanvraagvereisten) van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw).
Variant 2 betreft de nieuwe gemeentelijke regeling in het omgevingsplan.

Artikel 2.27 Omgevingsplanactiviteit: uitweg/uitrit
Zie de toelichting aan het begin van deze paragraaf, onder Algemeen.
Variant 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt. Voor aanvraagvereisten: zie artikel 22.297 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw).
Variant 2 betreft de nieuwe gemeentelijke regeling in het omgevingsplan. Zie het voorbeeldartikel 5.15 van het omgevingsplan in de Staalkaart ‘Integratie verordeningen in omgevingsplan, deel 1’.

Artikel 2.28 Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten
Artikel 2.28 is een vangnetbepaling voor de overige aanlegactiviteiten, dat wil zeggen niet in de voorgaande artikelen van deze paragraaf benoemde omgevingsplanactiviteiten die bestaan uit het uitvoeren van werken, niet zijnde bouwwerken, of werkzaamheden. De formuleringen komen voor een groot deel overeen met die voor de bouwactiviteit (ruimtelijke deel) in artikel 2.6. Zie ook artikel 22.278 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw) en de toelichting daarop. De aanvraagvereisten staan in artikel 22.284 van de bruidsschat.
Het bestemmingsplan of de beheersverordening, die bij inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege deel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, kan erin voorzien dat met betrekking tot het uitvoeren van bepaalde werken (geen bouwwerken zijnde) of werkzaamheden, vooraf een omgevingsvergunning nodig is. Wij hebben gekozen voor een tariefstelling naar vast bedrag. Desgewenst kan de gemeente kiezen voor een andere tariefstelling, bijvoorbeeld naar de aanlegkosten, hoewel die soms lastig zijn vast te stellen. Wij verwijzen in dit verband naar de toelichting op artikel 2.1, eerste lid, van de tarieventabel.
Soms moet bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een aanlegactiviteit een archeologisch bodemrapport worden overgelegd. De beoordeling daarvan roept extra kosten op. Hiervoor is in artikel 2.49 een tariefbepaling opgenomen.

Paragraaf 2.8 Overige activiteiten

Algemeen
Voor de in deze paragraaf opgenomen activiteiten geldt hetzelfde als wat onder Algemeen bij de vorige paragraaf staat over de relatie APV en nieuwe omgevingsplan.
Vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet betroffen de in de artikelen 2.29 tot en met 2.32 opgenomen activiteiten de op grond van de APV in samenhang met artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder f tot en met k, van de Wabo opgenomen vergunningplichten. Op grond van artikel 2.2, tweede lid, van de Wabo konden ook andere vergunningen die de leefomgeving betroffen, aanhaken bij de omgevingsvergunning.

Voor zover de in de gemeentelijke verordening geregelde vergunning niet valt onder artikel 2.2 Wabo, hoort deze niet in hoofdstuk 2 van de tarieventabel thuis zolang de gemeente deze niet in het nieuwe deel van het omgevingsplan heeft opgenomen. Het is dan namelijk geen omgevingsvergunning.
Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de standplaatsvergunning in artikel 2.33. In de model-APV is niet aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Dan hoort de tariefbepaling in hoofdstuk 3 van de tarieventabel (zie artikel 3.10). Daarom hebben wij beide bepalingen als facultatief opgenomen. Uit een ervan kan de gemeente kiezen, afhankelijk van de eigen regeling in de APV of het omgevingsplan.

Zie voor het overgangsrecht de vorige paragraaf, onder Algemeen.

Artikel 2.29 Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie
Zie de toelichting aan het begin van deze paragraaf, onder Algemeen.
Deze tariefbepaling was niet eerder in de tarieventabel zelf opgenomen omdat de Model-APV hiervoor geen vergunningplicht kent. Eerder stond deze in de toelichting op de modelverordening.
Variant 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt. Voor aanvraagvereisten: zie artikel 22.298 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw).
Variant 2 betreft de nieuwe regeling in het omgevingsplan.

Artikel 2.30 Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden
Zie de toelichting aan het begin van deze paragraaf, onder Algemeen.
De titel houdt verband met de definities die de bijlage bij de Ow geeft van ‘vellen’ en van ‘houtopstanden’ ten opzichte van die in de Model-APV.
Bijlage bij Ow:

> *vellen*: rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben;
> *houtopstand*: zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend.

Artikel 4:10 van de Model-APV bevat andere definities, met name van houtopstand: ‘hakhout, een houtwal of een of meer bomen’.
Een houtopstand kan dus voor de Model-APV ook één boom betreffen. Onder vellen wordt in de Model-APV mede verstaan: rooien, met inbegrip van verplanten, alsmede het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering van houtopstand ten gevolge kunnen hebben.
Variant 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening (bomenverordening) waarvoor genoemd overgangsrecht geldt. De vergunningplicht is geregeld in artikel 4:11 van de Model-APV. Voor aanvraagvereisten: zie artikel 22.299 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw).
Variant 2 betreft de nieuwe regeling in het omgevingsplan. We hebben de term ‘kappen’ in de tariefbepaling opgenomen, omdat die activiteit één boom kan betreffen. Zie het voorbeeldartikel 5.28 van de Staalkaart ‘Verordeningen in het omgevingsplan, deel I’.

Artikel 2.31 Omgevingsplanactiviteit: reclame
Zie de toelichting aan het begin van deze paragraaf, onder Algemeen.

Deze tariefbepaling was niet eerder in de tarieventabel zelf opgenomen omdat de Model-APV hiervoor geen vergunningplicht kent (wel in de toelichting). De titel 'handelsreclame' die artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder h, van de Wabo gebruikte, hebben we gewijzigd in 'reclame' in verband met het voorbeeldartikel 5.49 van het omgevingsplan in de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'.
Variant 1 betreft de gemeentelijke regeling voor handelsreclame in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt. Voor aanvraagvereisten: zie artikel 22.300 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw).
Variant 2 betreft de nieuwe regeling in het omgevingsplan. Zie het voorbeeldartikel 5.49 van het omgevingsplan in de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'.

Artikel 2.32 Omgevingsplanactiviteit: [opslag van roerende zaken OF plaatsen objecten op de weg]
Zie de toelichting aan het begin van deze paragraaf, onder Algemeen.
De keuze in de titel houdt verband met de regeling in de Model-APV en het voorbeeldartikel 5.7 van de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel I'
Variant 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt. De vergunningplicht staat in artikel 2:10 Model-APV (Voorwerpen op [*of aan*] de weg). Voor aanvraagvereisten: zie artikel 22.301 van de bruidsschat (onderdeel van artikel 7.1 van het IbOw).
Variant 2 betreft de nieuwe regeling in het omgevingsplan. Zie het voorbeeldartikel 5.7 van de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel I'. Het heet daar 'plaatsen van objecten op de weg'.

[*Artikel 2.33 Omgevingsplanactiviteit: standplaatsen*
Dit artikel is als facultatieve bepaling opgenomen. Zie de toelichting aan het begin van deze paragraaf, onder Algemeen.
In artikel 5:18 model-APV is niet aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Dan hoort de tariefbepaling in hoofdstuk 3 van de tarieventabel (zie artikel 3.10). Daarom hebben wij beide tariefbepalingen als facultatief opgenomen. Uit een ervan kan de gemeente kiezen, afhankelijk van de eigen regeling in de APV of het omgevingsplan.
Variant 1 betreft de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt voor zover sprake is van een 'aangehaakte' omgevingsvergunning.
Variant 2 betreft de nieuwe regeling in het omgevingsplan. Zie het voorbeeldartikel 5.43 van het omgevingsplan in de Staalkaart 'Verordeningen in het omgevingsplan, deel II'.]

Artikel 2.34 Andere activiteiten
Dit is een vangnetbepaling. De hierin opgenomen tariefbepaling geldt voor niet benoemde en onvoorziene gevallen. Onderdeel a ziet op vergunningplichtige activiteiten, niet zijnde de onder b bedoelde omgevingsplanactiviteiten. Onderdeel b ziet op omgevingsplanactiviteiten en andere bij de omgevingsvergunning in een gemeentelijke verordening aangehaakte vergunningplichten die op grond van artikel 22.8 van de Ow in samenhang met artikel 2.1a van het Ob gelden als omgevingsvergunningplichten voor een omgevingsplanactiviteit.

Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften

Algemeen
In deze paragraaf zijn de tarieven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om maatwerkvoorschriften, als uitwerking van het belastbare feit in artikel 2.2, aanhef en onder c, van de tarieventabel. Deze tariefbepalingen zijn alleen van toepassing als geen sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning (zie artikel 2.3, vijfde lid, van de tarieventabel). Als voor een activiteit een omgevingsvergunning nodig is, staat het maatwerk in een vergunningvoorschrift. We hebben de tariefbepalingen gesplitst in bouwactiviteiten, mba en overige activiteiten. De tariefstelling bij bouwactiviteiten en overige activiteiten geldt per te stellen maatwerkvoorschrift, bij de mba naar het aantal mba, opgedeeld in tariefklassen (staffels), zoals ook bij de omgevingsvergunning voor de mba is geregeld. Een andere tariefstelling is vanzelfsprekend mogelijk.
De basis voor het stellen van maatwerkvoorschriften staat in artikel 4.5 van de Ow. Met een maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag voor concrete gevallen afwijken van algemene regels voor een activiteit. Het stellen van maatwerkvoorschriften kan uitsluitend als dat in het omgevingsplan, de (provinciale) omgevingsverordening, de waterschapsverordening of de rijksregels is bepaald. Het bevoegd gezag neemt het maatwerkvoorschrift meestal op in een apart maatwerkbesluit. Het vaststellen van een maatwerkvoorschrift zal vaak op verzoek van de initiatiefnemer gebeuren. Het maatwerkvoorschrift geldt alleen voor degene aan wie het maatwerkbesluit is gericht. Dit is degene die de activiteiten wil uitvoeren.
Een voorbeeld van een maatwerkvoorschrift is wanneer een bedrijf in een bijzonder geval toestemming krijgt om meer koelwater te lozen dan algemeen is toegestaan.
Een ander voorbeeld is een extra voorschrift voor een bedrijf vanwege geluidhinder in de omgeving.
(Bron: https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/maatwerkvoorschrift/.)
Zie ook: Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, memorie van toelichting Ow, pag. 470-471, en Kamerstukken II 2017/18, 34986, nr. 3, memorie van toelichting IwOw, pag. 160-161.

Artikel 2.35 Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten
De tariefbepaling is ontleend aan artikel 14.9 van de Or, waarin een tarief staat dat de minister in rekening brengt.

Artikel 2.36 Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten
De tariefbepaling is ontleend aan artikel 14.25 van de Or, waarin tarieven staan die de minister als bevoegd gezag in rekening brengt bij bepaalde mba. Daar is gekozen voor tariefklassen, afhankelijk van het aantal mba. In de Or komen nog meer tariefstellingen voor die op maatwerkvoorschriften voor andere mba betrekking hebben. Wij hebben gekozen voor een generieke regeling voor maatwerkvoorschriften voor mba, dus ongeacht welke mba het betreft. Een andere keuze is natuurlijk mogelijk. In het eerste lid, onderdelen b en c, hebben wij eenzelfde tariefstelling opgenomen als bij de omgevingsvergunningen voor mba in paragraaf 2.5 van de tarieventabel. Zie de toelichting op de artikelen 2.13 tot en met 2.19.
Voor maatwerkvoorschriften die afwijken van de hoofdstukken 2 tot en met 5 van het Bal geldt een extra procedurevoorschrift: het bevoegd gezag moet kennis geven van het maatwerkvoorschrift op de in artikel 12 van de Bekendmakingswet bepaalde wijze (artikel 10.20 van het Ob).

Artikel 2.37 Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten
Een vangnetartikel voor het geval er voor andere activiteiten op verzoek maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld.

Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid

Artikel 2.38 Gelijkwaardige maatregel
Dit artikel bevat de tariefbepalingen voor het in behandeling nemen van een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel, als uitwerking van het belastbare feit in artikel 2.2, aanhef en onder d, van de tarieventabel. Deze tariefbepalingen zijn alleen van toepassing als geen sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning (zie artikel 2.3, vijfde lid, van de tarieventabel). Wij hebben gekozen voor afzonderlijke tariefbepalingen voor een gelijkwaardige maatregel bij bouwactiviteiten, cultureel erfgoed, mba en overige activiteiten, en voor een tariefstelling per uur. Hierop is de zgn. begrotingsconstructie van toepassing.
De basis voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel staat in artikel 4.7 van de Ow. De memorie van toelichting op de Ow vermeldt:

> ‘Als een initiatiefnemer voldoet aan de bepalingen die in algemene regels zijn opgenomen, mag hij ervan uitgaan dat zijn initiatief voor de daarin gereguleerde aspecten past binnen het wettelijk kader voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Afhankelijk van de manier waarop een bepaling is geformuleerd, zijn er maatregelen denkbaar, waarmee hetzelfde resultaat wordt bereikt. Voor zowel de decentrale algemene regels als de rijksregels bepaalt het wetsvoorstel dat het gebruik van gelijkwaardige maatregelen mogelijk is, tenzij dat in de algemene regels is uitgesloten. De initiatiefnemer moet de gelijkwaardigheid van een maatregel aantonen. Uitgangspunt is dat het bevoegd gezag de gelijkwaardigheid voorafgaand aan de toepassing van een alternatief toetst, uitmondend in een beschikking. In de algemene regels kan in afwijking daarvan worden bepaald, dat voorafgaande toestemming niet is vereist. In dat geval kan zo nodig worden bepaald, dat wel een voorafgaande melding moet worden gedaan bij toepassing van een gelijkwaardige maatregel.’ (Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, pag. 144).

Voor die melding is geen legesheffing mogelijk, voor de toestemming wel, want daarbij is sprake van dienstverlening.

Paragraaf 2.11 Overige tarieven

Artikel 2.39 Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit
Artikel 10.23, tweede lid, van de Ow bepaalt dat als de in de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit die betrekking heeft op een tijdelijk bouwwerk bepaalde termijn korter is dan vijftien jaar, deze termijn kan worden verlengd tot ten hoogste vijftien jaar. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag daartoe, is in artikel 2.39 een tariefbepaling opgenomen. Artikel 14.10 van de Or kent eenzelfde tariefbepaling voor de minister als bevoegd gezag.
Op grond van artikel 10.23, eerste lid, van de Ow moet de vergunninghouder na het verstrijken van een bij de omgevingsvergunning gestelde termijn van ten hoogste vijftien jaar, de voor de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hebben hersteld.

Artikel 2.40 Wijzigen omgevingsvergunning
In hoofdstuk 14 van de Or staan de tarieven die het rijk toepast voor het in behandeling nemen van aanvragen om een omgevingsvergunning voor diverse activiteiten. In die bepalingen staat ook steeds dat het (doorgaans vaste) tarief van overeenkomstige toepassing is op een aanvraag om wijziging van de omgevingsvergunning. Wij hebben gekozen voor een generieke bepaling voor alle activiteiten. Het wijzigen van een omgevingsvergunning komt neer op het opnieuw aanvragen van een omgevingsvergunning. Voor het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van een

omgevingsvergunning is daarom hetzelfde tarief verschuldigd als voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor dezelfde activiteit.

Artikel 2.41 Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning
Artikel 13.1a van de Ow noemt het in behandeling nemen van een aanvraag om wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning als (belastbaar) feit waarvoor rechten (leges) kunnen worden geheven. Daarvoor is hier een tariefbepaling opgenomen.

Artikel 2.42 Intrekken omgevingsvergunning
Artikel 13.1a van de Ow noemt het in behandeling nemen van een aanvraag om intrekking van een omgevingsvergunning als (belastbaar) feit waarvoor rechten (leges) kunnen worden geheven. Daarvoor is hier een tariefbepaling opgenomen.

Artikel 2.43 Beoordeling aanvullende gegevens
Is een aanvraag onvolledig, ook na geboden herstelmogelijkheid, dan kan deze buiten behandeling worden gesteld (artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht). Wij vinden het mogelijk om leges te heffen als de aanvrager tijdens de behandeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning met aanvullende gegevens komt, die weer extra werkzaamheden met zich brengt.

Artikel 2.44 Beoordeling onderzoeksrapporten
Het komt voor dat een gemeente een onderzoeksrapport moet beoordelen zonder dat sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning of een ander besluit (bijvoorbeeld besluit tot het stellen van een maatwerkvoorschrift). Hiervoor is in dit artikel een tariefbepaling opgenomen. Het tarief is hetzelfde als het tarief voor het beoordelen van een rapport in het kader van een aanvraag om een omgevingsvergunning, zoals opgenomen in artikel 2.49.

Artikel 2.45 Wijzigen van het omgevingsplan
In artikel 2.45 is een tariefbepaling opgenomen voor het op aanvraag wijzigen van het omgevingsplan. Legesheffing is mogelijk als de gevraagde wijziging van het omgevingsplan rechtstreeks en in overheersende mate het belang van de aanvrager dient, omdat dan sprake is van het genot van een door de gemeente verleende dienst. De Hoge Raad heeft het in 2009 als volgt verwoord:

> ‘3.3.1. Het Hof is terecht ervan uitgegaan dat door of vanwege het gemeentebestuur verrichte werkzaamheden slechts als een dienst kunnen worden aangemerkt, indien het gaat om werkzaamheden die liggen buiten het gebied van de publieke taakuitoefening en rechtstreeks en in overheersende mate verband houden met dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar belang. Voorts heeft het Hof terecht tot uitgangspunt genomen dat de handhaving van de regels van het bestemmingsplan tot die publieke taakuitoefening behoort omdat daarmee het algemene belang is gediend dat is gebaat bij een goede ruimtelijke ordening in de gemeente. Uit dit uitgangspunt vloeit echter voort dat het verzoek van een particulier om van een bestemmingsplan af te wijken in het algemeen niet op het publieke belang zal zijn gericht, maar zal zijn gestoeld op een persoonlijke wens van de verzoeker. Dat geldt ook voor het onderhavige verzoek van belanghebbende om haar tijdelijk vrijstelling te verlenen van het verbod van permanente bewoning van de recreatiewoning, zoals dat in het bestemmingsplan is opgenomen. De werkzaamheden van het gemeentebestuur bij de beoordeling van dat verzoek houden rechtstreeks en in overwegende mate verband met dit individuele belang van belanghebbende. Dat wordt niet anders door de omstandigheid dat het gemeentebestuur bij zijn beslissing op het verzoek de belangen van belanghebbende afweegt tegen de gevolgen voor de ruimtelijke ordening.’ (HR 17-04-2009, ECLI:NL:HR:2009:BI1253).

In overeenstemming hiermee oordeelde Hof Arnhem dat de werkzaamheden van het gemeentebestuur bij de beoordeling van het verzoek tot partiële herziening van een bestemmingsplan rechtstreeks en in overwegende mate verband houden met het individuele belang van belanghebbende (Hof Arnhem 19-10-2010, ECLI:NL:GHARN:2010:BO3397).
Hof Arnhem-Leeuwarden 13-02-2018, ECLI:NL:GHARL:2018:1459, oordeelt anders. Het beroep in cassatie van de gemeente heeft de Hoge Raad zonder inhoudelijke uitspraak ongegrond verklaard (artikel 81, eerste lid, Wet op de rechterlijke organisatie) (HR 22-03-2019, ECLI:NL:HR:2019:410). Waarschijnlijk is in deze procedure van belang geweest dat sprake was van het opnieuw vaststellen van het bestemmingsplan, dat het verschillende kadastrale percelen met verschillende eigenaren betrof en dat het ging om verschillende belangen (agrarische en (reguliere) bedrijfsbelangen) die waren betrokken in het plan. Het hof laat in zijn laatste overweging (daarom) ook de mogelijkheid open dat bij het op aanvraag wijzigen van het bestemmingsplan wel sprake is van individuele dienstverlening, maar dat legesheffing daarvoor in het voorliggende geval zou stuiten op de legessanctie (niet kunnen heffen in verband met het verouderd zijn van het geldende bestemmingsplan).
Met de Omgevingswet is niet beoogd in bovenstaande dienstverlening wijziging te brengen. Andere mogelijkheden die de gemeente heeft zijn kostenverhaal met toepassing van afdeling 3.6 van de Ow of de aanvraag behandelen als aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit en legesheffing hiervoor. De gemeente moet dan wel binnen vijf jaar het omgevingsplan daarop aanpassen. Aanvrager kan er echter belang bij hebben dat direct de route van het wijzigen van het omgevingsplan wordt gevolgd.

Artikel 2.46 Niet genoemd besluit op aanvraag
Dit is een vangnetbepaling.

Paragraaf 2.12 Modaliteiten

Algemeen
De behandeling van aanvragen om een omgevingsvergunning kan per aanvraag verschillen. Bij de tariefstelling voor de verschillende activiteiten is daarmee al zoveel mogelijk rekening gehouden door bij de omgevingsplanactiviteiten te onderscheiden tussen binnenplanse en buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Er kunnen desondanks bij bepaalde aanvragen aanvullende werkzaamheden nodig zijn. Bij het behandelen van de aanvraag moeten bijvoorbeeld een of meer onderzoeksrapporten worden beoordeeld. Om de werkelijke kosten zoveel mogelijk te (kunnen) benaderen is in deze paragraaf een aantal modaliteiten benoemd, die leiden tot een verhoging van leges voor de activiteit (artikelen 2.48 tot en met 2.51). Daarnaast kan er om beleidsmatige redenen soms een verhoging worden toegepast; bij de tariefstelling mag de gemeente immers die heffingsmaatstaven kiezen die passen bij het gevoerde gemeentelijke beleid. Een voorbeeld hiervan staat in artikel 2.47.

Artikel 2.47 Achteraf ingediende aanvraag
De extra legesheffing voor een achteraf ingediende aanvraag om een omgevingsvergunning is van toepassing als er pas een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt ingediend nadat er al met de activiteit is begonnen of als de activiteit al is gerealiseerd. Dit zal zich vooral voordoen bij bouwwerken. In artikel 5.6 van de Ow staat dat het verboden is een bouwwerk of deel daarvan dat is gebouwd zonder de daarvoor vereiste omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit in stand te laten.
De gemeente kan de verhoging van het tarief rechtvaardigen vanuit het gevoerde beleid. Dan zijn de extra leges een financiële prikkel om voorafgaand aan het bouwen 'netjes' een omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit aan te vragen. Maatvoering is hierbij belangrijk. De extra leges mogen niet zo

hoog zijn dat het strafkarakter gaat overheersen. Een verhoging van 10% met een absoluut maximum van € 1.000 valt naar onze mening binnen de redelijke grenzen.
Let op! Met de extra legesheffing kan de gemeente niet de kosten van extra werkzaamheden die niet in relatie staan tot de dienstverlening verhalen. De rechtvaardiging ziet niet op extra kosten, maar is puur gebaseerd op het gevoerde beleid ter zake en ziet op een andere verdeling van het verhaal van de reguliere kosten. Zie ook Hof ’s-Hertogenbosch 06-08-2020, ECLI:NL:GHSHE:2020:2542:

> ‘Belanghebbende klaagt erover dat in zijn geval geen sprake was van extra werkzaamheden omdat hij zelf de bouwtekeningen heeft laten maken en er geen onderzoek ter plaatse is geweest. De heffingsambtenaar heeft dat bestreden en gewezen op extra werkzaamheden zoals archiefwerk en het vergelijken van de oorspronkelijke situatie en de huidige situatie. Zelfs als er in het geval van belanghebbende geen extra werkzaamheden zouden zijn verricht dan slaagt deze klacht ook niet. Er is namelijk geen rechtstreeks verband vereist tussen de hoogte van de geheven leges en de omvang van de ter zake door de gemeente verstrekte diensten dan wel de door de gemeente gemaakte kosten.’

Over extra leges in verband met een achteraf ingediende aanvraag is een aantal, andersluidende, rechterlijke uitspraken verschenen.
- Rechtbank Noord-Holland 20-07-2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:5459, VNG-7120.
- Rechtbank Noord-Holland 25 augustus 2017, ECLI:NL:RBNHO:2017:7104, VNG-6782; hoger beroep Hof Amsterdam 08-01-2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:418.
- Rb. Almelo 10 juni 2009, ECLI:NL:RBALM:2009:BI8219, VNG-3057.
- Rb. Zwolle-Lelystad 20 mei 2009, ECLI:NL:RBZLY:2009:BI4905, vng-3042.
- Hof 's-Hertogenbosch 7 augustus 2008, ECLI:NL:GHSHE:2008:BF1770, VNG-2784.
- Rb. 's-Gravenhage 26 juli 2007, ECLI:NL:RBSGR:2007:BB9896, VNG-2553.

Deze uitspraken betreffen volgens ons specifieke situaties, waarbij is afgeweken van onze modelbepaling of van onze, hiervoor omschreven bedoeling met de bepaling of waarbij de gemeente onder andere kosten van handhaving en controle beoogd te dekken, dan wel kosten die zijn gemaakt vóór de vergunningaanvraag.

Artikel 2.48 Uitgebreide voorbereidingsprocedure
In beginsel is op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning, om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning of om intrekking van een omgevingsvergunning de reguliere procedure van toepassing (paragraaf 16.5.2 van de Ow). De reguliere procedure is acht weken, met mogelijkheid van verlenging met 6 weken. Als instemming van een ander bestuursorgaan nodig is (zie hiervoor artikel 2.51 van de tarieventabel), is de beslistermijn vier weken langer (artikel 16.64 van de Ow). Artikel 16.65 van de Ow geeft aan wanneer de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is. Er zijn gevallen bij amvb aangewezen: dit is uitgewerkt in artikel 10.24 van het Ob: bijvoorbeeld bij bepaalde rijksmonumentenactiviteit, sommige mba of lozingsactiviteiten. Op verzoek of bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (als de raad dat heeft bepaald) is de uitgebreide voorbereidingsprocedure ook voorgeschreven (artikel 16.65, eerste lid, aanhef en onder b, en vierde lid, van de Ow). De uitgebreide voorbereidingsprocedure staat in afdeling 3.4 van de Awb. Deze procedure leidt tot extra werkzaamheden en kosten en daarom ook tot extra leges. Er is een tariefdifferentiatie opgenomen voor mba en overige gevallen, omdat de procedure bij mba naar verwachting meer kosten met zich brengt. In hoofdstuk 14 Or waarin de tarieven staan die de minister als bevoegd gezag toepast, is het tarief voor mba hoger gesteld.

Artikel 2.49 Beoordeling onderzoeksrapporten
Het kan voorkomen dat bij de behandeling van aanvragen een onderzoeksrapport moet worden beoordeeld. In dit artikel zijn zoveel mogelijk onderzoeksrapporten benoemd. Het beoordelen van dergelijke rapporten kan zich, voor zover wij kunnen overzien, voordoen bij bouwactiviteiten, sloopactiviteiten in een beschermd stads- of dorpsgezicht, mba, aanlegactiviteiten en buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Wij hebben de tariefbepaling daarom in een apart artikel opgenomen, dat geldt voor alle activiteiten. Daarmee wordt tevens bereikt dat geen dubbele heffing optreedt bij een combinatie van activiteiten.

Artikel 2.50 Advies
Dit artikel betreft een verhoging van de leges in verband met adviezen van andere bestuursorganen of instanties die voor de behandeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning, maatwerkvoorschrift of ander besluit nodig zijn.
Op grond van artikel 16.15 van de Ow kunnen bij amvb, omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening bestuursorganen of andere instanties worden aangewezen die, in daarbij aangewezen gevallen, in de gelegenheid worden gesteld om aan het bevoegd gezag of een ander bestuursorgaan advies uit te brengen over een aanvraag om een besluit op grond van de Ow, respectievelijk het omgevingsplan, de omgevingsverordening en de waterschapsverordening. Een bestuursorgaan of andere instantie wordt als adviseur aangewezen als dat wenselijk is vanwege:
a. de deskundigheid van het bestuursorgaan of de instantie, of
b. de door het bestuursorgaan te behartigen belangen, gelet op de aan dat bestuursorgaan toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving.
In afdeling 4.2 van het Ob (de amvb) is dit adviesrecht uitgewerkt.
Advies van de gemeenteraad is nodig bij door hem aangewezen gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is of bij een meervoudige aanvraag een ander bevoegd gezag instemming van het college nodig heeft (artikel 16.15a, aanhef en onder b, van de Ow en artikel 4.21 van het Ob).
De gemeentelijke adviescommissie bedoeld in artikel 17.9 van de Ow (nieuwe commissie die gemeenten vóór inwerkingtreding van de Ow moeten hebben) is adviseur bij:
1°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument,
2°. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een andere activiteit, in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet (artikel 16.15a, aanhef en onder c, van de Ow en artikel 4.22 van het Ob).
Van die gemeentelijke adviescommissie kan een welstandsdeskundige lid zijn. Bij de tariefbepaling voor een bouwactiviteit (artikel 2.6, aanhef en onder a. aanhef en onder 1) staat ook een tarief voor een welstandstoets. Dat tarief is alleen van toepassing als de gemeentelijke adviescommissie niet wordt ingeschakeld. Artikel 2.50, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de tarieventabel is van toepassing voor een welstandsadvies van de gemeentelijke commissie. Wij merken hierbij nog op dat zolang de gemeente geen nieuwe beleidsregel over welstand heeft vastgesteld als bedoeld in artikel 4.19 van de Ow, de welstandsnota als bedoeld in artikel 12a, eerste lid, van de Woningwet als zo'n beleidsregel geldt (artikel 4.114 van de IwOw).
Voor overige adviezen van deze commissie geldt onderdeel c.
Andere instanties die kunnen adviseren zijn bijvoorbeeld gedeputeerde staten, een minister of de Commissie voor de milieueffectrapportage (commissie MER). De kosten van deze adviezen worden aan de aanvrager vooraf kenbaar gemaakt via de zogenaamde begrotingsconstructie (eerste lid, onderdeel d, en tweede lid). De commissie MER hanteert eigen tarieven, soms vaste (hoge) bedragen,

soms een uurtarief. Die tariefstellingen worden goedgekeurd door de minister van Infrastructuur en Waterstaat.
Voor de adviezen gevolgd door een besluit over instemming, zie ook de toelichting op artikel 2.51 (Instemming).

Artikel 2.51 Instemming
Een besluit over instemming is vergelijkbaar met de verklaring van geen bedenkingen onder vigeur van de Wabo. De instemmingsfiguur is geregeld in artikel 16.16 van de Omgevingswet en uitgewerkt in afdeling 4.2 van het Ob. Instemming kan nodig zijn als het bestuursorgaan waaraan de bevoegdheid tot advies of instemming is toegekend, niet zelf bevoegd gezag is.
In de gevallen dat de gemeenteraad adviseur is (zie artikel 2.50 van de tarieventabel), is hij ook het bestuursorgaan dat een besluit over instemming neemt (artikel 16.16 van de Ow). Advies en besluit over instemming zijn onderdeel van de aanvraagprocedure. De kosten daarvan worden via de tariefstelling in artikel 2.50, eerste lid, aanhef en onder a, en artikel 2.51, aanhef en onder a, doorberekend aan de aanvrager van de omgevingsvergunning of van een ander besluit op grond van de Ow. Zie ook onder NB.1.

Als een aanvraag om een omgevingsvergunning of ander besluit meerdere activiteiten omvat (meervoudige aanvraag), kunnen meerdere bestuursorganen betrokken zijn bij het behandelen van de aanvraag. Dat gebeurt via de figuur ‘advies met instemming’ aan het bevoegd gezag. Een bestuursorgaan dat onder de Ow een verzoek tot advies en instemming behandelt, kan daarvoor aan het bevoegd gezag kosten in rekening brengen. Dat gebeurt vooralsnog op basis van onderlinge afspraken. De wettelijke voorziening om kosten ‘achter het loket’ te verrekenen tussen overheden is nog in voorbereiding (voor de minister is het nu nog geregeld in artikel 14.2a van de Or). Het lukt waarschijnlijk niet om dat vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet te regelen. In deze aanstaande wettelijke regeling wordt gekozen voor verrekening via een betalingsbeschikking (bestuursrechtelijke geldschuld in de zin van de Awb). De bedoeling is dat de geldsom die voor het besluit over instemming in rekening wordt gebracht gelijk is aan de rechten (leges) die het instemmende bestuursorgaan zou heffen als het voor de activiteit waarvoor instemming wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn:
- Instemmend bestuursorgaan van de provincie (gedeputeerde staten): rechten (leges) staan in provinciale legesverordening (die bekendgemaakt is in het provincieblad);
- Instemmend bestuursorgaan van het waterschap (dagelijks bestuur): rechten (leges) staan in de legesverordening van het waterschap (die bekendgemaakt is in het waterschapsblad);
- Instemmend bestuursorgaan van het rijk: rechten (leges) staan in de Omgevingsregeling (Stcrt. 2019, 56288, nadien gewijzigd).

De geconsolideerde (geldende) tekst van deze regelingen is te vinden op https://wetten.overheid.nl.
Als het instemmende bestuursorgaan zelf geen rechten zou heffen, kan het ook geen geldsom voor de instemming in rekening brengen.
De verschuldigde geldsom is voor het bevoegd gezag een last ter zake van de aanvraag en kan worden doorberekend aan de aanvrager of degene voor wie die aanvraag wordt gedaan. Op deze manier kan de bestaande praktijk worden voortgezet dat voor besluiten over instemming (voorheen de verklaringen van geen bedenkingen) kosten kunnen worden verrekend tussen bestuursorganen, en dat het bevoegd gezag die kosten via de leges kan doorberekenen aan een initiatiefnemer. Het bedrag wordt vooraf aan de aanvrager/initiatiefnemer bekendgemaakt. Meestal zal een en ander al duidelijk worden in het omgevingsoverleg (vooroverleg).

NB.1. Een bestuursorgaan kan gevallen aanwijzen waarin instemming niet is vereist (artikel 16.16, derde lid, Ow en artikel 4.37 van het Ob). Bestuursorganen kunnen ook bij het uitbrengen van advies bepalen dat voor een besluit geen instemming nodig is (artikel 16.16, vierde lid, van de Ow). Dan is dus alleen artikel 2.50, eerste lid, aanhef en onder d, en tweede lid, van de tarieventabel van toepassing. Ook hiervoor wordt nog wettelijk geregeld dat de voor het advies in rekening te brengen kosten gelijk zijn aan de rechten (leges) die het adviserende bestuursorgaan zou heffen als het voor de activiteit waarvoor advies wordt verzocht zelf bevoegd gezag zou zijn. De begroting van kosten op basis van het tweede lid van artikel 2.50 komt dan dus op dat bedrag uit.

NB.2. Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op meer dan een activiteit (meervoudige aanvraag) en het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag wordt voor een activiteit waarvoor hij geen bevoegd gezag zou zijn bij een enkelvoudige aanvraag voor die activiteit, is op grond van artikel 16.15 en 16.16 van de Ow advies en/of instemming nodig van een ander bestuursorgaan. Omdat het college bij een enkelvoudige aanvraag geen bevoegd gezag is voor de betreffende activiteit, is voor die enkelvoudige activiteit geen tarief opgenomen in de tarieventabel. Het instemmende bestuursorgaan kan wel kosten in rekening brengen bij het college (zie hierboven). Die kosten zijn gelijk aan het bedrag dat het instemmende bestuursorgaan als rechten zou heffen bij een enkelvoudige aanvraag voor die activiteit. De gemeente berekent die kosten op grond van artikel 2.51 door aan de aanvrager van de omgevingsvergunning.

NB.3. Stel er is sprake van een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning. Een buitenplanse omgevingsplanactiviteit maakt daarvan deel uit. Als een ander bestuursorgaan voor het behandelen van de meervoudige aanvraag bevoegd gezag is, heeft het college recht van ‘advies en instemming’. Het college berekent dan aan het bevoegd gezag als kosten door de leges die hijzelf geheven zou hebben als sprake was van een enkelvoudige aanvraag om een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

NB.4. Als het onder NB.3 genoemde geval een geval betreft waarvoor de gemeenteraad adviseur is (zie artikel 16.15a van de Ow en artikel van het 4.21 Ob), is de gemeenteraad adviseur voor het college van burgemeester en wethouders voor het besluit over instemming (artikel 16.15a, onder b, 2, van de Ow en artikel 4.21, tweede lid, van het Ob). Het college berekent dan als kosten aan het bevoegd gezag door de leges die het zelf als bevoegd gezag geheven zou hebben voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit op grond van de tarieventabel: leges bouwactiviteit (artikel 2.5 en 2.6) plus evt. modaliteiten als beoordeling rapporten (artikel 2.49) en advies gemeenteraad (artikel 2.50, eerste lid, onder a).

Paragraaf 2.13 Vermindering

Artikel 2.52 Vermindering na omgevingsoverleg
Artikel 2.52 bepaalt dat de voor de aanvraag om een omgevingsvergunning verschuldigde leges worden verminderd met het bedrag dat al voor het aan de aanvraag voorafgaande omgevingsoverleg is betaald. Er gelden wel aanvullende regels. Vanuit de praktijk is de wens geuit om een extra vermindering te kunnen geven ter stimulering van het omgevingsoverleg. Dat is in het artikel tot uitdrukking gebracht door de vermindering te bepalen op een percentage van de leges die voor het omgevingsoverleg verschuldigd waren. Bij stimulering van omgevingsoverleg is het percentage hoger dan 100, bijvoorbeeld 120%. Als die stimuleringsgedachte niet bestaat, kan een gemeente ook een lager percentage hanteren. Of natuurlijk gewoon 100%.

In het tweede lid zijn voorwaarden opgenomen waaraan voldaan moet zijn.
De aanvraag om een omgevingsvergunning moet zijn gedaan:

a. voor dezelfde activiteit of activiteiten als waarop het omgevingsoverleg betrekking had;
b. in overeenstemming met de uitkomsten van het omgevingsoverleg; en
c. binnen [**...**] maanden na het laatste omgevingsoverleg of, als het omgevingsoverleg volgens afspraak leidt tot een kennisgeving aan de aanvrager, na de dagtekening van de kennisgeving.

Op grond van het derde lid blijft na vermindering altijd een minimumbedrag verschuldigd. De vermindering kan er dus niet toe leiden dat voor de aanvraag van de omgevingsvergunning geen leges meer verschuldigd zijn of zelfs een bedrag zou moeten worden teruggegeven.

[Artikel 2.53 Vermindering bij meervoudige aanvraag
Artikel 2.53 bevat een vermindering als sprake is van een meervoudige aanvraag. Wij hebben het artikel als facultatief opgenomen. De gemeente moet zelf de wenselijkheid ervan afwegen.
Een meervoudige aanvraag betreft verschillende activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning nodig is. Naarmate de aanvraag meer vergunningplichtige activiteiten omvat, zal er sprake zijn van relatief minder administratief werk voor de beoordelende instantie(s). Omdat hierdoor kostenvermindering optreedt en om te stimuleren dat aanvragen om een omgevingsvergunning betrekking hebben op zo veel mogelijk activiteiten (bijvoorbeeld kappen, slopen, bouwen) die deel uitmaken van een initiatief, hebben wij in dergelijke gevallen een vermindering op het legesbedrag opgenomen. We onderkennen drie klassen: 5 tot 10, 10 tot 15 en 15 of meer activiteiten. Het percentage van de vermindering loopt met de hoeveelheid activiteiten iets op. De gemeente kan de percentages invullen en/of kiezen voor meer 'verminderingsklassen'.
De mba hebben wij uitgezonderd omdat bij de tariefstelling voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een mba al een clustering van activiteiten heeft plaatsgevonden.]

Paragraaf 2.14 Teruggaaf

Algemeen
Een teruggaaf is een voorzienbare hardheid die zich bij toepassing van de verordening kan voordoen. Bij onvoorziene gevallen, kan de hardheidsclausule worden toegepast (artikel 63 AWR).

Artikel 2.54 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig
Als de behandeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning leidt tot het oordeel dat geen omgevingsvergunning nodig is, is wel sprake van het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning. Op grond van artikel 14.4, eerste lid, van de Or (tarievenregeling van het rijk) geldt dan een gereduceerd tarief van 15% van het oorspronkelijke tarief. Op die tarievenregeling is het belastingrecht niet van toepassing. Omdat in dit geval wel sprake is van het in behandeling nemen van een aanvraag, is formeel het gewone tarief verschuldigd is, maar is het niet redelijk het volledige bedrag te heffen. Daarom hebben wij 'het gereduceerde tarief van 15% van het oorspronkelijke tarief' geformuleerd als een teruggaaf van [**85**]% van de leges voor het in behandeling nemen van de aanvraag. De gemeente is autonoom om een ander percentage te hanteren.
In dit verband wijzen wij nog op artikel 16.64a, eerste lid, van de Ow: Als het bevoegd gezag naar aanleiding van de aanvraag om een omgevingsvergunning van oordeel is dat geen omgevingsvergunning nodig is, wordt dat vermeld in de kennisgeving, bedoeld in artikel 16.64, derde lid, van de Ow.
Zie ook: https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2004:AQ7004. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelt daarin:

‘Voor de beantwoording van de vraag of voor een voorgenomen handeling een vergunning vereist is, kan een vergunning worden aangevraagd dan wel door een derde om het treffen van bestuurlijke handhavingsmaatregelen worden verzocht. Het bevoegde bestuursorgaan dient bij het nemen van een besluit op zulk een aanvraag of verzoek de vraag naar de vergunningplicht als een voorvraag te beoordelen.’

Gelet op het bovenstaande hebben wij in de tarieventabel geen tariefbepaling opgenomen voor een zogenaamde ‘verklaring vergunningvrij’. Als iemand wil weten of een omgevingsvergunning nodig is, kan hij/zij een aanvraag om een omgevingsvergunning indienen. Voor het in behandeling nemen van zo’n aanvraag worden de reguliere leges voor de betreffende activiteit geheven. Als het college tot het oordeel komt dat geen omgevingsvergunning nodig is, is een teruggaaf van een legesdeel mogelijk door de bepaling in artikel 2.54.

Artikel 2.55 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten
Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, voorziet artikel 14.4 lid 2 Or (tarievenregeling Rijk) in een gereduceerd tarief van 15% van het oorspronkelijke tarief. Ook hier is de aanvraag al in behandeling genomen. De Hoge Raad heeft beslist dat ‘de uitdrukking 'in behandeling nemen' in de tarieventabel moet worden uitgelegd tegen de achtergrond van artikel 229, lid 1, aanhef en onder letter b, van de Gemeentewet, in welk artikel de bevoegdheid is gegeven rechten te heffen ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. In een geval waarin ter zake van een aanvraag een besluit wordt genomen op de voet van artikel 4:5 van de Awb kunnen er reeds diensten zijn verstrekt welke heffing rechtvaardigen.’ (Hoge Raad 21-12-2007, ECLI:NL:HR:2007:BC0652. Ook hier kan het heffen van het volledige legesbedrag voor de aanvraag onredelijk zijn en hebben wij ‘het gereduceerde tarief van 15% van het oorspronkelijke tarief’ geformuleerd als een teruggaaf van [**85**]% van de leges voor het in behandeling nemen van de aanvraag. De gemeente is autonoom om een ander percentage te hanteren.

Artikel 2.56 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure
Artikel 2.56 ziet op de situatie dat de aanvraag wordt ingetrokken binnen een bepaald tijdsbestek na het in behandeling nemen van de aanvraag maar voor het verlenen van de vergunning. Uitgangspunt is dat de burger een deel van de betaalde leges kan terugkrijgen (of niet alle berekende leges hoeft af te rekenen), maar dat de gemeente al wel kosten heeft gemaakt bij het in behandeling nemen van de aanvraag. Hoe meer tijd er verstreken is, hoe meer werkzaamheden al zijn uitgevoerd, hoe hoger de gemaakte kosten zullen zijn en des te minder zal de burger terug ontvangen. Daarom is gedifferentieerd naar de verstreken tijd. Omdat voor de reguliere procedure andere beslistermijnen gelden dan bij de uitgebreide voorbereidingsprocedure, geldt artikel 2.56 alleen als de reguliere procedure op de aanvraag van toepassing is. De reguliere beslistermijn is acht weken, als instemming van een ander bestuursorgaan is vereist twaalf weken. Deze beslistermijnen kunnen met zes weken worden verlengd (artikel 16.64 Ow). Bij invulling van het aantal weken in de tariefbepaling moet hiermee rekening worden gehouden. Wij hebben de regeling afgestemd op artikel 14.4, vierde lid, van de Or (tarievenregeling rijk). Daar is het geformuleerd als lager tarief, resp. 25%, 50% en 75%, dus andersom aan de door ons geformuleerde teruggaaf van resp. 75%, 50% en 25%. Wij kiezen voor een teruggaafbepaling omdat de aanvraag al in behandeling is genomen. Teruggaaf is alleen mogelijk als nog niet op de vergunningaanvraag is beslist.

Artikel 2.57 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure
Dit is eenzelfde regeling als in artikel 2.56, maar nu voor het geval de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is. Zie voor de toepassing van de procedure paragraaf 16.5.3 van de Ow. Artikel 3:18, eerste lid, van de Awb bepaalt de beslistermijn op ten hoogste zes maanden. Bij complexe zaken kan de termijn worden verlengd met zes weken (artikel 16.66, derde lid, van de Ow in samenhang met artikel 3.18, tweede lid, van de Awb). Bij invulling van het aantal weken in de tariefbepaling moet hiermee rekening worden gehouden. Wij hebben de regeling afgestemd op artikel 14.4, derde lid, van de Or (tarievenregeling rijk). Daar is het geformuleerd als lager tarief, resp. 25%, 50% en 75%, dus andersom aan de door ons geformuleerde teruggaaf van resp. 75%, 50% en 25%. Wij kiezen voor een teruggaafbepaling omdat de aanvraag al in behandeling is genomen. Teruggaaf is alleen mogelijk als nog niet op de vergunningaanvraag is beslist.

Artikel 2.58 Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor *bouw-, aanleg-, sloop- of milieubelastende* activiteiten
In artikel 2.58 gaat het om de situatie dat de gevraagde vergunning is verleend maar de bouw-, sloop-, aanleg- of milieubelastende activiteiten niet worden uitgevoerd. De werkzaamheden ter beoordeling van de vergunningaanvraag zijn wel verricht, maar de werkzaamheden verbonden aan het houden van toezicht gedurende het realisatieproces hoeven niet verricht te worden, terwijl bij het vaststellen van het tarief wel met de kosten daarvan rekening is gehouden. Daarom kan worden besloten een deel van de geheven leges terug te betalen. Het is wel van belang dat de vergunning wordt ingetrokken, omdat anders teruggaaf plaatsvindt terwijl de aanvrager vervolgens alsnog met de bouw of werkzaamheden zou kunnen aanvangen. Daarom gelden drie voorwaarden voor de teruggaaf:
1. de vergunninghouder dient een aanvraag om intrekking in,
2. binnen een bepaalde in het artikel op te nemen termijn na vergunningverlening, en
3. er is nog geen gebruik gemaakt van de omgevingsvergunning, met andere woorden: de activiteit is nog niet uitgevoerd.

Artikel 2.59 Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten
De situatie van artikel 2.59 doet zich voor als de aanvraag niet leidt tot het verlenen van de vergunning. Ook hier zullen de controlewerkzaamheden niet worden verricht, wat een lager tarief rechtvaardigt. Uitgangspunt is dat de burger een deel van de betaalde leges kan terugkrijgen. Wij hebben de teruggaaf beperkt tot de bouwactiviteiten en mba, omdat daar doorgaans substantiële legesbedragen mee zijn gemoeid.
Met een weigering hebben wij gelijkgesteld het geval dat de vergunning door de rechter wordt vernietigd.

Artikel 2.60 Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten
Het legesdeel modaliteiten betreft de in paragraaf 2.12 opgenomen tarieven, wat verhogingen zijn op de reguliere tarieven voor een aanvraag om een omgevingsvergunning of ander besluit op grond van de Ow. Dit zijn meestal geen door de gemeente beïnvloedbare kosten. Daarom is er geen reden deze ook in de teruggaaf te betrekken.

Artikel 2.61 Minimumbedrag teruggaaf
Uit doelmatigheidsoverwegingen hebben wij bepaald dat de teruggaaf een bepaald bedrag te boven moet gaan.

Teruggaaf in verband met het realiseren van duurzaamheidsmaatregelen
De legesverordening kan worden gebruikt als instrument om duurzaamheidsdoelen te realiseren. De gemeente wil bijvoorbeeld een bijdrage leveren aan de verbetering van het klimaat en de vermindering van de CO2-uitstoot. Een belangrijke bijdrage aan deze doelstelling kan worden geleverd door het realiseren van duurzaamheidsmaatregelen bij bestaande gebouwen en nieuwbouw, door de bouw van zonneparken en windturbines en door de aanleg van (verzwaarde) elektriciteitsnetwerken en warmtenetten. In veel gevallen is voor het verrichten van deze duurzaamheidsmaatregelen een omgevingsvergunning nodig (bouwactiviteit, aanlegactiviteit, buitenplanse omgevingsplanactiviteit). De leges die de gemeente hiervoor heft, werken kostenverhogend en vormen een drempel om tot het nemen van duurzaamheidsmaatregelen over te gaan. De wetgever heeft het mogelijk gemaakt de legesheffing af te stemmen op het gemeentelijke beleid, zoals zij dat heeft geformuleerd op het gebied van de energietransitie.
De gemeente kan genoemde drempel wegnemen of verlagen door een teruggaaf van bepaalde leges te verlenen voor die gevallen waarin een omgevingsvergunning is verleend en waarin na afronding van de activiteiten blijkt dat duurzaam is gebouwd of verbouwd, dan wel een collectieve voorziening voor duurzame energieopwekking is gerealiseerd.
De VNG heeft voor de volgende duurzaamheidsmaatregelen modelteruggaafbepalingen geformuleerd:
- Bestaande woningen isoleren
- Renovatie tot nul-op-de-meter-woning
- Plaatsen van zonnepanelen op daken of aan gevels
- Aanbrengen van een begroeid dak
- Buitenunit voor een warmtepomp
- Plaatsing zonnecollectoren voor zonneboiler
- Energiezuinige nieuwbouw
- Bouw van zelfstandige, grondgebonden zonnepanelen
- Bouw van windturbine(s)
- Aanleg (verzwaard) elektriciteitsnet of een warmtenet

De modelteruggaafbepalingen zijn te vinden op https://vng.nl/files/vng/20180509-legesverordening-als-instrument-duurzaamheidsbevordering.pdf en moeten in overeenstemming worden gebracht met de nieuw structuur van de tarieventabel van de legesverordening. De teruggaafbepalingen kunnen worden ingevoegd na artikel 2.59.
De legesteruggaaf heeft uitsluitend betrekking op de leges voor de activiteiten bouwen, aanleggen of buitenplans afwijken en voor zover deze de duurzaamheidsmaatregel(en) betreffen en ziet niet op eventuele andere activiteiten.

Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2

Europese Dienstenrichtlijn

Algemeen
Ter bevordering van de vrijheid van vestiging en de vrije verrichting van grensoverschrijdende diensten streeft de Europese Dienstenrichtlijn (EDR) naar:
- vereenvoudiging van administratieve procedures
- de opheffing van belemmeringen voor dienstenactiviteiten en
- vergroting van het wederzijdse vertrouwen tussen lidstaten onderling en van dienstverrichters en consumenten in de interne markt.

(Richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende de diensten op de interne markt (PbEU L 376.)
Eind 2006 is de EDR in werking getreden. De EDR is geïmplementeerd in de Dienstenwet (Stb. 2009, 503). De EDR heeft consequenties voor de legesheffing voor díe vergunningstelsels die onder haar reikwijdte vallen.

Wanneer valt vergunningstelsel onder de EDR?
Een vergunningstelsel valt alleen onder de EDR als het vergunningstelsel specifiek is gericht op dienstverrichters of dienstverleners. Een algemeen vergunningstelsel (bijv. de omgevingsvergunning voor bouw- of aanlegactiviteiten) valt niet onder de EDR omdat dit zich niet uitsluitend richt op dienstverrichters/dienstverleners, maar ook op particuliere burgers. Ook bevat de EDR een aantal uitgezonderde gebieden. Alle modelverordeningen zijn gescreend op toepassing van de EDR. Daaruit is een aantal vergunningstelsels naar voren gekomen, die onder de EDR vallen. Wij hebben die 'afgezonderd' in hoofdstuk 3 van de tarieventabel leges. Als een gemeente nog andere vergunningstelsels kent dan die in de modelverordeningen zijn opgenomen, zal zij deze zelf moeten toetsen aan de EDR. Als het vergunningstelsel daaronder valt en de gemeente heft hiervoor leges, dan moet deze ook in hoofdstuk 3 van de tarieventabel worden opgenomen. Een omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten valt ook onder de EDR. Maar omdat deze is gebaseerd op de Omgevingswet hebben wij deze in hoofdstuk 2 opgenomen. Wij hebben daarom aan de benaming van hoofdstuk 3 toegevoegd: en niet vallend onder hoofdstuk 2. Voor de kostentoerekening heeft dit geen gevolgen.

EDR en leges
De EDR heeft geen betrekking op belastingen. Artikel 13, tweede lid, EDR bepaalt dat eventuele kosten voor de aanvragers in verband met hun vergunningaanvraag redelijk zijn en evenredig met de kosten van de vergunningsprocedures in kwestie en de kosten van de procedures niet mogen overschrijden. Dit betekent dat legesheffing mogelijk is. De kostentoerekening hoeft niet op individuele basis plaats te vinden. De EDR laat toe dat vaste (forfaitaire) bedragen voor dienstverlening in verband met vergunningprocedures worden gehanteerd, mits die forfaitaire kosten zijn gebaseerd op gemiddelde kosten. Wij merken hierbij nog op dat de Hoge Raad prejudiciële vragen aan het Europese Hof van Justitie heeft gesteld over het al dan niet van toepassing zijn van de Europese Dienstenrichtlijn op de legesheffing, meer in het bijzonder of de leges in dezen ook als belastingen in de zin van de EDR moeten worden aangemerkt (HR 5 juni 2015, nr. 13/03931, ECLI:NL:HR:2015:1467). Het Europese Hof van Justitie heeft die vraag echter onbeantwoord gelaten (HvJEU 30 januari 2018, C-360/15 (Amersfoort), ECLI:EU:C:2018:44).

EDR en kruissubsidiëring
Door de formulering van de artikel 13, tweede lid, van de EDR is kruissubsidiëring alleen nog toegestaan binnen clusters van sterk samenhangende vergunningstelsels. Dit betreft alleen de diensten aan dienstverrichters waarop de EDR van toepassing is. Wij hebben die in titel 3 opgenomen. Elke paragraaf van hoofdstuk 3 dient de gemeente te controleren op kostendekkendheid. Indien uit controle blijkt dat er op het betreffende vergunningstelsel of samenhangende vergunningstelsels winst wordt gemaakt, dienen de tarieven te worden aangepast tot of onder 100% kostendekkendheid.

Paragraaf 3.1 Horeca

Artikel 3.1 Exploitatie openbare inrichting

Onderdeel a
In artikel 2:28 van de model-APV heeft de VNG gekozen voor het handhaven van de horeca-exploitatievergunning, maar alleen voor inrichtingen die:
- niet onder de Alcoholwet (vóór 1 juli 2021 Drank- en Horecawet) vallen, dit in verband met de Bibob-toets, en
- wel onder de Alcoholwet vallen en die voor ernstige overlast hebben gezorgd. Bedrijven die géén ernstige overlast veroorzaken krijgen een vrijstelling van de vergunningplicht.

Deze vergunningplicht geldt ook voor de ‘droge horeca’. Daaronder wordt verstaan: het schenken van niet-alcoholhoudende dranken en van licht alcoholische dranken voor gebruik elders, en het verstrekken van rookwaar (coffeeshops). Het staat gemeenten uiteraard vrij om de horeca-exploitatievergunning geheel af te schaffen of geheel te handhaven. Wij hebben voor de horeca-exploitatievergunning op basis van de model-APV in onderdeel a een tariefbepaling opgenomen.

Onderdeel b
In onderdeel b staat een tariefbepaling voor een ontheffing van de sluitingstijd die op grond van de model-APV geldt voor horeca-inrichtingen.

Artikel 3.2 Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf

Onderdeel a
Op grond van artikel 3 van de Alcoholwet is het verboden zonder vergunning van het college van burgemeester en wethouders een horecabedrijf of slijtersbedrijf uit te oefenen. Het gaat dan om het bedrijfsmatig of anders dan om niet verstrekken van alcoholhoudende drank voor gebruik ter plaatse (horecabedrijf) of voor gebruik elders dan ter plaatse (slijtersbedrijf). Het gaat hier om de zogenaamde 'natte horeca'. Voor het afgeven van dergelijke vergunningen kunnen gemeenten leges heffen en daarbij zelf de hoogte van de te heffen leges vaststellen. In onderdeel a is hiervoor een tariefbepaling opgenomen.

Onderdeel b
De in onderdeel b geregelde ontheffing betreft een ontheffing van de regels waaraan paracommerciële rechtspersonen zich moeten houden bij de verstrekking van alcoholhoudende drank. De burgemeester kan deze ontheffing met het oog op bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard voor een aaneengesloten periode van ten hoogste twaalf dagen verlenen (artikel 4, vierde lid, van de Alcoholwet).

Onderdeel c
Als een inrichting een zodanige verandering ondergaat dat zij niet langer in overeenstemming is met de in de vergunning gegeven omschrijving, is de vergunninghouder verplicht bedoelde wijziging binnen één maand bij burgemeester en wethouders te melden. Burgemeester en wethouders verstrekken, als nog aan de ten aanzien van de inrichting gestelde eisen wordt voldaan, een gewijzigde vergunning, waarin de omschrijving is aangepast aan de nieuwe situatie. In onderdeel c is hiervoor een tariefbepaling opgenomen.

Onderdeel d
De tariefbepaling van onderdeel d ziet op het wijzigen van een aanhangsel bij de horecavergunning. Een horecavergunninghouder meldt aan de burgemeester zijn wens:
a. een persoon als leidinggevende te laten bijschrijven;
b. de aantekening door te laten halen dat een leidinggevende geen bemoeienis heeft met de bedrijfsvoering of de exploitatie van het horecabedrijf of slijtersbedrijf.
Deze melding geldt als aanvraag tot wijziging van het aanhangsel (artikel 30a, eerste en tweede lid, van de Alcoholwet). Wij hebben hiervoor een tariefbepaling opgenomen in onderdeel d.

Onderdeel e
Onderdeel e bevat een tariefbepaling voor ontheffingen als bedoeld in artikel 35 van de Alcoholwet. Hiervoor kan de gemeente zelf de hoogte van de leges bepalen met inachtneming van het uitgangspunt van maximale kostendekking.

Paragraaf 3.2 Seksbedrijven

Artikel 3.3 Vergunning seksbedrijf

Eerste lid
Indien een gemeente een vergunningstelsel kent voor seksbedrijven zoals in de model-APV, kan ze hiervoor tariefbepalingen opnemen. Ook dit vergunningstelsel valt onder de Europese Dienstenrichtlijn. Op grond van artikel 3.3 van de Model-Algemene plaatselijke verordening (Model-APV) is het verboden om zonder vergunning een seksbedrijf uit te oefenen. Er zijn verschillende soorten seksbedrijven, zoals prostitutiebedrijven, sekstheaters, seksbioscopen, bedrijfsmatig verleende webcamseks enzovoort. Zie voor een beschrijving hoofdstuk 3 van de Model-APV en Ledenbrief 15/056 – Nieuw 'Prostitutiehoofdstuk' model-APV (9 juli 2015).
Bij het aanvragen van een vergunning voor een seksbedrijf moet een bedrijfsplan worden overgelegd. Deze verplichting geldt voor alle prostitutiebedrijven, dus ook voor escortbedrijven. Uiteraard volgt uit de aard van de werkzaamheden dat een bedrijfsplan van een escortbureau – op bepaalde punten – een andere uitwerking vereist dan een bedrijfsplan van een prostitutiebedrijf met een andere aard. De beoordeling daarvan zou dus ook verschillend kunnen zijn qua arbeidsintensiteit. Dit rechtvaardigt dan een verschil in tariefstelling. De onderdelen a, b en c voorzien daarin.
De aanvraag om de verlenging van een vergunning wordt behandeld als zijnde een nieuwe aanvraag. Daardoor kunnen de belangrijke vragen die ten tijde van oorspronkelijke beoordeling beantwoord zijn nogmaals bekeken worden in het licht van de nieuwe situatie. Om onnodige administratieve lasten te voorkomen is het niet nodig om bij de aanvraag om verlenging van een vergunning nogmaals actuele gegevens en bescheiden te overleggen waarover de burgemeester al beschikt. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan de gegevens die op de vergunning vermeld staan. Deze zouden te allen tijde actueel moeten zijn. Ook is het bijvoorbeeld overbodig om plattegronden, situatietekeningen en het bedrijfsplan nogmaals aan te leveren, voor zover deze ongewijzigd zijn.

Tweede lid
De leges zijn hoger als er één of meerdere beheerders worden bijgeschreven op de vergunning. Dan moet immers ook telkens de persoon van de beheerder getoetst worden (onderdeel a). Een vergunning kan mede worden verleend voor ten hoogste één seksinrichting. Indien de aanvraag om een vergunning mede op een seksinrichting ziet, dan vraagt dit om een nadere toets. Vandaar dat in een dergelijk geval de leges hoger zijn (onderdeel b). Deze aanvullende legeskosten zijn opgenomen in het tweede lid.

Derde lid
Een vermindering van de leges wordt verleend als meerdere aanvragen gelijktijdig worden ingediend en de aanvragen hetzelfde seksbedrijf en dezelfde exploitant betreffen. Ook de behandeling van die aanvragen kan dan immers efficiënter en effectiever plaatsvinden. De persoon van de exploitant hoeft bijvoorbeeld meer één keer getoetst te worden.

Vierde lid
Om toegang tot het legale circuit niet te belemmeren voor zelfstandig opererende prostituees, die een aanzienlijk lager verdienvermogen hebben dan prostitutiebedrijven met een grotere omvang, kan besloten worden om voor deze groep de mogelijkheid te openen tot teruggaaf van een deel van de leges. Voorwaarde zou dan wel moeten zijn dat aan de verleende vergunning de voorwaarde verbonden is dat er ook maar ten hoogste één prostituee bij of voor het bedrijf mag werken. Dit is geregeld in het facultatieve vierde lid.

Artikel 3.4 Wijzigen vergunning seksbedrijf
De vergunninghouder is verplicht gewijzigde omstandigheden te melden. Als er met inachtneming van de geldende regels geen bezwaar bestaat tegen een voortgezet bedrijf, wordt een gewijzigde vergunning verleend. Daarbij behoeft niet de gehele procedure te worden doorlopen als ware het een aanvraag om een nieuwe vergunning. Afhankelijk van de aard van de wijzigingen kan ook de geldigheidsduur van de vergunning worden aangepast. In artikel 3.4 hebben wij voor de verschillende wijzigingen die kunnen voorkomen, afzonderlijke tarieven gesteld. De wijziging van exploitant, beheerder of adres zal een uitgebreidere beoordeling vergen dan bijvoorbeeld de wijziging van het telefoonnummer. De tarieven zijn cumulatief verschuldigd.
Onderdeel g hebben wij als facultatieve bepaling opgenomen. Deze bepaling moet worden opgenomen als de gemeente ervoor kiest de teruggaafbepaling van artikel 3.3, vierde lid, op te nemen. De tariefstelling in onderdeel g kan op die teruggaaf worden afgestemd.

Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet

Artikel 3.5 Ontheffing winkeltijden
Het Europese Hof van Justitie heeft beslist dat detailhandel in goederen een ‘dienst’ is in de zin van de Dienstenrichtlijn (HvJEU 30 januari 2018, C-31/16 (Appingedam), ECLI:EU:C:2018:44). In verband hiermee heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven beslist dat het stelsel van de Winkeltijdenwet en de gemeentelijke winkeltijdenverordening, op grond waarvan een ontheffing moet worden aangevraagd om na 22:00 uur een winkel voor het publiek geopend te mogen hebben, moet worden gezien als een vergunningstelsel in de zin van de Dienstenrichtlijn (College van Beroep voor het bedrijfsleven 26-01-2021, ECLI:NL:CBB:2021:59).

Onderdeel a
Op 1 juli 2013 is een wijziging van de Winkeltijdenwet in werking getreden (Stb. 2013, 217 en 218; zie ook ledenbrief 13/060 – Modelverordening winkeltijden 2013 – 19 juni 2013)). Op grond van de gewijzigde Winkeltijdenwet blijven de wettelijke verboden om winkels op zon-, feestdagen en op werkdagen voor 6 uur en na 22 uur open te stellen, op zichzelf bestaan. Gemeenten kunnen door de wetswijziging echter zelf bepalen of – en in hoeverre – zij vrijstelling of ontheffing verlenen van deze verboden. De uitzonderingsbepalingen, zoals de toerismebepaling en de avondwinkelbepaling, zijn vervallen.
Voor zover gemeenten niet besluiten tot een algemene of categoriale vrijstelling van in artikel 2 van de Winkeltijdenwet vervatte verboden, kunnen zij besluiten de mogelijkheid voor burgemeester en

wethouders te creëren om voor (een deel van) de ‘resterende’ verboden individuele ontheffingen te verlenen (zie artikel 3 van de Modelverordening winkeltijden 2013). Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een ontheffing is in onderdeel a een tariefbepaling opgenomen.

Onderdeel b
Een ontheffing kan op verzoek van de houder worden ingetrokken of gewijzigd (artikel 5 van de Modelverordening winkeltijden 2013). In onderdeel b hebben wij voor een verzoek tot wijziging een tariefbepaling opgenomen. Wij denken dat het niet raadzaam is om kosten in rekening te brengen voor het op verzoek intrekken van een ontheffing, omdat dit ertoe kan leiden dat – doordat geen verzoeken tot intrekking worden gedaan – gemeenten geen actueel ontheffingenbestand meer hebben.

Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt

Artikel 3.6 Organiseren evenement
Artikel 3.6 is afgestemd op de verschillende evenementen die in de model-APV worden genoemd. Hierin komt de omvang van het evenement tot uitdrukking, wat een tariefdifferentiatie mogelijk maakt. Wellicht dat de gemeente jaarlijks een evenementenlijst vaststelt, waarnaar kan worden verwezen. Dit komt de duidelijkheid in de regelgeving ten goede. Wij merken nog op dat in artikel 2:25 van de model-APV een facultatieve bepaling is opgenomen in verband met het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen (Stb. 2017, 373), dat 1 januari 2018 in werking is getreden. Als de gegevens die volgens het besluit bij een gebruiksmelding moeten worden aangeleverd ook bij een evenementenvergunning worden gevraagd, hoeft geen gebruiksmelding te worden gedaan en kan worden volstaan met een aanvraag voor een evenementenvergunning. De met de brandveiligheidstoets gepaard gaande kosten kunnen dan in het legestarief voor de evenementenvergunning worden verdisconteerd. Zie Lbr. 17/077 - Inwerkingtreding Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen (13 december 2017).
Eventueel kan een verdere tariefdifferentiatie worden aangebracht, bijvoorbeeld een lager tarief voor instellingen van maatschappelijke, sociale of culturele aard die een evenement organiseren. Hierbij moet wel worden bedacht dat kruissubsidiëring alleen binnen dit hoofdstuk mogelijk is. De gemeente kan ervoor kiezen de diensten in dit hoofdstuk beneden kostprijs aan te bieden en tarieven in de hoofdstukken 1 en 2 ter compensatie meer dan kostendekkend vast te stellen. Voor de toets aan de opbrengstlimiet van artikel 229b Gemeentewet gaat het namelijk om de gehele legesverordening. Zie ook HR 13 februari 2015, nr. 14/00655, ECLI:NL:HR:2015:282.
In dit verband verwijzen wij naar de toelichting op artikel 4 van de verordening, waarin wij ingaan op de mogelijkheid tot het opnemen van een vrijstelling voor instellingen van maatschappelijke, sociale of culturele aard.
De ultieme (rechterlijke) toets is of de verordening niet leidt tot een onredelijke en willekeurige heffing die de wetgever bij het geven van de bevoegdheid tot heffen niet bedoeld kan hebben.

Artikel 3.7 Organiseren markt
Dit artikel bevat een snuffelmarktvergunning (model-APV) en een vergunning voor het organiseren van een markt (model-Marktverordening (vergunning organisatie)). Het expliciet noemen van deze vergunningen houdt verband met de Europese Dienstenrichtlijn, waaronder deze vergunningstelsels vallen. Wij beschouwen de vergunningen in dit hoofdstuk als samenhangende vergunningstelsels.

Paragraaf 3.5 Standplaatsen

Artikel 3.8 Marktstandplaatsvergunningen en andere vergunningen op markt

Eerste lid
In artikel 3.8 zijn tarieven opgenomen voor in de Model Marktverordening (januari 2022) opgenomen vergunningen.
Van de genoemde aanvragen dienen alleen die te worden overgenomen welke zijn opgenomen in de eigen gemeentelijke marktverordening. Is bijvoorbeeld geen bedienvergunning vereist, dan vervalt het eerste lid, onderdeel d.
In de onderdelen b en c is ervoor gekozen alleen leges te heffen als de aanvraag tot het verlenen van een dagplaatsvergunning, respectievelijk een standwerkvergunning wordt gehonoreerd. Dit leidt tot minder administratieve en bestuurlijke lasten dan in alle gevallen heffen en een deel teruggeven (wat redelijk is als het lotingstelsel of het systeem van 'wie het eerst komt, die het eerst maalt' wordt gehanteerd).

Tweede en derde lid
In het tweede en derde lid zijn teruggaafbepalingen opgenomen; het gaat hier om aanvragen om vaste-standplaatsvergunningen. Teruggaaf is hier redelijk omdat zowel bij selectie als bij loting aanvragers zich in de situatie bevinden dat bij het doen van de aanvraag van tevoren niet goed te overzien is of zij ook daadwerkelijk een vergunning zullen krijgen. Omdat selectie een veel arbeidsintensiever proces is, kunnen wij ons voorstellen dat verschillende teruggaafpercentages gelden.

Artikel 3.9 Overige administratieve dienstverlening markt
In artikel 3.9 zijn tariefbepalingen opgenomen voor overige (administratieve) dienstverlening die verband houdt met de markt, ontleend aan de Model-Marktverordening (januari 2022). Ook hier is vanzelfsprekend afstemming met de eigen gemeentelijke marktverordening gewenst.

[*Artikel 3.10 Losse standplaatsen*
Dit is een facultatieve bepaling, afhankelijk van hoe het in de gemeente geregeld is. Als in de gemeentelijke verordening (APV) niet is aangehaakt bij de omgevingsvergunning, dan hoort de bepaling in dit hoofdstuk. Zie de toelichting op artikel 2.33 van hoofdstuk 2.]

Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014

Artikelen 3.11 tot en met 3.17
Wij hebben in deze paragraaf tariefbepalingen opgenomen voor het in behandeling nemen van aanvragen voor de volgende in de Huisvestingswet 2014 geregelde vergunningen:

- artikel 3.11: de onttrekkingsvergunning (artikel 21, aanhef en onder a, Huisvestingswet 2014);
- artikel 3.12: de samenvoegvergunning (artikel 21, aanhef en onder b, Huisvestingswet 2014);
- artikel 3.13: de omzettingsvergunning (artikel 21, aanhef en onder c, Huisvestingswet 2014);
- artikel 3:14: de woningvormingsvergunning (artikel 21, aanhef en onder d, Huisvestingswet 2014);
- artikel 3.15: de splitsingsvergunning (artikel 22 Huisvestingswet 2014);
- artikel 3.16: de vergunning voor toeristische verhuur van woonruimte (artikel 23c, eerste lid, Huisvestingswet 2014);
- artikel 3.17: de verhuurvergunning opkoopbescherming (artikel 41, eerste lid, van de Huisvestingswet 2014).

De vijf eerstgenoemde vergunningen hebben blijkens de Model Huisvestingsverordening betrekking op dienstverrichters (woningcorporaties en/of particuliere verhuurders) en vallen dus onder de Europese Dienstenrichtlijn. Wij merken nog op dat de vergunningplicht voor onttrekken of samenvoegen niet van toepassing is op het gebruik van de woonruimte als kantoor- of praktijkruimte door de eigenaar.
In artikel 1.29 van hoofdstuk 1 hebben wij tariefbepalingen opgenomen voor een aanvraag voor een huisvestingsvergunning en voor indeling in een bepaalde urgentiecategorie, omdat deze procedures zich richten tot woningzoekenden en dus niet onder de Europese Dienstenrichtlijn vallen.

Naast (namelijk voor bepaalde gebieden) of in plaats van de vergunningplicht kan in de gemeentelijke huisvestingsverordening ook een ontheffing van het verbod tot onttrekken of onttrokken te houden, samenvoegen of samengevoegd te houden, omzetten of omgezet te houden, verbouwen of in die staat verbouwd te houden, het splitsen of toeristische verhuur worden geregeld (artikelen 21, tweede lid, 22, tweede lid, en 23c, tweede lid, Huisvestingswet 2014).

De mogelijkheid om het in gebruik geven van woonruimte voor de toeristische verhuur zonder vergunning of ontheffing te verbieden, bestaat sinds 1 januari 2021 (artikel 23c Huisvestingswet 2014, ingevoegd bij de Wet toeristische verhuur van woonruimte (Stb. 2020, 460)). Ook de toeristische verhuur van woonruimte is een dienst in de zin van de Dienstenrichtlijn. Op grond van artikel 51, tweede lid, aanhef en onder a, van de Huisvestingswet 2014 vervallen vóór 1 januari 2021 bestaande regels over de toeristische verhuur van woonruimte op 1 januari 2022. Gemeenten konden vóór 1 januari 2022/kunnen in hun huisvestingsverordening de toeristische verhuur van woonruimte (opnieuw) reguleren. De VNG heeft de Model Huisvestingsverordening aan de nieuwe wetgeving aangepast.

De mogelijkheid om het in gebruik geven van woonruimte in een opkoopbeschermingsgebied zonder vergunning te verbieden, bestaat sinds 1 januari 2022. Toen is hoofdstuk 7, Tijdelijke regeling inzake opkoopbescherming, van de Huisvestingswet 2014 in werking getreden. Gemeenten kunnen een regeling opkoopbescherming opnemen in de Huisvestingsverordening. De opkoopbescherming maakt het mogelijk dat de gemeente in aangewezen gebieden een verbod kan instellen op het in gebruik geven (het verhuren) van nieuw aangekochte woningen in het goedkope en middeldure segment zonder vergunning van het college van burgemeester en wethouders, gedurende een periode van vier jaar na de leveringsdatum (verhuurvergunning opkoopbescherming). Een stelsel van opkoopbescherming mag alleen worden ingevoerd als daarvoor een dringende reden is. Aan de VNG Model Huisvestingsverordening is een facultatief hoofdstuk 3B toegevoegd waarmee gemeenten de opkoopbescherming kunnen invoeren. Zie Lbr. 22/003 – Wijziging VNG Model Huisvestingsverordening; toevoeging regels opkoopbescherming (12 januari 2022) en de Handreiking opkoopbescherming.

Omdat in de Model Huisvestingsverordening de ontheffingen bedoeld in artikel 21, tweede lid, de vergunning en ontheffing bedoeld in artikel 23c en de vergunning bedoeld in artikel 41, eerste lid, van de Huisvestingswet als facultatieve bepalingen zijn opgenomen, hebben wij deze in de tarieventabel ook als facultatief opgenomen.

Paragraaf 3.7 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit

Artikel 3.18 Niet benoemd besluit op aanvraag
In hoofdstuk 7 zijn tarieven opgenomen voor diensten die niet in één van de eerdere paragrafen van dit hoofdstuk afzonderlijk zijn benoemd.

Implementatiehandleiding bij de Model Verordening leges in verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet

Algemeen

De Omgevingswet treedt op 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 in werking. De Model Verordening leges is hierop aangepast. De Model Verordening leges bestaat uit het zogenaamde lichaam van de verordening en een tarieventabel. In verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn in beide delen wijzigingen aangebracht. Het lichaam van de verordening bevat de artikelen die van belang zijn voor de heffing en de invordering van de leges, zoals bedoeld in artikel 217 van de Gemeentewet: het belastbaar feit, de belastingplichtige, eventuele vrijstellingen, de maatstaven van heffing en de tarieven (verwijzing naar de bij de verordening behorende tarieventabel), betaaltermijnen en de datum van ingang van de heffing.
Als in deze handleiding staat 'artikel […] van de modelverordening bedoelen we het artikel in het lichaam van de verordening. Gaat het om de tarieventabel, dan benoemen we dat.

Structuur tarieventabel gewijzigd

Bij de tarieventabel is gekozen voor een andere structuur. De indeling was in titels, hoofdstukken, onderdelen, subonderdelen en subsubonderdelen. De nieuwe indeling is in hoofdstukken, paragrafen en artikelen. De paragrafen en artikelen zijn per hoofdstuk doorlopend genummerd. De hoofdstukken komen overeen met de voormalige titels:
- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2

Vooral de tarieventabel is een onderdeel waarbij het aan individuele gemeenten is om keuzes te maken. De hoofdstukken 1 en 3 zijn in vergelijking met de voormalige titels 1 en 3 inhoudelijk niet gewijzigd. Hoofdstuk 2 van de tarieventabel bevat de tariefbepalingen die betrekking hebben op de Omgevingswet. In dit hoofdstuk zijn bestaande tariefbepalingen gewijzigd of vervallen en nieuwe tariefbepalingen toegevoegd. De transponeringstabel geeft hiervan een overzicht.

Leeswijzer

Bovenaan de modelverordening staat een leeswijzer. Het kan gaan om invulbepalingen, varianten, keuzemogelijkheden en bepalingen die als facultatief zijn aangemerkt (deze laatste zijn te herkennen aan de cursieve tekst tussen vierkante haken). Uiteraard is het gehele model in zekere zin facultatief, in die zin dat de gemeente een legesverordening *kan* vaststellen en zelf bepaalt waarvoor zij leges heft.
In de toelichting op de modelverordening zijn de facultatieve bepalingen ook als facultatief (cursief) aangemerkt. De toelichting op de modelverordening kunnen gemeenten gebruiken als ze ook het bijbehorende artikel overnemen. Bij vaststelling van de legesverordening maakt de toelichting geen deel uit van het raadsbesluit. De toelichting maakt wel de bedoeling van de raad als wetgever duidelijk en kan in eventuele belastingprocedures behulpzaam zijn.

Gemeenten die ervoor kiezen om de bepalingen uit de modelverordening niet of in gewijzigde vorm over te nemen of deze aan te vullen, zullen er zelf scherp op moeten zijn dat deze keuzes zowel in lijn zijn met de toepasselijke wetgeving als met de systematiek van de bepalingen uit de modelverordening die wel overgenomen worden. Artikelen of artikelleden of verwijzingen moeten mogelijk vernummerd worden.

Hoofdkeuzes

De hoofdkeuzes bij het opstellen van de gemeentelijke legesverordening betreffen de volgende vragen:

1. Nemen we vrijstellingen op?
2. Welke betaaltermijnen gelden?
3. Zijn er situaties te benoemen waarin aanspraak op vermindering of teruggaaf bestaat?
4. Dragen we raadsbevoegdheden over aan het college?
5. Welke heffingsmaatstaven en tarieven nemen we op in de tarieventabel?
    - Welke mate van kostendekking?
    - Gaan we ‘milieuleges’ heffen?

Deze keuzes lichten we hieronder toe. Daarna geven we een toelichting op de inhoudelijke wijzigingen van de verordening en de tarieventabel.

1. Nemen we vrijstellingen op?

Artikel 4 van de modelverordening gaat over de vrijstellingen. Daarin staat een vrijstelling voor zover kostenverhaal via afdeling 3.6 van de Omgevingswet plaatsvindt. Deze afdeling bevat een regeling over kostenverhaal bij bouwactiviteiten en activiteiten vanwege gebruikswijzigingen in het kader van gebiedsontwikkeling (voorheen: grondexploitatie op basis van afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening). Het kan gaan om kosten voor het bouwrijp maken van gronden, de aanleg van wegen, riolering, straatverlichting, maar ook de zogenoemde plankosten voor het maken en uitvoeren van een omgevingsplan. Het verhaal van deze kosten is verplicht en gaat voor op het publiekrechtelijk afdwingen van een financiële bijdrage. Het overzicht van kostenverhaalplichtige activiteiten staat in artikel 8.13 van het Omgevingsbesluit. Geen leges worden geheven voor de behandeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning waarvan de kosten op grond van afdeling 13.6 van de Omgevingswet zijn of worden verhaald.
Net als onder de Wet ruimtelijke ordening kan de gemeenteraad in bepaalde (kruimel)gevallen afzien van bovengenoemd kostenverhaal (artikel 13.11, tweede lid, van de Omgevingswet in samenhang met artikel 8.14 van het Omgevingsbesluit; dat is dezelfde regeling als in artikel 6.12, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening in samenhang met artikel 6.2.1a van het Besluit ruimtelijke ordening). Dan volgt legesheffing voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
Verder bestaan er wettelijke legesvrijstellingen. Deze zijn benoemd in de artikelsgewijze toelichting op artikel 4. In de toelichting benoemen we twee facultatieve vrijstellingen:

- Facultatieve vrijstelling voor instellingen van maatschappelijke, sociale of culturele aard
- Facultatieve vrijstelling voor screeningsorganisaties die bevolkingsonderzoek doen

Wij merken hierbij op dat vrijstellingen in beginsel niet passen bij de aard van de legesheffing: een heffing voor dienstverlening die op verzoek plaatsvindt en dient ter bestrijding van de gemeentelijke kosten. Wij hebben in artikel 4 zelf daarom geen facultatieve vrijstellingen opgenomen.

2. Welke betaaltermijnen gelden?

De gemeente kan het aantal betaaltermijnen opnemen in de verordening. In de modelverordening is dat geregeld in artikel 7. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen mondelinge, schriftelijke of elektronische kennisgevingen van de verschuldigde leges. Als de gemeente geen betaaltermijnen in de verordening opneemt, geldt de wettelijke termijn van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 (betaling binnen zes weken).

3. Zijn er situaties te benoemen waarin aanspraak op vermindering of teruggaaf bestaat?

Vermindering

Een vermindering van leges kan gewenst zijn als er voordat een belanghebbende de aanvraag om een vergunning indient al omgevingsoverleg (vooroverleg) is geweest en hiervoor ook leges verschuldigd zijn. Bij de heffing van leges voor de aanvraag om de vergunning kunnen de voor het omgevingsoverleg geheven leges dan geheel of gedeeltelijk in mindering worden gebracht. Dat is een systematiek die wij al in de bestaande modelverordening leges hadden staan en hebben gecontinueerd in het kader van de Omgevingswet. De achterliggende gedachte is dat de gemeente door het omgevingsoverleg minder werk heeft aan het behandelen van de aanvraag om de omgevingsvergunning. De verwachting is dat er meer omgevingsoverleg zal plaatsvinden, omdat de reguliere vergunningprocedure is teruggebracht naar acht weken (was 26 weken). De vermindering kan voor de aanvrager een stimulans zijn om omgevingsoverleg te plegen.
In artikel 9 van de modelverordening staat dat de omstandigheid die recht geeft op vermindering in de tarieventabel is benoemd. Zie voor het omgevingsoverleg artikel 2.4 van de tarieventabel en voor de vermindering artikel 2.52 van de tarieventabel. Ook andere situaties zijn denkbaar. Zie de toelichting op artikel 9 van de modelverordening en paragraaf 2.13 van de tarieventabel.

Teruggaaf

De teruggaaf is een soort hardheidsclausule die voorzienbaar is en daarom in de verordening wordt opgenomen. De algemene bepaling staat in artikel 9 van de verordening. De omstandigheden die recht op teruggaaf van een deel van de leges geven, staan in paragraaf 2.14 van de tarieventabel. Leges worden geheven voor het in behandeling nemen van een aanvraag. Dat betekent dat ze op dat moment verschuldigd worden. Als een aanvraag bijvoorbeeld wordt ingetrokken voordat erop beslist is of als de vergunning wordt geweigerd of niet wordt gebruikt, kan dat een zekere hardheid of ervaren onbillijkheid opleveren. Daar zien de teruggaafbepalingen op.

4. Dragen we raadsbevoegdheden over aan het college?

Op grond van artikel 156, eerste en tweede lid, aanhef en onder h, van de Gemeentewet kan de raad het vaststellen of wijzigen van de legesverordening overdragen aan het college. In artikel 10 van de modelverordening is een delegatiebepaling opgenomen. De raad draagt daarin zijn bevoegdheid om de legesverordening te wijzigen over aan het college:

a. voor zuiver redactionele aanpassingen;
b. als er een korte implementatieperiode is na inwerkingtreding van voor legesheffing relevante wetgeving;
c. als wettelijke maximumtarieven pas laat bekend worden gemaakt, bijvoorbeeld voor reisdocumenten of rijbewijzen.

Facultatief hebben wij opgenomen dat het college ook bevoegd is een bijlage van de tarieventabel te wijzigen, bijvoorbeeld een normbouwkostenregeling. Dat kan natuurlijk alleen aan de orde zijn als de gemeente zo’n normbouwkostenregeling kent.

Achterliggende gedachte bij de overdracht van bevoegdheden is het sneller kunnen inspelen op gewenste wijzigingen in de verordening of de tarieventabel. Vanzelfsprekend kan de raad een andere keuze maken.

5. Welke heffingsmaatstaven en tarieven nemen we op in de tarieventabel?

Tarieventabel

De heffingsmaatstaven en tarieven staan in de bij de modelverordening behorende tarieventabel. Deze is in drie hoofdstukken verdeeld:

- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2

Elk hoofdstuk is ingedeeld in paragrafen. Elke paragraaf kent een of meer samenhangende artikelen.

De hoofdstukken 1 en 3 zijn inhoudelijk niet gewijzigd in vergelijking met de voormalige titels 1 en 3. Hoofdstuk 2 is geheel nieuw. Dat neemt niet weg dat een aantal omgevingsvergunningen ook nu al bestaat. Gekozen is voor een zo beleidsneutraal mogelijke overgang. Wij verwijzen voor de hoofdstukken 1 en 3 naar de transponeringstabel en de bij de modelverordening behorende integrale toelichting. Ook voor hoofdstuk 2 staan in de transponeringstabel een aantal omgevingsvergunningen genoemd, die nu ook al voorkomen.

Beleidsvrijheid

De gemeente is vrij in het opnemen van de heffingsmaatstaven en tarieven en kan deze afstemmen op het gemeentelijk beleid. De gemeente mag niet differentiëren naar inkomen, winst of vermogen (artikel 219 van de Gemeentewet).

In de tarieventabel van de modelverordening leges staan geen tarieven. In een aantal gevallen gelden maximumtarieven (onder andere voor reisdocumenten, rijbewijzen, verklaring omtrent het gedrag, aanwezigheidsvergunning speelautomaten). Meestal is de vormgeving van een tariefbepaling een vast tarief voor bepaalde dienstverlening. Soms is er een tariefdifferentiatie opgenomen of zijn er tariefklassen. Zo is er bij de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit (bouwtechnische deel) gekozen voor tariefklassen, waarbij de bouwkosten als heffingsmaatstaf gelden. De gemeente kiest zelf waarvoor ze leges heft en naar welke heffingsmaatstaven en tarieven. Daarbij dienen de algemene rechtsbeginselen (zoals het evenredigheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel) en het verbod van willekeur in acht te worden genomen.

Welke mate van kostendekking?

De tarieven moeten zodanig worden vastgesteld dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Dit geldt op verordeningenniveau (artikel 229b van de Gemeentewet). Er is dus kruissubsidiëring mogelijk. Kruissubsidiëring houdt in dat sommige tarieven minder dan kostendekkend worden vastgesteld en andere tarieven ter compensatie meer dan kostendekkend. Voorwaarde is dus wel dat de gehele verordening niet meer dan kostendekkend is. Verder moet erop worden gelet dat voor de diensten die vallen onder de Dienstenrichtlijn (hoofdstuk 3 van de tarieventabel en bijvoorbeeld bij omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten) geldt dat deze per cluster van samenhangende vergunningstelsels niet meer dan kostendekkend mogen zijn.[1]

[1] De memorie van toelichting bij de Omgevingswet vermeldt: “In de omgevingsvergunningen worden toestemmingen geïntegreerd die voor een deel zijn aan te merken als een vergunning die valt onder de dienstenrichtlijn. De

De gemeente neemt in de financiële verordening op grond van artikel 212 van de Gemeentewet de grondslagen voor de berekening van tarieven voor rechten op en werkt dat uit in de paragraaf lokale heffingen die hoort bij de begroting.
Bij het opnieuw vaststellen of wijzigen van de legesverordening moet een nieuw overzicht van geraamde baten en lasten worden opgesteld.

Gaan we 'milieuleges' heffen?

Het heffen van leges voor milieubelastende activiteiten is een nieuwe mogelijkheid. Het is een kunnen, niet een moeten. Legesheffing kan voor een klein deel compensatie bieden aan het wegvallen van legesinkomsten bij de bouwactiviteiten als gevolg van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
Onder het regime van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) was het niet mogelijk om leges te heffen voor een aanvraag om een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) en voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor milieu-inrichtingen. De legesvrijstellingen waren geregeld in artikel 4:10 van het Besluit omgevingsrecht (voor aanvraag OBM) en artikel 2.9a van de Wabo (voor aanvraag omgevingsvergunning milieu-inrichting). Onder de Omgevingswet is legesheffing wel mogelijk. Verder is niet de inrichting vergunningplichtig (uitgezonderd de complexe inrichtingen waarvoor gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn), maar de milieubelastende activiteiten die op een locatie plaatsvinden. Er zijn ook veel vergunningvrije milieubelastende activiteiten. Een en ander is geregeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).
Wij hebben voor de vergunningplichtige milieubelastende activiteiten in de tarieventabel model-tariefbepalingen opgenomen (paragraaf 2.5). Deze zijn tot stand gekomen in overleg met een werkgroep milieuleges van de omgevingsdiensten. De omgevingsdienst waaronder de gemeente ressorteert zal de gemeente kunnen informeren over de werkzaamheden en kosten.
Op het Informatiepunt Leefomgeving (www.iplo.nl) staat een Stappenplan milieubelastende activiteit.

Wijzigingen in de modelverordening leges en de tarieventabel

In deze handleiding focussen we verder op de wijzigingen die het gevolg zijn van de Omgevingswet.

Verordening

Aanhef

In de aanhef is artikel 13.1a van de Omgevingswet toegevoegd als grondslag voor de legesheffing. Artikel 13.1a van de Omgevingswet bepaalt dat gemeenten rechten kunnen heffen voor het in behandeling nemen van aanvragen om een omgevingsvergunning, wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning of intrekking van een omgevingsvergunning. Dat is een aanvulling op de mogelijkheid om leges te heffen op grond van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet ('rechten voor het genot van door of vanwege de gemeente verleende diensten').

---

omgevingsvergunning is daarom voor een deel van de activiteiten geheel of gedeeltelijk aan te merken als een dienstenrichtlijnvergunning. Het betreft de omgevingsvergunning voor de afwijkactiviteit, de stortingsactiviteit op zee, de brandveilig gebruiksactiviteit, de milieubelastende activiteit, de lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuiveringtechnisch werk, de wateronttrekkingsactiviteit, de mijnbouwactiviteit, de beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een waterstaatswerk, de Natura 2000-activiteit en de omgevingsvergunning voor activiteiten waarvoor in de waterschapsverordening of in de omgevingsverordening een verbod is opgenomen om zonder een omgevingsvergunning een activiteit te verrichten." (Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, pag. 228/229).

Artikel 2 Belastbaar feit

De omschrijving van het belastbaar feit is gewijzigd (geobjectiveerd). Het gaat altijd om een aanvraag:

a. *het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een dienst*

Voorbeelden: eenmalig benoemen buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand, rijbewijzen, de meeste vergunningen (behalve omgevingsvergunning), verstrekken kopieën en dergelijke, omgevingsoverleg, maatwerkvoorschriften, gelijkwaardige maatregel.

… of het nemen van een besluit

Voorbeelden: omgevingsvergunning, wijziging voorschriften omgevingsvergunning, intrekken omgevingsvergunning.

b. *het verlenen van een dienst op aanvraag*

Voorbeelden: huwelijksvoltrekking (de Wet rechten burgerlijke stand noemt 'voor de huwelijksvoltrekking'), beschikbaar stellen getuige.

c. *het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een document*

Voorbeelden: reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart.

Artikel 3 Belastingplicht

Een redactionele wijziging door een eenvoudiger formulering.

Artikel 4 Vrijstellingen

De vrijstelling die verband houdt met kostenverhaal via grondexploitatie (afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro)) is aangepast. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Wro ingetrokken. Afdeling 13.6 van de Omgevingswet kent een vergelijkbare regeling over kostenverhaal bij bouwactiviteiten en activiteiten vanwege gebruikswijzigingen. Het heet geen grondexploitatie meer, maar gebiedsontwikkeling. Wij schreven hierover al bij *Hoofdkeuzes*, onder '*Nemen we vrijstellingen op?*' in deze handleiding.

Artikel 5 Heffingsmaatstaven en tarieven

Door het vervallen van de Crisis- en herstelwet vervalt het tweede lid en is het derde lid vernummerd tot tweede lid.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

We hebben een facultatief tweede lid toegevoegd (en de bestaande tekst facultatief tot eerste lid vernummerd). Het tweede lid houdt verband met een eventueel in de tarieventabel genoemde bijlage waarnaar wordt verwezen, zoals een normbouwkostenregeling die wij noemen in het facultatieve artikel 2.4, vierde lid, van de tarieventabel. Deze normbouwkostenregeling is een bijlage bij de tarieventabel en wordt door de raad vastgesteld. De raad maakt het college in het tweede lid bevoegd tot wijziging van de normkostenregeling. Daarmee kan sneller op de actualiteit worden ingespeeld als een wijziging van de bouwkostennormen nodig is.

Artikel 11 Overgangsrecht

Het overgangsrecht in het tweede lid maakt het mogelijk ingetrokken tarieven toe te passen als de inwerkingtreding van de gewijzigde tariefbepaling later was dan de datum van ingang van de heffing. Deze bepaling is niet gewijzigd, maar kan niet worden toegepast op hoofdstuk 2 van de tarieventabel bij de overgang naar de Omgevingswet. Op aanvragen omgevingsvergunning die vanaf de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet worden ingediend, zijn het nieuwe recht en de nieuwe tariefbepalingen van toepassing.

Artikel 12 Inwerkingtreding

De datum van ingang van de heffing hebben wij gesteld op de datum waarop de Omgevingswet in werking treedt.
Het derde lid kan worden opgenomen als in de tarieventabel een bijlage is opgenomen die vanwege aard of omvang niet in het elektronisch gemeenteblad kan worden bekendgemaakt. Dat zou kunnen gelden voor de normbouwkostenregeling genoemd in het facultatieve artikel 2.4, vierde lid, van de tarieventabel. Op grond van artikel 7, tweede lid, van de Bekendmakingswet is voor de bekendmaking in een ander elektronisch medium vooraf instemming van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties nodig. Betreft de bijlage een norm van niet-publiekrechtelijke aard waarop auteursrecht rust (bijvoorbeeld een NEN-norm), dan volstaat terinzagelegging, mits de auteursrechthebbende daarmee heeft ingestemd (zie artikel 14a van de Bekendmakingswet).

Artikel 13 Citeertitel

In de citeertitel kan het jaartal worden ingevuld en de relatie met de Omgevingswet tot uitdrukking worden gebracht (Ow) ter onderscheiding van de te vervangen legesverordening.

Tarieventabel

Vormgeving tarieventabel

Er is gekozen voor een andere vormgeving van de tarieventabel. Bij verdeling op twee niveaus is het hoofdstuk – paragraaf, gevolgd door artikel.

Bestaand	Nieuw
Titel	Hoofdstuk
Hoofdstuk	Paragraaf
Onderdeel, subonderdeel of subsubonderdeel	Artikel

Soms is in een paragraaf de volgorde van artikelen anders dan in de bestaande hoofdstukken de volgorde van de (sub)onderdelen in de modelverordening leges zoals die tot inwerkingtreding van de Omgevingswet geldt. Zoals eerder beschreven zijn de hoofdstukken 1 en 3 in vergelijking met de voormalige titels 1 en 3 inhoudelijk niet gewijzigd. Daarom besteden wij daar in deze implementatiehandleiding geen aandacht aan. Wij lichten op hoofdlijnen de inhoudelijke wijzigingen als gevolg van de Omgevingswet toe (hoofdstuk 2 van de tarieventabel). De modelverordening leges zelf is voorzien van een integrale toelichting. Wij verwijzen op deze plaats ook naar de transponeringstabel.

Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet

Afkortingen

We gebruiken de volgende afkortingen:

Afkorting	Citeertitel regeling
Ow	Omgevingswet
Ob	Omgevingsbesluit
Or	Omgevingsregeling
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving

Afkorting	Citeertitel regeling
Bkl	Besluit kwaliteit leefomgeving
IwOw	Invoeringswet Omgevingswet
Bruidsschat	Regels opgenomen in artikel 7.1 van het IbOw
IbOw	Invoeringsbesluit Omgevingswet
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
amvb	algemene maatregel van bestuur
APV	Algemene plaatselijke verordening

Overgangsrecht

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikt elke gemeente van rechtswege over een omgevingsplan. Daarin zijn opgenomen de bestaande ruimtelijke regels die de gemeente kent (bestemmingsplannen, beheersverordeningen en dergelijke) en een paar verordeningen. Zie onderstaand schema.

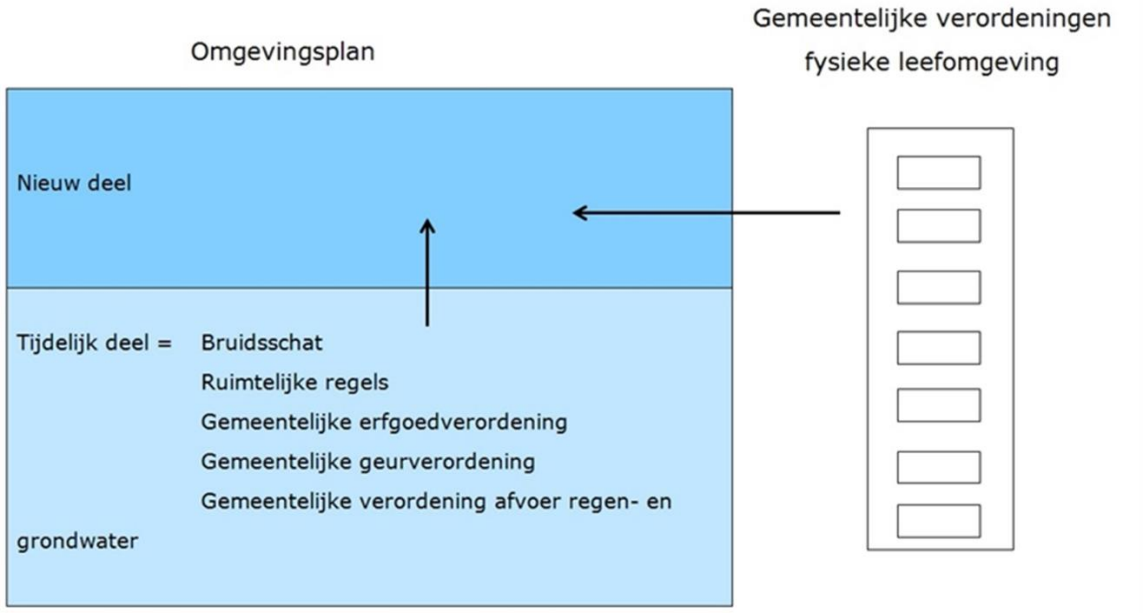

De bruidsschat bevat een pakket rijksregels die van rechtswege deel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Deze bruidsschat staat in artikel 7.1 van het IbOw.
Gemeenten krijgen volgens afspraak tot eind 2029 de tijd om zelf een afweging te maken hoe ze de onderwerpen uit het tijdelijke deel willen overhevelen naar het nieuwe deel van het omgevingsplan, rekening houdend met de instructieregels van het rijk of de provincie. Hetzelfde geldt voor regels uit verordeningen die de leefomgeving wijzigen. Als gemeenten regels uit verordeningen gaan overhevelen naar het omgevingsplan, waar kiezen ze dan voor: algemene regel (zorgplicht), meldingsplicht of vergunningplicht? Als het een vergunningplicht in het omgevingsplan wordt, wordt het een verbod om zonder een omgevingsvergunning een bepaalde activiteit te verrichten. Een in het omgevingsplan opgenomen activiteit wordt een omgevingsplanactiviteit genoemd, bijvoorbeeld een omgevingsplanactiviteit bestaande uit – bij wijze van voorbeeld – het kappen van een boom. Voor de ‘artikel 2.2 Wabo-vergunningen’ die in bijvoorbeeld de APV zijn opgenomen (zoals sloopvergunning monumenten, uitwegvergunning, kapvergunning, handelsreclamevergunning,

alarminstallatievergunning, vergunning opslag roerende zaken en eventueel 'aangehaakte vergunningen) geldt op grond van overgangsrecht dat deze vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet als omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit worden aangemerkt (artikel 22.8 van de Ow in samenhang met artikel 2.1a van het Ob). Maar die APV-bepalingen maken geen deel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

Gevolgen overgangsrecht voor keuzes in tarieventabel

Bovengenoemd overgangsrecht heeft gevolgen voor de tariefbepalingen. Waar is de vergunningplicht geregeld? Staat de vergunningplicht in het (tijdelijk deel van het) omgevingsplan of in een verordening? Betreft de regeling in de verordening een vergunning of ontheffing als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, van de Wabo of is het een aangehaakte omgevingsvergunning op grond van artikel 2.2, tweede lid, van de Wabo? Voor zover de in de gemeentelijke verordening geregelde vergunning niet valt onder artikel 2.2 van de Wabo, hoort deze niet in hoofdstuk 2 van de tarieventabel thuis zolang de gemeente deze niet in het nieuwe deel van het omgevingsplan heeft opgenomen. Het is dan namelijk geen omgevingsvergunning.

Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de standplaatsvergunning in artikel 2.33 van de tarieventabel. In de model-APV is niet aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Dan hoort de tariefbepaling in hoofdstuk 3 van de tarieventabel (zie artikel 3.10). Daarom hebben wij beide bepalingen als facultatief opgenomen. Uit een ervan kan de gemeente kiezen, afhankelijk van de eigen regeling in de APV (of straks in het omgevingsplan).

Regels die niet in het omgevingsplan mogen

Er zijn ook regels die niet in het omgevingsplan mogen, bijvoorbeeld als een specifieke wet een uitputtende regeling kent (artikel 1.4 van de Ow). Voorbeelden hiervan zijn: Huisvestingswet 2014, Leegstandwet, Wegenverkeerswet 1994, Winkeltijdenwet, Alcoholwet. Vergunningen of ontheffingen blijven dus op die wetten gebaseerd. Dat is van belang voor de indeling in hoofdstuk 1 of 3 van de tarieventabel die betrekking hebben op deze wetten.

Paragraaf 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 Definities

De bijlagen bij de Ow, Ob, Bbl, Bal, Bkl en Or bevatten een veelheid aan begripsbepalingen. Daarin staan bijvoorbeeld de verschillende activiteiten omschreven. Ook in het omgevingsplan zullen in een bijlage begripsbepalingen zijn opgenomen. Begrippen die in hoofdstuk 2 voorkomen hebben dezelfde betekenis als in deze wet- en regelgeving (eerste lid). In bijlage I van de Or staat een definitie van bouwkosten, die ontleend lijkt aan de modelverordening leges zoals die tot inwerkingtreding van de Ow geldt. Opgave van de bouwkosten is een aanvraagvereiste bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit (bouwtechnische deel). Op grond van artikel 22.35 van de bruidsschat is het ook een aanvraagvereiste bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bouwen (ruimtelijke deel). Bij regeling van de vergunningplicht in het omgevingsplan moet de gemeente de aanvraagvereisten voor omgevingsplanactiviteiten in het omgevingsplan opnemen (artikel 16.55 van de Ow in samenhang met artikel 7.207b van de Or). Dit is dus van belang als de gemeente bij de omgevingsplanactiviteit bouwen of aanleggen kiest voor de bouw- of aanlegkosten als heffingsmaatstaf. Wij hebben hiervoor niet gekozen.

De bijlage bij de Ow bevat een definitie van een omgevingsplanactiviteit zoals bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow en van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De in artikel 2.1

van de tarieventabel opgenomen definitie van binnenplanse omgevingsplanactiviteit is daaraan ontleend en is opgenomen in verband met de tariefdifferentiatie tussen deze activiteit en een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die we bij de tariefbepalingen over omgevingsplanactiviteiten hebben opgenomen. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit leidt tot meer werk voor de gemeente, omdat strijd met het omgevingsplan bestaat en getoetst moet worden of de activiteit in overeenstemming is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en met instructieregels van het rijk en de provincie.
De omgevingsplanactiviteiten betreffen de in het tijdelijk deel van het omgevingsplan (zie het schema bij *Overgangsrecht*)) opgenomen vergunningplichten, de vergunningplichten bedoeld in artikel 22.8 van de Ow in samenhang met artikel 2.1a van het Ob (de 'artikel 2.2 Wabo-vergunningplichten') en eventuele andere vergunningplichten die de gemeente in het omgevingsplan opneemt. Het is van belang dit te onderkennen in verband met de verschillende varianten die bij deze vergunningplichten in de tarieventabel staan. Zie de artikelen 2.26, 2.27 en 2.29 tot en met 2.32 van de tarieventabel.
Zie verder de toelichting op de tarieventabel van de Model Verordening leges.

Artikel 2.2 Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven
Dit artikel bevat in de onderdelen a tot en met h de belastbare feiten waarvoor leges worden geheven. Het betreft altijd een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit (zie ook artikel 2 van de verordening).
We hebben 'besluiten' toegevoegd omdat de grondslag in artikel 13.1a van de Ow nu nog is gekoppeld aan 'rechten als bedoeld in artikel 229 van de Gemeentewet', maar die koppeling gaat vervallen. Het is bedoeld als een zelfstandige grondslag, waarbij het dienstbegrip niet van belang is. De wetgeving daarvoor kan waarschijnlijk niet vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet worden gerealiseerd.
De tarieven voor de belastbare feiten zijn opgenomen in de paragrafen 2.3 tot en met 2.11 van hoofdstuk 2. Deze kunnen worden verhoogd als een of meer modaliteiten van paragraaf 2.12 van toepassing zijn en worden verminderd als een omstandigheid genoemd in paragraaf 2.13 van toepassing is.
De systematiek van legesheffing is dezelfde als onder de bestaande modelverordening leges. Omdat het belastbaar feit 'het in behandeling nemen van een aanvraag' in artikel 2.2 van de tarieventabel is opgenomen, kan bij de activiteiten worden volstaan met de formulering 'Als de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op …'.
Wij verwijzen naar de toelichting op de tarieventabel van de Model Verordening leges voor een toelichting op deze paragrafen en de daarin opgenomen artikelen.

Meervoudige aanvragen
Als er sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor meer dan één activiteit (meervoudige aanvraag), is de gemeente in veel gevallen het bevoegde gezag. De aanvraag kan dan ook een activiteit betreffen waarvoor de gemeente bij een enkelvoudige aanvraag geen bevoegd gezag zou zijn. Het bestuursorgaan dat bij een enkelvoudige aanvraag bevoegd gezag zou zijn, heeft dan het recht van advies en instemming (artikelen 16.15 en 16.16 van de Ow). Dit bestuursorgaan kan de kosten voor het nemen van een besluit over instemming doorberekenen aan het bevoegd gezag. Dit wordt nog geregeld in de Omgevingswet (betalingsbeschikking) en gebeurt tot dan op basis van bestuurlijke afspraken. Zie de toelichting bij artikel 2.51 van paragraaf 2.12 Modaliteiten.

Artikel 2.3
Dit artikel geeft aan hoe het tarief moet worden bepaald. De systematiek is dezelfde als onder de bestaande (model)verordening leges. Als er sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor meerdere activiteiten, is het tarief de som van de verschuldigde leges voor elke activiteit, inclusief eventuele modaliteiten (toeslagen) en vermindering (tweede tot en met vierde lid).
Het vijfde lid bepaalt dat de tarieven voor aanvragen om maatwerkvoorschriften (artikel 4.5 van de Ow) of toestemming voor een gelijkwaardige maatregel (artikel 4.7 van de Ow) alleen van toepassing zijn als geen sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning. Als sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning maken maatwerkvoorschriften of een toestemming voor een gelijkwaardige maatregel namelijk deel uit van de omgevingsvergunning.

Paragraaf 2.2 Voorfase

Artikel 2.4 Omgevingsoverleg
Het omgevingsoverleg is de fase die voorafgaat aan het formeel aanvragen van de omgevingsvergunning. In de praktijk kent het verschillende benamingen, zoals vooroverleg, principeverzoek, beoordelen schetsplan, beoordelen conceptvergunningaanvraag of omgevingstafel. De gemeente is vrij om de door haar gewenste benaming te kiezen. Wij hebben gekozen voor de term ‘omgevingsoverleg’. Dit is ook de benaming die het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) eraan geeft. De tariefstelling moet de gemeente afstemmen op de eigen werkwijze.

Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken

Paragraaf 2.3 betreft de bouw- en sloopactiviteiten. Deze is onderverdeeld in drie artikelen:
- artikel 2.5 Bouwactiviteit (bouwtechnische toets)
- artikel 2.6 Bouwactiviteit (ruimtelijke toets)
- artikel 2.7 Slopen van een bouwwerk

De splitsing die plaatsvindt tussen de artikelen 2.5 en 2.6 heeft te maken met de Wkb die voor gevolgklasse 1 de bouwtechnische toets door een private kwaliteitsborger laat doen. Die werkzaamheden vallen dus weg bij de gemeente. Ook worden meer bouwactiviteiten vergunningvrij. De gemeente zal dus minder inkomsten uit ‘bouwleges’ genereren.
De regeling van de ruimtelijke aspecten blijft bij de gemeente berusten. Zij kan daaraan een vergunningplicht koppelen, maar kan ook volstaan met algemene regels of een meldingsplicht. Zolang de gemeente geen nieuwe regeling in het omgevingsplan heeft opgenomen, geldt een vergunningplicht op grond van artikel 22.26 van de bruidsschat.
Voor de bouwactiviteit (bouwtechnische deel) handhaven we de heffing naar een percentage van de bouwkosten. Voor het ruimtelijke deel gelden op grond van het model vaste bedragen, met een aantal verhogingen; de bouwkosten zijn in dit stadium van een initiatief vaak nog niet bekend. Een vast bedrag betekent wel dat voor grote en kleinere bouwplannen waarvoor op grond van (het tijdelijke deel van) het omgevingsplan een omgevingsvergunning (ruimtelijke deel) nodig is, hetzelfde bedrag verschuldigd is. De gemeente kan voor een andere passende tariefsystematiek kiezen.

Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed

In deze paragraaf zijn de bestaande tariefbepalingen zoveel mogelijk gehandhaafd. De formulering is wel anders. Ook is een nieuwe bepaling toegevoegd (artikel 2.11 Omgevingsplanactiviteit: overig

cultureel erfgoed en werelderfgoed). Paragraaf 5.1.5.5 van het Bkl bevat instructieregels over cultureel erfgoed en werelderfgoed voor het omgevingsplan. Hieraan kan bijvoorbeeld worden voldaan door het opnemen van een vergunningenstelsel in het omgevingsplan op grond waarvan het verboden is om zonder omgevingsvergunning een bepaalde activiteit te verrichten met het oog op het behoud van cultureel erfgoed of van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed. Wij hebben gekozen voor een vast tarief.

Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten

In het eerste deel van deze handleiding zijn wij al ingegaan op de vraag om 'milieuleges' te gaan heffen.
Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder b, van de Ow is het verboden om zonder omgevingsvergunning een milieubelastende activiteit te verrichten voor zover het gaat om een bij amvb aangewezen geval. In paragraaf 22.3.26 van de bruidsschat staan vergunningplichten voor activiteiten die voorheen de omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) betroffen. Dit is overgangsrecht. De tariefbepaling hiervoor staat in artikel 2.12 van de tarieventabel.
Andere regels over milieubelastende activiteiten staan in het Bal. Hoofdstuk 3 daarvan bevat algemene voorschriften en vergunningplichten. In overeenstemming met de werkgroep milieuleges van de omgevingsdiensten (ODNL) is gekozen voor een clustering die overeenkomt met de sectorale rubricering (bedrijfstakken) in afdelingen in hoofdstuk 3 van het Bal. Die clustering heeft geleid tot de artikelen 2.13 tot en met 2.19 van de tarieventabel.
Binnen de clustering is gekozen voor een gestaffeld tarief, afhankelijk van het aantal vergunningplichtige activiteiten die binnen het betreffende cluster aan de orde kunnen zijn. De gemeente kan daarbij kiezen voor een degressieve tariefstelling naarmate het aantal vergunningplichtige activiteiten toeneemt. Binnen elke staffel kan de gemeente ervoor kiezen om een tarief per milieubelastende activiteit in rekening te brengen. Dan vervalt de zinsnede 'in afwijking van artikel 2.3, tweede lid', omdat dan de leges in overeenstemming met artikel 2.3, tweede lid, worden bepaald op de som van de tarieven. Kiest de gemeente niet voor een tariefstelling per milieubelastende activiteit, maar voor een vast bedrag per staffel, dan is artikel 2.3, tweede lid, van de tarieventabel op die activiteiten niet van toepassing. De tariefbepalingen betreffen dus twee varianten. Ter verduidelijking een voorbeeld: de variant 'voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, in afwijking van artikel 2.3, tweede lid: € [**…**]' **OF** de variant: 'voor twee tot vijf milieubelastende activiteiten, per milieubelastende activiteit: € [**…**]'.
Verder is nog een samenloopbepaling opgenomen die regelt wat te doen als een milieubelastende activiteit onder meer bedrijfstakken valt of als er sprake is van kernactiviteiten en functioneel ondersteunende activiteiten die onder verschillende bedrijfstakken vallen (artikel 2.20 van de tarieventabel).
Meer informatie over de milieubelastende activiteiten kan de gemeente krijgen van de omgevingsdienst waaronder zij ressorteert.

Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten

Het waterschap is bevoegd gezag voor lozing op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het waterschap en op een zuiveringtechnisch werk en het rijk is bevoegd gezag voor rijkswater. Daarmee zijn de meeste vergunningplichtige lozingsactiviteiten geregeld. Niet uit te sluiten valt dat lozingen ook op een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij de gemeente plaatsvinden. Voor die gevallen zijn in deze paragraaf tariefbepalingen opgenomen.

Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten

De aanlegactiviteiten worden onder de Ow gereguleerd door het omgevingsplan. Deze activiteiten zijn dus omgevingsplanactiviteiten (artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Ow). Aanlegactiviteiten betreffen het uitvoeren van een werk, niet zijnde een bouwwerk, of werkzaamheid. Vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet betrof het artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wabo of de op grond van de APV in samenhang met artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder d en e, van de Wabo opgenomen vergunningplichten over de aanleg van een weg (artikel 2.26 van de tarieventabel) of een uitweg/uitrit (artikel 2.27 van de tarieventabel)). Voor de laatste twee geldt overgangsrecht op grond van artikel 22.8 van de Ow in samenhang met artikel 2.1a van het Ob: de verordeningsbepalingen worden aangemerkt als verbod om de activiteit te verrichten zonder omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. De verordeningsbepalingen zijn geen onderdeel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.
Voor zover de vergunningen in de Model-APV of een andere modelverordening stonden waarbij sprake was van een omgevingsvergunning, hebben wij twee varianten opgenomen.
Variant 1 betreft dan de gemeentelijke regeling in de APV of andere verordening waarvoor genoemd overgangsrecht geldt (tot 2030).
Variant 2 betreft de nieuwe gemeentelijke regeling in het omgevingsplan. De VNG heeft twee staalkaarten voor het omgevingsplan gepubliceerd die betrekking hebben op verordeningen:

- Staalkaart ‘Integratie verordeningen in omgevingsplan, deel I’
- Staalkaart ‘Verordeningen in het omgevingsplan, deel II’

Hierin is een aantal bepalingen uit de Model-APV verwerkt in het omgevingsplan.
Afhankelijk van waar de vergunningplicht in de gemeente geregeld is, kiest de gemeente voor variant 1 of variant 2 bij die tariefbepalingen. Als gekozen wordt voor een locatiegerichte aanpak bij het vormgeven van het omgevingsplan, kan ook een combinatie nodig zijn.
De artikelen 2.23 (Omgevingsplanactiviteit: opbreken en graven), 2.24 (Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde) en 2.25 (Omgevingsplanactiviteit: geluid weg) zijn nieuwe tariefbepalingen. De artikelen 2.23 en 2.24 zijn ontleend aan genoemde staalkaarten. De Model-APV bevatte hiervoor geen vergunningplichten. Daarom is bij deze tariefbepalingen geen APV-variant opgenomen. Als de gemeente wel een APV-vergunning hiervoor kent, moet zij kiezen voor een formulering overeenkomstig variant 1 bij de artikelen 2.26 en 2.27 van de tarieventabel. Artikel 2.25 (Omgevingsplanactiviteit: geluid weg) houdt verband met de in artikel 22.272 van de bruidsschat voor deze aanlegactiviteit geregelde vergunningplicht. Artikel 2.28 betreft een vangnet-tariefbepaling voor overige aanlegactiviteiten.

Paragraaf 2.8 Overige activiteiten

De meeste van de in deze paragraaf opgenomen tariefbepalingen zijn bestaande tariefbepalingen, aangepast aan de Ow en het overgangsrecht. Hiervoor geldt hetzelfde als is beschreven bij paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten. Het betreft in paragraaf 2.8 alarminstallatie, kappen, handelsreclame, opslag roerende zaken. Of in de gemeentelijke verordening is voor een activiteit bij de omgevingsvergunning aangehaakt op grond van artikel 2.2, tweede lid, van de Wabo. Voor deze vergunningstelsels geldt het overgangsrecht bedoeld in artikel 22.8 van de Ow in samenhang met artikel 2.1a van het Ob: de regels worden aangemerkt als verbod om de activiteit te verrichten zonder omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dit overgangsrecht is van toepassing tot uiterlijk eind 2029 en geldt niet meer als de gemeente het vergunningstelsel in het nieuwe deel van het omgevingsplan heeft opgenomen.

Voor zover de in de gemeentelijke verordening geregelde vergunning niet valt onder artikel 2.2 van de Wabo, geldt niet het overgangsrecht van artikel 22.8 van de Ow, maar dat van artikel 22.4 van de Ow op grond waarvan artikel 122 van de Gemeentewet gedurende de overgangsfase buiten toepassing blijft. Dat betekent dat gemeentelijke verordeningen niet van rechtswege vervallen door de Omgevingswet. Tariefbepalingen voor dergelijke vergunningen horen dan niet thuis in hoofdstuk 2, maar in hoofdstuk 1 of 3 van de tarieventabel. Zie wat we daarover opmerken aan het begin van de toelichting op hoofdstuk 2, onder *Gevolgen overgangsrecht voor keuzes in tarieventabel*.

Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften

In deze paragraaf staan tarieven voor het in behandeling nemen van een aanvraag om maatwerkvoorschriften, als uitwerking van het belastbare feit in artikel 2.2, aanhef en onder c, van de tarieventabel. Deze tariefbepalingen zijn alleen van toepassing als geen sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning (zie artikel 2.3, vijfde lid, van de tarieventabel). We hebben de tariefbepalingen gesplitst in bouw- en sloopactiviteiten, milieubelastende activiteiten en overige activiteiten. De tariefstelling geldt per te stellen maatwerkvoorschrift of aantal milieubelastende activiteiten. Een andere tariefstelling is vanzelfsprekend mogelijk.
De basis voor het stellen van maatwerkvoorschriften staat in artikel 4.5 van de Ow. Met een maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag voor concrete gevallen afwijken van algemene regels voor een activiteit.

Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid

Het in deze paragraaf opgenomen artikel bevat de tariefbepalingen voor het in behandeling nemen van een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel, als uitwerking van het belastbare feit in artikel 2.2, aanhef en onder d, van de tarieventabel. Deze tariefbepalingen zijn alleen van toepassing als geen sprake is van een aanvraag om een omgevingsvergunning (zie artikel 2.3, vijfde lid, van de tarieventabel). Wij hebben gekozen voor afzonderlijke tariefbepalingen voor een gelijkwaardige maatregel bij bouwactiviteiten, cultureel erfgoed, milieubelastende activiteiten en overige activiteiten, en voor een tariefstelling per uur. Hierop is de zgn. begrotingsconstructie van toepassing.
De basis voor het treffen van een gelijkwaardige maatregel staat in artikel 4.7 van de Ow. De memorie van toelichting op de Ow vermeldt: “Als een initiatiefnemer voldoet aan de bepalingen die in algemene regels zijn opgenomen, mag hij ervan uitgaan dat zijn initiatief voor de daarin gereguleerde aspecten past binnen het wettelijk kader voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Afhankelijk van de manier waarop een bepaling is geformuleerd, zijn er maatregelen denkbaar, waarmee hetzelfde resultaat wordt bereikt.”

Paragraaf 2.11 Overige tarieven

In deze paragraaf staan overige tarieven die ook in de bestaande modelverordening leges staan. Het betreft in deze paragraaf geen aanvragen om een omgevingsvergunning.
In de bestaande modelverordening hebben wij een tariefbepaling staan voor het op aanvraag wijzigen van het bestemmingsplan. Deze bepaling keert ook terug in de nieuwe modelverordening (artikel 2.45 Wijzigen van het omgevingsplan). Legesheffing is mogelijk als de gevraagde wijziging van het omgevingsplan rechtstreeks en in overheersende mate het belang van de aanvrager dient, omdat dan sprake is van het genot van een door de gemeente verleende dienst. De Hoge Raad heeft het in 2009 als volgt verwoord:

> “3.3.1. Het Hof is terecht ervan uitgegaan dat door of vanwege het gemeentebestuur verrichte werkzaamheden slechts als een dienst kunnen worden aangemerkt, indien het

gaat om werkzaamheden die liggen buiten het gebied van de publieke taakuitoefening en rechtstreeks en in overheersende mate verband houden met dienstverlening ten behoeve van een individualiseerbaar belang. Voorts heeft het Hof terecht tot uitgangspunt genomen dat de handhaving van de regels van het bestemmingsplan tot die publieke taakuitoefening behoort omdat daarmee het algemene belang is gediend dat is gebaat bij een goede ruimtelijke ordening in de gemeente. Uit dit uitgangspunt vloeit echter voort dat het verzoek van een particulier om van een bestemmingsplan af te wijken in het algemeen niet op het publieke belang zal zijn gericht, maar zal zijn gestoeld op een persoonlijke wens van de verzoeker. Dat geldt ook voor het onderhavige verzoek van belanghebbende om haar tijdelijk vrijstelling te verlenen van het verbod van permanente bewoning van de recreatiewoning, zoals dat in het bestemmingsplan is opgenomen. De werkzaamheden van het gemeentebestuur bij de beoordeling van dat verzoek houden rechtstreeks en in overwegende mate verband met dit individuele belang van belanghebbende. Dat wordt niet anders door de omstandigheid dat het gemeentebestuur bij zijn beslissing op het verzoek de belangen van belanghebbende afweegt tegen de gevolgen voor de ruimtelijke ordening." (HR 17-04-2009, ECLI:NL:HR:2009:BI1253)

Met de Omgevingswet is niet beoogd hierin wijziging te brengen. Andere mogelijkheden die de gemeente heeft zijn kostenverhaal met toepassing van afdeling 3.6 van de Ow of de aanvraag behandelen als aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit en legesheffing hiervoor. De gemeente moet dan wel binnen vijf jaar het omgevingsplan daarop aanpassen. Aanvrager kan er echter belang bij hebben dat direct de route van het wijzigen van het omgevingsplan wordt gevolgd.

Paragraaf 2.12 Modaliteiten

De in deze paragraaf opgenomen modaliteiten betreffen tariefverhogingen die zich bij verschillende activiteiten kunnen voordoen. De meeste staan ook in de bestaande modelverordening leges. De tariefbepaling over instemming betreft een meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning voor verschillende activiteiten, waarbij verschillende overheden betrokken zijn en de gemeente bevoegd gezag is. In de toelichting op artikel 2.2 van de tarieventabel zijn wij hierop al ingegaan.

Paragraaf 2.13 Vermindering

Artikel 2.52 Vermindering na omgevingsoverleg

De strekking van dit artikel komt overeen met de vermindering die geregeld is in onderdeel 2.4.1 van de bestaande modelverordening leges. Er gelden wel aanvullende regels. Vanuit de praktijk is de wens geuit om een extra vermindering te kunnen geven ter stimulering van het omgevingsoverleg. Dat is in het artikel tot uitdrukking gebracht door de vermindering te bepalen op een percentage van de leges die voor het omgevingsoverleg verschuldigd waren. Bij stimulering van omgevingsoverleg kan de gemeente voor een hoog percentage kiezen, zelfs hoger dan 100%, bijvoorbeeld 120%. Als die stimuleringsgedachte niet bestaat, kan een gemeente ook een lager percentage hanteren. Of natuurlijk gewoon 100%.

In het tweede lid zijn voorwaarden opgenomen waaraan voldaan moet zijn.

De aanvraag om een omgevingsvergunning moet zijn gedaan:

a. voor dezelfde activiteit of activiteiten als waarop het omgevingsoverleg betrekking had;
b. in overeenstemming met de uitkomsten van het omgevingsoverleg; en
c. binnen [**...**] maanden na het laatste omgevingsoverleg of, als het omgevingsoverleg volgens afspraak leidt tot een kennisgeving aan de aanvrager, na de dagtekening van de kennisgeving.

Op grond van het derde lid blijft na vermindering altijd een minimumbedrag verschuldigd. De vermindering kan er dus niet toe leiden dat voor de aanvraag van de omgevingsvergunning geen leges meer verschuldigd zijn of zelfs een bedrag zou moeten worden teruggegeven.

[***Artikel 2.53 Vermindering bij meervoudige aanvraag***
Dit artikel stemt overeen met onderdeel 2.4.2 van de tarieventabel van de bestaande modelverordening leges. Wij hebben het artikel nu als facultatief opgenomen. De gemeente moet zelf de wenselijkheid ervan afwegen. De milieubelastende activiteiten hebben wij uitgezonderd omdat bij de tariefstelling voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit al een clustering van activiteiten heeft plaatsgevonden.]

Paragraaf 2.13 Teruggaaf

Een teruggaaf is een voorzienbare hardheid die zich bij toepassing van de verordening kan voordoen. (Bij onvoorziene gevallen kan het college de hardheidsclausule toepassen (artikel 63 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen).)
Ten opzichte van de teruggaafbepalingen in de tarieventabel van de bestaande modelverordening leges zijn twee teruggaafbepalingen toegevoegd, namelijk in de artikelen 2.54 en 2.55, en is een teruggaafbepaling gesplitst in twee artikelen (de artikelen 2.56 en 2.57). Alleen deze lichten we hier toe.

Artikel 2.54 Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig
Als iemand wil weten of een omgevingsvergunning nodig is, kan hij/zij een aanvraag om een omgevingsvergunning indienen. Voor het in behandeling nemen van zo'n aanvraag worden de reguliere leges voor de betreffende activiteit geheven. Als het college tot het oordeel komt dat geen omgevingsvergunning nodig is, is een teruggaaf van een legesdeel mogelijk door de bepaling in artikel 2.54. Als de gemeente deze bepaling overneemt, kan zij ook voor een ander teruggaafpercentage kiezen dan de facultatief genoemde 85%. Een teruggaafpercentage van 85% leidt tot een effectief tarief van 15%. Dat is voor het rijk opgenomen in artikel 14.4, eerste lid, van de Or.
Zie ook: https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2004:AQ7004. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelt daarin: 'Voor de beantwoording van de vraag of voor een voorgenomen handeling een vergunning vereist is, kan een vergunning worden aangevraagd (…). Het bevoegde bestuursorgaan dient bij het nemen van een besluit op zulk een aanvraag of verzoek de vraag naar de vergunningplicht als een voorvraag te beoordelen.'
Gelet op het bovenstaande hebben wij in de tarieventabel geen tariefbepaling opgenomen voor een zogenaamde 'verklaring vergunningvrij'.

Artikel 2.55 Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten
Als na toepassing van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een aanvraag buiten behandeling wordt gelaten, voorziet artikel 2.55 in een teruggaaf omdat het heffen van het volledige legesbedrag onredelijk kan zijn. De teruggaaf van de door ons facultatief genoemde 85% leidt tot een effectief tarief van 15% van de leges voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning of het maatwerkvoorschrift. Zie voor de rijksregeling artikel 14.4, tweede lid, van de Or. De gemeente is autonoom om een ander percentage te hanteren.

Artikelen 2.56 en 2.57 Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure en uitgebreide voorbereidingsprocedure
Deze artikelen komen overeen met onderdeel 2.5.1 van de tarieventabel van de bestaande modelverordening leges, zij het dat in de nieuwe tarieventabel gekozen is voor een onderscheid tussen de reguliere procedure en uitgebreide voorbereidingsprocedure. Hiervoor gelden namelijk verschillende beslistermijnen.

Transponeringstabel bij Model Verordening leges
(in verband met inwerkingtreding van de Omgevingswet)

Nieuw	Onderwerp	Bestaand
Modelverordening		**Modelverordening**
Aanhef (wijziging)	Grondslag	Aanhef
Artikel 1	Definities	Artikel 1
Artikel 2 (wijziging)	Belastbaar feit	Artikel 2
Artikel 3 (wijziging)	Belastingplicht	Artikel 3
Artikel 4 (wijziging)	Vrijstellingen	Artikel 4
Artikel 5 (wijziging)	Maatstaven van heffing en tarieven	Artikel 5
Artikel 6	Wijze van heffing	Artikel 6
Artikel 7	Termijnen van betaling	Artikel 7
Artikel 8	Kwijtschelding	Artikel 8
Artikel 9	Vermindering of teruggaaf	Artikel 9
Artikel 10 (wijziging)	Overdracht van bevoegdheden	Artikel 10
Artikel 11 (wijziging)	Overgangsrecht	Artikel 11
Artikel 12 (wijziging)	Inwerkingtreding	Artikel 12
Artikel 13 (wijziging)	Citeertitel	Artikel 13
Tarieventabel		**Tarieventabel**
Hoofdstuk 1	**ALGEMENE DIENSTVERLENING**	**Titel 1**
Paragraaf 1.1	**Burgerlijke stand**	**Hoofdstuk 1**
Artikel 1.1	Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap	1.1.1
Artikel 1.2	Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk	1.1.2
Artikel 1.3	Huwelijksvoltrekking of registratie partnerschap in bijzonder huis	1.1.3
Artikel 1.4	Omzetten geregistreerd partnerschap in huwelijk in bijzonder huis	1.1.4
Artikel 1.5	Aanwijzing buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand voor één dag	1.1.6
Artikel 1.6	Beschikbaar stellen getuige door gemeente	1.1.7
Artikel 1.7	Annuleren of wijzigen datum	1.1.8
Artikel 1.8	Trouwboekje of partnerschapsboekje	1.1.5
Paragraaf 1.2	**Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart**	**Hoofdstuk 2**
Artikel 1.9	Paspoorten of andere reisdocumenten	1.2.1; 1.2.2; 1.2.3; 1.2.4
Artikel 1.10	Nederlandse identiteitskaart	1.2.5

Nieuw	Onderwerp	Bestaand
Artikel 1.11	Modaliteiten	1.2.6; 1.2.7
Paragraaf 1.3	**Rijbewijzen**	**Hoofdstuk 3**
Artikel 1.12	Rijbewijzen	1.3.1
Artikel 1.13	Modaliteiten	1.3.2; 1.3.3; 1.3.4
Paragraaf 1.4	**Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens**	**Hoofdstuk 4**
Artikel 1.14	Definities	1.4.1; 1.4.3
Artikel 1.15	Verstrekking van gegevens uit de basisregistratie personen	1.4.2
Artikel 1.16	Verstrekking van aangehaakte gegevens	1.4.4
Artikel 1.17	Schriftelijke verstrekking	1.4.5
Artikel 1.18	Op aanvraag doornemen basisregistratie personen	1.4.6
Paragraaf 1.5	**Bestuursstukken**	**Hoofdstuk 7**
Artikel 1.19	Afschriften van bestuursstukken	1.7.1.1; 1.7.2.1; 1.7.3.1; 1.7.4.1; 1.7.5
Artikel 1.20	Abonnement op bestuursstukken	1.7.2.2; 1.7.3.2; 1.7.4.2
Paragraaf 1.6	**Vastgoedinformatie**	**Hoofdstuk 8**
Artikel 1.21	Plan- of kaartinformatie	1.8.1
Artikel 1.22	Informatie uit registers	1.8.2
Artikel 1.23	Informatie uit adressenbestanden	1.8.3
Paragraaf 1.7	**Overige publiekszaken**	-
Artikel 1.24	Gemeentegarantie	**Hoofdstuk 13**
Artikel 1.25	Overige publiekszaken	**Hoofdstuk 9**
Paragraaf 1.8	**Gemeentearchief**	**Hoofdstuk 10**
Artikel 1.26	Naspeuringen in gemeentearchief	1.10.1
Artikel 1.27	Afschrift of uittreksel uit gemeentearchief	1.10.2; 1.10.3
Artikel 1.28	Uitlenen archiefbescheiden	1.10.4
Paragraaf 1.9	**Bijzondere wetten**	-
Artikel 1.29	Huisvestingswet 2014	**Hoofdstuk 11**
Artikel 1.30	Leegstandwet	**Hoofdstuk 12**
Artikel 1.31	Wet op de kansspelen	**Hoofdstuk 16**
Artikel 1.32	Telecommunicatiewet	**Hoofdstuk 17**
Artikel 1.33	Wegenverkeerswetgeving	**Hoofdstuk 18**
Paragraaf 1.10	**Diversen**	**Hoofdstuk 19**
Artikel 1.34	Gewaarmerkte afschriften, kopieën, stukken of uittreksels	1.19.2
Artikel 1.35	Diverse vergunningen of beschikkingen	1.19.1
Hoofdstuk 2	**DIENSTVERLENING EN BESLUITEN IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET**	**Titel 2**

Nieuw	Onderwerp	Bestaand
Paragraaf 2.1	**Algemene bepalingen**	-
Artikel 2.1	Definities	**Hoofdstuk 1**
Artikel 2.2	Dienstverlening en besluiten waarvoor leges worden geheven	2.3 (hoofdstukken 3 en 6 t/m 10)
Artikel 2.3	Bepalen tarief	2.3
Paragraaf 2.2	**Voorfase**	**Hoofdstuk 2**
Artikel 2.4	Omgevingsoverleg	2.2
Paragraaf 2.3	**Activiteiten met betrekking tot bouwwerken**	2.3.1
Artikel 2.5	Bouwactiviteit (bouwtechnisch deel)	2.3.1; 2.3.2
Artikel 2.6	Omgevingsplanactiviteit: bouwactiviteit, in stand houden of gebruiken bouwwerk (ruimtelijk deel)	2.3.1; 2.3.2; 2.3.3
Artikel 2.7	Omgevingsplanactiviteit: slopen van een bouwwerk	2.3.7; 2.3.4
Paragraaf 2.4	**Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed**	2.3.6
Artikel 2.8	Omgevingsplanactiviteit: monumenten	2.3.6.1; (2.3.4)
Artikel 2.9	Rijksmonumentenactiviteiten	2.3.6.1
Artikel 2.10	Omgevingsplanactiviteit: sloopactiviteit in beschermd stads- of dorpsgezicht	2.3.6.2; (2.3.4)
Artikel 2.11	Omgevingsplanactiviteit: overig cultureel erfgoed en werelderfgoed	-
Paragraaf 2.5	**Milieubelastende activiteiten**	-
Artikel 2.12	Omgevingsplanactiviteit: milieubelastende activiteit	-
Artikel 2.13	Activiteiten die bedrijfstakken overstijgen (afdeling 3.2 Besluit activiteiten leefomgeving)	-
Artikel 2.14	Nutssector en industrie (afdeling 3.4 Besluit activiteiten leefomgeving)	-
Artikel 2.15	Afvalbeheer (afdeling 3.5 Besluit activiteiten leefomgeving)	-
Artikel 2.16	Agrarische sector (afdeling 3.6 Besluit activiteiten leefomgeving)	-
Artikel 2.17	Dienstverlening, onderwijs en zorg (afdeling 3.7 Besluit activiteiten leefomgeving)	-
Artikel 2.18	Transport, logistiek en ondersteuning daarvan (afdeling 3.8 Besluit activiteiten leefomgeving)	-
Artikel 2.19	Sport en recreatie (afdeling 3.9 Besluit activiteiten leefomgeving)	-

Nieuw	Onderwerp	Bestaand
Artikel 2.20	Samenloop van milieubelastende activiteiten	-
Paragraaf 2.6	**Lozingsactiviteiten**	-
Artikel 2.21	Lozingsactiviteit niet afkomstig van milieubelastende activiteit	-
Artikel 2.22	Lozingsactiviteit afkomstig van milieubelastende activiteit	-
Paragraaf 2.7	**Aanlegactiviteiten**	-
Artikel 2.23	Omgevingsplanactiviteit: opbreken en graven	-
Artikel 2.24	Omgevingsplanactiviteit: overige activiteiten beperkingengebied leidingen, landschapselement en aardkundige waarde	-
Artikel 2.25	Omgevingsplanactiviteit: geluid weg	-
Artikel 2.26	Omgevingsplanactiviteit: aanleggen of veranderen weg	2.3.8
Artikel 2.27	Omgevingsplanactiviteit: uitweg/uitrit	2.3.9
Artikel 2.28	Omgevingsplanactiviteit: overige aanlegactiviteiten	2.3.2, 2.3.4
Paragraaf 2.8	**Overige activiteiten**	
Artikel 2.29	Omgevingsplanactiviteit: alarminstallatie	2.3.9A (in toelichting)
Artikel 2.30	Omgevingsplanactiviteit: kappen van bomen of vellen van houtopstanden	2.3.10
Artikel 2.31	Omgevingsplanactiviteit: reclame	2.3.10A (in toelichting)
Artikel 2.32	Omgevingsplanactiviteit: [Opslag van roerende zaken **OF** objecten plaatsen op de weg]	2.3.11
[Artikel 2.33	*Standplaatsen]*	-
Artikel 2.34	Andere activiteiten	2.3.14
Paragraaf 2.9	**Maatwerkvoorschriften**	-
Artikel 2.35	Maatwerkvoorschriften bij bouwactiviteiten	-
Artikel 2.36	Maatwerkvoorschriften bij milieubelastende activiteiten	-
Artikel 2.37	Maatwerkvoorschriften bij overige activiteiten	-
Paragraaf 2.10	**Gelijkwaardigheid**	-
Artikel 2.38	Gelijkwaardige maatregel	-
Paragraaf 2.11	**Overige tarieven**	-
Artikel 2.39	Verlengen tijdelijke omgevingsvergunning bouwactiviteit	-
Artikel 2.40	Wijzigen omgevingsvergunning	(Hoofdstuk 7)
Artikel 2.41	Wijzigen voorschriften omgevingsvergunning	(Hoofdstuk 7)
Artikel 2.42	Intrekken omgevingsvergunning	**Hoofdstuk 6**
Artikel 2.43	Beoordeling aanvullende gegevens	2.3.1.5

Nieuw	Onderwerp	Bestaand
Artikel 2.44	Beoordeling onderzoeksrapporten	-
Artikel 2.45	Wijzigen van het omgevingsplan	hoofdstuk 8, titel 2
Artikel 2.46	Niet genoemd besluit op aanvraag	2.10
Paragraaf 2.12	**Modaliteiten**	-
Artikel 2.47	Achteraf ingediende aanvraag	2.3.1.4
Artikel 2.48	Uitgebreide voorbereidingsprocedure	-
Artikel 2.49	Beoordeling onderzoeksrapporten	2.3.16
Artikel 2.50	Advies	2.3.1.2; 2.3.1.3; 2.3.17
Artikel 2.51	Instemming	2.3.18
Paragraaf 2.13	**Vermindering**	**Hoofdstuk 4**
Artikel 2.52	Vermindering na omgevingsoverleg	2.4.1
[Artikel 2.53	*Vermindering bij meervoudige aanvraag]*	2.4.2
Paragraaf 2.14	**Teruggaaf**	**Hoofdstuk 5**
Artikel 2.54	Teruggaaf bij aanvraag en oordeel geen omgevingsvergunning nodig	-
Artikel 2.55	Teruggaaf als aanvraag verder buiten behandeling wordt gelaten	-
Artikel 2.56	Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij reguliere procedure	2.5.1
Artikel 2.57	Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift bij uitgebreide voorbereidingsprocedure	2.5.1
Artikel 2.58	Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten	2.5.2
Artikel 2.59	Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw- of milieubelastende activiteiten	2.5.3
Artikel 2.60	Geen teruggaaf legesdeel modaliteiten	2.5.5
Artikel 2.61	Minimumbedrag voor teruggaaf	2.5.4
Hoofdstuk 3	**DIENSTVERLENING VALLEND ONDER DE DIENSTENRICHTLIJN EN NIET VALLEND ONDER HOOFSTUK 2**	**Titel 3**
Paragraaf 3.1	**Horeca**	**Hoofdstuk 1**
Artikel 3.1	Exploitatie openbare inrichting	3.1.2; 3.1.3
Artikel 3.2	Uitoefenen horeca- of slijtersbedrijf	3.1.1; 3.1.4; 3.1.5; 3.1.6; 3.1.7
Paragraaf 3.2	**Seksbedrijven**	**Hoofdstuk 3**

Nieuw	Onderwerp	Bestaand
Artikel 3.3	Vergunning seksbedrijf	3.3.1.1; 3.3.2; 3.3.3; 3.3.4
Artikel 3.4	Wijzigen vergunning seksbedrijf	3.3.1.2
Paragraaf 3.3	**Winkeltijdenwet**	**Hoofdstuk 6**
Artikel 3.5	Ontheffing winkeltijden	3.6
Paragraaf 3.4	**Organiseren evenement of markt**	**Hoofdstuk 2**
Artikel 3.6	Organiseren evenement	3.2.1
Artikel 3.7	Organiseren markt	3.2.2; 3.2.3
Paragraaf 3.5	**Standplaatsen**	**Hoofdstuk 5**
Artikel 3.8	Marktstandplaatsvergunningen en andere vergunningen op markt	3.5.1.1 t/m 3.5.1.4; 3.5.2; 3.5.3
Artikel 3.9	Overige administratieve dienstverlening markt	3.5.1.5 t/m 3.5.1.10
[Artikel 3.10	*Losse standplaatsen]*	evt, 3.7 (restcategorie)
Paragraaf 3.6	**Huisvestingswet 2014**	**Hoofdstuk 4**
Artikel 3.11	Vergunning onttrekken woonruimte	3.4.1
Artikel 3.12	Vergunning samenvoegen woonruimte	3.4.2
Artikel 3.13	Vergunning omzetten zelfstandige in onzelfstandige woonruimte	3.4.3
Artikel 3.14	Vergunning verbouwen woonruimte tot meer woonruimten	3.4.4
Artikel 3.15	Splitsingsvergunning	3.4.5
Artikel 3.16	Toeristische verhuur	3.4.6
Artikel 3.17	Verhuurvergunning opkoopbescherming	3.4.7
Paragraaf 3.7	**In dit hoofdstuk niet benoemd besluit**	**Hoofdstuk 7**
Artikel 3.18	Niet benoemd besluit op aanvraag	3.7
	Onderwerp	**VERVALLEN**
-	(vervallen)	Hoofdstuk 5, titel 1
-	(vervallen)	Hoofdstuk 6, titel 1
-	(vervallen)	Hoofdstuk 14, titel 1
-	(vervallen)	Hoofdstuk 15, titel 1
-	Omgevingsvergunning brandveilig gebruik	2.3.5
-	Natura-2000-activiteiten	2.3.12
-	Flora- en fauna-activiteiten	2.3.13
-	Omgevingsvergunning in 2 fasen	2.3.15
-	Wijziging omgevingsvergunning (geringe wijziging project)	hoofdstuk 7, titel 2
-	(vervallen)	hoofdstuk 9, titel 2